

Reči vsem bobom bob

Ko se pišejo te vrstice, težko pričakovano 17. seja CK ZKJ, ki naj bi vsaj nakazala razrešitev jugoslovanskega političnega gordijskega voza, še traja. Ne glede na tak ali drugačen razplet pa že zdaj kaže, da bodo najbrž razočarani vsi tisti, ki so od šestih jugoslovanskih komunistov pričakovali spektakularen zasuk v smislu izrednih ukrepov. Po drugi strani pa bo, ko se bodo voditelji (kar jih bo ostalo) razšli novim dejanjem ali gorenju nasproti, morda kar precej prostora in razlogov za ugotovitev, da zaradi zapletenosti interesov in diametralne nasprotosti stališč ni bilo mogoče potegniti črte.

To, kar se dogaja v naši državi, je namreč proces, ki traja, takšne ali drugačne seje so le mejniki na poti k nečemu, kar si vsak slika s svojimi barvami in tehnikami, kljub temu pa bo to naš skupinski potret. Za nas in svetovno javnost, ki svojih televizijskih dnevnikov ne začneja več z Libanom in Pinochetom, ampak z Jugoslavijo, Slobodanom Miloševićem in Milanom Kučanom.

Pravzaprav smo lahko veseli, da se je seja namesto z nevidilziranimi polemikami, prepri, odstopi in izključitvami začela preudarno in trezno. K temu je veliko pripomogel ugodni govor predsednika predsedstva CK ZKJ dr. Stipeta Šušvarja. To gotovo ne ustrezata vsem tistim, ki bi jim bilo povšeči kakšna oblika izrednega stanja v državi, upamo pa lahko, da so slednji že ali pa bodo kmalu v manjšini. Šušvar se je namreč med drugim ostro postavil po robu nacionalistični gonji v državi, dejal je, da demokracija ni sirmoglavljenje oblasti, gospodarske reforme da so spodletele zaradi nepopustljivosti birokracije, napadel je kabineško kadrovske politiko, oce-

nil, da so naše bedne plače žrtve vedno napačnih ekonomskih politik, da položaja na Kosovu ni mogoče rešiti čez noč, itd.

Večina dosedanjih razpravljalcev je Šušvarja posredno ali neposredno podprla, zlasti temeljit je bil Milan Kučan, ki je bil proti vsemu izrednemu: izrednemu stanju, izrednim kongresom in izrednim volitvam. Če namreč vztrajamo pri opredelitvah za izvajanje treh reform (gospodarstva, političnega sistema in prenova ZK), izrednih ukrepov ne potrebujemo. Zanimivo je, da je podobno razmišljala tudi general Veljko Kadijević, prvi vojak naše JLA, ki je sliktovno dejal, da nekateri zahtevajo, naj JLA ostane za zidovi kasarn, drugi pa, naj s pučem prevzame oblast. Obe tezi sta zgrešeni in zlonamerni. Kadijević je poudaril, da ima samo predsedstvo SFRJ pravico sprejeti odločitev o uporabi oboroženih sil, na koncu pa dejal, da je tudi armada za sodobno tržno gospodarstvo, ki pa naj ga spremlja realen socialni program.

Branko Mikulić, ki v zadnjem času zaradi znanih dogodkov ni več v prvem planu, vendar se tej vlogi že v bližnji prihodnosti ne bo mogel izogniti, saj se vse revolucije in vrenja začnejo in končajo pri gospodarstvu, pri kosu kruha, je zaskrbljeno ugotovil, da mnogi v Jugoslaviji zgolj z besedami podpirajo gospodarsko politiko, sprejeto 15. maja, dejansko pa nasprotujejo vsaki njeni potezi. Mikulić se očitno že zaveda, da bodo včerajšnji nasprotniki jutri zavezniki. Gre seveda za Slovenijo in Hrvaško, ki edini dejansko podpirata tržno usmeritev gospodarstva in sta torej na strani Mikulićevega kabineta, česar ne moremo trditi za čase, ko je ta mlačna vlada trobila v rog nesrečne programirane inflacije.

V razpravo, ki naj nam in svetu pove ali pa vsaj nakaže, ali se bo Jugoslavija prenovila s pomočjo treh reform ali pa bo podlegla zahtevam po novi, skoraj uniformirani politični enotnosti, materialni in duhovni uravnalovki, dogmatizmu in še čemu, je moral poseči tudi Slobodan Milošević. Na koncu svojega izvajanja je šef srbske partije poudaril, da Jugoslavija ne potrebuje izrednih ukrepov, potrebuje izredne napore in rezultate. Tudi sicer je Milošević deloval in govoril bolj spravljivo, kot ima navado, poudaril je, da Srbija nima nobenih pretenzij po ozemlju drugih republik(!), ima pa pretenzije do ozemlja svoje republike. Kot rahla grožnja je bilo mogoče razumeti njegovo opozorilo, da komunisti in javnost v Srbiji ne bi mogli sprejeti še ene seje, na kateri bi sprejeli stališča in ukrepe, vodstva pa bi potem nadaljevala z maratonskimi in sklerotičnimi sejami in ljudje postajali vse siromašnejši, narodi vedno bolj spriti. Srbi in Črnogorci na Kosovu pa bi bili iztrebljeni.

Razprava prvega dne se ni končala z odstopom Azema Vlasija (to so nekateri pričakovali), pač pa z miniaturno razprito med predstavnikom Srbije Milanom Popovićem in takrat predsedujočim Markom Orlandićem. Prvi je predsedniku Stipetu Šušvarju očital marsikaj, med drugim tudi napade na srbsko partijsko vodstvo. Orlandić ga je mirno zavrnil, da je dobil Šušvarjev referat večinsko podporo, kar seveda še ne pomeni, da ne sme biti deležen kritik članov ZK, nespregledljiv pa je način, kako je Popović polemiziral s Šušvarjem.

Ob 22. uri je utrujeni auditorij Orlandiću pritril s ploskanjem, kar morda pomeni, da je večina jugoslovanskih komunistov zaslutila nevarnosti in prepade militantnega populizma. To pa seveda ne pomeni, da je z njim opravljeno. Srbija je tako razburkana, da bi se utegnili postaviti sama proti vsem. To pravzaprav že počne (nejasna je le vloga Makedonije), 17. seja CK ZKJ bo naredila veliko, če bo vsem bobom rekla bob.

M. BAUER

»Romunizacija« bi bila velik korak nazaj

V čem je naša rešitev

Naša politika je bila v bistvu brez družbene kontrole. Če pa ni nadzora nad delom, če ni poslovnega rizika, če ni finančnega rizika, potem se ljudje sčasoma spremenijo, ker vemo, da denar ljudi pokvari, položaj verjetno tudi, pa oblast prav tako. In vse to je potem privedlo do tega, da smo napravili ogromno kapitala, da je vložen denar neučinkovit in da nikoli nismo znali ljudi motivirati za delo. Vse to je sčasoma privedlo do družbene in gospodarske krize. Naši politiki v preteklosti nikoli niso dovolili konkurence. Vsak, kdor je izrekel o tej politiki kako kritiko, je bil ožigan kot človek, ki je proti naši ureditvi. Uveljavila se je politična monolitnost, bila je brez nadzora, konkurence, finančne odgovornosti in po moje tudi brez družbene odgovornosti. In tu je jedro vseh problemov. »Romunizacija« bi bila za Jugoslavijo velik korak nazaj; to ni nikakršna rešitev. Rešitev je v odprlosti, konkurenčnosti, tržnem gospodarstvu. Konkurenco moramo uveljaviti na vseh področjih, tudi v politiki. Tudi politika ne sme biti nedotakljiva.

(Rektor mariborske univerze prof. dr. Alojz Kržman v pogovoru za Našega delavca)

Bo na Drožanju odlagališče jedrskih snovi?

Sevničani bodo sprožili delegatsko vprašanje o »atomskih« odpadkih

SEVNICA — »Ali smo dali že kakšen odmev na informacijo, da je eno od možnih odlagališč tudi vas Drožanje v naši občini? Ali bomo to kar sprejeli?« je vprašala na zadnji seji sevniške občinskega izvršnega sveta Anica Pipan.

Predsednik komiteja za družbeni razvoj in gospodarsko-upravne zadeve Kamil Krošelj je povedal, da smo lahko lani na delegatsko vprašanje o predvidenih odlagališčih radioaktivnih odpadkov v Sloveniji, ki je bilo postavljeno v republiški skupščini, prebrali zelo zavito odgovor, češ kogar to bolj zanima, naj se obrne na SEPO. Tam so povedali, da je res tudi v sevniški občini ena od možnih lokacij za odlagališče radioaktivnih odpadkov, toda to se še vse obravnava... Vsekakor pa bi morali v republiški skupščini ponovno postaviti vprašanje, kako bo tekel postopek za izbiro lokacij za odlagališče nizko- in sredneradioaktivnih odpadkov, je dejal Krošelj.

P. P.

OTVORITEV RAZISKOVALNEGA CENTRA

NOVO MESTO — Jutri ob 11. uri bodo v prostorih obrtne zadruge Hrast v Novem mestu odprli Raziskovalno-razvojni center drobnega gospodarstva. Po končani slovesnosti, ki bo v Adamičevi ulici 2, se bo ob 14. uri začela v restavraciji Rog v Dolenjskih Toplicah razprava o razvoju drobnega gospodarstva v občini Novo mesto.

PREDAVA HANNOVRSKI SODNIK

NOVO MESTO — V prostorih novomeškega sodišča bo 26. oktobra govoril Walter Bettges, sodnik finančnega sodišča v Hannoveru, o delu sodišč. Predavanje pravnikar, ki živi sicer v Langenhagnu, organizira društvo pravnikov Dolenjske in sodi v okvir sodelovanja med Novim mestom in Langenhagnom. Na predavanju vabijo pravne strokovnjake in druge, ki jih zanima nemška sodna praksa.

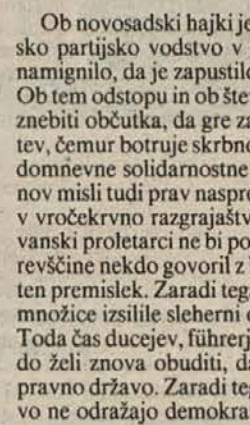
NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 202 z dne 17. oktobra 1988

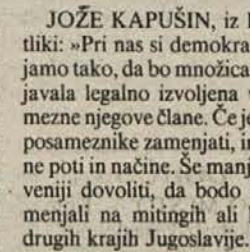
država	valuta	tečaj	za devize, efektivne, črke, kreditna pisma in poštne nakaznice		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	2872,02	2876,33	2880,64
Avstrija	šiling	100	27895,40	27937,31	27979,22
Kanada	dolar	1	2936,42	2940,83	2945,24
Danska	krona	100	50804,42	50880,74	50957,06
Finska	marka	100	82779,85	82904,21	83028,57
Francija	frank	100	57423,74	57510,01	57596,28
ZR Nemčija	marka	100	196086,49	196381,06	196675,63
Grčija	drahma	100	2391,98	2395,57	2399,16
Irski	funt	1	5239,39	5247,26	5255,13
Italija	lira	100	257,32	257,71	258,10
Japonska	jen	100	2783,63	2787,81	2791,99
Kuvajt	kv. dinar	1	12438,78	12457,47	12476,16
Nizozemska	gulden	100	173909,64	174170,90	174432,16
Norveška	krona	100	52934,56	53014,08	53093,60
Portugalska	escudo	100	2368,77	2372,33	2375,89
Švedska	krona	100	56861,30	56946,72	57032,14
Švica	frank	100	231731,58	232079,70	232427,82
V. Britanija	funt	1	6221,39	6230,74	6240,09
ZDA	dolar	1	3539,91	3545,23	3550,55

Naša anketa

Mimo zakonitih poti

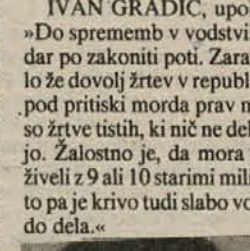
DUŠAN HOČEVAR, direktor tozda v semiški Iskri: »Ljudem je prekipelo zaradi socialnih problemov, ni pa sprejemljivo, da nekdo to izkoristi v politične namene. Pametno je, kar so naredili v Črni gori: ločili dobro od slabega, čeprav na silo. Obsoditi pa moramo to, kar se je zgodilo v Vojvodini, saj je očitno, da so te množice vodene od skupine ljudi. Odstopo bi morali zahtevati na drugačen način.«

JOŽE KAPUŠIN, iz Krasinca pri Metliki: »Pri nas si demokracije ne predstavljamo tako, da bo množica na cestah zamenjala legalno izvoljena vodstva ali posamezne njegove člane. Če je treba vodstvo ali posameznike zamenjati, imamo za to legalne poti in načine. Še manj pa smemo v Sloveniji dovoliti, da bodo naše vodstvo zamenjali na mitingih ali kjerkoli drugje v drugih krajih Jugoslavije.«

BOJAN PEČARIČ, obrtnik, Krško: »Čeprav odklanjam take vrste demokracije, kot so miting, pohodi ipd., je vendarle res, da se je sedaj marsikateri politik zamislil nad svojim dosedanjim delom. V celoti miting seveda ne morejo rešiti nakopičenih problemov. Kmalu bo prišel račun. Težko ga bomo poravnali, ker niti ne vemo, kdo je mitinge organiziral, kaj z njimi hočejo doseči. Taka demokracija je neučinkovita.«

IVAN GRADIČ, upokojenec, Ribnica: »Do sprememb v vodstvih mora priti, vendar po zakoniti poti. Zaradi sovražstva je bilo že dovolj žrtve v republikah. Zdaj padajo pod pritiski morda prav najboljši politiki, a so žrtve tistih, ki nič ne delajo in le razgrajajo. Žalostno je, da mora ponekod delavec živeti z 9 ali 10 starimi milijoni na mesec. Zato pa je krivo tudi slabo vodstvo, slab odnos do dela.«

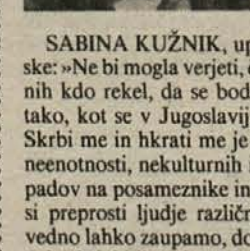
NACE VIDRIH, vodja računovodske službe hotela Pugled, Kočevje: »Zamenjava pod pritiski je nesprejemljiva, posebno še, ko govorimo, kako smo urejena in demokratska družba. Vsi politični voditelji so bili izbrani zakonito, običajno prav ob podpori vseh tistih, ki želijo njihovo zamenjavo. Razmere na jugu države poznam le iz časopisov in televizije in na podlagi tega menim, da zadeve niso čiste in da je prisotna zakulisna politika.«

RUDI VOLJČANŠEK iz Kapel: »Osebo sem trdno prepričan, da zakon ulice in nasilne zahteve po odstopu celotnih vodstev in posameznikov v republikah in pokrajinah nimajo nič skupnega z demokracijo. Tako brezumje vodi v kaos, zato upam na vsestransko stremitev in spoštovanje postopkov, po katerih so bila vodstva in funkcionarji izbrani, in postopkov, po katerih lahko odstopajo ali jih razrešijo.«

IGOR PASKVALE, kontrolor v STT Tovarna konstrukcij, Sevnica: »Centralistične težnje Beograda so me vedno motile, zdaj pa žal postaja naše glavno mesto vse bolj središče velikosrbskega nacionalizma. To se odraža tako v časopisih in televiziji kot tudi v zamenjanem vodstvu mestne partije. Od tod prihajajo tudi pamfleti in pogromi zoper tiste, ki mislijo drugače kot Miloševićevi ljudje. Tako je prišlo na vrsto tudi vojvodinsko vodstvo.«

SABINA KUŽNIK, upokojenka iz Preške: »Ne bi mogla verjeti, če bi mi v partizanih kdo rekel, da se bodo stvari razvijale tako, kot se v Jugoslaviji in v Vojvodini. Skrbi me in hkrati me je kar strah te naše neenotnosti, nekulturnih in nenačelnih napadov na posameznike in narode. Vem, da si preprosti ljudje različnih narodnosti še vedno lahko zaupamo, dokler se ne vmešavajo tisti, ki jim ni za tako Jugoslavijo.«

ANTON ŠTAMPHAR, kustos oddelka NOB v Dolenjskem muzeju: »Oceniti razmere v Jugoslaviji v nekaj besedah je nemogoče, nedvomno pa je vsestranska kriza posledica tudi zakrnelih in nasilno blokiranih demokratičnih odnosov. Zgodovinska izkušnja uči, da je za konkretno stanje v družbi odgovoren tisti, ki je na oblasti. Glede na naravo mojega dela so mi stalno pred očmi vsi padli za svobodo in pravičnejšo družbo.«

Sprašujem se, ali ni bila njihova žrtev v razkrojem, ki ga živimo, izničena in oskrnjena. Prav grozljivo je, kako se je plemenita ideja v praksi izrodila. Dogajanje v Jugoslaviji v zadnjih mesecih lahko označimo kot tragedijo in negiranje avnojskih sklepov. Pričakoval bi, da je vsaj na evropskih tleh čas ducejev, fuhrerjev in Stalinov minil, a ni tako. In izhod za Slovenijo? V skrajnem primeru, če bo Jugoslavija po lastni krivdi še nadalje drvela v propad — referendum o morebitni odcepitvi. Zavedam se teže besede, tudi tega, da mi grozi 133. člen. Vendarle trdno upam, da do tega ne bo prišlo in da bo brezumje predvsem srbskih partijskih in drugih voditeljev pravočasno preprečeno.«

Podpora je naš politični kapital

(Nadaljevanje s 1. str.)

jeta v široki javni razpravi. Brežičani zavračajo obtožbe, češ da je slovensko vodstvo s svojim dosedanjim ravnanjem onemogočalo izvajanje gospodarske in družbene reforme. Hkrati so poudarili velik pomen sožitja med narodi in narodnostmi. V brežiški občini živijo predstavniki domala vseh narodov in narodnosti, a odnosi med njimi niso skaljeni, prav tako pa Brežičani poudarjajo pomen sodelovanja s cerkelsko garnizijo JLA.

KOČEVJE, RIBNICA — Na kočevskem zboru so bili pred 45 leti postavljeni temelji slovenske državnosti. Takrat so se odposlanci izrekli za vključitev svobodne Slovenije v novo, demokratično in federativno Jugoslavijo kot skupnost enakopravnih in svobodnih narodov. Zato v obeh občinah podpirajo stališča in sklepe slovenskega vodstva

in pod nobenim pogojem ne sprejemajo zahtev po odstopih legalno izvoljenih slovenskih predstavnikov. Sporočila s tako vsebino so poslani na vodstva slovenskih družbenopolitičnih organizacij. Pisma s podobno vsebino prejema tudi občinska vodstva v Kočevju in Ribnici.

• **Novinarji komunisti iz uredništva Dolenjskega lista so se na sestanku osnovne organizacije izrekli za podporo slovenskemu vodstvu in politiki ZK. Hkrati so sklenili, da bodo načela treh reform dosledno zagovarjali tudi pri svojem novinarskem delu.**

TREBNJE — Občinski komitej ZK Trebnje in občinski svet Zveze sindikatov sta na skupni seji sprejela naslednji stališči: »Slovenskemu političnemu vodstvu dajemo odločno podporo pri iskanju demokratičnih poti za izhod iz

globoke ekonomske in politične krize. Obsojamo napade na politično vodstvo na mitingih in v sredstvih javnega obveščanja. Menimo, da je naše vodstvo za svoje delo in ravnanje odgovorno predvsem slovenskemu narodu. Mitinge naj zamenjajo razum, delo in medsebojno spoštovanje.«

SEMIČ — Člani sveta krajevne skupnosti in krajevne konference SZDL Semič odločno podpirajo vodstvo Slovenije pri prizadevanjih za normalizacijo odnosov v SFR Jugoslaviji. Zavedajo se, da sama načelna podpora ni dovolj, zato bodo svojo podporo izrazili predvsem z delom.

RAZGOVORI O GORENJU

TITOVO VELENJE — Sozd Gorenje je organiziral 17. in 18. oktobra v Titovem Velenju problemsko konferenco o svojem bodočem razvoju. Na delovnem srečanju, ki so ga poimenovali Kako v prihodnosti?, je vodstvo tega poslovnega sistema pretreslo razvojno politiko Gorenja in možnosti za nadaljnjo prodajo na najzahtevnejše tuje trge. V okviru problemske konference so pripravili še tradicionalno razstavo o dosežkih Gorenja.

V ZDRAVSTVU VČERAJ SKUPAJ, DANES NARAZEN

BREŽICE — Na zboru članov osnovne organizacije Zveze sindikatov v Zdravstvenem domu so delavci soglasno sprejeli odločitev, naj delavski svet tozda pripravi predlog za začetek postopka o razdružitvi v Zdravstvenim centru. Občinski sindikalni svet podpira zahtevo po izločitvi, če bo nameravani postopek potekal po zakonitih poteh.

Mariborsko pismo

Zakaj so Mariborčani šli na ulice

Miting po štajersko

MARIBOR — Pred dnevi sem imel čast sodelovati v jutranji kontaktni oddaji beogradskega radia, ki se je »v živo« oglašala iz Slovenije; novinarski kolega Dragan Glišić nas je v mariborskem studiju spraševal o naših pogledih na aktualno jugoslovansko dogajanje. Vročih tem se seveda ni bilo možno izogniti, kakšnemu vročemu vprašanju tudi ne, toda beograskemu novinarju je vendarle bilo pomembneje za svoje poslušalce odštirati resnico o naši republici, kot pa iskati potrditev kakšnega vnaprejšnjega mnenja o njej. Če bi vsi njegovi kolegi premogli toliko poklicne poštenosti, kot je med našim pogovorom pokazal sam, si ne bi jugonovinarstvo v zadnjih mesecih z naravnost vznemirljivo naglico zapravljalo ugleda, ki si ga je s toliko muke pridobilo zlasti ob razkrivanju afere Agrokomerc.

In zakaj ta uvod? Ker je proti koncu oddaje beseda stekla o tem,

MILAN PREDAN

Pričakovali več solidarnosti

Letošnje naravne nesreče vzele 11 odst. družbenega proizvoda novomeške občine — Malo nepovratnih sredstev — Odpis davkov in še česa zraven?

NOVO MESTO — Spomladanska pozeba, glivična bolezen žit, toča in suša so letos povzročile v občini Novo mesto škodo v višini 11 odst. občinskega družbenega proizvoda. Kar 9 odstotkov od omenjenih 11 odpade na posledice suše.

Te neviščnosti veljajo za elementarne nesreče in zaradi te opredelitve naj bi družba pomagala oškodovanim kmetom, toda v novomeški Kmetijski zadrugi Krka so nezadovoljni z dosedanjim dejansko družbeno pomočjo kmetijstvu

• Da bo nekaj olajšav za kmete, obeta nedavno sprejeti sklep, da bo občinska uprava za družbene prihodke odpisala kmetov zadnje akontacije davkov iz kmetijske dejavnosti. Sicer bodo na pristojnih mestih glasovali še o odpisu prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevkov za obrambo pred točo in še nekaterih ter pobirskali za malo verjetnim denarjem v sisu za proizvodnjo hrane.

v občini. »Pristojni dejavniki niso skoparili z obljubami za prizadete kmete, a so se te obljube zelo malo uresničile. Na osnovi obetov smo nabavili v zadrugi za

LESTVICA KATASTRSKEGA DOHODKA

NOVO MESTO — Komisija za izračun katastrskega dohodka pri novomeški občini je izdelala osnutek lestvice katastrskega dohodka za leto 1989 in ga predložila v obravnavo ustreznim republiškim delovnim telesom. Osnutek lestvice bo od danes 30 dni javno razgrnjen v prostorih občinske geodetske uprave v Novem mestu in na sedežih krajevnih uradov. V času razgrnitve lahko občani in organizacije povedo pripombe k osnutku lestvice katastrskega dohodka.

ZBOR ČEBELARJEV V LANŠPREŽU

LANŠPREŽ — Okrog 60 od skupno 180 čebelarjev iz trebanjske občine se je prejšnjo soboto tu zbralo na 2. zboru čebelarjev. Predsednik delovne skupine oz. odbora za razvoj čebelarstva v okviru programa FAO Janez Koželj je povedal, da so zastavljene naloge skoraj v celoti uresničili. V programu dela do prihodnjega zбора imajo čebelarji predvideno tudi postavitev čebelnjaka pri OŠ Trebnje ter ureditev kapele in stolpa, kjer v Lanšprežu počiva slovenski čebelarški prosvetitelj Peter Pavel Glavar. Za obnovo kapele so zbrali že okrog 10 milijonov dinarjev, prostovoljne prispevke pa so zbirali tudi na sobotnem zboru. Na tem je čebelarjem spregovoril tudi direktor Medexa Aleš Mižigoj, Lojze Kastelic pa je predaval o posledicah varoze na zdravju čebel.

kmetijstvo

SLOVENSKA KMEČKA ZVEZA TUDI V SEVNICI

SEVNICA — V nedeljo, 23. oktobra, bo ob 10. uri v dvorani GD Sevnica ustanovni zbor podružnice Slovenske kmečke zveze in Zveze kmečke mladine Slovenije. Organizatorji vabijo kmete, ki jim ni vseeno, v kakšnem položaju sta naša kmetijstvo in zadrugništvo, in vse, ki želijo tvorno prispevati za izboljšanje družbenoekonomskega položaja kmeta, da po svojih močeh prispevajo pri sooblikovanju programa dela obeh kmečkih organizacij v sevniki občini. Poleg kmetov iz občine in številnih javnih delavcev pričakujejo na zboru tudi člana izvršnega odbora Slovenske kmečke zveze Ivana Pučnika. Kmet Pučnik je tudi kandidat za člana predsedstva Slovenije.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek je stal kilogram solate 2.000 do 3.000 din, radiča 3.000, paradiznika 2.500, cvetače 3.000, zelja 1.000, stročjega fižola 3.000, fižola v zrnu 5.000 in redkve 2.000 din. Jabolka je bilo moč dobiti po 1.000 do 1.200 din kilogram, orehova jedra za 20.000 din kilogram, merica za 20.000 din, jajca so prodajali po 500 din. Lonček smetane je veljal 3.500 din in kilogram skute 6.000 din. Imeli so nekaj štorovk po 4.000 din kilogram, precej sadik cvetja po 800 din in nageljne, katerih cvet je veljal 400 din. Na stalnih stojnicah so imeli med drugim kumare in melancane po 2.500 din, suhe slive po 5.200 din in banane po 6.000 din kilogram.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 135 prašičev, starih do 3 mesece, in 29 starejših. Prvih so prodali 75, in sicer po 4.500 din kilogram žive teže, in drugih 15. Slednji so stali 4.000 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Mikrob proti proseni večši

Koruzna prenaša samo sebe in jo je zato moč sejati na isto njivo več let zapored, dokler le ni večjih škodljivih posledic. Ena med njimi je čezmerna razmnožitev prosene (ali tudi koruzne) večše, najhujšega koruznega škodljivca, ki se na polju ohrani v odpadlih koruznih steblih in okuži novo setev. V ZDA, kjer marsikje pridelujejo koruzo v obliki monokulture, sodijo, da povzročajo prosena večša blizu pol milijarde dolarjev škode in samo za škropliva zoper njo porabijo kar 50 milijonov dolarjev na leto.

Zato mrzlično raziskujejo, kako bi se nadlogi bolj učinkovito postavili po robu, ne da bi s pesticidi ogrožali naravo. Genetski inženjering (spreminjanje dednih zasnov) je ponudil novo možnost za to. Znanstveniki ameriške družbe Crop Genetics Internacional so z genetskim posegom v neko zajedalsko bakterijo, ki živi v notranjosti koruzne rastline, dosegli, da se je ta bakterija začela drugače obnašati: napadati in uničevati je začela gosenice prosene večše. To bojevitost je dobila po vnesenem genu iz druge bakterije, ki pa ne živi v koruznem stebelu.

Pripoved zveni kot iz fantastičnega romana, vendar je resnična. V Ameriki upajo, da bodo na ta način zatrli prosono večšo. Poskusi v koruznem posevku so dali kar dobre rezultate in celo zakleti sovražniki genskega inženjeringa, ki vsekoli opozarjajo, kako nevarno utegne biti dedno spreminjanje narave, se temu niso postavili po robu. Znanstveniki ameriške družbe, ki preizkuša novost, upajo, da bodo sčasoma lahko razvili mnogo bolj popolno metodo za boj proti proseni večši. Gensko spremenjene bakterije naj

• Proseni večša (*Ostrinia nubilalis*) poleg koruze napada tudi druge rastline z debelim stebelom, kot siren, hmelj, sončnice, konjoplj, proso, fižol idr. Največ škode naredi v naših žitornih krajih in na Primorskem, kjer jeseni skoraj ni koruzne bilke brez gosenic. Zatiramo jo tako, da jeseni koruzno slamo požanjemo čim nižje pri zemlji. Polje pobranamo, da zberemo štrclje, te pa sežgemo. Vse ostanke slame sežgemo do srede maja. Veščo kemično zatiramo tako, da posipamo rastline, ki so se prično razvijati gosenice, z grombim znanim jasalom sevin, baksudin (diazinon) ali ekatoks (paration). (Dr. Franc Janežič: Napotki za varstvo rastlin)

bi neprodušno zaprli že v semena in rastočo koruzo za vso življenjsko dobo obvarovali pred škodljivcem. Do praktične izvedbe takega ukrepa ni več tako daleč, kot se morda na prvi pogled zdi.

Inž. M. L.

250 hektarov semen krmnih posevkov. Regresirali smo jih v višini 70 odstotkov in za to porabili nekaj nad 20 milijonov dinarjev, k čemur smo dobili 5 milijonov dinarjev nepovratnih sredstev od občine. Drukih nepovratnih sredstev zadruga ni dobila. Prejela je sicer še 110,4 milijona posojila zveze hranilno-kreditnih služb Slovenije, za katerega plačuje 8-odst. obrestno mero in katerega polovico mora vrniti do 15. novembra, drugo polovico pa do 15. decembra. Ta kredit je zadruga razdelila kmetom za nakup mineralnih gnojil in krmil, pri tem pa je kot kriterij delitve upoštevala obseg sodelovanja z zadrugo. Kmetje kar naprej sprašujejo, kje so objubljeni nepovratna sredstva. Videti

je, da so še zmeraj vprašljiva in da bomo kmetijski odvisni predvsem od lastne iznajdljivosti. Med drugim smo res dobili možnost nakupa 900 ton koruze in 200 ton tapioke iz republiških rezerv, vendar cena tega ni bistveno nižja od trenutne tržne cene. Torej ne gre za neko posebno pomoč, ocenjuje direktor KZ Krka Jože Starič.

Trenutno se za kmete sila neugodno leto še ne kaže v zmanjševanju črede, a koliko glav bo šlo iz kmečkih hlevov spomladi, ko bo zmanjkalo krme? Je kaj upanja, da bo do konca leta kanilo kaj denarja od pričakovanih nepovratnih družbenih sredstev, da bi zadruga lahko preskrbela krmila?

M. LUZAR

Revna grozdna letina

Spomladanska pozeba, huda suša in boleznijo so v Beli krajini letos močno zmanjšale pridelek grozdja

METLIKA — Metliška Vinska klet je ob letošnji trgatvi dobila vsega skupaj okoli 840 ton grozdja, kar je komaj polovica lanske količine in le tretjina grozdja, ki ga klet dobi ob povprečni letini. Letošnja letina grozdja je ena najslabših v zadnjih letih sploh, krivci za to pa so spomladanska pozeba, huda in dolgotrajna poletna suša, ki se ji je pridružila še hud napad boleznijo, zlasti oidija.

Zgodnjih sort, se pravi šentlovenke, portugalk in gammaya, je klet dobila 125 ton, mešanega belega skupaj z ozeleskim 90 ton, laškega rizlinga 28 ton, frankinje 360 ton, žametne črne pa okoli 235 ton. Lani je klet dobila 230 ton zgodnjih sort grozdja, 400 ton bele-

ga grozdja, 40 ton laškega rizlinga, 500 ton frankinje in 700 ton žametne črne.

Kakovost letošnjega grozdja je sorazmerno dobra. Tako je imela portugalka povprečno sladkorno stopnjo 71 Oeckslejevih stopinj, šentlovenka 75, kraljevina 66, frankinja 77, laški rizling 78 in žametna črna 64. Mošt bodo morali tako le malo dosladkati, zgodnje sorte in frankinjo z 1 kg sladkorja na 100 litrov, žametno črmino in belo pa z 2 kg/100 l, medtem ko laškega rizlinga ne bodo dosladkali.

Povprečne akontacijske cene pa znašajo: za kilogram laškega rizlinga 1490 din, za ozijsko belo 1000 din, za belokranjsko belo 1050 din, za črne sorte pa povprečno po 1000 din za kilogram (za šentlovenko in frankinjo po 1050 din za kilo, za portugalko in žametno črmino pa povprečno po 950 din za kilo). Za kilogram vrhunske frankinje — pogoj je bil, da ima 81 ali več stopinj — je bila povprečna akontacijska odkupna cena 1400 dinarjev za kilo, tisto frankinjo, ki je bila lepo odbirana in ji je do vrhunske kakovosti manjkala samo ena Oeckslejeva stopinja, pa so odkupovali po 1200 din kilogram.

Do prejšnjega četrtka v metliško klet niso dobili niti kilograma grozdja z novomeške strani Gorjancev, se pravi, da cvička letošnjega letnika iz metliške kleti ne bo. Še sreča, da imajo v kleti še nekaj metliških vin lanskega letnika. Najmanj je roseja, ki ga je le še za ta mesec.

A. B.

Ne samo suša, tudi pozeba je naravna nesreča

Brežiška skupščina predlaga solidarnostno pomoč za skupno škodo

BREŽICE — Brežiška občinska skupščina podpira predlog podpisnikov družbenega dogovora o odpravi posledic poletne suše v Sloveniji, za kar naj bi izjemoma uporabili sredstva solidarnosti. Denar naj bi porabili za ohranitev živinorejske črede in za obnovo uničenih nasadov. Brežičani zahtevajo, da se pri razdeljevanju solidarnostne pomoči upošteva tudi spomladanska pozeba, ki je napravila ogromno škodo vinogradnikom in sadjarjem in s tem prikrajšala občino za 23 odst. narodnega dohodka.

Gre torej za elementarne nesreče, ki sta prizadeli kmetijsko gospodarstvo občine, zato so prizadeti upravičeni do solidarnosti ob enakovrednem obravnavanju škode, ki sta jo povzročili pozeba in suša. Bilo bi krivično, če bi nekatere panoge zapostavili, čeprav vsi vedo, da ima živinoreja prednost. Če sadjarji in vinogradniki pomoči ne bodo dobili pravočasno, bodo zagazili v globljo krizo, katere posledice bodo čutili še desetletja. To je v nasprotju s prizadevanji po ohranitvi produktivnih delovnih mest, J. T.

PRODAJAJO BOLEZEN?

KOČEVJE, RIBNICA — V kočevski in ribniški občini spet prodajajo prevozniki s šabačko (ŠA) registracijo prašiče. Republiške inšpekcijske službe so že obvestile tudi medobčinsko inšpekcijo občin Kočevje in Ribnica, da je zaradi teh prodajalcev potrebna še posebna pozornost. Izkazalo se je namreč, da so s prodajo prašičev zanesli svinjsko kugo v Dalmacijo. Občani torej ne bi smeli kupovati odojkov in prašičev od nikogar, ki nima dokumentov, da so živali, ki jih prodaja, zdrave ali da je prodajo odobrila veterinarska služba. V nasprotnem lahko pride do prave katastrofe, če bi uvozili v občino tudi trihelozo ali celo svinjsko kugo.

Nemarnost ogroža koruzo

Iz nepospravljenih koruznic se razširja večša — Kmetijski inšpektor svetuje in opozarja

BELA KRAJINA — Včasih so ljudje s koruznico krmili živino, in tako se iz nje niso mogle širiti bolezni, posebno koruzna ali proseni večša. Danes v Beli krajini sadijo zelo veliko koruze, v primerjavi s tem pa gojijo sorazmerno malo živine. Zato medobčinska kmetijska inšpektorica Amalija Štefanič svetuje in opozarja hkrati, kako ravnati z odvečno koruznico.

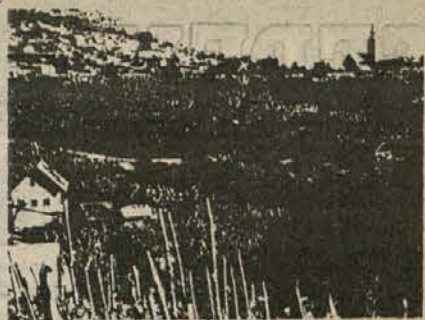
Pretežna večina pridelovalcev koruze jeseni ne pospravlja koruznice. A ne le polkmetje, tudi kmetje jo mečejo v kraške kotanje, puščajo v grmovju, na brežinah cest, celo v gozdovih, ali pa jo pustijo stati na njivi do maja in še dlje. »Vendar se da koruznica pospravit tudi tako, da se zaorje, pri tem pa je najbolje, da se s silokombajnom ali ročno seseka, in to že jeseni. Da pa bi se koruznica

čimprej razkrojila, je potrebno koruzo gnojiti z dušičnim gnojilom ureo, in sicer okrog 150 kilogramov na hektar. To gnojilo pospešuje razkroj koruzne slame, da se čimprej spremeni v humus, s tem pa sprosti v zemlji tudi hranilne snovi. Tako ima pridelovalec dvojno korist,« svetuje Štefaničeva.

Kmetijski inšpektor lahko začne protitistim, ki ne pospravljajo koruznice, ukrepati šele spomladi, takrat pa je, zlasti kar se tiče bolezni, že vse zamujeno. Zato se Štefaničeva raje poslužuje tega, da nevestne poljedelce že od jeseni naprej opozarja, kako naj se znebijo koruznice. Nekoliko uspeha je v nekaj letih le dosegla, vendar pravi, da je še vedno premajhen.

M. B.-J.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Vinograd jeseni

Navadno po trgatvi pozabimo na trto do pomladi, do obrezovanja trte. Vendar kaže tudi v tem času v vinogradu opraviti nekatera dela.

Ze skoraj polovico vinogradov je zatrvljenih tudi na Dolenjskem in v Posavju. Ker trava v jeseni bujno raste, jo kaže še po trgatvi enkrat pokositi, sicer bomo visoko suho travo med zeleno spomladi težko kosili, posebno z manjšimi traktorskimi kosilnicami.

Zatravitve vinograda pospešuje zakisanost vinograske zemlje. Čim opazimo med travno rušo mah, je to znak, da je zemlja zakisana.

Za večino naših kmetijskih rastlin, torej tudi za vinsko trto, je najugodnejša nevtralna reakcija zemlje. V laboratorijih kmetijskih zavodov določajo kislost zemlje z oznako pH. Pod 5 pH je zemlja zelo kisla, pri pH 5 do 6 je še zmeraj kisla, pri pH 6 do 7 je nevtralna, nad 7 pH pa je alkalna (apnasta). Vinska trta uspeva v slabo kisli (pH 6), nevtralni (pH 7) in slabo alkalni zemlji (največ pH 8). Zanimivo je, da samorodnica, šmarnica, uspeva v bolj kisli zemlji kot zlahna trta.

Kislost zemlje v vinogradih odpravljamo z apnanjem. Vedeti moramo, da je kalcij (Ca) ali apnik v vseh delih vinske trte. Zato ga štejemo med sicer manj pomembne, pa vendar odločilne makroelemente ali glavne elemente v prehrani vinske trte skupaj z magnezijem (Mg), železom (Fe) in žveplom (S). Zato poleg glavnih elementov, kot so dušik (N), fosfor (P) in kalij (K), uporabljamo za oskrbovanje trte tudi apno (Ca).

Znatne količine kalcija so v listju in mladihah. Kalcij je potreben za delitev celic in tvorbo pešk. Pri zorenju grozdja zmanjšuje kislino v jagodah, slabi škodljivo delovanje drugih elementov, ki jih je v zemlji morda preveč, in je katalizator pri asimilaciji. Predvsem apno izboljšuje fizikalne lastnosti zemlje, zato se druge hranilne snovi bolje izrabijo.

T. DOBERŠEK

Kočevski kmetijski načrti

10 milijard dinarjev investicij, od tega 3,3 milijarde za zasebno kmetijstvo — Prenova farm

KOČEVJE — O oživiljanju kočevskega kmetijstva smo že poročali. Tokrat naj nekoliko podrobneje opišemo program vlaganj v naslednjem letu, ko kočevski kmetijski načrtujejo skupno za nad 10 milijard investicij in to le za gradbena dela in opremo.

PRESADILI 300 PRAŠIČJIH ZARODKOV

MURSKA SOBOTA — Na farmi Kmetijskega gospodarstva Rakičan so zahodnonemški strokovnjaki iz Mariensee pri Hannoveru skupaj s strokovnjaki ljubljanske biotehniške fakultete uspešno presadili 300 prašičjih zarodkov v 13 plemenski svinj pasme landrace. Presajanje zarodkov omogoča cenejše pridobivanje najboljšega plemenskega materiala in občutno zmanjša možnosti za nastanek kužnih bolezni. To sicer ni prvi primer presaditve prašičjih zarodkov, saj so strokovnjaki ljubljanske fakultete že v začetku letošnjega leta samostojno uspešno izvedli presaditev, gre pa za primer zelo uspešne nemške metode, ki so jo začeli uporabljati pred 4 leti in ki v praksi zajema vse večji obseg. (Delo)

Tozde Govedoreja načrtuje prenovu govedorejske farme v Livoldu (gradnja telečnjaka, prenova hladilne tehnike in sanacija okolja), v Starem Logu prenovu spodnjega hleva in ureditev 1.600-kubičnega silosa, v Koblarjih gradnjo porodnišnice in telečnjaka, razen tega pa še dopolnitev strojne opreme za spravilo krme.

V tozdu Prašičereja bodo usposobili čistilo napravo pri farmi prašičev v Klinji vasi, opravili več del v mečalnici krmil in dopolnili njene strojne linije za prevoz krmil, razen tega pa tudi prenovili farmo prašičev v Klinji vasi.

V tozdu Mesarija načrtujejo tehnološko posodobitev, novo opremo, ureditev sanitarnega vozla, prenovu strehe itd. Tozde bo v Oslinici zgradil novo prodajalno mesa.

TOK Kmetijstva pa bo v prihodnjem letu gradil skladišča repromateriala v Oslinici in uredil šest družinskih kmetij (v Bukovi gori, Polomu, Črnom potoku, Kraljih, Starem Brezju in Mačkovicu).

Razen tega imajo v načrtu še usposabljanje zemljišč. V družbenem sektorju nameravajo agromeliiorirati 150 ha zemljišč, v zasebnem pa urediti pašnike na 125 ha. Hidromelioracije načrtujejo na 50 ha zemljišč na območju Mrtvice.

J. P.

Hruševa hrčica se je lotila tudi jablan

Nenavadna sprememba

Tudi sadni škodljivci niso več tiesto, kar so bili. Verjetno je porušeno naravno ravnovesje krivo, da hruševa listna hrčica ne nadleguje samo hrušk, marveč je začela tudi jablane. Tako piše znani hortikulturni spodbujevalec in predavatelj Slavko Zognez v zadnji številki revije Moj mali svet.

Hruševa listna hrčica se je letos nenavadno močno razširila v drevesnicah, kjer ni izbirala sadnih vrst, ampak je napadla vse po vrsti, tudi jablane. Nadloge ni težko prepoznati, začne se z zvijanjem najmlajših listov, ki nekoliko otrdijo in se rdečkasto obarvajo. Če jih razgrnemo, najdemo na njih veliko sesajočih ličink, ki so sprva rumenkaste, kasneje pa postanejo oranžne barve. Odrasla hrčica je temnorjava.

Če je hruševa listna hrčica ogrozila sadike jablane v drevesnicah, je mogoče pričakovati, napoveduje pisec, da bo sčasoma postala tudi nevarna škodljivka na odraslih jablanah. Ali bo potem treba spreminiti tudi njeno ime?

PRIJETNO »JESENSKO SREČANJE V TRŽIŠČU« — Vsem, ki so se udeležili sobotnega Jesenskega srečanja v Tržišču, bodisi da so se odločili, da to turistično prireditve sevnškega turističnega društva in krajevne skupnosti Tržišče obiščejo s svojim vozilom ali pa s posebnim turističnim vlakom, gotovo ni bilo žal. Prešerno razpoloženje so soustvarjali ljudski godci, folklorne skupine, pevke dekleške noneta iz Boštana, železničarska godba na pihala iz Zidanega mosta in vse spremljajoče prireditve, združene z jubilejem — 80-letnico železniške proge Trebnje — Tržišče — Krmelj in 50-letnico proge Tržišče — Sevnica. Na sliki: na železniški postaji v Jelovcu so mladiči prikazali delo s cepci ter čiščenje in peklanje žita. Več o tem srečanju pa v prihodnji Prilogi DL. (Foto: P. Perc)

Spet lažje v korak s svetom

V Krkinem tozdu Zdravila v rekordnem času končali obnovo obratov — Pred rekonstrukcijo precejšen izmet — Proizvodnja na hodniku in v menzi

NOVO MESTO — Krkin tozdu Zdravila je do 30. septembra, to je do predvidenega dneva, zaključil obnovo svojih proizvodnih prostorov. V tozdomem vodstvu ne morejo mimo pohval na račun zagnanosti vseh, ki so bili kakor koli vključeni v obnovitvena dela. Najpomembnejše pa je, da si je tozdu ustvaril s 4,2 milijarde vredno rekonstrukcijo vse možnosti za proizvodnjo zdravil na svetovni ravni.

To je posebej pomembno spricho poostrenih ameriških in tudi drugih predpisov o izdelavi sterilnih zdravilnih sredstev. Krka je namreč tik pred obnovo proizvodnje stežka sledila zahtevam svetovnega trga, ker sta njuna obrata, obrat za proizvodnjo injekcijskih raztopin in solucij ter obrat za aseptično polnjenje in kapsuliranje, po zagonu vsa leta dobivala le nove strojne zmogljivosti, medtem ko se v celoti nista prilagajala vse strožjim predpisom o neoporečeni proizvodnji. To ne pomeni, da Krkina zdravila niso bila sterilna, pač pa je največji jugoslovanski proizvajalec in izvoznik zdravil imel zaradi pomanjkljivosti velik odstotek izmeta. Medtem ko podobne svetovne tovarne izločijo zaradi slabe kakovosti 2 do 5 odstotkov svojih zdravil, je s Krkinih proizvodnih linij pred obnovo prihajalo kar 10 do 20 odst. slabih izdelkov, ki so jih zavrgli. Dejstvo je, da so bili za tolikšen izmet krivi tudi nekateri domači

proizvajalci embalaže, zato so v Krki pripravljene stopiti po boljše tovrstno blago na tuje.

Sami so namreč po lastnih ocenah storili dolg korak naprej, saj so ne le dokupili sodobno opremo, ampak poskrbeli tudi za celovito ureditev prostorov glede na celo vrsto zahtev o sterilni proizvodnji zdravil. Zaradi uporabe vrste kemikalij je posebnega pomena tudi nova visoko odporna keramična kanalizacija.

Omenjena rekordno kratka obnova obratov, ki so jo končali štirikrat hitreje,

MLADINCI ZA SODELOVANJE

NOVO MESTO — Predsedstvo OK ZSMS Novo mesto je pred kratkim predlagalo, naj bi v občini obelježevali občinski praznik le vsakih pet let, prireditve v čast 29. oktobra pa naj bi bile čim bolj varčne, kot narekujejo težke gospodarske razmere. Člani predsedstva so pozvali mladinske organizacije in vse Slovence, naj krepijo stike s predstavniki drugih narodov in narodnosti. Podprli so nedavno objavljeni poziv k razumu in poudarili, da jim ni vseeno, kakšna bo usoda domovine. Zavzemajoč se za human in bogat socializem so podprli slovensko politično vodstvo in republiške predstavnike v zveznih organih in njihovih stališčih do ustavnih dopolnil. Pri tem pa so poudarili, da upajo, da slovensko politično vodstvo sedanje podpore javnosti ne bo pozabilo tudi takrat, ko protikrizna koalicija morda ne bo več tako potrebna.

OGLED TOVARNE STEKLENIH VLAKEN

NOVO MESTO — V soboto, 22. oktobra, bo v okviru praznovanj občinskega praznika v Krki, tovarni zdravil v Bršljinu, predstavitev modernizirane in povečane proizvodnje tovarne steklenih vlaken. Od 9. do 13. ure bodo delavci temeljne organizacije Izolacije vsem občanom, ki bodo to želeli, predstavili proizvodno zmogljivost in program izdelkov Novoterm.

Dohodek kot opozorilo

Kritike na račun nekaterih sindikalnih pobud

NOVO MESTO — Občinskemu sindikalnemu svetu so izrekli na nedavnem zasedanju zborov novomeške občinske skupščine nekaj kritik, uperjenih predvsem na zahteve glede izplačevanja osebnega dohodka. Nekaj delegatov je namreč odkrito podvomilo, da bi delovne organizacije v primeru denarnih težav in zakonskih omejitev lahko uresničile sindikalne zahteve.

V novomeških sindikatih verjamejo, da so delegati za govornico želeli z nasprotovanjem izpovedati stisko gospodarskih organizacij, poudarjajo pa, da so zoper sindikat nastopili delegati strokovnih služb, in ne delavcev. Ob

tem pa je sindikalno vodstvo prepričano, da imajo prav ozdi, katerih delegati so izrekli sindikatu kritike, precej skrbni z nizkimi plačami.

Toda očitno je sindikalna pobuda, naj bi bil oktobrski najnižji osebni dohodek 453.000 din, videti težko sprejemljiva tudi drugače. Tako je na skupščinskem zasedanju predsednik občinskega izvršnega sveta menil, da verjetno ne bi bilo smiselno kar na vrat na nos slediti sindikalni zahtevi, naj izvršni svet razglasi ozde z nižjimi plačami za organizacije z motnjami v poslovanju. »Toda gre za to, da je manjši dohodek znak za alarm, drugače povedano, je to poziv za iskanje rešitev. Pri takem kolektivu bi bilo namreč potrebno oceniti, če je njegova proizvodnja donosna ali ne, saj najbrž ne bo mogla obstajati sleherna proizvodnja za vsako ceno. Seveda je potrebno pri tem poskrbeti za preza-poslovanje delavcev, vendar načrtov o odpiranju novih delovnih mest v občini še nimamo,« menijo v vodstvu občinskega sindikalnega sveta. Na očitke, da so z zahtevami po razbremenjevanju gospodarstva ogrozili občinske družbene dejavnosti, tam odgovarjajo, da so se zavzemali za prispevne stopnje, po katerih nisi ne bi imeli presežkov. Sicer pa je občina s tovrstnimi prispevki itak na republiškem dnu, čeprav je pod povprečjem tudi z delavskimi plačami. Ob različnih zaskrbljujočih padajočih krivuljah pa bi si v sindikatih šteli za uspeh, če bi občina drsela navzdol še po številu nezgod pri delu in poklicnih obolenj. Nedavno so namreč v analizi težjih in zdravju škodljivih del ugotovili, da bi imela v tem pogledu ozdovska vodstva kaj izboljševati. Toda v sindikatih se boje, da bodo v pomanjkanju denarja stala precej križemrok.

L. M.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 22. oktobra, bodo do 19. ure odprte naslednje prodajalne živili:

- v Novem mestu: Potrošniški center na Zagrebški
- v Šentjerneju: Market Dolenjka
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Rog
- v Žužemberku: Kmetijska zadruga
- v Straži: Market Dolenjka

Ker je sobota delovna, bodo vse ostale prodajalne živil odprte do 15. ure.

A. B.

kot običajno trajajo taka dela, je sicer zahtevala nekaj organizacijskih posegov, saj so uvedli zasilno proizvodnjo na hodnikih in menzi ter zaprosili za uslugu Lek in Belupo, ki sta v času preurejanja Krkine proizvodnje delala za novomeškega farmacevta. Krki je te korake narekovala predhodna ocena, da bo dnevi izpad proizvodnje, ki bo šel na rovaš rekonstrukcije, vreden 160 milijonov dinarjev in 50.000 dolarjev.

M. LUZAR

MOST KMALU GOTOV

OTOČEC — Obnovitvena dela na mostu v vasi Otočec gredo h koncu in predvidoma naj bi ta cestni objekt predali namenu čez približno mesec dni. Trenutno betonirajo nosilno steno na desnem bregu krake, po tem pa bo potrebno premostiti le še manjši del reke. Cestno podjetje bo most popolnoma prenovilo, saj bo zamenjalo vse nosilne pilote in les na vozišču. Prejšnji otoški most, ki je bil precej časa zaprt za vozila, so zgradili leta 1956.

Za Bavčarja in proti njemu

V občini so sklenili temeljne kandidacijske konference

NOVO MESTO — Med 10. in 16. oktobrom so potekale v novomeški občini temeljne kandidacijske konference o kandidatih za člana predsedstva SR Slovenije. Čeprav se v predhodni postopek, evidentiranje, ni vključila razen OK ZSMS in ZOTK Novo mesto nobena sindikalna organizacija ali krajevna konferenca SZDL v občini, so bile kandidacijske konference razmeroma živahne. Občani so podprli tak način volitev, posebej zaradi večjega števila in različnosti kandidatov, in dali vedeti, da hočejo imeti odločnega, izkušenega ter razgledanega funkcionarja, ki ne bo ždel v pisarni. V ozdih je dobil največ podpore kandidat za člana predsedstva Igor Bavčar, čeprav mu je javnost očitno odrekala nekaj simpatij, potem ko je v Mladininem intervjuju nasprotoval slehernim kompromisom pri usklajevanju ustavnih dopolnil. V krajevnih skupnostih je dobil največ glasov občanov Silvo Gorenc. V razpravah, v katerih so udeleženci predlagali nekatere nove člane, so krajani menili, da je treba izbrati zlasti mlajše kandidate in gospodarstvenike. Po nekaterih stališčih ne bi smeli izbrati dosedanjih funkcionarjev, češ da so krivi za sedanje težave. Nekateri so celo ocenili, da Bavčar zaradi svojega videja bodočnosti Slovenije zunaj Jugoslavije ni primeren kandidat za člana predsedstva. Za člana predsedstva SFRJ je dobil med občani največ glasov Milan Kučan, nato Janez Stanovnik in Marko Bulc.

Pismo občinski konferenci SZDL v Leskovcu

Odgovor na povabilo iz pobratene srbske občine Leskovec

Sporočamo vam, da smo prejeli vaše vabilo za solidarnostni miting bratstva in enotnosti, ki ga organizirate v podporo hitrejšemu razreševanju problematike sožitja pripadnikov vseh narodov in narodnosti na Kosovu. Zahvaljujemo se za povabilo in ga smatramo za ponovno potrditve naše bratske navezanosti.

Občani občine Novo mesto razumemo težki položaj in stiske ljudi, živčih na Kosovu, obsojamo priuške, teror in nasilje in pričakujemo, da bodo družbenopolitični dejavniki in organi oblasti storili vse, da se zaščiti integriteta slehernega delovnega človeka in občana.

Smatramo, da je ob političnih aktivnostih in aktivnostih organov oblasti pri urejanju razmer izredno pomembna ekonomska oz. razvojna demografska in socialna plat. Slovenske organizacije združenega dela, med njimi tudi nekatere iz naše občine, se že več let vključujejo v razvojne projekte kosovskega gospodarstva. S so-vlaganji v te projekte mimo sklada solidarnosti je bilo oz. bo pridobljenih preko 13.000 delovnih mest za prebivalce raznih mest in vasi Kosova, in kar je poglavito, ti projekti so izzovno naravnani. Nas pa boli, da se v izjavah nekaterih politikov in časopisov v Srbiji to ocenjuje kot ustvarjanje slovenskih kolonij oz. kot neposredna pomoč albanski iredenti.

Občani v naši občini v teh zaostrenih družbenih razmerah z zaskrbljenostjo in strahom gledamo na usodo avnojske Jugoslavije. Čvrsto stojimo na stališčih oz. politiki, ki smo jo za razreševanje nakopičenih težav v državi oblikovali v Sloveniji in jasno povedali celi Jugoslaviji. V tem kontekstu tudi smatramo, da enonacionalni mitingi in druge oblike zborovanja ljudi ne prispevajo h pomirjevanju in treznemu pristupu k razreševanju problemov, ampak, žal, še zaostrojuje nasprotja in mednacionalno mržnjo. Kljub temu želimo, da vam miting, ki ga organizirate, uspe, da bo vaš konstruktiven prispevek k reševanju problematike in da bo izveden v demokratičnem, kulturnem, skratka v človeškem smislu. Ne dvomimo, da vam bo to uspelo.

Ne vidimo možnosti, da bi se naši predstavniki mitinga udeležili niti da bi s svojo prisotnostjo lahko bistveno vplivali na njegov potek oz. uspeh, se bomo pa skupaj z vami veselili, če bo vaše zborovanje prispevalo k zblizevanju vseh narodov in narodnosti na Kosovu in lepšem sožitju vseh nas, ki živimo v socialistični, samoupravni, večnacionalni skupnosti, naši skupni Jugoslaviji.

S tovariškimi pozdravi — bratskimi pozdravi!

PRESEDSTVO OK SZDL
predsednik
BORIS DULAR

Podpis listine o partnerstvu z Langenhagmom

Spodbuditi stike s prijateljskimi in pobratenimi občinami

NOVO MESTO — 28. oktobra bodo v novomeškem Domu JLA na slavnostni seji občinske skupščine predvidoma podpisali listino o partnerstvu Novega mesta z Langenhagmom. S tem bodo postavili piko na i prvim korakom, ki sta jih mestni naredili leta 1986, ko je OK SZDL Novo mesto prevzela pokroviteljstvo nad slovenskim športnim in kulturnim društvom Krka Hannover.

Novo mesto je navezalo z Langenhagmom že precej različnih stikov, ki so doslej dobili vrhunec na letošnjem slovenskem tednu v tem nemškem mestu. Novomeško sodelovanje za občino Ditzingen v ZRN je zamrlo, medtem ko so stiki z norveško občino Stord za zdaj na ravni predvidevanj o možnem sodelovanju. Veliko dalj od pobud ni prišla novomeška občina tudi pri stikih s pobratenimi in prijateljskimi občinami v Jugoslaviji. Velja pa poudariti nekaj oblik sodelovanja, med katere nedvomno sodi novomeška pomoč pobrateni občini Hercegovni, ki jo je pred leti prizadel potres. S pobrateno občino Leskovec se je novomeška povezala prek združenega dela, in sicer je načrt sodelovanja iz leta 1973 obsegal stike novomeškega Novoteksa in tekstilno industrijo iz Leskovca, poslovne vezi med Tovarno zdravil Krka in Zdravljem iz Leskovca ter med drugim sodelovanje v turizmu in izobraževanju. Podobno sodelujejo Novomeščani s pobrateno občino Bihač, čeprav gre v tem primeru zlasti za sodelovanje tekstilcev, farmacevtov in gradbenikov.

Zadnja leta je postalo sodelovanje bolj protokolarne narave, saj gre v veliko primerih pretežno za medsebojne obiske ob občinskih praznikih. Vendar so se na nedavni seji odbora za sodelovanje s pobratenimi in prijateljskimi občinami zavzeli za poživitev stikov. Menili so, naj bi občina Novo mesto gospodarsko sodelovanje izpeljala prek gospodarskih zbornic, kulturne, športne in podobne vezi pa naj bi imela na skrbi Socialistična zveza.

Občina Novo mesto se sicer povezuje navzven še po drugih poteh. L. M.

ČE ZABOLI ZOB

NOVO MESTO — V prostorih zobozdravstvene dejavnosti v novomeškem Zdravstvenem domu vsak dan dežura tudi ekipa za nujne primere. V njej je mogoče poiskati pomoč vsak delavnik med 7. uro in 19.30, vsako soboto od 7. do 14. ure, ob nedeljah in praznikih pa med 7. in 12. uro.

VABILO NA MARTINOVANJE

DRAŠIČI — Gasilci iz Drašič pri Metliki vabijo na martinovanje, ki bo v soboto zvečer, 12. novembra, v gasilskem domu Drašič. Poudili bodo sorta vina rumeni muškata in laški rizling. Goste bodo zabavali oktet Vitis in humorista Toni Gašperič in Luigi. Vljudno vabljeno!

Novoles »posvojil« enoto SCT

42 delavcev metliške enote SCT se bo s premoženjem vred priključilo Novolesovemu tozdu Tovarna kopalniške opreme — Prostor in pogoji za razvoj

METLIKA — Vprašanje prostora za nadaljnji razvoj metliškega Novolesovega tozda Tovarna kopalniške opreme se vleče že 11 let, se pravi od takrat, ko je Novoles prišel v Metliko. Jasno je bilo, da se ta tozdu ne bo mogel razvijati, če ne bodo dobili nujno potrebnega sosednjega prostora. Z vsemi lastniki tega prostora, TGP-jem, Metko in SCT, so se pogovarjali o tem, Novoles je vedno ponujal zelo ugodne pogoje, da bi prišel do prostora, a iz nerazumljivih vzrokov niso našli skupnega jezika. Sedaj, po več kot desetih letih, se je, kot kaže, ta zadeva končno uredila.

Pred kratkim je Novoles svojim sosedom, obratu ljubljanskega SCT, ponudil, da se pripojijo metliškem tozdu. Ta tozdu je pripravljen sprejeti celotno enoto, se pravi zaposliti vseh 43 delavcev. Delavci SCT so se na zboru odločili za to, prav tako je pripojitev že sprejel Novoles. Sedaj mora odločitev delavcev metliške enote SCT potrditi še delavski svet njihovega tozda v Ljubljani. Računajo, da bo pripojitev v vseh pogledih dokončno izpeljana najkasneje do začetka prihodnjega leta.

Jasno je, da so se delavci SCT za pripojitev k Novolesu odločili zaradi izredno težkega stanja svoje firme in metliške enote še posebej, saj od vseh obljub o njihovem razvoju ni bilo nič. Prav tako pa je jasno, da za metliški Novolesov tozdu, ki sedaj šteje 195 zaposlenih, dodatnih 42 novih delavcev pomeni veliko obremenitev. »Vendar pri nas razumemo težko stanje in brezperspektivnost, v kateri so se znašli naši

sosedje. Kljub težkemu gospodarskemu položaju nasploh, ki prizadeva tudi nas, računamo, da bo pripojitev uspešna. Za to smo se odločili, kljub temu da velja v

Peter Drenik: »Našim novim 42 delavcem bomo nudili socialno varnost, z nami bodo delili dobro in slabo.«

Novolesu sklep o prepovedi zaposlovanja. Našim novim delavcem nudimo socialno varnost, vključili jih bomo v naš delovni proces in skupaj bomo delili

• Čeprav bo tritretletni obračun vsaj glede ostanka dohodka precej pod pričakovanji, bodo devetmesečje zaključili dokaj dobro. Res pa je, da se zaradi močnega padanja kupne moči precej zmanjšuje prodaja na domačem trgu, zato se trudijo, da bi čimveč svojih izdelkov izvozili. Izvoz je tudi njihova dolgoročna usmeritev in v delu svojega programa — tu gre za kuhinjska pomivalna korita iz kerakrila — jim to zelo dobro uspeva. V metliškem Novolesovem tozdu delajo vse, da bi pripravljeno pričakali leto 1992 in se lahko uspešno vključili v evropski trg.

dobro in slabo,« pravi direktor metliškega tozda Peter Drenik. »Vsekakor bo imela sedaj naša tovarna prostor in možnosti za nadaljnji razvoj.« Novoles prevzema enoto SCT z ljudmi in opremo, a brez kakršnih koli finančnih obveznosti. Se pravi — miza mora biti čista.

A. B.

PRIKLJUČEK — Črni cestni priključek pri novem mostu so pred dnevi zaprli s kovinsko ograjo, ki pa jo je čez noč nekdo odstranil. Ograjo so pristojni popravili in povrh navozili tako velike kupe zemlje, da bi jim bil težko kos celo naš velektan T-72. A glej ga, zlomka! Prometno iznajdljivi meščani so začeli na veliko uporabljati nekoliko manj ugleden priključek nasproti zgrajenega. Zmeda in nevarnost sta zdaj še večja. Vozniki — tihotapci, ki so prej zavijali v desno, zavijajo zdaj (gledano od novega mostu) v levo, malo poskakujejo po njivah in travnikih in že so na domači jim Ragoovski. Ob novih cenah prometnih prekrškov bi morda kazalo na omenjeno točko postaviti miločnika — naj ima, da ne bo zmrazil, s seboj termosko (s čajem).

LOBANJA — Vrličarji z Jerebove so znani po marljivosti in odlični zelenjavi. Ne branijo se tudi dobre zemlje. Priložnost zanjo se je pokazala ob izkopu temeljev za novo blagovnico na Novem trgu. Jerebovci seveda niso vedeli, da je bilo na sedanjem gradbišču nekoč pokopališče. Med zemljo so bile tudi človeške kosti, med drugim lobanja, s katero so imeli veliko veselje otroci (na novem mostu so z njo strašili mimoidoče), doktor in nekdo poklinal mož postavje, saj so se po sosedi že širile grozovite govornice, med katerimi je bila tista o dolenjskem Jakobu Razparaču še najmanj srljiva. Kriminalisti so, kot rečemo, hitro pospravili predale, zdaj je spet mir. Pričakujejo le, da bo prihodnje leto za Krko ukradene bistveno manj zelenjave.

Ena gospa je na novomeškem radiu na lastna ušesa slišala, da je mamograf aparat za zgodnje odkrivanje denarja.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 6. do 12. oktobra so v govomeški porodnišnici rodile: Dragica Zibert iz Lukovka — Domna, Betka Starič z Odrge — Sandro, Damjana Fink iz Straže — Mateja, Zvonka Benec iz Blatnika — Klavdija, Janja Rudman iz Gor. Mraševega — Jasmina, Marija Šuklje iz Geršičev — Gregorja, Božena Boršnar iz Trebnjega — Tilen, Pavla Jordan iz Imenja — Katjo, Anica Mihelič iz Sodnjevečev — Sabino, Gabrijela Gregorič iz Črnomlja — Nino, Rozalija Ziber iz Trebnjega — Roka, Vida Markelc s Studenca — Barbaro, Marija Grubar iz Vrhpolja — Mateja, Marija Kolenc iz Mirne peči — Marka, Elizabeta Gazvoda iz Gabrja — Simona, Romana Turk iz Stopič — Darjo, Amalija Saške iz Dol. Suhadola — Hermiona, Jožefa Horvat z Mirne — Eriko, Stefica Boldin iz Brihovega — Marka, Mojca Turk iz Semiča — Ines, Andreja Pavkovič iz Kostanjevice — Aleksandra, Dragica Mesojedec iz Sentjerneja — Simono, Marija Gorenc iz Črnomojnice — Miha, Stefka Kočjan s Potovega Vrha — Simona, Vesna Vajs iz Črnomlja — Tadejo, Jadranka Jančič iz Kočevja — Samanto, Jožica Barle iz Gor. Podboršta — dečka, Ivanka Starič iz Mirne peči — deklico, Martina Kodrič iz Leskovca — dečka, Marta Franko iz Gor. Vrhpolja — deklico, Slavka Grubar iz Podbočja — deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Martina Mirtič s Ceste herojev 24 — Ano, Mojca Grandjič iz Kostilove 18 — Natalijo, Mojca Malalan, Majde Šilc 12 — Evo, Milena Kovačević iz Kristanove 60 — Dragana, Nada Dreo, Marjana Kozine 29/a — Barbaro, Slavka Kermc z Ljubljanske c. 21 — Anjo, Mojca Zoran, Marjana Kozine 58 — Spelo. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

METLIŠKO TURISTIČNO DRUŠTVO se ni moglo nikoli pohvaliti s pretiranim številom članov, a so bili zato redki navdušenci toliko bolj delavni, živahni in pricljivji. Zdj bodo poskušali pri Turističnem društvu pridobiti krajanstvo za delo v društvu s parolo: »Šramota je, če nisi zraven.« Koliko uspeha bo imela ta domislica, bo kmalu vidno. Vprašanje je, kako bo gestlo ugodno vplivalo tudi na tiste občinske može, ki bi morali metliški turistični vodje hitreje potiskati navkreber. Če namreč sami ne bomo zavzeti za razmah napredke in razvoj turizma, tudi od drugod nihče ne bo.

NABAVA OZIMNICE IN TRGATEV STA MIMO, zato je pričakovati drugačne vrste pogovorov. Krajanji z več denarja v žepu bodo razpravljali o smučarji in o vsem, kar je v zvezi z njo, tisti, ki jim zmanjka cvenka za najosnovnejše nakupe že nekaj dni po plači, pa se bodo še naprej zabavali s premljevanjem dogodkov na notranje politični sceni. Najverjetneje bodo prvi lepo zagoreli na zimskem soncu, drugi pa bodo hodili naokoli blelih obrazov.

V BETI IMAJO ŠPORTNO DRUŠTVO, katerega predsednik je Dako Damjanovič, imenovan Lepi. Društvo skrbi za športno aktivnost zaposlenih, ki po mnenju strokovnjakov vse preveč sedijo, boljše rečeno: se premalo gibljejo. Poletno-jesenska sezona je mimo, zato predsednik Damjanovič razmišlja, kako razgibati vse, ki jih zanima smučanje. Lani je pripravilo društvo več izletov na Gače, na Roglo in drugam, zato je pričakovati, da bodo smučarji iz Beti tudi letos prišli na svoj (zimski) račun.

Št. 42 (2044) 20. oktobra 1988

SOCIALNI KRUIH — V Črnomlju je slišati, da se najmanj »Mikulčevega kruha« pakujejo tisti, ki so do njega najbolj upravičeni. Pa ne, da ga ne bi hoteli, le zmanjka ga prehitro. Menda ga gre po zvezah veliko v gostinske lokale. Zato bi krajinari radi vedeli, koliko resnice je v teh govoricah in kdo je prevzaprav zares upravičen do socialnega kruha. Načelo, da kdor je prvi in močnejši, tudi dobi črni kruh, se jim ne zdi pravično.

PARKIRANJE — Peš pot, ki vodi mimo odkupovalne postaje Koteksa, je vedno zaparkirana z osebnimi avtomobili, tako da se je celo peš nemogoče prebiti mimo njih. In to celo sedaj, ko je po novem zakonu potrebno za nepravilno parkiranje odšteti kar desetkrat večjo kazen kot prej. To je izjema za pristojne organe, ki bi si lahko tam s kaznimi dobro napolnili svojo blagajno. In tamkajšnji prebivalci upajo, da bo tako, sicer bodo na pešpoti zahtevali postavitev stebričkov, ki bodo preprečevali vožnjo z avtomobili. Kdo jih bo plačal, pešceve ne zanima, ena od idej pa je, da bi za nakup stebrov namenili tudi nekaj denarja od pobranih kazni.

POSVET — Belokranjsko društvo kadrovskih delavcev pripravlja v sredo, 26. oktobra, v sejni dvorani Črnomaljske občinske skupščine strokovni posvet za naslovom Ekonomski vidiki izvajanja majskih ukrepov in kako naprej. Uvodno razmišljanje bo podal mag. Viktor Zakej, podpredsednik republiške konference SZDL. Organizatorji pričakujejo solidno udeležbo, če pa je ne bo, se tolažijo s tem, da bo gotovo veliko prijav za novembrsko srečanje kadrovskih delavcev, ki bo v Portorožu...

Drobne iz Kočevja

VODA ZALIVA KLETI — Pri sanitarnem inspektorju smo zvedeli, da voda še vedno zaliva kletne prostore v Cankarjevi ulici 6 v Kočevju in da so stanovalci zato prenehali plačevati stanarino. Metorna in fekalna voda v tej hiši (in še nekaterih) je od večjih deževnih mešata ne preplavljata kleti, zaradi česar grozi nevarnost okužbe s črevesnimi in drugimi boleznimi, saj imajo stanovalci v kletih tudi ozimnico, drva in drugo. Studija o ureditvi kanalizacije za to območje je izdelana, denarja za popravilo pa ni.

NA TEČAJE — Več znaš, več veljaš. Delavska univerza v Kočevju je te dni razpisala začetne tečaje za krojenje in šivanje pa tudi za strojepisje.

CARINA V KOČEVJU — Carinske zadeve bodo podjetja v območju občin Kočevje in Ribnica lahko v kratkem opravljala v Kočevju in zato njihov predstavnikom ne bo treba več v Ljubljano. Prostor za carinjenje bodo pri železniški postaji, poslovali bodo v okviru Inter-europe.

Ribniški zobotrepci

Z AVTOM DO ŠANKA — Na splošno zadovoljstvo Ribniččanov se počasi le zaključujejo dela pri posodabljanju glavne ribniške ulice. Tega se še posebno vesele gostinci ob tej cesti, saj med prenovno ceste skoraj niso imeli gostov. Ribničanje so namreč navajeni, da se z avtom pripeljejo v gostilni do šanka, v cerkvi pa do oltarja. NEUPRAVIČENA KRITIKA? — Ribničanje kritizirajo, češ da bi bilo prav, če bi trgovine odprli trgovci ob 7. uri in ne z zamudo. Za prehrabene trgovine pa spet naltoljujejo, da bi lahko imele več vrst salam, ne le tri. Prepričani pa smo, da ribniški trgovci vedo, koliko je ura, pa tudi, da imajo v trgovinah le nekaj vrst salam več, čeprav s preveliko izbiro res ne razvijajo kupcev. Lahko je namreč ljudi razvdati, težko pa spet navaditi na red. To se danes že vidi v vsej Jugoslaviji.

RAZLIČNE OCENE — Ribničani spet opozarjajo, da Ribnica kljub prenovi glavne ceste še ne bo lepša, saj bodo nekatere »podrtije« prišle zdaj še bolj do izraza. Pri tem omenjajo bivši dom JLA in pritično zgradbo ob njem. Za slednjo pravijo, da zahteva lastnik zanjo 30 milijonov dinarjev, občina mu ponuja 5 milijonov, po njihovi oceni pa vsesкупaj ni vredno milijon dinarjev. Smo pač v Jugoslaviji, kjer isto stvar zelo različno ocenjujemo, pa naj gre za demokracijo, mitinge, odnos do JLA, ustavna dopolnila ali pa hišico, ki kazi videz naselja.

Trebanjske iveri

JOŽICA — Na nedeljskem srečanju ob 45-letnici 1. kongresa slovenske profitašistične zveze v Dobrniču so uradno zaprosili za besedo se predsednic občinskega komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo ter odbora za uredničenje projekta FAO Jožico Strmole. Tega govora pa nekdanje delegatke in ugledni gostje, med njimi Jože Smole, Pepca Kardač, Lidija Sentjarc in Sonja Lokar, ki je potrpeljivo kot še mnogo drugih v dvorani stoji čakala in poslušala, nikakor ni hotelo biti. Iz nepojasnih vzrokov je govornica Jožica pač umanjala.

ŠIROKO SRCE — Po zaključku prošlave so Dobrničani delegatke in goste lepo pogostili v stari šoli. Domačini so na pobude Mare Rupene prodajali tudi lične peharje, ene prvih izdelkov porajajoče se domače obrti. Izkupiček od tega in pa denar, ki so ga zbrali, ko so s praznim peharjem krožili po sobanah, bo šel namensko v sklad 1. kongresa AFŽ pri krajevni skupnosti Dobrnič. Budne oči so opazile, da je direktor Kmetijske zadruge Drago Kotar primaknil kar novega »rudarja«. Na to njegovo širokogrudnost je eden njegovih sodelavcev prostodušno komentiral: »Saj ta bo propadel!« Slučajno smo ujeli tudi to, da so predsednika naše fronte Jožeta Smoleta, ko se je že poslovil iz učilnice v prvem nadstropju, v pritičju spet pokukali za rovak, on je pa smehljaje se odvrnil, da je daroval že tam zgoraj.

Tudi trdoživost Belokranjcev ima svojo mejo

V kolektivih premalo skrbi za socialno ogrožene

ČRNOMELJ — Ko so leta 1985 v črnomaljski občini sprejemali samoupravni sporazum o uresničevanju socialnovarstvenih pravic, so se zavezali, da bodo pravice iz tega dokumenta ljudem zares pomenile pomoč. Zato so jo, sledeč inflaciji, tudi sprosti valorizirali. Letos pa jim to prvič ne bo uspelo.

Družbene pomoči otrokom so v letošnjem letu valorizirali z zamudo, do konca leta pa ne bo nikakršnega usklajevanja več. Vse drugače je pri začasnih, enkratnih in stalnih družbenih pomočih ter plačilih in doplačilih oskrbe v zavodih oz. pri drugih družinah. Zaradi velikega razvrednotenja dinarja je brez valorizacije teh pomoči življenjska raven socialno ogroženih ljudi še hitreje padala, ne bi bilo moč slediti zelo hitri rasti stroškov v zavodih. Ker občinska skupščina socialnega skrbstva pri teh pomočeh, kar se tiče ponovne določitve vrednosti, ne more reči ne, je možna le še ena pot: da torej pomaga ljudem, a gre zavestno v lastno izgubo. Kljub primanjkljaju pa bi v socialnem skrbstvu imeli zadoščenje, če bi vedeli, da so s tem pomagali vsaj ublažiti socialne probleme. Toda žal vse kaže, da se bo ta problematika v občini povečala, kar je moč sklepati tudi po več prošnjah za enkratno denarno pomoč in oprostitve plačila zdravstvenih storitev.

Ob socialnih problemih, ki jih ni mogoče rešiti, pa se večina obnaša kot do nečesa, kar se jih ne tiče, kar gre mimo njih. Se morda v številnih delovnih organizacijah in tozidih tolažijo s tem, da se bo nekako (srečno) izteklo, kot se je doslej? Očitno! Sicer ne bi imeli pripravljene socialnega programa le v kolektivih, ki štejeta med najmanjša v občini, v tozidu GG Črnomelj in čevljarstvo podjetju Planina. Da o socialnih karticah niti ne zgovorimo besedi! Z njimi so se pred časom potrudili le v Belu, a še tam danes niso več azurirane. Ali pa morda v delovnih organizacijah trkajo na potrpežljivost in trdoživost Belokranjcev, ki so — tudi po besedah in izkušnjah socialnih delavcev — še vedno pripravljeno veliko potpeti, saj kljub vsemu mnogi — tudi zelo socialno ogroženi — pravijo, da jim gre kar dobro?

M. BEZEK-JAKŠE

DRAŽJE OGREVANJE — Te dni dobivajo občani bolj ali manj jasna obvestila o podražitvah teh in onih storitev. Še najbolj določno je obvestilo Komunale, ki pravi, da se je od 1. oktobra dalje centralno ogrevanje podražilo za 56 odstotkov in znaša zdaj nova cena 1.193 din za kvadratni meter ogrevane površine.

ODPIS ZEMLJE IN DAVKA

OSILNICA — Geodetski zavod Ljubljana opravlja na območju ceste do Mirtovičev do Zamosta priprave za dokončno odmero zemljišč, ki so jih občani darovali za posodobitev ceste na tem odseku. Na osnovi te odmere bodo darovalcem zemljišč za odstopljeno zemljišče znižani davki. Take odmere bodo potrebne še na nekaterih drugih območjih kočevske občine, kjer so občani tudi darovali zemljišča za urjanje cest ali drugih objektov.

Reforma že prinaša prve sadove

V Dani na Mirni opazajo na trgu več izdelkov, ki so jih včasih pogrešali — Tudi pocenitev izdelkov? Dana ostaja jugoslovska tovarna

MIRNA — Kljub težavam smo z 9-mesečnimi rezultati poslovanja zadovoljni, saj smo napolnili vse sklade. Ni pa ostalo veliko kot še nobenkrat. Tudi količinsko proizvodnja ni manjša od lanske. Izvoza naj bi bilo ob koncu leta za desetino celotnega prihodka, zdaj se pa suče okrog 8 odstotkov,« je povedal direktor mirenške Dane Avgust Gregorčič.

Pred 380-članskim kolektivom sta se pojavila letos dva velika problema. Najprej so imeli do konca maja zamrznjene cene in so v tem času prodajali več kot polovico izdelkov z izgubo, kar je povzročilo nezadovoljstvo in veliko škodo v vsem gospodarstvu. Cel kup kolektivov si zaradi tega še dolgo ne bo opomoglo, če sploh bodo kdaj splavali, k sreči pa Dane ni med njimi. Toda ko so majski ukrepi odpravili zamrznjene cene, so sive lase vodilnim gospodarstvenikom začeli povzročati zamrznjeni osebni dohodki.

»Že takrat smo bili prepričani, da sta ta dva problema poglavitna povzročitelja nezadovoljstva delavcev in prekinitev dela. Pri nas tega sicer ni bilo, ker so družbenopolitične organizacije zelo trezno presodile razmere, se pa vse to odraža v manjši delovni disciplini in volji do dela. Nenadni padec osebnih dohodkov v Jugoslaviji je povzročil padec življenjskega standarda in se bo

to poznalo še prihodnje mesece, ko lahko pričakujemo manjšo porabo naših izdelkov. Slabši gospodarski položaj nenehno ne dovoljuje prodaje na številnih območjih v Jugoslaviji, ker sploh ne moremo dobiti plačila za prodano blago. In dokler ne bodo razmere drugačne, ne bomo na novo zaposlovali, še bolj pa se bomo usmerili na zunanji trg, s čimer si zagotavljamo tudi uvoz surovin (pomarančnih in limoninih koncentratov ter za tonike in kole). Hkrati bomo skušali čim bolj prilagoditi izbor naših izdelkov.

»Dana je življenjsko vezana na vso Jugoslavijo in vsako zaostrotanje razmer nas boli. Radi bi apelirali na treznost tudi v teh težkih časih, ko nimamo voditelja, kot je bil tovariš Tito, na čigar obisk v Dani ravno pred 20 leti smo še posebej ponosni,« pravi Avgust Gregorčič

Katarina Kobe

Velik skok naprej

STARI TRG OB KOLPI — Odkar je pred 16 leti metliški Komet odprl obrat v Starem trgu, je v njem zaposlena tudi Katarina Kobe. »Prej sem leto dni delala v Metliki, kjer sem tudi stanovala, ker pa sem doma iz bližnjega Vrta pri Dolu ob Kolpi, sem bila vesela, da sem se lahko preselila bliže domačemu kraju,« pove Kobetova.

Spominja se, kako veliko pridobitev je pomenil obrat za Poljansko dolino, kjer do takrat ni bilo večjih možnosti za zaposlitve žensk. »Začeli smo s 17 delavkami, sedaj pa nas je 53. To je velik skok za tako majhen kraj, je pa hkrati dokaz, da so se začeli ljudje vračati, zlasti še, ko so pred leti dobili možnost za zaposlitev v Uniorjevem obratu tudi moški.« Toda s hitro širitvijo kraja, v katerem postaja življenje vse bolj razgibano, se večajo tudi zahteve prebivalcev. Predvsem si želijo večjo in boljše založeno trgovino, najbolj zadovoljni pa bi bili s samopostrežbo.

Katarina je torej zaradi zaposlitve prišla nazaj v rodno Poljansko dolino, kako pa bo z njenimi otroki, ne ve. »Rada bi, da ostanejo, a žal opažam, da ob tem, ko kraj raste, ostaja vse manj možnosti za zaposlitev. Če pa bi se iz Starega trga hoteli vziti na delovno mesto drugam, imajo do Črnomlja 18 kilometrov, do Kočevja pa 24. Toda če je možno v občini kaj do tega, da bodo ljudje odstali in da se ne bo začelo zopet izseljevanje, bodo morali poiskati nove možnosti za zaposlitev v Starem trgu, morda tudi odprtje novega obrata,« je prepričana Kobetova.

M. B.-J.

Za referendum o ustavi

Evidentirali za občinsko, republiško in zvezno vodstvo — Povsod izražena tudi podpora

KOČEVJE — Temeljne kandidacijske konference so bile v kočevski občini zaključene v ponedeljek zvečer, jutri pa bo že občinska kandidacijska konferenca. V času, ko to poročamo, še nimamo poročil z večine konferenc. Kljub temu pa so nekatere zanimivosti le znane.

Za možnega predsednika zbora krajevnih skupnosti občine Kočevje je bil evidentiran Anton Preslesnik. Preostala dva evidentirana kandidata nista pristala na kandidiranje.

Med predlaganimi možnimi kandidati za člana predsedstva republike so dobili največ glasov Silvo Gorenc, Živko Pregl, Ivan Pučnik, Emil Milan Pintar in Igor Bavčar.

Za člana predsedstva SFRJ iz Slovenije so na temeljni kandidacijski konferenci v Osilnici evidentirali Milana Kučana in

Mirana Potrča, v sindikalni organizaciji upravnih organov občinske skupščine pa Jožeta Smoleta.

Na temeljni kandidacijski konferenci v mestu Kočevje, ki je bila v ponedeljek zvečer, je dobil največ glasov kot možni kandidat za člana predsedstva Slovenije Ivan Bavčar (26 glasov od 27 možnih), dovolj (nad četrtino) glasov pa še Ivan Ribnikar (9) in Emil Milan Pintar (8). Za možnega člana predsedstva SFRJ iz SRS pa so bili evidentirani Milan Kučan, Jože Smole in Marko Bulc.

Na vseh konferencah so obravnavali aktualne razmere v domači krajevni skupnosti, republiki in federaciji.

Odločilen turistični korak?

Slutiti je, da se bo nekaj od številnih idej o razvoju gostinstva in turizma v črnomaljski občini le uresničilo — Več domiselnosti — Konkurenca

ČRNOMELJ — Ob prelistavanju gradiva iz preteklih let o razvoju gostinstva in turizma v črnomaljski občini je bralcu takoj jasno, da so pisci le prepisovali probleme iz leta v leto. Navadno je bilo tako, da so imeli do seje zborov občinske skupščine vsi veliko idej, ko pa bi jih morali začeti uresničevati, je vse zamrlo za leto dni, do naslednje seje. V letošnjih razpravah o razvoju teh panog pa so naredili korak naprej vsaj v razmišljanju.

Vsako leto so se zadovoljili z odločitvijo, da ni denarja. Letos tega ne morejo reči, denar je potrebno le poiskati. Sicer pa je iz letošnjega gradiva o stanju v gostinstvu in turizmu razvidna, kot je dejal eden od razpravljalcev na nedavni seji črnomaljskega izvršnega sveta, vsa filozofija o teh dveh panogah, ki se je

• Črnomaljši bodo morali zopet opozoriti Hrvate na varovanje Kolpe pred onesnaževanjem, če bodo hoteli ob njej bolj kot doslej razvijati turizem. Opažajo namreč, da sosedom onkraj Kolpe reka ni tolikšna skrb, kot bi morala biti. Najbolj pa Črnomaljši bodo v očeh klavnic v Severinu, za katero so od medobčinskih inšpekcijskih služb iz Karlovca že zahtevali, da jo zaprejo, a inšpektorji niso storili ničesar.

morajo ostreti. Razmišljati bi namreč morali začeti o tem, da bolje izkoristijo naravne možnosti ter razširijo ponudbo na prirreditvah, znajo bolj vnovčiti belokranjsko tradicijo, kot pa da začnejo turizem z gradnjo gostiln.

Predlagali so, da bi morali to področje razvijati z bolj strokovnim pristopom kot doslej. Pripravili naj bi studijo o strategiji razvoja turizma, za kar jim ne bi smelo biti žal denarja. Prav tako ne bi smeli gledati na vsak dinar pri ustanavljanju občinske turistične zveze, ki bi imela zaposlenega strokovnega delavca. Seveda so še druge možnosti: da bi razvoj turistične dejavnosti prevzela zasebna turistična agencija ali Integralova turistična poslovalnica. Na to poslovalnico je na seji letelo več očitkov, češ da turist le izvaža iz Bele krajine, zelo malo pa jih pripelje v deželico ob Kolpi. Vendar je Valetin Papež iz tozda Gostinstvo pojasnil, da so se v poslovalnici dela lotili postopoma in previdno in da

bodo počasi, a zagotovo postali to, kar od njih zahtevajo ljudje.

Idej, kako razvijati turizem, je v črnomaljski občini še vedno veliko, morda preveč, usmeritve pa le načelno dobre, sicer pa preobširne. V občini bi se morali končno odločiti, v katero smer bo šel razvoj. Seveda pa jim mora biti jasno, da prirodne možnosti niso tako neomejene, res pa je, da jih ne znajo strniti in povezati.

Spet resno o turizmu

Dosedanja petindvajsetletna prizadevanja in načrti niso rodili sadov — Zagotavljajo, da bo zdaj bolje

KOČEVJE — V okviru izdelave načrtov za ponovno oživitve Kočevske je bil 12. oktobra v Kočevju posvet o bodočem razvoju turizma na Kočevskem. Ugotovljeno pa je bilo, da je bilo v zadnjem četrstoletju napravljenih več

• ANKETA O TURIZMU — Te dni bo v Kočevju več razprav o razvoju turizma, ki naj bi tudi prispeval h gospodarski rasti občine. Prav danes bo v Kočevju sestanek o turizmu, na katerega so vabljene predstavniki krajevnih skupnosti, gostinci in trgovci, organizira pa ga SZDL. V sodelovanju z dijaki družboslovne usmeritve pa pripravlja SZDL anketo o turistični, gostinski in trgovski ponudbi v občini.

načrtov o razvoju turizma v občini, narejenega pa ni bilo nič.

Razpravljali so menili, da ima Kočevska mnogo možnosti za razvoj turizma, od neoskrunjene narave, izredno lepe doline Kolpe, zgodovinskih zanimivosti (Fridrihtajnski-Celjski grofje, Kostel, stare cerkvice Šeškov dom, Kočevski zbor itd.), do naravnih zanimivosti, lova in ribolova. Vse to pa ni izkoriščeno za turizem.

Sklenili so, naj prisotni zapišejo svoje zamisli o razvoju turizma in jih posredujejo komisiji, ki ima na skrbi razvoj turizma v okviru načrtov o oživitvi Kočevske.

RAZGOVOR IN RAZSTAVA O INOVACIJAH

TREBNJE — Občinska raziskovalna skupnost Trebnje pripravi v sodelovanju z občinskimi izvršnim svetom Trebnje v četrtek, 20. oktobra, ob 12. uri v sejni sobi SO Trebnje razgovor o pomenu inovativne dejavnosti za doseganje boljših rezultatov gospodarjenja.

Razgovor bo vodil prof. Dr. Miha Japelj. Trebanjci namreč ugotavljajo, da v občini inovativna dejavnost še ne dosega ravni, ki bi bistveneje prispevala k večji kakovosti poslovanja. Stanje na področju inovatorstva je tudi merilo uspešnosti poslovnih delavcev, zato upajo, da se bodo ti udeležili tega pogovora. Hkrati naj povemo, da MGZ za Dolenjsko ter občinske raziskovalne skupnosti Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje vabijo tudi na regijsko razstavo Inovacije '88, ki jo bodo danes odprli v avli osnovne šole v Kidričevi 2 v Trebnjem.

Rudi Žibert: »Vse moramo narediti, da preprečimo širjenje stekline. Potrebno je cepljenje psov in tudi mačk. Lovske pse cepimo vsako leto dvakrat. Velja kontumac, se pravi, da lahko pokončamo nepravilne pse. Če hočemo kmetje in drugi krajinazadržati svoje živali, naj sodelujejo z nami, da družno premagamo to zlo!«

li tudi prvi primeri stekline v naseljih Trbinc, Zabrđe in Sevnica, ko so se stekle lisice zgrizle s psi. Letos smo postrelili že več kot 10 lisic. Ne gre za to, da lisice popolnoma iztrebimo. Lisica je higienik v gozdu in s tem nepogrešljiv del biotopa. Par lisic ima 3 do 4 mladiče, in ko odrastejo, jih starši hitro odslovijo. Zato lisice iščejo stik z drugimi lisicami in tako je olajšano širjenje stekline. Lovci pravimo, da je treba lisice vedno držati na kratko. Steklina pač nima naravnega sovražnika, odkar ni več volkov,« je dejal Žibert.

Menili so tudi, da je potrebno za razvoj turizma na Kočevskem zainteresirati predvsem mlade, pri propagiranju turizma pa uveljavljati tudi sodobno tehniko. Ugotovili so, da jim v tem, prvem, obdobju lahko največ pomaga prizadevanost, zagnanost in sploh delavnost pa tudi sodelovanje z vsemi, ki jim je pri srcu razvoj turizma, seveda ne samo v okviru domače občine.

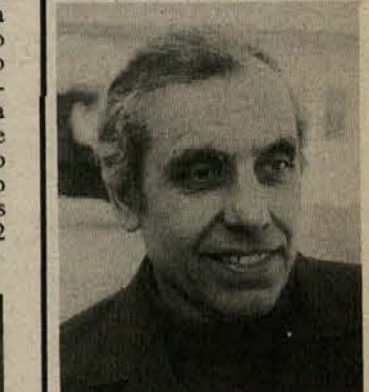
Družno v boj z nevarno steklino

Mirenski lovci opozarjajo — Pogovor z Rudi-žem Žibertom

MIRNA — »Steklina je pri nas zelo velika grožnja zdravju. Ljudje se tega sploh ne zavedajo ali pa nevarnost podcenjujejo. Ta del Dolenjske in Bela krajina smo bili dolgo kot nekakšen otok, kjer nismo poznali te nevarnosti, saj je k nam prišla pred tremi, štirimi leti. V letih 1984 in 1985, smo pokončili več kot 30 lisic, odstrel pred steklino pa je znašal od 35 do 40 lisic,« je povedal gospodar lovске družine Mirna Rudi Žibert, ki ima okrog 3500 ha lovšč.

Ob prvi epidemiji gozdne oz. sileratične stekline pred leti se je močno zmanjšal stalež lisic na tem območju, tako zaradi izjemno ostrih ukrepov lovcev, ki so pokončili sleherni lisico, četudi ni bilo suma, da je stekla.

»Prej je bil stalež na 100 ha lovščiča 8 do 10 lisic, zdaj pa ocenjujemo, da jih je še od 2 do 3. No, v zadnjih dveh letih pazimo spet veliko več lisic in legel mladih lisic, prej pa skoraj dve leti ni padla nobena lisica. Letos poleti so se pojavili

VOŠČILA MARI RUPENA — Na srečanju ob 45. obletnici 1. kongresa slovenske profitašistične zveze v Dobrniču se je partizanka Sabina Kužnik zahvalila revolucionarki Mari Rupeni-Osolnik za sodelovanje in pomoč suhokrajinskim ljudem med vojno in po njej. Mari Rupeni so ob življenjskem jubileju voščili tudi dobrniški pionirji in ji izročili skromno spominsko darilo (na sliki). (Foto: P. Perc)

Na srečanju ob 45. obletnici 1. kongresa slovenske profitašistične zveze v Dobrniču se je partizanka Sabina Kužnik zahvalila revolucionarki Mari Rupeni-Osolnik za sodelovanje in pomoč suhokrajinskim ljudem med vojno in po njej. Mari Rupeni so ob življenjskem jubileju voščili tudi dobrniški pionirji in ji izročili skromno spominsko darilo (na sliki). (Foto: P. Perc)

Mislim, da je treba vztrajati pri gospodarski reformi, ker vendarle že opažamo tudi premike ne boljše. Blaga, ki ga je včasih pri nas primanjkovalo, je zdaj kar precej na voljo, kar velja tako za embalažo kot za špirit in drugo. Ob velikih podražitvah v maju lahko pričakujemo zmanjšanje cen, tudi naših proizvodov,« je dejal direktor Gregorčič.

P. PERC

CELO LETO OSMI MAREC — Integralov tozd Brebus si je pri ženskah nabral ogromno simpatij. Večina podjetij se spomni nanje samo enkrat na leto in še takrat je to bolj moški kot ženski praznik. Eden od Integralovih avtobusov pa potnike vsak dan spominja na ženske z napisom »8. marec« in cvetom, ki je narisana zraven na prednjem steklu.

VSI JO PROGLAŠAJO ZA DIREKTORICO — Predsednica izvršnega sveta Jelki Barlič se prerokovali od začetka mandata do danes že nekoliko direktorskih mest, vendar so to sami računali brez krčmarja. Sama namreč meni, da ne zato, ker jo imajo tako radi, ampak zato, ker potem njene ostre besede marsikomu ne bi več mogle do živega.

ODLOKE NA SMETIŠČE — Skupščina je na zadnji seji razveljavila kopico odlokov, ki zaradi spremenjenih razmer tako ali tako nimajo veljave, lahko pa bi se kdo spotalnil obnje, ker jih niso preklicali. Na smetišču jih ne bo nihče več iskala, zanimivo pa bi bilo videti, kakšen kup takih ničvrednih papirjev se je do danes nabralo v vseh slovenskih občinskih skupaj.

SKRIVNIH KOTIČKOV NIMA MO — V Hotelu Turist se s takim odgovorom branijo pred očiki, da v središču mesta nimajo lokala, kamor bi poslovne partnerje lahko peljali na kosilo. Gostinci so prepričani, da bi bili zadovoljni vsi razen tistih, ki se želijo skriti pred javnostjo.

PIONIR BO GRADIL AVTOBUSNO POSTAJO

KRŠKO — V Krškem bodo še ta mesec pričeli graditi novo avtobusno postajo. Gradbena dela je prevzel novomeški Pionir, ki bo postajo zgradil do junija prihodnje leto, ko naj bi jo za občinski praznik predali namenu. Tako bo končno uresničena dolgoletna želja Krčanov in realiziran občinski načrt prometne ureditve v mestu.

Krške novice

ČE BI PRIŠLI S STOENKO... — Nedavni regijski posvet o cestah je seveda minil v znamenju mlilih pršenj, naj bi cestna skupnost Slovenije vendarle pobitela z gradnjo avtoceste proti Zagrebu, in če ni denarja za novo cesto, so menili Posavci, naj bi magistrarno cesto bratstva in enotnosti (kako pravo ime glede na njeno razpadajočo stanje) vsaj popravili. Seveda so predstavniki v velikim razumevanjem poslušali žalostinke o slabih cestah, povsem razumeli jih pa le niso. Če bi se namreč v Krško pripeljali s stoenko, bi slabosti omenjene ceste prav gotovo drugače občutili.

DAMJANA JE OSTALA BREZ ŠTIPENDIJE — Odziv na letošnji razpis za štipendije v TCP Djuro Salaj je bil res izjemno velik, saj so prejeli okoli 500 prošenj, dodelili pa so lahko samo 200 štipendij. K strogim kriterijem je bilo treba namreč ustreči še z dodatnimi kvaliteta, med njimi pa je bila tudi ta, da je vsaj eden izmed roditeljev zaposlen v tovarni. Damjana Zabar, ki je z odličnim uspehom končala 8. razred na osnovni šoli Raka, je dobila odgovor, naj kar vztraja z učenjem, in prihodnje leto bo dobila štipendijo, če si bo izboljšala ocene. Kako bo Damjana več kot odlična, je pa še skrivnost naše študentske politike. Dobro bi pa že bilo, ko bi omenjena učenka in mnogi drugi, ki so padli skozi sito komisije za delovna razmerja v TCP Djuro Salaj, dobili malce manj neoseben odgovor. Ta deluje vse-kakor ironično.

PLESNI VRTEC — Luna je posebna skupina mladih ustvarjalnih ljudi znotraj KUD Beno Zupančič. In v tej Luni se dogaja vedno kaj novega, saj izdaja knjige, prireja koncerte, v zadnjem času pa je njen največji hit plesna šola za malčke. Vsak teden se v razpadajoči baraki zbere po 50 malčkov in njihovih mamic, za kaj več malih plesalcev pa ni prostora, čeprav bi tovarniška Tatjana Avsec ne imela prav nič proti večjemu številu.

Sevniški paberki

MED IN KAMEN — Eden največjih čebelarjev v sevniški občini je odšel v tovarnjakom svoje čebele na pašo v okolico Šabca. Ko se je po 14 dneh vrnil po čebele, je zgrožen opazil, da ima na tovarnjaku razbito vetrobransko steklo. Kamen, ki ga je zalucal neznan nepridiprav, mu je razbil tudi zadnje steklo kabine tovarnjaka. Čebelarju se je tako zelo mudilo domov, da tega dogodka in škode raje sploh ni prijavil policiji. »Jaz tebi med, ti meni kamen!« si je mislil prestrašeni čebelar ob vrnitvi iz Miloševičeve Srbije. Cela glava pa tudi nekaj velja, kajne?

NOV REŽIM? — V Sevnici bo kmalu začel veljati nov prometni režim. Zdej namreč vse kaže, da so se cestarji in železničarji pa tisti na občini, ki so vsi reč »usklajevali«, le domenili, kdo bo primaknil kakšen dinar za ponovna razkopavanja in prestavitev številnih podzemnih kablov. Tako Sevnici lahko upajo, da bo asfalt prej pokrli preostale makadamske zaplate cestišča in pločnikov okoli železniške postaje in hotela Ajdovec, kot pa prvi sneg.

ZAŠČITA VOJAŠKEGA MOSTU — Boštanjani, ki so na prvi opozorili na dotrajani »vojaški most« v Dolenjem Boštanju, so nas obvestili, da je naša kritika zalegla. In res, tudi sami smo se spet lahko prepričali, da so cestarji ta leseni most lepo obnovili, da daje podoba, kakor da gre za novega. Morda ne bi bilo slabo, če bi les vsaj nekoliko tudi zaščitili. Pravijo, da tudi odpadno motorno olje ne bi bilo brez haska pa še poceni bi to bilo. Verjetno bi to zaščito lahko opravili ljudje kar udarniško, da ne bi predolgo čakali cestarjev, mostu pa bi precej podaljšali življenje.

IZ NAŠIH OBČIN

V Brežicah praznično do 28. oktobra

Zanimive prireditve

BREŽICE — Bralce seznanjamo z nadaljevanjem sporeda prazničnih dogodkov, s katerimi bodo v brežiški občini počastili 28. oktober. Jutri ob 11. uri bo slavila Srednja šola, kjer vabijo na odprte prenovljene knjižnice. Ob 16. uri bo mladina razgibala mesto z uličnim tekom, ki je vsakoletna tradicionalna prireditev pred občinskim praznikom. V soboto ob 18.30 bo Obrtno združenje razvilo svoj prapor. V nedeljo ob 9. uri se bodo v Pišecah zbrali borci, taborniki, planinci, športniki in drugi pohodniki, ki bodo od tam krenili po poteh Brežiške čete.

Temeljni kamen z novo cestno bazo v Krški vasi bodo položili v sredo, 26. oktobra, ob 13. uri, ob 15. uri pa se bodo krajani in gostje zbrali na otvoritvi lokalne ceste Ribnica — Cirknik.

V Termah bo 27. oktobra ob 18. uri kegljaški turnir. Na praznični dan, 28. oktobra, se bo začel spored ob 9. uri. Tedaj bodo v Posavskem muzeju odprli stalno zbirko »Posavje v 16 stoletju« in razstavo »Brežice od leta 1900 naprej na razglednicah«. Praznovanje bodo nadaljevali in zaključili s svečano sejo občinske skupščine in DPO v slavnostni grajski dvorani.

KUPONI GREDO DOBRO V PROMET

KRŠKO — Prodaja Mercatorjevih kuponov je zelo dobro uspela tudi v delovni organizaciji Preskrba v Krškem. Doslej je za 200 milijonov dinarjev kuponov, kar je velik uspeh. Kot je že znano, obračunavajo obresti za te kupone štirikrat na leto, z njimi pa lahko kupci poravnajo obveznosti v vsem sodzu Mercator. Prodajno mesto za te kupone imajo v Nakupovalnem centru v Krškem.

PRAZNIK KS KOSTANJEVICA

KOSTANJEVICA — Letošnje slovesnosti in prireditve ob prazniku krajevne skupnosti Kostanjevica, ki ga praznujejo v spomin na padle talce, so se začele že septembra in bodo potekale do konca oktobra. V petek, 21. oktobra, bo ob 11. uri žalna slovesnost pri spomeniku borcem in talcem na kostanjeviškem pokopališču. Istega dne ob 12. uri pa bo v kulturnem domu slavnostna seja skupščine in družbenopolitičnih organizacij krajevne skupnosti Kostanjevica. V naslednjih dneh bodo v Kostanjevici organizirali še nogometni turnir, razvili prapor ribiške družine, v nedeljo, 23. oktobra, pa bo ob 10.30 5. veslaška regata okoli kostanjeviškega otoka.

0608 — NOVA OMREŽNA SKUPINA KRŠKO

KRŠKO — V ponedeljek, 24. oktobra, dobi Posavje novo telefonsko omrežno skupino, ki bo obsegala občine Brežice, Krško in Sevnico. Nova karakteristična telefonska številka za omenjene občine je 0608, kar pomeni, da bodo morali telefonski naročniki iz ostalih delov Slovenije najprej zavrteti to številko. Hkrati z novo omrežno skupino pa bodo spremenjene tudi začetne telefonske številke na območju občine Krško. Sedanja 71 se spremeni v 31, 72 v 32 in 74 v 34, medtem ko ostali del številke ostane isti. Zaradi tehničnih posegov pri osnovanju nove omrežne skupine Krško, bo v soboto in nedeljo, 23. in 24. oktobra, moten telefonski promet v Posavju.

VABILO V BAJINO BAŠTO

KRŠKO — Tudi krška občina, ki je pobratena s srbsko občino Bajina Bašta, je dobila vabilo za udeležbo na mitingu v znak podpore s Srbi in Črnogorci na Kosovu. Krčani so se lepo zahvalili za vabilo s pripombo, da dvomijo o možnosti reševanja takih problemov na mitingih in drugih podobnih prireditvah.

J. T.

IZ NAŠIH OBČIN

Iz stare sodobna trgovina

Živilci se težko preživijo — S kombinirano prodajo do večjega prometa

BREŽICE — S prodajo živil trgovci malo zaslužijo in najbrž je bil to tudi poglavitni razlog za ukinitve samopostrežne trgovine sredi Brežic, ki so jo spremenili v prodajalno konfekcije. V kombinirano klasično in samopostrežno trgovino bodo do konca meseca preuredili poslovavnico Emone-Posavja, Živila. Po besedah poslovodkinje Marije Herakovič je ta trgovina najbrž edina, ki v treh desetletjih ni doživela nobene modernizacije.

Postrežba je klasična in prodajalke nosijo strankam vse blago na rokah. Z vozički si ne morejo pomagati, ker morajo do vseh priročnih skladišč po stopnicah. Tako za pet litrov olja ali vina prehodijo po 50 metrov razdalje. Po

Za začetek je dovolj že prijazna beseda

Kako se da povečati učinkovitost uprave

KRŠKO — Krajevne skupnosti imajo vse več pristojnosti in nalog, ob vsem tem pa je potrebnega veliko strokovnega dela.

Tako delo pa je v pravi goščavi predpisov vse bolj zahtevno, tako da je številka opravilo ljudi, ki nimajo vsaj malo tovrstnih izkušenj. Marsikatero tako delo so doslej opravili tajniki krajevnih uradov, drugod spet so poklicali na pomoč upokojeince, ki se spoznajo na upravne zadeve, v odročnejših krajih pa se znajdejo v velikih težavah, ker nimajo ne enega ne drugega. Krajevne skupnosti so zato terjale od krške občine, da jim ne bi vzeli še tistih tajnikov krajevnih uradov, ki so se morali posloviti od dela za krajevne skupnosti, ker so v občini pač začeli omejevati aparat. A ta zahteva kljub velikemu razumevanju za težave krajevnih skupnosti na seji predsedstva občinske konference SZDL ni bila sprejeta. Povečevanje občinske uprave bi bilo namreč vse prej kot v skladu z manjšanjem števila uradnikov. Predstavniki krajevnih skupnosti so le s težavo razumeli tako stališče, a ni kaj, saj na eni strani ni mogoče vpiti, da je birokracija preveč, na drugi pa zahtevati, naj se število uradnikov še poveča. Kljub navidez nerazrešljivemu problemu pa vendarle obstaja rešitev. Ta je v tem, da se občinski uradniki vendarle navadijo, da so oni zaradi občanov, in ne občani zaradi njih. V teh družbenopolitičnih razmerah ni treba posebej razlagati, da se da veliko narediti z več ažurnosti, prijaznosti in spoštovanja do strank. Če bodo uradniki ravnali tako, se bo spremenil tudi odnos občanov do občine.

J. SIMČIČ

Marija Herakovič: »Z modernizacijo bomo ustregle strankam in prodajnemu osebju.«

novem bo hoje precej manj, saj bodo zadržale klasično postrežbo samo pri kruhu in delikatesnih izdelkih. Police za samopostrežno prodajo bodo večje in zato bolj napolnjene. Razen tega si s samostrežnim načinom obejo povečan promet, saj bo vse blago na vidnem mestu, to pa je hkrati opravičilo za investicijo. Skladiščnih prostorov imajo dovolj za povečano prodajo, le dostopa

za sedaj n morejo olajšati, saj bi to zahtevalo ten slijit poseg v zgradbo.

Nasploh pa trgovke tudi pri živilih opažajo zn. anjševanje kupne moči, zato Herakovičeve in sodelavk ni strah, da bo česa zmanjkalo, ampak so bolj zaskrbljene zaradi tega, ker imajo ljudje vedno manj denarja. Najbolj se to pozna pri mesnih izdelkih in sirih, pri kekseh, čokoladi in žganih pijačah. Tudi prodaja boljših vin se ustavlja in stranke izbirajo predvsem cenejša namizna vina. Prav tako prodajo manj kruha in tisti, ki imajo svojo moko, ga več pečejo doma. Povečuje se le povpraševanje po poceni kruhu. Rokovno omejene zaloge so po mnenju poslovodkinje dvorezne. Včasih bi lahko brez težav prodale večjo količino živil, po katerih ni dnevnega povpraševanja, pa jih nimajo in jih do preteka določenega datuma ne morejo naročiti. Takrat, ko so trgovino prvič posodobili, se ni zgodilo, da bi stranka kdaj odšla praznih rok, ker so vse lahko sproti naročili. Zdej morajo še kako paziti na to, da se jim dinar hitro obrača, čeprav mora kupec po manjkačoče blago tudi drugam.

»Če bo šlo tako naprej, se bodo skladišča proizvajalcev hitro napolnila, zato sem prepričana, da bodo morali nekatere izdelke, ki ne gredo v prodajo, poceniti.« je napovedala Herakovičeva. Glede osebnih dohodkov zaposlenih pri živilih je potožila, da so med najnižjimi in da se živili zato redkokdaj sami preživijo, pa če še tako garajo.

J. T.

Z zadrugo od temeljev do strehe

Posavska stanovanjska zadruga v Krškem svojim članom ne omogoča samo oprostitev plačila prometnega davka, marveč celo vrsto ugodnosti

KRŠKO — Posavska stanovanjska zadruga obstaja že od leta 1974 in deluje na območju krške in brežiške občine. Doslej je delovala pod okriljem strokovne službe krške stanovanjske skupnosti, odkar pa je njen direktor postal Drago Šterban, dolgoletni sindikalni aktivist v Posavju, si v zadrugi prizadevajo, da bi poslovali samostojno.

V občini in v zadrugi so prepričani, da ima zadruga gradnja stanovanj veliko prednosti, ki jih bo mogoče izkoristiti predvsem z dobro organizirano stanovanjsko zadrugo. V stanovanjski zadrugi v Krškem prav zato pripravljajo celo vrsto novosti, ki bodo omogočile zadrugušnikom še cenejšo in hitrejšo ter kakovostnejšo gradnjo hiš. »Na izvršnem odboru stanovanjske zadruge smo že podrobneje opredelili naše zamisli. Prva je ta, da hočemo delovno skupnost zadruge, v kateri je sedaj zaposlenih 7 delavcev in jih bo največ 10, povsem usposobiti za vse naloge. Marsikdo seveda misli, da je cilj zadrugne stano-

vanjske zadruge samo oprostitev plačila prometnega davka, kar seveda ne ustreza resnici in tudi ne našim načrtom.« razlaga Drago Šterban. »V dogovoru z upravnimi organoma obeh občin bomo pooblaščen za pridobivanje celotne gradbene dokumentacije. Ker pa naša dejavnost ne bo obsegala samo novogradnje, marveč tudi obnove in adaptacije, bomo pridobivali dovoljenja tudi za tovrstna dela. Poleg tega bomo v naši zadrugi uvedli gradbeni nadzor. Tudi to bo po mojem mnenju pocenilo gradnjo hiš. Naš gradbeni nadzor pa je že vstet v provizijo, opravljali pa ga bomo hkrati s kontrolo vgrajenega gradbenega materiala, tako da dodatnih stroškov s tem ne bomo imeli. Pri nas bomo uvedli tudi svetovalno službo, ki bo zadrugušnikom svetovala pri gradnji, nabavi najustreznejših materialov in sploh pri gradnji. Sodelovali bomo s skladom stavbnih zemljišč, saj po zakonu zadruga lahko odkupi zemljišča, jih komunalno opremi in kasneje proda na licitaciji. Skratka, prevzemamo veliko dela, ki ga sicer morajo opraviti zadrugušniki sami, in hkrati prevzemamo odgovornost za kakovost gradnje. Ker pa vemo, da marsikdo ne gradi rad v lastni režiji,

bomo prevzemali tudi izvajalska in investitorska dela, nakup stanovanj, po-

• V Posavski stanovanjski zadrugi je sedaj včlanjenih okoli 1500 združnikov, računajo pa, da se bo število združnikov vsaj podvojilo. Ne računajo na osip, kajti zadrugušnik lahko ostane v zadrugi tako rekoč vse življenje, saj je treba hiše nenehno vzdrževati, obnavljati in dograjevati. »Ker smo si naložili veliko delo, razmišljamo tudi o tem, da bi v celoti opravljali tudi finančno materialno poslovanje, ki ga za sedaj za nas opravljajo strokovne službe SIS materialne proizvodnje. Potem bomo lažje poslovali in zadrugušnikom z lastno hranilno-kreditno službo omogočili še bolj smotno izrabo njihovega denarja, je povedal Šterban.

vezali etazne lastnike stanovanj in še bi lahko našteval.« J. SIMČIČ

Denar ohladil glave v Kopitarni

Takoj po stavki v Kopitarni so izplačali vsem enako 250 tisočakov — Povod za prekinitev dela so normativi individualnega učinka, vzrok slabe plače

SEVNICA — »Vsi se bomo morali zelo potruditi, da bomo Kopitarno spet naredili privlačno delovno organizacijo, takšno, kot je bila pred leti v očeh številnih delavcev zunaj tovarniških plotov. Kopitarno smo leta 1981 z novimi normativi, načinom nagrajevanja naredili zanimivo za druge delavce in rad bi doživel ponovno tako rast kot tedaj, a z novim pravilnikom za nagrajevanje,« je rekel Branko Križanič, predsednik osnovne organizacije sindikata v Kopitarni.

In ravno normativi individualnega učinka so akt, o katerem naj bi se delavci Kopitarne šele izrekli, pa je že takoj, ko so se začeli delavci šele seznanjati z njim, povzročil 3. oktobra tako nezadovoljstvo med delavci Kopitarne, da je 420-članski kolektiv prekinil delo.

»Dejstvo je, da smo imeli v Kopitarni zadnje čase slabe osebne dohodke, a kot pravi tudi naš direktor Jože Štimac, smo imeli tudi slabe rezultate. Med stavko je bilo seveda poglavitno vprašanje nagrajevanje. Tisti delavci z najnižjimi OD so bili za linearno povečanje osebnih dohodkov in zbori delavcev so naposled sprejeli zahtevo, naj dobijo za september vsi enako akontacijo —

Prav je, da smo se udarili! Med sabo smo se tudi prepirali, najbolj pomembno pa je, da vidimo pred sabo prihodnost. Ob stavki so delavci opozorili na nepravčasno vzdrževanje strojev, slabo kakovost lesa, slabe delovne razmere v lakirnici in elektrodelavnici. Tudi medfazna kontrola še ne deluje dobro, zato prihaja do nepotrebnih reklamacij. Te pobude smo vključili v že sprejeti program ukrepov za izboljšanje poslovanja delovne organizacije v letu 1988. Rad pa bi poudaril še tole! Odpovedali so tudi medsebojni, človeški odno-

• Vodja finančno-računovskega sektorja Kopitarne Miha Konc, ki je na izredni seji delavskega sveta 4. oktobra, ko so se duhovi že pomirili, dejal, da se ne čuti odgovornega, ker je izvajal le zakon, in ne odstopa, je s svojo izjavo spodbudil delavski svet, da je tudi od drugih vodilnih delavcev zahteval, naj umaknejo ponujene odstopa. Direktor Jože Štimac je pogotovo umaknil odstop, če ostane celotno sedanje vodstvo, predlagal pa je tudi zaostritev delovne discipline. Opozoril je še na nesprejemljivo uravnilitvo. »Temeljno je to, kar je bil hkrati žalostno, da delavska družina ob dveh otrocih in z eno kopitarniško plačo ne more živeti. Glede na razne omejitve pa se bojim, da to ni bila zadnja stavka pri nas. Zakon linearno jemlje vsem in vsi smo nezadovoljni,« je dejal Miha Konc.

si. Premalo smo se informirali, zato tudi po nepotrebnem prihaja do sporov!« je dejal Branko Križanič, ki je tudi vodil stavkovni odbor.

Branko Križanič, predsednik sindikata.

Miha Konc, vodja finančno-računovskega sektorja

KRVODAJALSKA AKCIJA V SEVNICI

SEVNICA — Prav gotovo je danje krvi največja in najbolj nesebična pomoč, ki jo daje zdrav človek sočloveku. Krvodajalci v sevniški občini upajo, da bodo s svojim zgledom spodbudili še tiste, ki krvi še niso darovali, da se jim bodo pridružili že na krvodajalski akciji, ki bo v četrtek, 20., in v petek, 21. oktobra, od 7. do 13. ure v domu TVD Partizan Sevnica. Občinski odbor Rdečega križa Sevnica je zagotovil prevoze tudi iz oddaljenih krajev in upa, da bo letos, ko poteka 35 let krvodajalstva, v vrste krvodajalcev prišlo še več mladih ljudi.

V tovarni podcenjevali resen položaj

Predsedstvo občinskega sveta ZSS o stavki v Kopitarni

SEVNICA — Ko so v predsedstvu občinskega sindikalnega sveta ocenjevali nedavno stavko v sevniški Kopitarni, so ugotovili, da je vodilna in vodstvena struktura OZD podcenjevala resnost položaja, ker je bilo že prej opaznih več znakov, ki so morali izzvati nezadovoljstvo delavcev.

Predsedstvo je podprlo osnovno organizacijo sindikata Kopitarne, ki je opozarjala na to podcenjevanje, in meni, da je bila presoja vodstva delovne organizacije netačna, predvsem pri reševanju stiske delavcev, ki naj bi jo reševali tudi s pralnimi praški, svinjskimi polovicami oz. regresom za prehrano. Poleg tega so vodilni taktizirali z izplačilom osebnih dohodkov, nabavo službenega avtomobila, in ker so bili o vsem tem delavci slabo obveščeni, so normativi individualnega učinka, ki jih je dal delavski svet v razpravo, le izbili sodu dno.

Sama stavka, če odmislimo, da so delavci dosegli enako izplačilo akontacije osebnega dohodka in s tem uravnitvko, je bila po mnenju predsedstva občinskega sveta uspešna, kajti nakazala je vse tiste slabosti na organizacijskem, tehnološkem, razvojnem in kadrovskem področju, ki so preprečevale hitrejši razvoj in poslovnost delovne organizacije.

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta meni, da mora samoupravna delavska kontrola v Kopitarni vsa vprašanja iz svoje pristojnosti obravnavati in s sklepi obveščati delavce. Za morebitne kršitve delavcev s posebnimi pooblastili pa je treba zahtevati disciplinske ukrepe. Stavkovni odbor v Kopitarni naj deluje vse do tlej, dokler ne bodo rešena vsa vprašanja, ki so jih postavili delavci, meni predsedstvo občinskega sveta ZSS. P. P.

Kitajska dela, ki jih svet še ni videl

V Ljubljani zdaj še razstava sodobne kitajske umetnosti

LJUBLJANA — V Moderni galeriji v Ljubljani bodo danes odprli razstavo okrog 200 del iz sodobne kitajske likovne umetnosti. Pripravljali so jo dve leti in bo, kot pravi direktor galerije dr. Jure Mikuž, po svojem modernističnem konceptu prestižnega pomena tako za Kitajce kot tudi za nas. V kitajski likovni umetnosti namreč stvari ideološko še vedno niso razčiščene, saj še zmeraj ni jasno, ali so poskusi predvsem mladih umetnikov, da bi se približali zahodni umetnosti, sploh legitimni. Po osebnem prizadevanju dr. Mikuža, ki se je v avgustu mudil na Kitajskem, in po zaslugi tradicionalno dobrega sodelovanja med Slovenijo in kitajsko pokrajino Sečuan, bo Ljubljana prvo mesto zunaj Kitajske, kjer bodo razstavljena tudi najsodobnejša kitajska likovna dela, za katera svet sploh ne ve.

Razstava kitajske sodobne umetnosti bo bogato dopolnilo spomladanske razstave starejšega kitajskega slikarstva v Ljubljani, ki jo je videlo izjemno veliko obiskovalcev — nad 90.000, prav 90.000. obiskovalca pa je bila Novomeščanka, študentka medicine Mateja Legan, ki je ob tej priložnosti prejela iz rok kitajske veleposlanika v Jugoslaviji posebno darilo.

KOMANDOS IN MONA LIZA

RIBNICA — Politični in gospodarski položaj v Sloveniji in Jugoslaviji je precej zapleten, da ne zapišemo zagone. To se očito odraža vseprisodno in celo pri ribniškem filmskem programu. Minuli teden so plakati namreč vabili na ogled filmov »Komandos« in »Mona Liza«.

Knjižničarstvo na pragu nove dobe

S strokovnega posvetovanja slovenskih knjižničarjev in skupščine Zveze bibliotekarskih društev Slovenije

NOVO MESTO — Letošnje strokovno posvetovanje slovenskih knjižničarjev in skupščina Zveze bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS) sta bila 13. in 14. oktobra v Domu JLA v Novem mestu. Ob tej priložnosti je bila v avli postavljena razstava akvarelov Milana Rijavca, dolenskega rojaka. Društvo knjižničarjev Dolenske je bilo po enajstih letih spet gostitelj številnih knjižničarskih delavcev Slovenije. Prejšnje posvetovanje je bilo na Dolenskem leta 1977 na Otočcu. Tema tedanjega posveta je bila Knjiga išče bralca, bralec išče knjigo. Že na tem posvetu je bilo poudarjeno, da bralec vse bolj išče znanje. Osrednja tema letošnjega posvetovanja pa je bila Zapis znanja v informacijski dobi.

Na otvoritvi posveta je najprej zavela pesem Dolenskega okteta, ki je med gosti in knjižničarji ustvarila svečano razpoloženje. Zbranim sta spregovorila predsednik ZBDS Tomaž Kobe in predsednica Društva knjižničarjev Dolenske Ida Pucelj. Besede v pozdrav in dobrodoščilo sta izrekla predsednik novomeške občinske skupščine Franci Šali in predsednica skupščine Občinske kulturne skupnosti Novo mesto Vasja Fuis. Zbrane sta pozdravila tudi Tomo Martelanc, ravnatelj Narodne in univerzitetne knjižnice, ki predseduje Zvezi bibliotekarskih društev Jugoslavije, in predstavnica Jugoslovanskega bibliografskega inštituta, pomembne institucije v knjižničarstvu, informativnem sistemu SFJR.

Lahko rečemo, da so kot vrh otvoritvene slovesnosti izzvenele besede Vladimirja Kavčiča, predsednika Komiteja za kulturo, slovenskega pisatelja, in dr. Matjaža Kmeclja, člana CK ZKS. Udeleženci posveta in skupščine ZBDS smo SZDL Slovenije in ZK Slovenije poslali izjavo, v kateri smo izrazili vso podporo političnemu vodstvu SR Slovenije in delegatom Slovenije pri uveljavljanju avnojskih načel ter podporo delegatom pri uveljavljanju zahtev slovenske skupščine pri spremembah ustave SFRJ. Želimo si kulturnega dialoga v politiki in medsebojnega spoštovanja, ki naj

privedeta do boljšega razumevanja in sodelovanja, kaj je pogoj za sožitje in iskanje poti iz gospodarske in družbene krize v Jugoslaviji.

V delovnem programu je bilo podanih dvanajst referatov, v katerih sta bili sistematično obdelani dve podtemi: varovanje knjižničnega gradiva ter konvencionalna in nekonvencionalna gradiva kot nosilci znanja in informacij. Sodobne oblike zapisov (AV gradivo, zapisi na diskih) že vplivajo in bodo še bolj oblikovali delo vseh tipov knjižnic

• Za strokovne dosežke so prejeli Čopove diplome Tomo Martelanc, Jože Kokole, Tatjana Banič, Silva Novljan in Anica Božič.

od šolskih, srednješolskih, visokošolskih, specialnih in splošnoizobraževalnih do nacionalne. Na ta način bodo knjižnice prerasle v sodobne mediateke in informacijske centre. Smo na pragu 3. tisočletja in morajo knjižnice v koraku s sodobnimi družbenimi in razvojnimi tokovi vzporedno s klasičnimi nosilci znanj in informacij enakovredno vključevati tudi nekonvencionalne medije. Brez aparatov za izrabo AV sredstev in brez računalniškega podpiranja

poslovanja ni razvoja knjižnic in njihove aktivne vloge v knjižničarstvu in informacijskem sistemu in s tem ustreznega zadovoljevanja potreb uporabnikov po znanju in informacijah. Ker pa ni dovolj, da uporabnik dobi te informacije, ampak mu morajo biti dostopni tudi dokumenti sami, je strateška pomena tudi varovanje knjižničnega gradiva in njegova obnova. Se zlasti pomembno je, da bo za prihodnje rodove ohranjena nacionalna dediščina knjižničnih gradiv kot pričevalka identitete in ustvarjalnih sposobnosti naroda. Knjižničarstvo je pomembna infrastruktura sleherne države in nepogrešljiva dejavnost za njen razvoj. Knjižničarji želimo s predanim in zavzetim delom v svoji stroki slediti izzivom časa in tistim naprednim trendom v družbi, ki omogočajo razvoj in napredek družbe in posameznika, za rodove, ki prihajajo, pa ohraniti vse vrste zapisov, ki pričajo o sedanjih in preteklih dosežkih človekove ustvarjalnosti, še posebej pa nacionalne kulturne dediščine v najrazličnejših oblikah zapisov.

Drugi dan se je nadaljevala razprava o referatih, za njo pa skupščina ZBDS, kjer smo pretehtali delo sekcij, komisij, društev, aktivnosti v jugoslovanskem in mednarodnem prostoru in si naložili novih nalog in obvez.

Za zaključek je bil organiziran izlet v Kostanjevico, kjer smo si ogledali vzorno osnovno šolo, se naučili lepote, ki jih izžarevajo dela v enkratnem okolju samostanskega kompleksa in forme vive in se poslovali s koncertom Šentjernejskega okteta do naslednjega posveta, ki ga bo organiziralo Društvo knjižničarjev Pomurja.

NATAŠA PETROV

O novih arheoloških odkritjih

Razstava v Novem mestu bo odprta do 13. novembra

NOVO MESTO — Včeraj, 19. oktobra, so v Dolenskem muzeju odprli razstavo o novih arheoloških odkritjih v Novem mestu, ki bo na ogled do 13. novembra. Gre za prikaz odkritij, ki so jih v okviru arheološkega raziskovanja Dolenskega muzeja našli v zadnjih letih s sistematičnim odkrivanjem velike prazgodovinske nekropole na Kapiteljski njivi.

Dosedanje raziskave so postale presenetljive novimi podatki o najstarejši zgodovini Novega mesta ter dale številne dragocene najdbe. Predvsem pa so vsa raziskovanja pokazala, da je nekropola na Kapiteljski njivi najstarejša novomeško pokopališče, ki je bilo v uporabi približno sedem stoletij in z odkritjem groba halštatskega veljaka znova potrdilo, da je bilo Novo mesto sedež halštatskega kneza že na začetku starejše železne dobe, okrog leta 700 pred našim štetjem. Zato je razstava vsekakor vredna ogleda.

J. T.

ČRNOMALJSKI FILMSKI MARATON

ČRNOMELJ — Tukajšnji Zavod za izobraževanje in kulturo pripravlja v petek, 21. oktobra, prvi filmski maraton v jesensko-zimski sezoni. Obiskovalci si bodo lahko v kulturnem domu ob 17. uri ogledali pustolovsko komedijo Močni fantje s Terencem Hillom in Badom Spencerjem v glavnih vlogah. Ob 19. in 21. uri bo na sporedu ameriški ljubezenski triler Usodna privlačnost z Michaelom Douglasom in Anne Archer. Gre za svetovno uspešnico, ki jo prav zdaj predvajajo tudi v Ljubljani. Ob 23. uri pa si bo moč ogledati še ameriški erotični film Detektivka iz Beverly Hillsa. Med odmori si bo moč odahiniti ob točlini mizi v avli kulturnega doma. Naj opozorimo še, da bo ponovitev filmov Močni fantje in Usodna privlačnost na sporedu tudi v nedeljo, 23. oktobra, posebna pozornost pa velja ameriškemu gangsterskemu filmu Boter II., ki bo na sporedu istega dne, torej v nedeljo, ob 18. uri.

GOSTUJE UMETNIŠKI ANSAMBEL JLA

NOVO MESTO — V okviru občinskega praznika bo organiziral Dom JLA Novo mesto 25. oktobra ob 18. uri koncert beograjskega umetniškega ansambla JLA. Sodelovali bodo Dubravka Zubović in Slobodan Stanković, oba pevca beograjske opere, ter baletnika Ivanka Lukateli in Dušan Simić, pevec Dragan Mijalkovski, umetniški ansambel JLA in ansambel Kolo. Na koncertu, na katerem bo nastopila še skupina Pepel in kri, bosta umetnikom dirigirala Pavle Madaković in Vladimir Mustajbašić. Program bo povezovala Miša Molk.

• Absurd: policija in vojska zagotavljata svobodo. (Aleš Hribernik)

• Največ svinjarije je v človeku, najbolj pogosto pride skozi usta. (Jože Volarič)

kultura in izobraževanje

V POČASTITEV OBČINSKEGA PRAZNIKA

NOVO MESTO — V počastitev občinskega praznika bo Dolenska galerija v sodelovanju s Foto galerijo Novo mesto v četrtek, 20. oktobra, ob 18. uri odprla dve razstavi. V Foto galeriji bo svoja dela razstavil Arsen Dedič, v Dolenski galeriji pa domačin, slikar Marin Berovič. Ob tej priložnosti sta razstavljalca pripravila bogat program. Nastopili bodo Gabi Novak, Arsen Dedič in pesnik Janez Menart ter godalni kvartet RTV Ljubljana (Monika Skalari — violina, Franc Avsenek — violona, Karel Žužek — viola, Stane Demšar — violončelo), ki bo nastopi tudi ob spremljavi Andreja Jarca na klavirju.

FRANCOZINJA BO RAZSTAVLJALA

NOVO MESTO — Anne Marie Guehennec-Slowyk, soproga predstavnikarice tovarne Renault, bo v ponedeljek, 24. oktobra, ob 16.30 predstavila svoja slikarska snovanja v pritičju razstavišča Službe družbenega knjigovodstva ob Zagrebški cesti.

Šola, na katero smo lahko ponosni

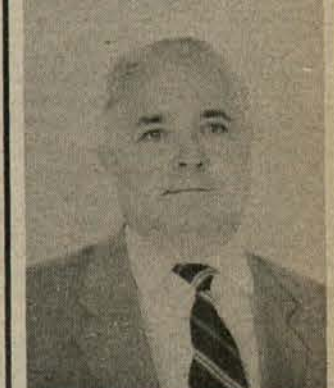
Preurejena šola velika pridobitev za Stari trg

STARI TRG OB KOLPI — V tem kraju zaključujejo z adaptacijo in dozidavo osnovne šole. Da je bila posodobitev več kot nujna, pove že podatek, da je bilo pritičje stare šole zgrajeno že leta 1844, leta 1889 pa je bila nadzidana. Od takrat se v stavbi ni spremenilo skoraj nič, tako da je bilo glede na sedanje zahteve šolstva stanje zares v nebo vpjooče. Starotrska šola pa se lahko pohvali tudi s tem, da je bila ustanova ustanovljena že leta 1820 in je ena najstarejših v Sloveniji, pouk pa so imeli prvih 24 let po zasebnih hišah.

»Z dozidavo smo pridobili telovadnico, sodobne sanitarije, garderobe, 4 učilnice, 3 kabinete. Prej smo imeli le 2 klasični učilnici in 2 učilnici, adaptirani iz bivših učiteljskih stanovanj, eno smo pridobili z obnovo kleti, z eno učilnico pa smo gostovali v sosednji stari hiši. Sedaj so se pogojji za delo seveda močno izboljšali,« pravi zadovoljno ravnatelj starotrske šole Marko Kobe.

Kobe z veseljem pove, da je število učencev v petih letih naraslo od 57 na 70, ne pozabi pa omeniti tudi tega, da je bil padec števila otrok znatno hitrejši od sedanje rasti. Pred 20 leti je šola v Starem trgu obiskovalo kar 160 učencev. »Načrtujemo, da bomo do leta 2.000 poučevali okrog 100 učencev, za 100 do 120 otrok pa je sedanja šola tudi zgrajena in upamo, da bo zadostovala vsaj za 30 do 40 let.«

Zanimivo je tudi to, da se pretekla leta na razpisih za učitelje na starotrski šoli ni prijavil nihče ali pa pri-

Marko Kobe
javljani delavci niso prišli. Letos pa se je prijavilo znatno več učiteljev, kot so jih bili pripravljene sprejeti. »Ne delamo si utvar, da je postal Stari trg naenkrat bolj privlačen, pač pa je težje dobiti zaposlitev. Pri nas imamo sedaj 8 učiteljev in to zadostuje, seveda pa se morajo vsi, razen slavista in matematika pripraviti s tem, da morajo na predmetni stopnji na tako majhni šoli, ki nima paralel, za polno zaposlitev poučevati po več predmetov,« pove Kobe.

M. B.-J.

Prenovljena šolska knjižnica

Srednja šola Brežice vabi jutri na otvoritev — Več prostora za knjige

BREŽICE — V srednji šoli bodo jutri dopoldne svečano odprli prenovljeno knjižnico, ki ima svoje prostore v gimnazijski zgradbi. Knjižnica deluje od osvojitve dalje in ima trenutno 18 tisoč knjig. Njeno bogastvo se iz leta v leto povečuje. V zadnjih dveh desetletjih se je število naslovov skoraj potrojilo. Redno dokupujejo predvsem strokovno literaturo, učbenike in revije za vse štiri usmeritve: za naravoslovno-matematično, družboslovno, pedagoško in ekonomsko. Dijaki imajo v njej na voljo tudi obvezno branje.

Pred prenovno je bil za šolsko knjižnico na razpolago le en razred. Zdaj so pridobili precej dodatnega prostora na račun slabo izkoriščene shrambe in razmnoževalnice za šolska glasila. Knjižnica je obenem tudi učilnica, zato je opremljena z videorekorderjem, TV sprejemnikom in kasetami. V tem prostoru imajo dijaki tudi pouk iz bibliotekarstva. Zdjaj bi potrebovali samo še miren kotiček za čitalnico, ki jo imajo, žal, v skupnem prostoru. Približno 4 tisoč knjig hranijo še v poslopuju trgovske šole, večina strokovnih knjig, ki jih profesorji uporabljajo za svoje delo, pa je shranjena v kabinetih.

Člani knjižnice so vsi dijaki, od prvega letnika naprej. Za knjige plačajo samo obrabnino v enkratnem znesku. Do zdaj je bilo to 2.500 din za ves čas šolanja. V knjižnici delata polovico delovnega časa dve profesorici, Riya Plut in Bernarda Ravnikar. Kot je povedala Plutova, pri nabavi strokovnih knjig ne varčujejo, ampak le pri literaturi, ki ni nujno potrebna.

Prenova omogoča šoli še več pouka v knjižničnih prostorih, kar velja predvsem za predmete, pri katerih potrebujejo veliko literature, ali pa za predmete, pri katerih si pomagajo s kasetami in videorekorderjem.

Knjižnični prostori so tudi na novo opremljeni. Knjige so preselili vanje sredi septembra, izposojata pa so jih začeli 1. oktobra. Knjižnica je po prenovi postala eden najprivlačnejših prostorov v šoli.

V KNJIŽNICI SE DIJAKI BREŽIŠKE SREDNJE ŠOLE ZDJAJ ŠE RAJE ZADRŽUJEJO. Prenovljene prostore bo jutri dopoldne ob 11. uri odprl predsednik izobraževalne skupnosti Slovenije Niko Žibret. (Foto: J. Teppey)

Med nasprotja razpeta šola

Iz razmišljanja ob 30-letnici naše šole

• »Osnovna šola kot ena od najpomembnejših funkcij narodovega obstoja je razpeta med mnoga nasprotja, ta pa že resno ovirajo njeno vzgojno in izobraževalno delovanje. Danes nastaja največ dilem in težav pri družbenem ozaveščanju in sodelovanju mladih v družbenem življenju. V svetu in tudi pri nas se veliko razpravlja o 'vzgojnem pogumu', o tem, ali imajo šola in njeni učitelji pravico vzgajati, zlasti pa prenašati socialne, politične in ideološke vrednote, katerih veljavnost je zelo subjektivna in relativna. Omenjeni pogledi niso prenesljivi, so pa mutatis mutandis in v nekem pogledu zanimivi tudi za našo šolo in družbo, kolikor bolj njeno monolitnost preraščata vedno večja pluralistična demokratičnost in spoštovanje posameznikov miselne in doživljajske svobode.

• Pri vsebinskem in normativnem spreminjanju socialne in osebne vzgoje se mora osnovna šola hitreje oddaljati od samoupravnih družbenih deformacij, od birokratskih, dnevnopolitičnih, ozko pragmatičnih, dogmatičnih in sektarskih vplivov, ki izkrivljajo njeno avtentično vzgojno podobo, hkrati pa ostati v varnostni razdalji tudi do morda dobro namernih socialnih vrednostnih poskusov in novosti, ki niso še nikjer ne induktivno in ne logično verificirani. Na stečaj naj odpre vrata le preskušeni, trajnejši, nespornimi socialnim in moralnim vrednotam, ki so praviloma na univerzalnejši ravni in zato sprejemljive za vse. Zato si mora šola skupaj z učenci, starši in napredno javnostjo izbojevati pravico 'varuha šolskih vrat', se pravi pravico do 'legitimiranja' vrednostnih nalog, ki prihajajo od zunaj, in ob iskanju naprednih sintez med antropološkimi in družbenimi determinanti ubraniti to, kar je dobro za otroka in njegovo srečo. Zaradi tega ne bo šola nič manj družbeno angažirana, le da bo na strani najnaprednejših družbenih silnic in avtentične marksistične aksiologije, ki pomeni sintezo najvrednejših splošno priznanih preteklih in zdajšnjih vrednostnih sistemov.«

(France Stirmčnik v Prosvetnem delavcu 26. septembra 1988)

Povratak dobre, stare gimnazije?

Poverjenikom poklicnega usmerjanja Posavja je Niko Žibret, predsednik skupščine republiške izobraževalne skupnosti, govoril o novostih v šolstvu

SEVNICA — »Edina dota, ki jo lahko otroku damo, je to, da mu omogočimo ustrezno šolanje. In vsaj 90 odstotkov Slovencev že ravna tako,« je dejal predsednik skupščine republiške izobraževalne skupnosti Niko Žibret na posvetu poverjenikov za poklicno usmerjanje iz Posavja, ki je bilo v Sevnici.

Žibret je na posvetu nanizal nekaj pogledov na porajajočo se in že začete reforme našega izobraževalnega sistema. Tako je rekel, da kar zadeva visoko šolstvo, skušamo v sloveniji nadaljevati zelo pomembno akcijo 2000 raziskovalcev. Trenutno jih je okrog 1300 in večinoma so ti raziskovalci vključeni v podiplomski študij. Dodiplomski študij bo verjetno doživel redukcijo, to pa pomeni, da bo tudi srednja šola prinesla spremembe. Srednje šole bodo spet dobile veljavo in obeta se spet dobra stara gimnazija z maturo.

Vse pogosteje se zastavlja vprašanje, ali je 9-letno šolanje (z malo šolol) zadostno. Raziskovalna naloga o tem, kaj

sabljeti kadre za razvoj? Če hočemo, da bo šola korak naprej, je nujno nekaj ukreniti!« je tehtno razmišljal prof. Jože Škofca, vodja enote Zavoda za šolstvo SRS v Novem mestu. Anica Mešček, učiteljica v Blance, je v razpravi pritrčila tem besedam, češ da kredda in tabla, kljub dobremu osebnemu dohodku, učiteljem ne more nuditi zadovoljstva, ker mladine ne morejo tako naučiti, kakor bi to lahko storili z ustreznimi učno-vzgojnimi pripomočki.

tem naj bi zagotovili železni vir sredstev, občine pa bi dobile večjo odgovornost in tudi vpliv na srednje šole. A ne v tem smislu, kakor si nekateri župani še zmeraj predstavljajo, da bodo kar naprej odpirali nove šole. Teh, po Žibretovem mnenju, ni preveč, le razporejene niso ustrezno.

P. PERC

V mestu manj ovir

Pločnike in dohode v Novem mestu so prilagodili invalidom

V Novem mestu smo naredili precejšen korak k temu, da invalidi na vozičkih in vsi, ki so jim ovira visoki pločniki in stopnice, lažje premagujejo nevspešne poti. Minilo je sicer precej časa, odkar smo se začeli pogovarjati o teh posegih. V začetku se je večini to zdel nerešljiv problem. Najprej so nam pred dvema letoma prisluhili na OK SZDL Novo mesto, potem se je iz izrednih razumevanjem lotil reševanja težave občinski komite za urbanizem in varstvo okolja pod vodstvom Angele Legan. Ureditveni načrt je dobil vso družbeno in politično podporo in tako lahko to jesen ugotovimo, da so odstranili vrsto arhitektonskih ovir. Tako zdaj lažje pridejo v Ljubljansko banko, na pošto in javno telefonsko govornico, v novo SDK, na občino in v nekatere trgovine. Bolje je urejeno z uradnimi urami v dostopnejših pisarnah socialnega skrbstva, SPIZ-a, na občini in na sodišču. Za invalide sta urejena parkirna prostora, za katera upamo, da nista zadnja. Po mestu sta Komunalna in Cestno podjetje uredila dostope na pločnike pri prehodih za pešce, v glavnem so že speljali pot od Šmihela do Ljubljanske ceste. Skratka, z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je opravljena veliko dela. Na seznamu pomanjkljivosti je še nekaj problemov. Prepričan sem, da glede tega pristojni ne bodo pozabili obljub. Toda ne bi bilo pošteno, če se ne bi zahvalili vsem že omenjenim, ki so s trudom in razumevanjem pomagali pri odstranjanju arhitektonskih ovir. Obe: em prosimo vse, da nam še naprej pomagajo. Za tiste, ki ovire težko zmoremo, bo potem življenje lažje.

BERNARDA ZORKO
predsednica koordinacije
invalidskih organizacij
Novo mesto

RAZSTAVA MALIH ŽIVALI

SODRAŽICA — Društvo rejcev malih živali Velike Lašče, ki šteje blizu 100 članov, je organiziralo v Sodražici razstavo. Ta »pregled« je pokazal, da je v ribniški dolini vse več gojiteljev malih živali. To je tudi razumljivo, saj pride npr. zajčje meso še kako prav ob velikih cenah svežega mesa. Razstava je imela tudi tekmovalni značaj, ker je prinesene živali ocenjevala posebna komisija.

V SKLAD NAMESTO ZA ZAKUSKO

NOVO MESTO — Novomeška občinska skupščina namenja milijon dinarjev medobčinskemu skladu za drage medicinske instrumente v Novem mestu in tako ne bo pripravila zakuske po slavnosti seji ob novomeškem občinskem prazniku. Poteza je skladna s stališči predsedstva OK ZSMS Novo mesto, ki se je zavzelo, naj bodo podobna priznavanja čim bolj v duhu varčevanja.

Zaspani gostinci in lačni knjižničarji

Pet gostinskih lokalov v Novem mestu ni moglo prehraniti slovenskih knjižničarjev

NOVO MESTO — Nekateri hoteli in restavracije v tem mestu se že nekaj časa ne morejo pohvaliti z obiskom in seveda s prometom. Vzroka za takšno stanje ne gre iskati le v vsesplošnem pomanjkanju denarja, ampak tudi kje drugje. Pa pokukajmo v te pivske in prehranske novomeške kašče. Restavracija šolskega gostinskega centra na Trgu se sredi tedna lahko pohvali le z nekaj gosti v slaščičarni in v dopoldanskem času v njihovi samopostrežnici, ostali prostori pa, zlasti v večernih urah trajajo luč. Slučajni obiskovalci, med katerimi so pogosto tudi tujci (ti često izbirajo najcenejše restavracije), nealokrat vstanejo in odidejo, ne da bi bili postreženi. Če jim nekako uspe najti natakario, se vse skupaj zaplete pri naročanju pijače. Nekaterih osnovnih pijač ni mogoče dobiti, led pa prinese na posebno željo. Gostje morajo iz restavracije pred deseto uro, ker se edini delavci v streebi muhi na avtobus. Morda še slabše je v Metropolu, v tamkajšnji restavraciji. Polna je le točilna miza, pa še ta samo z natakariji. Človek, ki se usede v veliko, že tradicionalno prazno restavracijo, ima občutek, da čaka

Vabilo borcem

V soboto ob 15. uri srečanje v domu JLA v Ljubljani

Oktober 1943. leta, po kapitulaciji fašistične Italije, so prebivalci Primorske in drugih predelov Slovenije, osvobodeni interniranci in taborništiki množično odhajali v partizane. Partizanske enote je bilo treba reorganizirati, ustanovljene so bile brigade, divizije in korpusi NOVJ.

Na Primorskem in Gorenjskem sta bili organizirani Goriška in Triglavska divizija. Prva je dobila kasneje naziv 30. divizija NOVJ, druga pa 31. divizija NOVJ. Po ustanovitvi obeh divizij pa je bila dana osnova za organizacijo slavnega IX. korpusa, katerega operativno območje je obsegalo celotno Primorsko in Gorenjsko.

V zaključnih bojih za osvoboditev leta 1945 so enote IX. korpusa, 30. in 31. divizije in njene brigade s IV. armado JA osvobodile zapadno etnično področje Slovenije s Trstom, Trzinom, Gorico, Slovensko Benečijo in del Furlanije.

Ob obletnici ustanovitve divizij organizirata odbor skupnosti borcev 30. in 31. divizije tovariško srečanje bork in borcev obeh divizij in njihovih družinskih članov v Domu JLA v Ljubljani, v soboto, 22. oktobra, ob 15. uri. Vabljeni so tudi borci služb IX. korpusa NOVJ.

Še o cerkvi sv. Duha

Odgovor na pismo, objavljeno prejšnji teden

Letos jeseni sem prevzela nevaležno nalogo predsednice komisije za obnovo cerkve sv. Duha v Črnomlju, ki deluje pri občinski kulturni skupnosti. Komisija je pravzaprav sestavljena iz predstavnikov različnih ustanov, ki naj bi skrbeli za to obnovo. Prvič smo se sestali 28. septembra, vsi optimistično razpoloženi, in upanja, da bo obnova hitro izpeljana. A bolj kot smo o tem razpravljali, bolj smo spoznali, da tako hitro vendarle ne bo šlo. Res je črnomajska kulturna skupnost že odobrila nekaj sredstev (11,5 milijona) in opravljenega je že nekaj dela, se pravi zunanji izkop

• Morda še to! Leta 1866 je nemški viteški red, tedanji lastnik črnomajske župnije, prodal cerkev mestni občini. Od tedaj je cerkev v posvetnih rokah. Konec prejšnjega stoletja so jo obnovili Črnomajci s samoprispevkom. Upajamo, da bomo to zmogli tudi zdaj. Kajti nasledniki te cerkve smo mi vsi, ne glede na rojstvo in vero. To je vendar naša kulturna dediščina.

ob temeljih zaradi sušenja zidov. Toda potrebno je še veliko dela. Sploh pa je treba najprej ugotoviti in se odločiti, v kakšnem slogu bomo cerkev obnavljali. Prvotno gotosko zasnovano s namreč prekrile kasnejše dozidave in obnove. Dodaten problem predstavlja tudi najdba obrambnega zidu zunaj cerkve, kar bo terjalo nadaljnja izkopavanja in kasneje predstavitev. Lahko smo zadovoljni, da so strokovnjaki do te najdbe prišli, seveda pa pomeni to tudi dodatne stroške. Domenili smo se, da bo Zavod

na mrliča. Sem ter tja je mogoče slišati nerazločno škripanje radia, natakari pa se usede kar za mizo in te ima za prijatelja. Tudi v nekaj cenjeni restavraciji Na bregu ni nič boljše. Često za mizo sede vojaki s svojimi spremljevalci, ker so prepričani, da jih nihče ne bo motil v tej »zakoniti gostilnici«. Hotel Kandija se še vedno ne more otresti, da je nekdanji Teksas, čeprav med vsemi gostinskimi obrati v družbeni lasti kaže še največ prizadevanj, da bi se ponudba in odnos do gosta spremenila. Morda jim bo to tudi uspelo.

Žal so nekaj upanj po boljšem izgubili že minuli četrtek, ko so bili v tem mestu na strokovnem posvetu slovenski knjižničarji. Čeprav se je strokovni odbor za pripravo srečanja trudil in z gledno pripravil posvet, je slaba luč padla na gostince. Mnogi knjižničarji so se po uri in pol opoldanskega odmora vrnili v klopi doma JLA lačni in žejni. Na Bregu, Gostišču na Trgu, hotelu Metropol in Kandiji jih enostavno ni uspelo postrežiti. Slab vtis so v večernih urah poskušali vsaj delno omiliti v hotelski restavraciji na Otočju.

J. PAVLIN

Kako narediti SZDL (ne)privlačno

Nekaj pripomb k odmevu na mojo dopolnjeno razpravo, objavljeno v DL

Moram reči, da me ni presenetila reakcija Lojzeta Šterka, sekretarja P OK ZKS Črnomelj, objavljena v Dolenjskem listu 13. oktobra v rubriki »Pisma in odmevi«, na zgoraj navedeni članek. Njegovo reakcijo razumem kot nestrinjanje z mojo razpravo na seji OK SZDL Črnomelj, čeprav tega izrecno ne pove. Tako kot vsak ima tudi tvoj Šterk pravico do svojega mnenja, škoda je le, da tega ni povedal na sami seji OK SZDL, še bolj pa je škoda, da svojega nestrinjanja ne podpreji z argumenti. Ali pa mogoče meni, da mu tega ni potrebno početi, ker je argument avtoriteta in ne obratno.

Na kratko pa še sledeče: — Vsak, kdor želi, se lahko iz zapisa seje OK SZDL Črnomelj prepriča, da sem za objavo v Dolenjskem listu le širše in sistematičneje utemeljil tri osnovne trditve, ki sem jih poleg ostalih izpostavil v svoji razpravi in repliki.

— V prid objektivne informiranosti bi moral tvoj Šterk povedati, koliko članov P OK ZKS je bilo na seji OK SZDL in so poznali razpravo na njej, kar bi jim omogočilo vlogo subjekta pri ocenjevanju vsebinskega prispevka komunistov in ne le objekta. Zavajanje javnosti pomeni tudi trditve tvoj. Šterka (citiram): »... kjer smo poslušali informacijo o vsebini Občinske konference SZDL...« Namreč dejstvo je, da ni te informacije dal nihče drug kot on sam.

Sprašujem, kakšne realne možnosti so bile, da bi P OK ZKS sprejelo drugačno oceno seje OK SZDL, kot jo je predlagal tvoj Šterk, torej, resnica je lahko samo ena, in v tem primeru se ve,

čigava. Zelo demokratična metoda političnega delovanja!

— Tvoj Šterka ne moti vsaka teorija, moti ga predvsem tisto, ki ne opravičuje določene prakse. Zato ga moti tudi eno od temeljnih določil statuta SZDL Jugoslavije, da je delovanje v

SZDL ustavna pravica. To določilo je po mojem mnenju bistvo razumevanja SZDL, torej njena abeceda. V tej luči razumem tudi Kardeljevo misel, da sreče človeku ne more dati ne država in ne partija, da si srečo lahko ustvari le človek sam.

— Sicer se pa strinjam s tvoj. Šterkom in se mu zahvaljujem za opozorilo, da je moja dolžnost, in ne ustavna pravica, delovati v korist boljše SZDL (sem namreč trenutno tako kot on za to plačan). Zagotavljam pa, da sem ravno zaradi občutka dolžnosti in ne kakršnekoli užaljenosti dejal na seji OK SZDL Črnomelj to, kar sem dejal. Pri tem se nisem spraševal (kot nikoli prej), ali bo moja razprava komu všeč ali ne, vključujoč tudi tvoj. Šterka, ampak ali bo prispevala k bolj demokratičnim odnosom in k usmerjanju SZDL na prava vprašanja in njihovemu reševanju na osnovi zaupanja v ljudi.

Menim, da tak pristop bolj koristi reševanju konkretnih vprašanj kot pa nekritično sprejemanje in ploskanje vnaprej pripravljenim ocenam.

JURE PERKO

S pomočjo miličnikov do elektrike

V D. Gribljah namesto pomoči nasprotovanje pešiče krajanov

ČRNO MELJ — V letošnjem letu so bili v črnomajski občini zgrajeni daljnovidni in trafopostaje Bojanca, Zastava ter Gornje in Dolnje Griblje. Bojančani so za doljnovid od Hrasta pri Vinici do Bojanec, dolg 3,2 kilometra, izkopali jame za drogove, pomagali pri gradnji posekih za traso, prispevali drogove ter naredili izkop za traso postajo. Njihov prispevek v materialu in delu je znašal četrtino do petino vrednosti naložbe. Prav tako so pomagali z delom in drogovi pri obnovi nizkonapetostnega omrežja. Približno četrtino do petino vrednosti investicije so prispevali z delom in materialom prebivalci Zastave in Pačičev pri gradnji 1,9 kilometra dolgega daljnovidna Vranoviči — Zastava.

Kraka daljnovidov v Gribljah sta bila veliko krajša; krak v Gornje Griblje je meril 300 metrov in v Dolnje 600 metrov. Namesto na pomoč pa so pri postavljanju transformatorske postaje v Dolnjih Gribljah električarji naleteli na težave. Čeprav stoji postaja na zemljišču splošnega ljudskega premoženja, je moral črnomajski izvršni svet izdati dovolilnico, da so električarji dokončali delo v prisotnosti miličnikov. Električarji so se čudili nasprotovanju pešiče krajanov, saj dobro vedo, da imajo slabe napetostne razmere.

Črnomajski električarji sedaj gradijo daljnovid Rožič vrh — Mavelen s trafopostajo Stražnji vrh. V letošnjem letu pa načrtujejo še obnovo daljnovidna Griblje — Adlešiči z zamenjavo tokovodnikov.

POMIRITEV

PREDGRAD — Na zadnjem skupnem sestanku predsedstva KK SZDL in sveta KS Poljanska dolina so med drugim poravnali spor med vodstvom mladinske organizacije na eni strani in ostalimi organizacijami in krajevno skupnostjo na drugi. Dogovorili so se, da bodo za svoje prireditve lahko uporabljali dvorano tudi mladinci. Že te dni bo v njej radijska prireditev Koncert iz naših krajev. Dogovorili so se še, kako bodo nadaljevali urejanje pretvornika RTV. To delo je zastalo že pred približno dvema letoma. Pretvornik pa urejajo skupno KS Poljanska dolina, KS Stari trg in RTV Ljubljana.

RESNEJE O KANDIDATIH

RIBNICA — V ribniški občini potekajo te dni temeljne kandidacijske konference, na katerih razpravljajo tudi o kandidatih za edino prosto mesto v predsedstvu Slovenije. Posebnost teh razprav je, da so zaradi sedanjih razmer v Sloveniji in Jugoslaviji bolj živahne in da občani odgovorne izbirajo kandidate. Na konferencah, ki so bile zaključene do prejšnjega tedna, so dali v večini primerov podporo po enemu kandidatu, na bolj redkih dvema in na še bolj redkih trem kandidatom.

Pojemo, pa čeprav nimamo časa

Zapoznel odmev na bodico, objavljeno 19. maja v rubriki Krške novice

Za nami je čas dopustov. Začelo naj bi se spet delo v družini. Zdolani še vedno nismo pozabili članka v Dolenjskem listu z naslovom: »Naj poje, kdor ima čas« (19. 5. 1988). In kaj je narobe? Nič posebnega, poreče kdo. Seveda ne za tistega, ki ne pozna našega dela. Članek je naslova nima pravega, kar dokazuje »zapoznelost« odgovora. Če bi imeli čas, bi to storili že prej.

Anonimni pisec članka pozablja, da smo pevci doma na kmetih, kjer je treba trdo in pošteno delati od zore do mraka. Kljub utrujenosti še najdemo čas, da se zvečer odpravimo na vaje. Ker nismo profesionalci, je potrebnih mnogo vaj, če hočemo kaj doseči. Zato nas je tako pisanje prizadelo, pa tudi en ponesrečen nastop še ne more biti merilo za kakovost! Kljub občutljivosti smo pisca članka gotovo razočarali, ko smo na reviji nastopili, čeprav je bilo morda načrtovano drugače. Priznati mu moramo, da si je izbral pravi čas, da bi pevce odvrnil od nastopa.

Zato bi tega pisca želeli medse, da bi mu povedali, koliko naporov je bilo potrebno, da smo pred 11 leti ustanovili mešani pevski zbor, da smo poiskali pevovodjo, našli prostor in ga usposobili

Utonilo nam je sonce

Kako so se v Šalki vasi skaliili odnosi

Z mozem sva leta 1970 začela graditi stanovanjsko hišo v Šalki vasi, kjer je moja mama že imela hišo in nekaj zemlje. Na tej zemlji, ki smo jo uradno prepisali, sva potem zgradila hišo. Naša nesreča je v tem, da naša zemlja meji na zemljišče gasilskega društva v Šalki vasi. Ko sva začela graditi, je bil gasilski dom čisto majhna hišica. Vsaka generacija gasilcev pa ima svoje ambicije in vsak hoče zase največ medalj za zaslug. Tako so ta gasilski dom širili in dozidavali že štirikrat. Tokrat so pod vodstvom gasilcev Letnerja, Kocjana, Bobka, Furlana in Jermana zgradili celo stolpnico, in sicer ne oziraje se na to, da delajo sosedom veliko škodo. Začeli so si svojiti našo zemljo, čeprav jo je moja mama plačala že leta 1957. Ne oziraje se na to, da mi nismo dali soglasja za zidavo, ne na to, da je gradbeni inšpektor ugotovil, da je zidava zunaj gradbenega načrta, da je komisija za prošnje in pritožbe iz Kočevja posebej naglasila, da se

morajo držati gradbenega dovoljenja, so omenjeni gasilci ob podpori vodje urbanističnega oddelka Alenke Masterle in tovariša Erzena, predsednika občinske skupščine Kočevje, prekršili vsa določila. Sezidali so stolpnico za prihodnost, kot nas je obvestila z dopisom Masterletova. Potemtakem smo mi hišo zgradili za prednike, in ne za naše tri došestčajoče otroke, saj so jim s stolpnico vzeli vse sonce in svetlobo.

S tem pismom bi rada obvestila javnost o samovoljni nekaterih na vodilnih položajih družbe. Tovariš Eržen in tovarišica Masterle bi morala dosledno spoštovati zakone. Glede gasilcev naj dodam, da nam grozijo, celo s tem, naj se izselimo iz vasi, češ da smo priseljenci. Toda mama je rojena v Kočevju, očeta so ji ubili Italijani v Starem Logu, njeni bratje, med njimi je eden narodni heroj, so padli.

NEVENKA ZABUKOVEC
Šalka vas 50 a

Nelly Koštialovi ob jubileju

Prvi oktobrski dan je med svojimi najbližjimi praznovala življenjski jubilej Nelly Koštial. Njen dom je v Koštialovi ulici 1 v Novem mestu. Ulica ima ime po Nellynem očetu, prof. Ivanu Koštialu (1877—1949), pomembnem jezikoslovcu, folkloristu in kritiku. V družini je dajalo ton intelektualno vzdušje, posluh in občutek za jezike. Te razmere so oblikovale tudi hčerko Nelly, ki se je rodila 1. 10. 1908 v Kopru, kjer je prof. Koštial tedaj služboval na učiteljsku. Od leta 1909 do 1919 je družina živela v Gorici, kjer je prof. Koštial poučeval na slovenskem učiteljsku. V svojih otroških letih se je Nelly tako imela priliko družiti tudi z italijanskimi otroki in se je dobro naučila italijanščine. Tretji pomembni kraj v njenem življenju je postalo Novo mesto.

Nelly Koštial je svoje življenjsko delo posvetila knjižničarstvu. V študijski knjižnici Mirana Jarca se je zaposlila 1. 10. 1949, ko se je pridružila prvima dvema strokovnjakoma delavcem, upravniku Bogu Komelju in Nadi Zagorčevi, poročeni Serajnik, ki sta začela delati v knjižnici leta 1946, ko so bile kot pridobitve NOB ustanovljene prve tri študijske knjižnice, in sicer za mariborsko, celjsko in novomeško okrožje. V knjižnici je delala vse do 31. 12. 1977, razen tega je v letih 1954—1959 v prostem času pomagala pri delu v novomeški

Ljudski knjižnici Francu in Mariji Vovk. Ko je začela delati v knjižnici, je najprej prevzela inventarizacijo knjižničnega gradiva in večji del dela z bralci v čitalnici. Za knjižničarski poklic je pokazala veselje in zanimanje. Pri delu se je izkazala kot temeljita, zelo natančna in splošno razgledana, kar so pri knjižničarskem delu dragocene vrline. Razen inventarnih knjig je več let vodila tudi lokalni katalog in dnevniki nabav. Predvsem pa se je mnoge generacije spominjamo kot vodje službe bralcev in čitalniške izposoje v študijskem oddelku, kjer je vsa leta delala večinoma samo v popoldanskem času. S svojo osebnostjo, odnosom do dela in bralcev je vplivala na vzdušje resnosti, zbranosti, miru in tišine. Kljub temu pa si bil deležen vljudne, prijazne in umirjene besede, ko si po večurnem branju odhajal iz knjižnice. Ker sta Nelly odlikovala natančnost in ažurnost, so ji bile zaupane tudi najrazličnejše statistike o delu z bralci in o gradivu knjižnice. Vzorno je skrbel za evidenco dotoka periodičnega tiska, njegovo kompletiranje in razmeščanje.

Delavci knjižnice se s spoštovanjem spominjamo naše nekdanje sodelavke Nelly in smo ji hvaležni za njen delček, ki ga je s predanostjo knjigi in bralcu prispevala v skoraj treh desetletjih dela.

NATAŠA PETROV

Pojemo, pa čeprav nimamo časa

za vaje, koliko denarja, ki ni bil nikoli vrnjen, smo uporabili za prevoze. Koliko naporov je bilo, da smo se iz oddaljenih vasi obdržali skupaj 11 let! Da smo skrbeli za to, da se je na vasi, daleč od središča občine, nekaj dogajalo, da so bile prireditve pestrejšje, ker jih je bogatila slovenska pesem. Okoli zbornice so se zbirale še druge skupine. Tako je nastala močna ekipa, ki je kulturno delovala na vasi in bi ji marsikatera druga sredina lahko zavidala. Zato se upravičeno sprašujemo: »Kdo daje, tebi, nepodpisani člankar, pravico razdirati to, kar je bilo s trudom, trdim delom in zavzetostjo opravljeno? Se ne zavedaš, da je uničevati lahko, teže pa kaj spraviti skupaj? V tvoj cilj, da naše delo zamre? V teh težkih časih? Se nisi slišal, da človek ne živi samo od kruha? Ali ne veš, da narod obstaja tako dolgo, dokler ima svoj jezik, svojo kulturo?«

Zato pridi, da boš natančneje spoznal naše delo, naše življenje! Če si strokovnjak, pridi, svetuj, da boš morebiti s svojo strokovnostjo pomagal pri ocenjevanju zborov in bodo s tvojo zavzetostjo in pravičnostjo tudi ocene bodočih revij prej zagledale beli dan in bodo na voljo vsem nastopajočim in njihovim pevo-

vodjem! Imel pa boš tudi več gradiva za pisanje o našem zboru prihodnje leta. Ker se že spomladani nisi podpisal, močno dvomimo, da se boš oglasil sedaj. Morda si preveč razočaran, ko tvoj članek ni dosegel zaželenega učinka. Čeprav ogorčeni nad takim pisanjem, smo Zdolani na reviji le nastopili in s petjem dokazali, da nismo ravno na zadnjem mestu in je tudi tu bila pomembna kvaliteta, čeprav si ti napisal, da je kakovost postranskega pomena.

Če si podvomil o pravičnosti in strokovnosti ocenjevalca, povej to drugje, povej ljudem, ki so za to odgovorni! Kljub grenkemu priokusu na začetku sezone smo sklenili, da bomo kljub takim in mogoče še podobnim člankom nadaljevali z delom. Ker pa nimamo časa, se ne nameravamo več oglašati po časopisih. Sedaj smo napravili izjemo, ker želimo povedati tebi in vsem tebi podobnim, ki preslabo poznate naše delo in težave ob njem, da s takim ravnanjem ne boste oživili ne ohranili kulturnega dela na vasi, kjer pojemno, čeprav nimamo časa!

Predsedstvo KUD
Rudi Rožanc, Zdole

Foto: Janez Pavlin

Bodo dolenjsko avtocesto zgradili tujci?

V slovenskem cestnem omrežju je toliko težav, kolikor je cest. Te pa že nekaj časa niso več samo komunikacije med kraji, ampak postajajo politični in gospodarski problem, ki ga, sodeč po trenutnem stanju, ne bomo še tako kmalu razrešili. Ceste so namreč iz leta v leto v vse hujšem stanju, saj zmanjkuje denarja že za enostavno reprodukcijo (beri: krpanje), vse manj je denarja za razširjeno reprodukcijo (beri: za asfaltiranje makadamskih cest, modernizacije, rekonstrukcije in gradnje novih cest). Posledice takega stanja so slehernemu občanu znane: v prometu je vse več zastojev, vse več nesreč in materialne škode, tako z gospodarskega kot nacionalnega vidika.

Drugačnega uvoda v poročilo o trenutnem stanju v slovenskem cestnem gospodarstvu skoraj ni mogoče napisati, kajti trenutno katastrofalno stanje naših cest se niti jutri niti pojutrišnjem ne bo spremenilo. To je bilo očitno tudi na regijskem posvetu med Posavci in predstavniki slovenske skupnosti za ceste minuli četrtek v Krškem. Direktor delovne skupnosti slovenske cestne skupnosti Andrej Levičnik in inž. Lado Prah sta lahko več ali manj nemočno poslušala mile prošnje Posavcev, naj bi asfaltirali to ali ono cesto, kajti denarja bo za vse slovenske potrebe premalo. Resda se je v zadnjem času stanje malce izboljšalo, saj dobimo sedaj v Sloveniji namesto 6 odst. bencinskega dinarja kar 20 odst., kar pomeni, da bomo letos v Sloveniji obnovili nekoliko več magistralnih regionalnih cest, zato pa se bodo razmere že prihodnje leto poslabšale. Ko so obravnavali izhodišča za sestavo plana slovenske in občinskih cestnih skupnosti za prihodnje leto, so lahko ugotovili, da se je finančna konstrukcija zaradi visoke rasti cen pravzaprav že podrla.

Kljub vsemu je treba povedati, da bodo letos v Sloveniji obnovili 11 odst. magistralnih in 5 odst. regionalnih cest; pri slednjih sledijo načelo, da obnavljajo cestnišče samo skozi naselja. Prihodnje leto bodo obnovili manj cest,

zato so Brežičani rekli, da jih je seznam cest, ki naj bi jih obnovili prihodnje leto, zelo presežnil. Tako imenovana bizeljska cesta, zgrajena leta 1960 in tedaj zelo moderna komunikacija, je v izredno slabem stanju, prav tako so opozarjali na zelo slabo stanje magistralne ceste med Bregano in Ljubljano itd. Seveda vse to v slovenski cestni skupnosti vedo, a po njihovih podatkih je na njej zelo malo prometa, kar je nekdo pospremil s komentarjem, češ da je cesta slaba in se ji zato vozniki izogibajo.

V krški občini so tako zelo zaskrbljeni zaradi svojih cest, da so za najbolj nujne posodobitve in popravila pripravili poseči v lastno blagajno in prispevati polovico denarja: za cesto med Brestanico in Senovim, med Rimšcem in Smednikom pa za sanacijo plaza na cesti pri Koprivnici itd. Sevniciani opozarjajo, da v Bučki nimajo nobene prave cestne povezave ne z novomeško občino, kjer je večina zaposlena, ne z občinskimi središčem Sevnico. Propada tudi pred kratkim zgrajena mirenska cesta, kjer se sedaj ni položen zaporni sloj asfalta. Tudi to pot se je izkazalo, da so si interesi ljudi v nasprotju s stroko, saj cestarji zagovarjajo najprej obnovo asfaltnih cestišč, ljudje pa si želijo nove zaplate asfalta na razdrapanih makadamskih cestah, med katerimi je tudi nekaj regionalnih. A to je že naša posebnost, saj so v sosednjih državah asfaltirali tako rekoč vsak kolovoz. Tudi direktor novomeškega cestnega podjetja Franc Gole meni, da bo modernizacija regionalnih cest tekla zelo počasi, čeprav bi jih bilo treba pospešeno obnavljati, ker je večina stara več kot 20 let. Zato so se v CP Novo mesto odločili, da bodo preplastili samo najnujnejše odseke. Hkrati s cesto propadajo tudi vsi spremljajoči objekti, mostovi, bankine, propusti, ograje. Za primer, kako se tega lotevajo v tujini, naj bo italijanska cesta »Strada del sole«, nekoč eni najbolj slavni evropski avtocesti (ki je tudi v zelo slabem stanju, a še vedno ne tako slabem, kot

je naša »avtocesta«, op. p.), ki bo v kratkem docela obnovljena.

Vse nas zelo zanima, kako bo z gradnjo avtocest v Sloveniji. Kot sta povedala predstavnika cestne skupnosti, bomo prihodnje leto dogradili avtocesto Smarje-Sap — Višnja gora, hitro cesto skozi Maribor, po planu pa naj bi potekala tudi gradnja predora pod Karavankami. Dolenjci in Posavci smo seveda najbolj zainteresirani za gradnjo avtoceste proti Zagrebu. Levičnik je povedal, da so z evropsko investicijsko banko že dosegli sporazum o sofinanciranju od karavanskega predora do Vrbe, veliko slabši pa so obeti za nadaljevanje gradnje doljenjske avtoceste od Višnje gore do Biča. »Če bi čakali na denar od bencina in na kredite iz Beograda, potem bi avtocesto proti Zagrebu gradili še naslednjih 20 let. Zato iščemo najrazličnejše možnosti, da bi cesto zgradili s tujo pomočjo. Med kandidati je tudi Shell, ki se ponuja, da zgradi cesto do Zagreba, a tako, da postavi svoje cestninske postaje, bencinske črpalke, servise, motele itd.

Trenutno je za realizacijo take ponudbe največja ovira veljavna ustava. Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Janez Zemljarič pa je dejal, da po spremembi ustave ne bo več ovir. Za cesto Maribor — Zagreb se ponujajo tudi Avstrijci, ki bi cesto zgradili in jo imeli v svojem upravljanju 20 ali 30 let, potem pa bi jo predali naši skupnosti, če bo takrat še obstajala. Pogovarjamo se tudi z banko za obnovo in razvoj v Washingtonu, kjer smo se doslej nekako pogovarjali na skoraj enakopravni ravni, po zadnjih političnih prekucijah v Jugoslaviji pa se z nami pogovarjajo kot z belgijskimi črnici. Skratka, te ceste bi bile ob mednarodni pomoči ali investicijah lahko zgrajene v naslednjih štirih ali petih letih. Pri tujcih je namreč tako, da določeno cesto načrtujejo šest do osem let, potem pa jo zgradijo v dveh letih, pri nas pa je na žalost obratno, »je dejal Levičnik.

Še ena posebnost nas loči od večine evropskih držav. Medtem ko v drugih evropskih državah ponoči skoraj ne pluzijo zasneženih cest, na delo se spravijo šele proti jutru, deluje pri nas tako rekoč redna dežurna služba. Ker naši vozniki niso navajeni na zimsko opremo, gume in verige, morajo biti ceste splužene in prevozne kot poleti. Seveda to izredno veliko stane, saj gre pol denarja za redno vzdrževanje cest za zimsko službo. Z novim zakonom o cestah naj bi bile prioritete spremenjene, a je vprašanje, kako bo potem v praksi. Razpravljalci na posvetu so menili, da bi nastali veliki gospodarski problemi, če ne bi pluzili. Tudi tu se namreč kaže, da smo otok sredi Evrope, kajti polovica delovne sile pri nas se vozi na delo iz oddaljenih krajev, delati pa pričujemo najmanj dve uri prej kot drugod. Vse take posebnosti pa je treba plačati, tudi kadar gre za ceste.

J. SIMČIČ

KAKO VELIK BO SLOBODAN MILOŠEVIĆ?

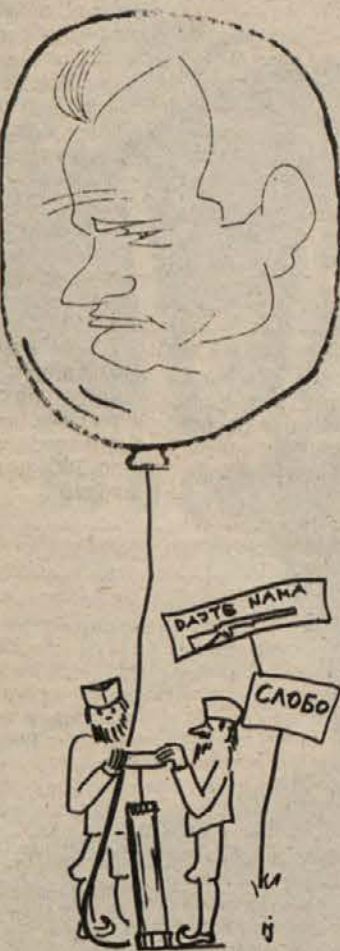
Nekdo je okretno in bistro zapisal, da je ena od jugoslovanskih nesreč tudi v tem, da so se nekdanji politični statisti ali samo izvrševalci nenadoma znašli v vlogi vodij, političnih ustvarjalcev in celo vizionarjev. Zgodovina in usoda sta se poigrali, tretjerazrednim politikom sta namenili prvorazredne težave in probleme.

Za Slobodana Miloševića, vodjo srbskih komunistov in neformalno tudi ljudstva, je uvrščanje v politične razrede tvegano. Čeprav mu skoraj nihče ni dajal možnosti, je izšel kot zmagovalček iz spopada z nekdanjima somišljenikoma Stambolićem in Pavlovićem, čez eno leto je padla cela in do večeraj na videz enotna Vojvodina, srbsko populistično gibanje je tako močno, da del bolj ali manj obveščene tujine vidi v Miloševiću novega Tita. Milošević je hitro in natančno ugotovil, da lahko po drugi vojni vedno nekako nezadovoljni srbski narod silovito mobilizira z nerešenim kosovskim vprašanjem, težavami Srbije kot samo na pol države in ne na koncu s socialnim nezadovoljstvom, ki je rezultat kraha srbske in jugoslovanske gospodarske politike.

Trije tako močni naboji bi zrevoltirali in dvignili na noge tudi kakšno manj vročekrvno ljudstvo. Padec vojvodinskega vodstva imajo nekateri za začetek ukinitve pokrajinskih avtonomij oziroma aneksijo. Čeprav ni dokazov, bi morala biti podobna (nedokazana) srbska režija uspešna tudi v Črni gori, še posebej, ker je v siromašni državi laže igrati na strune socialnega nezadovoljstva kot v gosi in belega kruha bogati Vojvodini.

Toda v Črni gori je bila napravljena napaka, domovina Njegoša ni pokleknila. Položaj še danes ni najbolj jasan, vendar je mogoče reči, da srbski militantni populizem, podprt z delom nezadovoljnih Črnogorcev, v svojih mirnopolitičnih namerah ni uspel tudi zato, ker je zanikal obstoj črnogorskega naro-

da in države. Ob Črni gori je bilo tudi prvič z najvišjega partijskega mesta rečeno, da so parole srbskih juristov, ki so pozivali na bratomorno vojno, klicali k orožju in na papirju likvidirali nekaj najbolj znanih jugoslovanskih imen, nesprejemljive. Po polomu v res bratski Črni gori se srbski populizem, ki je medtem dosegel velik uspeh s sporazumom o razreševanju ustavnega položaja SR Srbije, ni upal dregniti v SR

MARJAN BAUER

Bosno in Hercegovino, ki se nacionalizma že vrsto let dokaj uspešno otepa z tronacionalnim ključem, niti v SR Hrvaško, ki se je z izjemo hiše Vjesnik vse doslej izogibala komentiranja srbskih vrenj, čeprav živi na njenem ozemlju tudi več kot pol milijona Srbov. Toda zdaj sta, ne da bi bili neposredno ogroženi, svoji ne povedali turji BiH in Hrvaška.

Toda Milošević je imel v rokavu še enega aia. Ofenzivo je usmeril na zamočvi jene terene delavskega nezadovoljstva. Iz Rakovice, pomembnega srbskega delavskega središča, so vesoljno jugoslovansko delavstvo pozvali, naj začne z generalnim štrajkom. Poziv ni uspel, toda nenadoma smo vsi v Jugoslaviji spoznali, da SR Srbija nima več državnih ustanov. Vse vodi, o vsem odloča Partija pod vodstvom Miloševića, za katerim stoji, tega ne more nihče zanikati, večina Srbov. Delavcev in intelektualcev.

Kaj potem, ko bo zmanjkalo vode na mlin srbskega populizma? Kaže, da bo zahteval glede spremembe srbske ustave v korist Srbov ustrezno. Kako potem držati mase tik pod vreliščem? Še posebej, ko vemo, da je Srbija gospodarsko na tleh, ko ljudem še nekaj let ne moreš dati kruha kaj šele poltice? Treba si je izmišljati vedno nove sovražnike. Ti so lahko resnični ali izmišljeni. To je lahko nenehni albanski iredentizem ali Milan Kučan, tri novinarke tednika Danas ali sam Stipe Šušter, vodja ZK Jugoslavije, ko opozori na načelo demokratičnega centralizma ali na srbske napade na Titov lik in delo.

Toda sovražnikov bo enkrat zmanjkalo, srbski narod ne more biti večno na ulicah in mitingih. Takrat bo bolj kot danes jasno, da je nekdo na njegovih protestih in stiskah gradil svojo politiko in politični lik. Je Slobodan Milošević sposoben usmeriti srbski narod tudi k čemu drugemu? Na primer k intelektualnemu in fizičnemu delu ter znoju? Milošević nedvomno je spreten politik. Kako velik je in v kateri razred spada, pa bo jasno šele, ko se bo srečal z resnično prvorazrednimi težavami in problemi. Ti namreč še zdaleč niso razrešljivi z demagogijo.

mala enciklopedija neverjetnosti

Veliki ljubimec Giacomo Casanova je v svojih spominih zapisal, da je vedno uporabljal angleške prezervative, ker so pač najbolj zanesljivi. Poznavalec je trdil tudi, da so Angležinje najbolj vroče ženske v Evropi, kar pa velja samo v postelji.

Najbolj razširjeno ime na svetu je Mohamed. Seveda v različnih oblikah: Muhamed, Muhammad, Mehmed, Mahomat in seveda naš Meho.

Meč, s katerim se je boril angleški kralj Edvard II., je bil tako velik in težak, da sta ga dva normalna človeka komaj dvignila. Kralj pa je z njim mahal kot z zobotrebcom. Edvard pa ni bil samo kraljevsko močan, ampak tudi kraljevsko požrešen, pač v skladu s svojim orjaškim telesom. Ne glede na to pa je Angležem dal zakon, po katerem je bilo dovoljeno jesti samo dvakrat na dan.

Na otoku Kea je bila v stari Grčiji navada, da je moral vsak otočan, ki je dopolnil 60 let, izpiti vrč, v katerem je bil strup.

Cerkev se dolgo ni mogla pomiriti z Darwinovo teorijo o poreklu vrst. Ko se je kar 35 let po izidu njegove znamenite

knjige porušil cerkveni zvonik v mestecu Shewsbury, je krajevni protestantski škof s prižnice povedal, da je to božja kazen, ker so verniki pomislili na nabitralno akcijo za spomenik znamenitemu Angležu.

V eni od svojih številnih knjig je Isaac Asimov prinesel podatek, da ima komar 16 zob. Kdo si bo s tem podatkom pomagal, še ni znano.

V angleškem mestu Teeside so pred nekaj leti postavili pred sodišče krajevnega dimnikarja Georga Thomsona. Obtožen je bil, da je užil sodišče. Ko sta se mimo njega v avtu peljala predsednik sodišča in njegov namestnik, naj bi jima s prsti dal vedeti, da sta rogonosca. Thomson je bil oproščen, zagovarjal se je namreč, da je mislil, da sta v avtu župan in šef mestne policije.

V New Yorku je pet židovskih kitajskih restavracij. Jedi pripravljajo po kitajskih receptih, živali pa so poprej zaklane po strogih židovskih verskih predpisih (košer).

Pred nekaj leti so na nekem simpoziju ameriških internistov na široko razpravljali o dejstvu, da preveč vneta zvečenje žvečk silii k prdenju.

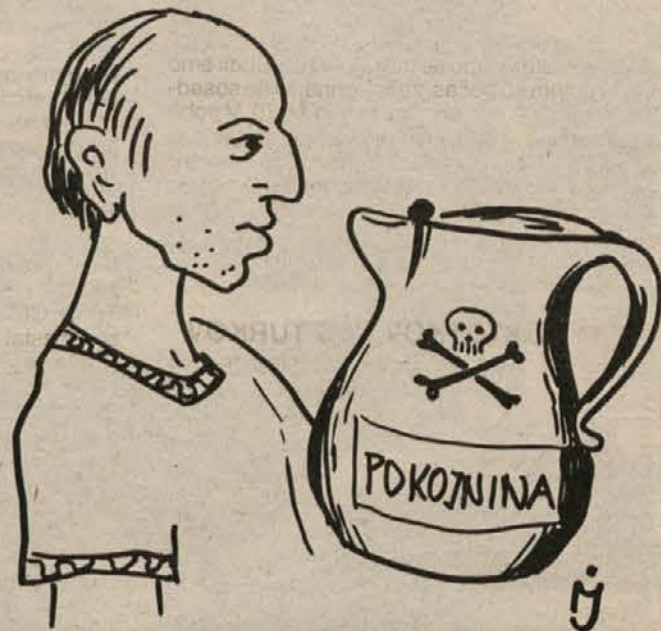
V devetdesetih letih minulega stoletja je papež Leo XIII. razveljavil nekaj sto let star predpis, da morajo biti vsi pevci v znamenitem Vatikanskem zboru skopljenci.

Sova ni ne vem kako inteligentna, vendar vidi v temi stokrat bolje kot človek.

Diake na bradi kolikor toliko bradatega moškega so tako čvrste kot bakrena žica iste debeline.

Ni nobenih indicij, po katerih bi lahko sklepali, da sta znala Jezus Kristus in Mohamed brati in pisati.

Če se boste kdaj odločili za učenje finščine, morate prej vedeti, da ima ta jezik poleg drugih posebnosti tudi 4000 nepravilnih glagolov.

Mercator ROŽNIK TOZD JELKA Ribnica Šeškova 52

razpisuje

javno licitacijo za odprodajo

poslovno-stanovanjske stavbe (bivša trgovina) na Travi št. 12, pošta Draga izključna cena 8.000.000 din. Licitacija bo 31. 10. 1988 ob 11. uri v prostorih stavbe na Travi. Kupnino, vse davščine in druge obveznosti v zvezi s pripisom plača kupec ob podpisu pogodbe. Stavba je primerna za prenovo v družinsko stanovanje in obrtno dejavnost.

gozdno gospodarstvo brežice n. sol. o.

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo osnovnih sredstev, ki bo 24. X. 1988 ob 8. uri na obratu TRANSPORT GG Brežice pri železniški postaji Brežice:

- dva osebna avtomobila Zastava 750, letnik 1979, izključna cena 900.000 din in 1.000.000 din
  - motorne žage—Husquarna v obratovalnem stanju, izključna cena med 500.000 in 600.000 din,
  - črno-beli televizor — 50.000 din.
- Istega dne ob 10. uri bo licitacija na Gozdni upravi Radeče:
- osebni avto Zastava 750 SC, letnik 1979, izključna cena 1.300.000 din,
  - kombi IMV 1600 Super B, letnik 1971, izključna cena 1.500.000 din.
- Istega dne ob 13. uri bo licitacija na Gozdni upravi Senovo v KOZJEM:
- terensko vozilo VAZ letnik 1979—nevozno izključna cena 300.000 din,
  - traktor IMT 558 letnik 1980, vozen, izključna cena 5.400.000 din,
  - karoserija za kombibus IMV 1600 BR, letnik 1979, izključna cena 100.000 din.

Navedena osnovna sredstva si lahko ogledate eno uro pred pričetkom licitacije. Interesenti bodo pred začetkom licitacije vplačali 10 odstotno varščino. V ceni ni vračunan prometni davek. Nakup je po sistemu »videno — kupljeno«.

Delovna organizacija INLES RIBNICA

razpisuje na osnovi sklepa odbora za nagrajevanje in kadrovske politike dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

DIREKTORJA PRODAJNE SLUŽBE

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev in pogojev iz družbenega dogovora o oblikovanju in uresničevanju kadrovske politike občine Ribnica izpolnjevati še naslednje:

- visoka izobrazba ekonomske ali druge ustrezne smeri
- 5 let delovnih izkušenj pri ustreznih nalogah
- pogoj za delo v zunanji trgovini
- sposobnost vodenja in koordiniranja ter ustvarjalnost pri delu

Z izbranim kandidatom bomo delovno razmerje sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Mandat traja štiri leta. Kandidate vabimo, da pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 30 dneh po objavi razpisa na naslov: INLES RIBNICA, Partizanska c. 3, 61310 Ribnica, Organizacijsko, kadrovske pravna služba. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po sprejetem sklepu o imenovanju.

455/42

Delavski svet TOZD Elektro Novo mesto

razpisuje prsta dela oz. naloge delavca s posebnimi pooblastili in dogovornostmi:

1. vodje finančne službe,
2. vodje splošne službe.

Poleg pogojev, ki jih določa ZZZD in družbeni dogovor o kadrovske politike občine Novo mesto, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- Pod 1:
- višja ekonomska šola (VI. stopnja strok. izobrazbe)
  - 5 let delovnih izkušenj
- Pod 2:
- višja pravna oz. upravna šola (VI. stopnja strok. izobrazbe)
  - 5 let delovnih izkušenj.
- Delavca, ki bosta opravljala razpisana dela oz. naloge, bosta imenovana za štiri leta. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: TOZD Elektro Novo mesto, Ljubljanska 7, 68000 Novo mesto — »za razpisno komisijo«. Prijavljene kandidate bomo obvestili o izidu izbora v 15 dneh po izvršeni izbiri.

PODJETJE ZA PTT PROMET NOVO MESTO

OBVESTILO

Telefonske naročnike obveščamo, da bo dne 24. 10. 1988 osnovana nova omrežna skupina Krško s klicno številko 0608. Obsegala bo področje Posavja z občinskimi področji Krško, Brežice in Sevnica.

Ob klicanju telefonskih naročnikov v teh krajih je potrebno pred naročniško številko zavrteti tudi karakteristično številko 0608.

Enako velja za naročnike Posavja, da morajo zavrteti številko 068 pred klicno številko naročnikov na področju območij Novega mesta, Trebnjega, Črnomlja in Metlike.

Vsi naročniki telefonske centrale Krško imajo spremenjeno tudi klico številko, in sicer je prva številka 7 spremenjena v 3.

Primer: stara številka 71255, se spremeni v novo številko 31255

Vse navedene spremembe so zajete tudi v Telefonskem imeniku SRS, ki je že v prodaji na vseh poštah.

Telefonske naročnike prosimo, da navedene spremembe upoštevajo, da bi tako pripomogli k čim boljšemu odvijanju telefonskega prometa.

PODJETJE ZA PTT PROMET NOVO MESTO

Mercator-KZ Krka n.sub.o. Novo mesto TOZD OSKRBA n.sub.o. Novo mesto

po sklepu delavskega sveta objavlja javno licitacijo osebnega vozila Renault 4 GTLJ, letnik 1984 v voznem stanju, neregistrirano, izključna cena je 2.700.000.— din. Licitacija bo v ponedeljek, 24. 10. 1988, ob 12. uri pri hladilnici na Cikavi. Na licitaciji lahko sodelujejo vse pravne in fizične osebe, ki pri blagajni na Cikavi pred pričetkom licitacije vplačajo kavcijo v višini 10% izključne cene. Prodaja se vrši po sistemu videno-kupljeno. Prometni davek, stroške prenosa lastništva in druge morebitne stroške plača kupec.

NA KOSOVU JE TITO NENAVADNO VELIK

Na Kosovo sem se bil odpravil v času, ko je bila vsa Jugoslavija glede informacij odvisna zgolj od beograjskega tiska in televizije. Torej v času, ko se je v to pokrajino odpravljala združeni odred milice, ko se je s prvih mitingov v podporo Srbom in Črnogorcem slišalo zgolj o posiljevanju, ko so v vasi Prekale organizirali izjemno dobro oborožene straže, ko se je zdelo, da bo tam doli vsak čas počilo. Skratka, v nenavadnih razmerah za sicer dokaj mirno in varno življenje socialističnega novinarja, ki ima povrh vsega na skrbi dva šoloobvezna vrabčka in ženo, ki vsak mesec obogati družinski proračun z revno slovensko tekstilno plačo.

Štedim blizu Podujeva. Štedim je tipična albanska vas z značilnimi najmanj 2 metra visokimi zidovi okoli hiš. Na vprašanje, zakaj tako visok in močan zid, Albanci omenjajo tradicijo, češ za njimi se skrijemo v varno družinsko življenje, ki ga vi v Sloveniji ne morete dojeti.

V vasi nas je nezaupljivo sprejel Djafer Abdulahu. Govorili smo polomljeno srbohrvaščino, dovolj sumljivo, da nas gostitelj ni imel za srbske špiclje. In nato nam je postavil vprašanje, na katerega smo kasneje še najmanj dvajsetkrat odgovorili: »A odakle ste?« Takoj po odgovoru nas je odpeljal k posebnim sobi, pred katero smo se morali sezuti. Sedli smo po tleh. In potem so počasi začeli prihajati še sosedje. Albanci. Čez dobro uro nas je bilo že 20. V sobo za goste ženske in otroci nimajo vstopa, strežejo le domači moški. Najprej prinesejo posodo za umivanje rok. Tudi po jedi. In nato močan čaj, kasneje koruzno pogačo. Ob njej se opravičijo, češ mesa nimamo. In že smo pri politiki. Iz kota pa nas opazuje velik portret maršala Tita. Pri Djaferjevih imajo Tita v vsaki sobi. Na Kosovu je Tito nenavadno velik.

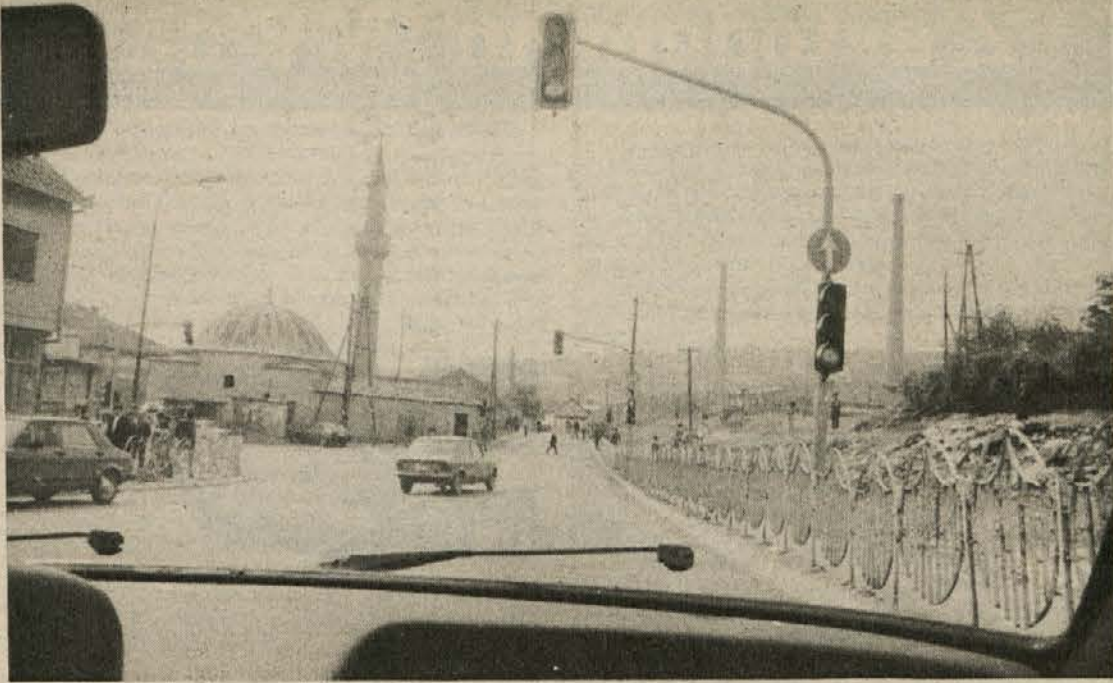
ZA 260 ODPSTOKOV VEČ TURKOV

Na vprašanje, kako ocenjujejo solidarnostne mitinge, so odgovori kratki. Bojijo se. Vnašajo nemir, sovraštvo med prebivalci vasi. Srbi in Črnogorci, prej prijazni in krotki sosedje, so nenadoma dobili greben. Postali so nesrami, govorijo glasneje, kot bi bilo potrebno, v vaških gostilnah sedajo zase. Ne vsi. Večina je prestrašena. Posameznikom pa so zrasla krila. Najstarejši gost iz deset minut oddaljene hiše, ki ni želel povedati imena, pove, da je nekaj takega že doživel. Takole je povedal: »Ob osvoboditvi Kosova so se vse narodnosti te pokrajine množično pridružile narodnoosvobodilni vojski. V partizanske enote je vstopilo 53 tisoč borcev, večina Albancev. To sedaj tisti s četniškimi parolami pozabljajo, pozabljajo pa tudi leto 1951. Takrat se je pod vodstvom Aleksandra Rankovića začela akcija, da bi se Albanci v mestih opredelili za turško narodnost. Bilo je veliko groženj, pritiskov, batin. Akcija se je končala s tem, da se število Turkov v Jugoslaviji, ki je 1953. leta znašalo 98 tisoč, poskočilo leta 1961 kar na 259 tisoč ali za 260 odstotkov.«

Možakar z belo kapico je bil žalosten. Zajemali smo revno hrano in se menili povsem navadne reči. Tu in tam nam je padla drobtinica. Hišni gospodar se je, potem ko smo to spregledali, opravičil, jo pobral in dejal: »Ne zamerite, ko stopiš nanjo, imaš veliko več dela.«

Seveda se je pogovor znova vrnil k mednarodnim odnosom. Djafer: »Krava ne ve, čigava je trava, srbska ali albanska. Doma imam 8 otrok in niti minute miru. Če je v vasi tepen albanski otrok, je to deški pretep. Bog ne daj, da bi bilo obratno. Takoj bi se zbrali vaški komunisti. Vidite, tudi zato nam pridejo še kako prav naši visoki zidovi. No, pred tremi tedni so v Prištini zagnali vik in krik, češ iredenta je trosila letake Kosovo republika. Politika je dogodku posvetila celo stran. Nato se je zvedelo, da je milica storilce dobila. Bilo je pet Srbov, mi jim pravimo profesionalci. Politika je molčala.«

Lahko bi sedeli še ure in ure in slišali bi le besede obupa in nemoči. Ljudje so pripravljani tudi na zadnjo možnost, na poboje. »Lahko nas pobijejo nekaj deset tisoč, a še vedno nas bo skoraj dva milijona. Svet pa ne bo dovolil, da bi pobili toliko ljudi, pa čeprav jugoslovanske Albance.«

TO JE BILA SOCIALISTIČNA SRAMOTA

Naslednji dan smo krenili v drugo smer, proti 70 kilometrov oddaljenemu Prizrenu. Nekaj kilometrov pred mestom smo zavili v enega izmed najbolj revnih področij, ki ga imenujejo Has. Razdrpana makadamska pot nas je vodila mimo številnih vasi. Pričakovali smo propadajoče kočice, pozdravljale so nas nove enonadstropne neometane zidane hiše. Čudimo se.

Prevozili smo že 12 kilometrov. Sprejme nas vas Damjane. Ura je pozna. Prižigajo se prve zvezde. Ustavimo se na nekem izjemno skrbno pospravljenem dvorišču, kjer se ženske hitro razbežijo. Sprejme nas nasmejani gospodar Bajram Guči, učitelj tehničnega pouka. Povem, da smo Slovenci. Vse se ponovi. Sedimo pod veliko Maršalovo sliko, pijemo čaj. Prihajajo sosedje. Med njimi človek, ki je po vojni iz Albanije pribežal na našo stran. V Nemčiji ima pet sinov. Vsak mesec dobi po pet tisoč mark. V vasi je še nekaj takšnih in postaja nam razumljivo, zakaj tako lepe hiše v najbolj revni pokrajini. Stari je redkobeseden. Želim se pohvaliti z zgodbo o tem, kako so želeli iz Albancev narediti Turke. Glava z belo čepico me premeri, zakašlja in v sobi nastane popolna tišina.

»Da, to je bila socialistična sramota. Tito zanjo ni vedel, Kardelj prav tako ne. Tedaj je pritiskal Stalin, zato je bil sklenjen sporazum o balkanskem paktu med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo. Turška vlada je to izkoristila, da je zavezala Jugoslavijo k izpolnitvi državnega sporazuma o izseljevanju državljanov v Turčijo, ki sta ga državi sklenili leta 1938. To je še kako prav prišlo Rankoviću. Tako so celo vojaškim obveznikom, ki so odhajali v Turčijo, črtali obveznost služenja vojaškega roka. Od leta 1953 do 1966 se je v Turčijo izselilo 230.000 občanov, med njimi je bilo več kot 80 odstotkov albanske narodnosti. No, po brionskem plenumu CK ZKJ pa se je izseljevanje končalo, nekateri so se iz Turčije celo vrnil. Rankovič nas ni maral.«

»Se dolgo je tekel pogovor. Gostitelji so petkrat kuhali čaj, nevidna ženska roka je pripravila pečeno kuro. Prilegla se je k ovčjemu siru. Izmenjali smo naslove in si obljubili, da se vidimo.«

ALBANCU JE DRUŽINA VSE

Tretji dan sem preživel v kosovski skupščini. Razpravljali so o ustavnih spremembah. Bilo je dolgo, naporno, mučno. Se nikoli se ni zgodilo, da bi skoraj vsi Albanci govorili — albansko. Bilo je celo smešno. Zaradi telovadbe rok, kajti ko je govoril Albanec, so vsi ostali natikali slušalke. Kot da bi jim govoril človek z afriškega juga, ne pa sosed. Albanci si slušalk niso natikali.

No, zdelo se je, da gre za monologe gluhih. Albanci so napovedali, da si ne bodo pustili vzeti Titove ustave. Napovedali so ustavno krizo.

Zopet pomirjajoče podedelje. Vas Mamuša, sredi nje električni mlin. Lastnik je jezen človek. Davkarji je lani odrinili osem starih milijard dinarjev. Mlinar Selim Morina trdi, da ga politika ne zanima. A ko sedemo v senco in nam mladi fantje postrežejo z belim kosovskim grozdjem, se tudi njemu razveže jezik. Boji se za svoj mlin, za svojo družino. Če ne bi bil tako bogat, bi se izselil, a kaj, ko sedaj postavlja že drugi mlin. Prepričan je, da je 85 odstotkov kosovskih Albancev proti industrijskemu razvoju, češ kosovski temelj je družinska skupnost in iz nje izhajajo tudi trdne vaške ali pa primestne skupnosti. Družina Morina šteje 75 članov, vsi živijo za enim zidom in za kuhinjo skrbi kar sedem žensk. Brat Redjep Morina pravi, da za svojo družino Albanec žrtvuje vse. Pri sru jim je majhna zasebna kmetlija, majhne obrtne delavnice, trgovina. Tak način delovanja namreč ne načenja njihove temeljne celice.

JANEZ PEZELJ

Okrogla miza

ZA SLABE IZUMITELJE NE BO KRUHA

Izumljanje, poenostavljanje dela in iskanje ustrežnejših vrst proizvodnje, skratka vsestranska inovativnost, naj postane nepogrešljiva sestavina našega delovnega vsakdanjika in družbeno vezivno tkivo. V tako ugotovitev je moč zaokrožiti precej besed, ki so jih izrekli 12. oktobra, na dan inovatorjev, udeleženci okrogle mize o inovatorstvu in drobnem gospodarstvu, ki jo je pripravila v Novem mestu medobčinska gospodarska zbornica za Dolenjsko. Udeleženci so na razgovoru razprostrli široko pahljačo pohvalnih mnenj, a tudi pripomb na račun prepočasnega po-

mikanja v t.im. inovacijsko družbo. Vsaj zdelo se je, da se pogovarjajo poznavalci, ki so pripravljani zastaviti moči in ugled za razcvet drobnega gospodarstva in inovatorstva, ali drugače rečeno, ki so pripravljani osedlati kljuse tako, da bi postalo paradni konj.

Nedvomno bo za to v družbi potrebno v prvi vrsti poskrbeti za dostopnost inovacij. To so poudarili tudi na okrogli mizi, potem ko se je eden od njenih udeležencev vprašal nekako takole: kaj naj počne inovator v neki organizaciji združenega dela z neko idejo, ki je sicer pametna in koristna, a ni v skladu z dejavnostjo njegovega podjetja. Dejaj je, da v svetu taki primeri niso ne redkost ne problem. Očitno se tudi v tem pogledu vse prične in konča na trgu. Delavec zamisel preprosto proda listemu podjetju, ki jo glede na svojo proizvodnjo lahko s pridom uporabi. Da pa lahko tak inovatorski dajdam sploh steče, je potrebna po eni strani banka idej in po drugi strani banka potreb. Naše združeno delo, ki praviloma zbira zamisli, ki so zanimive le za eno podjetje, druge pa pozablja ali pa jih skriva pred domnevnimi tekmeči, se do take svobodne menjave še ni povzpelo.

Toda zametki, če res ne kaj drugega, za živahen pretok inovacijskih zamisli so tudi pri nas. Na okrogli mizi so namreč navedli kar nekaj dokazov, da je na inovatorskem kljusetu že precej paradne opravde, ki hvala bogu ni prazen blisč. Nedvomno so največ pozornosti pritegnili tisti, ki so predstavljali tehnološki preporod iz ljubljanskega območja. Morda je res, da je videti večji tisti, ki to bolj poudarja, toda občina Vič-Rudnik očitno pogumno stopa podjetniš-

vu naproti. Tamkajšnji predstavnik komiteja za gospodarstvo je na okrogli mizi zatrdil, da imajo prostor in pametnih ljudi in s tem možnosti za zagon podjetniško-informacijskega središča, svojevrstne banke in »valilnice« inovacij.

Pot v inovacijsko družbo išče tudi ljubljanska medobčinska gospodarska zbornica, ki je zasnovala t.im. tehnološko valilnico. Z drugimi besedami povedano: ureja raziskovalni sistem, v katerem bodo strokovnjaki razvijali tehnologijo, ki se rabi. Zamisel je dobra, in kar jo posebej odlikuje, razmeroma sočasna s podobnimi potezami v tehnološko razvitem svetu. Najstarejša tehnološka valilnica, zasnovana na britanskih tleh, šteje namreč vsega pet let. V računalniški eri je to sicer precejšen naskok pred tekmeči, toda na novomeškem razgovoru o inovatorstvu so menili, da kljub vsemu Slovenija pravzaprav ne zaostaja veliko. To utegne naši deželi koristiti zlasti zaradi strahu, da njeni prebivalci ne bodo imeli v prihodnje zaposlitve, saj tehnološke valilnice iščejo tudi možnosti za ustanavljanje majhnih obratov, ki posrkajo odevne delavce.

Kako naj bi se obnašala Dolenjska, da bi na krilih inovatorstva prijadrala čim dlje? Tudi predstavnik gospodarske zbornice Slovenije se je vprašal, kaj storiti na Dolenjskem, in odgovoril med drugim tako: ves čas naj bi delovala skupina inovatorjev, sploh pa bi se morali inovatorji stalno povezovati. Poglavitna zahteva pri tem bi morala biti, da nekdo, ki je zaposlen kot inovator, izgubi to delovno mesto, če v določenem času ne da ničesar od sebe.

Zato so rasprostrti današnjemu načinu življenja, saj so uvideli, da takšen način razkraja družino. Ajrula Morina, ki čaka na dovoljenje, da se bo izselil v Turčijo, čeprav tam nima dela, pa je govoril o njihovih izobražencih. Ti so usmerjeni predvsem v prosveto ter družbenoslovno smer. Tehnike ne marajo. Razumel sem, razumel, zakaj zidovi, zakaj navezanost na zemljo, zakaj nasprotja.

BATINE ZA 30.000 ALBANCEV

Prizren je lepo mesto. Nad njim starodavna trdnjava, toda — ni bilo časa za turistični ogled. Do napovedanega mitinga solidarnosti s Srbi in Črnogorci je manjkala še slaba ura. Tamkajšnje politično vodstvo je bilo zbegano. Bali so se provokatorjev, bali so se nesreče. Ulice so bile več ali manj prazne, trgovine ravno tako. Obiskali smo slaščičarno. Bili smo prvi gostje. Lastnik je ob srbohrvaškem pozdravu postal nezaupljiv. A z našo osebno izkaznico, da smo Slovenci, se je njegov odnos spremenil. Navdušen je bil nad Setincem, občudoval je Kučana. Mitinga pa se je bal. Zapri bi bil svojo trgovinico, a menil je, da bi to ocenili za sovražno dejanje in bi šel v temnico za nekaj tednov. Rekel je, da tod živijo složno, da si 99 odstotkov Albancev želi živeti v domovini enega človeka, in pokazal je na Maršalovo sliko. Iredenta najbrž je, teh ljudi pa ne pozna, čeprav so jih leta 1981 obsodili kar 7000. In potem opozarja na krivice, ki so se dogajale njegovemu narodu vse od vojne sem. Pravi, da je bilo najhuje pozimi 1955/56, potem ko so organi državne varnosti na Kosovu inscenirali priprave na vstajo Albancev zaradi priključitve k Albaniji, so začeli trimesečno množično akcijo, med katero so pretepal državljanje, v glavnem albanske narodnosti, češ da nočejo oddati orožja. Bilo je veliko pretepanja, krvi. Batine je okusilo 30 tisoč Albancev, okrog sto jih je umrlo zaradi hudih poškodb. Da je šlo za politično akcijo, dokazuje to, da so takoj po končani akciji okrog 15 tisoč pušk in pištol vrnilo Albancem, ki so jih pridobili za sodelovanje z organi državne varnosti.«

Z ulice je začel prihajati nemir. Segli smo po denarnicah. Slaščičar, ki je želel, da njegovega imena ne omenjamo, pa je dejal: »Za poštene ljudi in za slovenske novinarje so moja vrata vedno odprta. Spravite denar, bili ste moji gostje!« Privarčevali smo 300 dinarjev. Toliko bi morali odriniti za eno baklavo.

PO POKLICU MITINGARJI

In nato je bil miting. Grozljivo žalostno. V tla so gledali tako Albanci s strani kot tudi domači Srbi in Črnogorci, ki so se očitno mitinga morali udeležiti. Najbolj glasni so bili profesionalci. Spoznal si jih že na daleč. Vabili so v vrste, zlasti otroke, in jim v roke potiskali gesla. In ob tem sem se spomnil nekega delegata v kosovski skupščini, ki je vse zbrane vprašal: »Tovariši, kaj naj naredimo s tistimi srbskimi in črnogorskimi delavci, ki jih želi cel mesec ni na delo? Hodijo po mitingih, ob koncu meseca pridejo le po denar. Bojimo se jih postaviti na ulico. Kdo mi bo odgovoril?« Odgovora ni dobil.

Na mitingu so peli, skandirali, rjovel, vrteli pesem »Jugoslavijo«. Naslednji dan sem prebral Politiko in ugotovil, da je bilo v Prizrenu bistveno manj ljudi, kot so zapisali tamkajšnji dopisniki, in da je bilo bistveno bolj mirno, kot so poskušali pokazati neodgovorni Politiki novinarji.

Obisk na Kosovu je lahko zelo poučen, toda osem dni je odločno premalo, da bi prišel vsem vprašanjem do dna. Malone vsi Albanci, s katerimi sem prišel v stik, so se sprva vedli nezaupljivo. Presenečen sem bil nad dejstvom, da so sogovorniki za kavarniško mizo, če se je približal tujec, obmolknil in spregovorili šele, ko je ta odšel daleč stran. Bojijo se špicljev. Bojijo se aretacije za prazen nič. Presenetilo me je, kako so malone vsi nacionalno in politično nadvse ozaveščeni, nerodno mi je bilo ob izjavi: »Hvala bogu, da imamo vas, Slovence. Vi, ki ste pod Avstrijo doživljali nekaj podobnega, nas razumete. Če ne bi bilo vas, že zdavnaj ne bi bilo kosovskih Albancev. Nasmejal sem se šali, ki jo povedo prav vsakemu dobrodušnemu človeku, še zlasti, če je to novinar iz Slovenije. Nekako takole gre: Pride stari Albanec k srbskemu zdravniku. Ta mu najprej izmeri pritisk in pravi: »Stari, ti imaš pritisk!« Kaj pa mi govoriš, kakšen pritisk neki! Jaz sem vendar Albanec!«

Na Kosovu je veliko resnic. Človek se med njimi ne znajde. Pa vendar se zdi, da tisto, kar se mota za tamkajšnjimi Srbi in Črnogorci, ni sovražnik, temveč njihova senca. Šolovičeva skupina s Kosovega polja je zasejala nevarno seme. Kajti kdor se danes zavzema za mir pri nas, je, tako slišimo pri nas, čedalje glasnej, navaden hujskač, nveran motilec medčloveških in mednarodnih odnosov. Država pa je, po stari in tradicionalni balkanski navadi, reagirala z milico in sedaj se z ognjem ob sodu smodnika ukvarjajo nepravilni ljudje. Tudi to je del kosovske resnice.

JANEZ PEZELJ

Vendar ne bi bilo prav, če bi kjerkoli spregledali pripombe inovatorjev na račun nesposodnih predpisov. Očitki letijo zlasti na previsoke davke, ki da zavirajo razmah obrti in s tem inovatorstva, saj se izumljanje in iznajditeljstvo kar pogorevno povezuje s početjem obrtnikov. Toda druga stran, davčne uprave, menijo glede davčev drugače. Direktor novomeške uprave za družbene prihodke je na okrogli mizi postregel s podatkom, da občina trenutno priznava obrtnikom kar 11 davčnih olajšav. Med temi so najspodbudnejše olajšave za obrtnike-začetnike, za širitev dejavnosti in za zaposlovanje novih delavcev. Poteza je gotovc dobrodošla, a koliko koristit prinese dejansko? Davčne olajšave znašajo le toliko denarja, kolikor bi ga porabili za nakup enega samega dobrega stroja. Če izračun drži obrtniški zaslužki odtekajo po drugih kanalih. Le malo obrtnikov vztraja v boju z birokracijo, je na nedavni okrogli mizi eden od udeležencev kot v opozorilo sklenil razpravo.

Toda kdo je birokracija in koga bi veljalo opozarjati? Nekdo iz Trebanjskega Trima je vrgele slabo luč na direktoje ozdov, očitno prepričan, da je potrebno v inovacijski dejavnosti narediti kaj tudi na silo. Nadalje je okrogla miza postregla z oceno, da npr. novomeška občina doslej ni na redila veliko za razvoj drobnega gospodarstva. To in še kaj podobno zastavljenih pojasnil je kajpak upravičeval nejevoljo obrtnikov, po nepisanem pravilu vodilnih inovatorjev. Vendar si velja zapomniti, kar pravijo na občinski raziskovalni skupnosti, namreč to, da je v 10 letih en san inovator zaprosil pri njih za denarno pomoč. Je to drugo: plat vsestranske inovativnosti?

M. LUZAF

Milan Markelj
Tone Jakše

Z avtodomom IMV na jug Evrope

1

POVSOD SO LJUDJE

Tu sva. Na najjužnejši točki Evrope. Na skalnate obale ob malem ribiškem naselju Kali Limenes na Kreti. Sonce neusmiljeno žge, čeprav je že september in so dnevi tam gori na Dolenjskem že občutno hladnejši, tu pa se razliva vročina po prilehnem redozemskem grmičevju, po belih kosteh poginule vrve, ki je kdove kdaj in kako zašla iz varstva črede. Na nebu jadrajo ujede. Od morja, ki se globoko molro izgublja v obzorje in se spaja z nebom; pihljajo veže sapice z vonjem po soli. Med skalami, na katerih sva se splazila, in severnimi obalami Afrike ni več kopnega, samo morje, temno modro, z drobnimi belimi grivami valov posuto morje. Starodavno Sredozemsko morje.

Nahajava se na 34 stopinjah in 50 minutah severne geografske širine. Bolj sva na jugu kot so sredozemske obale Alžirije, Maroka, Tunizije, nižje sva od skal Gibraltarja. Tu Evropa sega najgloblje na jug. Pred štirimi leti sva stala na najsevernejši točki, na skalah Severnega rta, in zrla v isto sonce. Toda kakšna razlika! Sonce je bilo tam, visoko na severu, ta nebu vseh 24 ur dneva, a je komaj zmoglo toliko toplote, da je v kratkih dveh poletnih mesecih otajalo anko plast zamrznjene zemlje, jo osvobodilo ledu in omogočilo skromno življenje mahovom, lišajem in drobnemu cvetju. Tu pa sonce razsipava pravi požar, vročina puhti iz skal, prava orgija svetlobe se igra med nebom in obeljenim skalovjem rta. Tudi tu držijo le odpornejše rastline: osat, bodikasto grmičevje, skromni, a lepi cvetovi.

Med tema dvema skrajnima točkama leži Evropa, starodavni kontinent, ki sva ga prepotovala po njevoji podolžni osi, po avtocestah, magistralah in poteh Skandinavije, Nemčije, Avstrije, Jugoslavije in Španije. Videla in doživela sva sever in jug v njenem geografskem pomenu in v pomenu, ki ga ti dve strani neba imata na svetovni karti gospodarske razvisti in kultur. Razlike so še vedno velike. Nekatere zginjajo, nekatere pa se celo poglobljajo.

Sever in jug imata svoje barve, svoje odtenke. A je je sever danes pojem razvisti, gospodarske uspešnosti, sodobnega sveta in podoba jutrišnjega dne, ostaja jugu odblesk starodavnega sijaja. Prav na tleh Krete, kjer sva zaključila dolgo potovanje po rbrtenici Evrope, se je rodilo to, čemur danes pramo zahodna civilizacija. Tako torej nisva potovala na najjužnejšo točko naše celine, marveč k njeni središčni, v kraje, katerih imena so izgovarjala starodavna omikana ljudstva pred davnimi tisočletji, v kraje, kjer so stopale vitke ženske noge po barvitih tleh, kjer so kopalnice s tekočo vodo že takrat, ko so po taših krajih ljudstva bomo životarila.

Ljudje pa, no, ljudje so si povsod podobni. Laponec Veikko ob svoji stonjici s spominki, ki so jih v dolgih polarnih nočeh izdelali pripadniki njegovega zamirajočega pastirskega ljudstva, je izžareval enak gostoljubnost in odprtost ljudi, ki imajo malo, a to radi delijo z drugimi, kot jo je izžareval Mihailo, lastnik preproste taverne na prazni peščeni plaži pri Kali Limenesu na Kreti.

Oba sta z veseljem srknila kozarček domače dojenjske slivovke, ki jo je skuhal prav tako preprost tolenjski kmet pod Gorjanci. Odprla jima je dušo in srce, spregovorila sta o svojem vsakdanjem življenju, trdem delu za kruh, o krutosti narave in človeškem boju z njo, pa tudi o globokem spoštovanju, ki ja čutila do nje, čutila še toliko globlje, ker se že oba odvrčata od nje. Veikko ne spremilja več čred severnih jelenov po skopih severnih planjavah, kot so o delali stoletja njegovi predniki, in Mihailo tudi ne stopa za tropi ovac po skalnih strminah Krete. Oba si režeta vsakdanji kruh, čakaje na redke turiste, ki jih pot zanese v njune odmaknjene krje. Živita od te rove »industrije«, s katero se manj razviti kraji vključujejo v gospodarske tokove Evrope.

Čez visoke gorske prelaze in navzdol po ozki makadamski cesti se je novomeški avtodom končno le prebil do najjužnejšega kraja na Kreti, do Kali Limenesa. Za njim je bilo pol poti. Tudi drugo polovico nazaj do Novega mesta je prenesel prav tako potrpežljivo in vzdržljivo kot prvo.

JUGOSLAVIJA, ZDRUŽENA SEVER IN JUG

Večino poti proti najjužnejši točki sva posvetila naši širši domovini Jugoslaviji. Prepotovala sva njenih pet republik in obe avtonomni pokrajini, njen sever in jug, stopila na starodavna tla njenih kultur, govorila z njenimi ljudmi, začutila vso njeno široko raznolikost, ki je naše nedvomno bogastvo in ne napaka ali ovira, kot bi nekateri želeli prikazati. Jugoslavija je Evropa v malem, mozaik, ki si ga lahko zamislili le najbujnejša fantazija. Vojvodinski kmetje, dojranski ribiči, makedonski pastirji, črnogorske tkalke preprog, kosovski kmetje pa mnogi drugi, ki sva jih slučajno srečala ali naju je poklicna radovednost pripeljala do njih, so sicer vsak svet zase, zanimiv in enkraten, a vsi skupaj en svet v svojem čustvovanju, skrbi za preživetje in globoki želji po mirnem, skupnem življenju.

Ko sva se vozila po cestah Jugoslavije in se pogovarjala z ljudmi, nisva čutila silne razklanosti, ki se vse bolj vsiljuje kot značilnost sedanje Jugoslavije. V ljudeh sicer je zaskrbljenost, čutiti je tudi, da

vsak po svoje vidi in si razlaga novejša dogajanja pri nas, vendar pa v stiku z njimi nikakor nisva dobila občutka, da smo zares tako zelo spirti, da se ne razumemo več v prijateljskem pogovoru, da govorimo eden mimo drugega in da se lahko slišimo samo še zgneteni v kričeče množice. Najbrž bo kar res, da se posameznik v množici izgubi, da se z njim dogodi čudna preobrazba: izgublja svojo človeško globino in širino in postane le zobček v kolesju, ki se vrti, kot ga porivajo drugi zobčki in zobje.

SLOVENCİ SMO SVETOVLANI

Nas, Slovencev, ni veliko. Ni nas niti za nekoliko večje sodobno mesto. Pa vendar smo pravi svetovljani, bi lahko dejala. Na naše rojake sva namreč nalezela povsod.

Razumljivo je bilo, da sva na industrijsko razvitem severu na prvem delu najine poti nalezela na mnoge slovenske ekonomske izseljence, ki so odšli v tujino iskati boljši kos kruha zase in svoje otroke, vsekakor pa preseneča, da sva na številne Slovence nalezela tudi na jugu, torej tam, kjer se ne cedita med in mleko. Srečala sva tudi posameznike iz druge genera-

cije izseljenih Slovencev, ki še vedo, od kod je njihov rod, a jim slovenska beseda ne gre več z jezika. Nama pa so vedno prijazno priskočili na pomoč, če sva nalezela nanje. Od njih sva dobila informacije, do katerih bi sama le stežka prišla. Narava najinega potovanja je bila pač taka, da se dlje časa nisva mogla nikjer zadrževati. Morala sva hitro naprej, zato so bile informacije domačinov še kako pomembne. O nekem okolju največ in najbolj točno ve tisti, ki tam stalno živi, razume pa je morda bolj tisti, ki je vanj prišel od drugod. In tako so nama naši rojaki bili v dragoceno pomoč.

Ljudje so čudoviti. Ko popotuješ, se srečuješ z njimi v živo, se lahko z njimi pogovoriš, ujameš delček njihovega življenja. Vendar pa ob popotovanju doživljaš še nekaj več, nekaj, kar zbuja globoko spoštovanje — srečuješ se s sadovi njihovega dela, s sadovi sedanjih in prejšnjih generacij.

Videla sva neskončna koruzna polja vojvodinskih ravnin, bahave cerkve in samostane pa nizke in v skalovje potisnjene stavbe in cerkvice, neskončne kilometre kamnitih škarp, ki so jih postavili, da bi zaščitili krpe plodne zemlje pred burjami in nalivi, videla sva plodna polja, kjer kar samo gre v rast, kar posadijo in posejejo, ter skalnate, presušene strmine, na katerih ob negi ljudi vztrajajo le stoletne oljke. Videla sva kamne, ki so jih sklesale in zložile človeške roke v sivi davnini, žgalo naju je sonce na kikklopskih zidovih Miken, Knososa, Festosa, hladila sva se v senci kamnitega stopnišča antičnega gledališča v Epidaurusu, na ozkih ulicah starodavnih dalmatinskih mest. Stopala sva v svetišča že pozabljenih, mrtvih božanstev v Delfih in na Akropoli, pa tudi v svetišča še živih bogov, v džamije, pravoslavne in katoliške cerkve. Stopila sva tudi na tla, kjer ljudje še vedno črpajo živi studenec vere iz prikazovanj (Medugorje), in na tla, kjer rastejo ali so pravkar zrasli novi hrami starim bogovom v čast ob pomoči naj sodobnejše tehnike.

Prevezela pa so naju tudi lepote in surove sile narave, ki za človeški razum tako muhasto razmetuje svoja bogastva. Nekje ljudem naloži debelo plast plodne zemlje, podari obilje voda, da vse kipi v rast pod milim podnebljem, drugod pa razsuje samo kamenje. Voda, ta vir življenja, nekje poplavlja polja, uničuje imetje in jemlje življenja, drugod jo morajo po kapljicah dovajati od oddaljenih zajetij do posameznih dreves v nasadih. V leskovski občini sva slišala o veliki škodi, ki jo je povzročila poplava zgodaj poleti, na Kreti, kjer za poplave ne vedo, pa je vsaka kaplja vode tako dragocena, da so praktično vse izvire zajeli, pitno vodo pa polnijo v steklenice, ki jih potem prodajajo po vseh trgovinah.

TRETJI SOPOTNIK

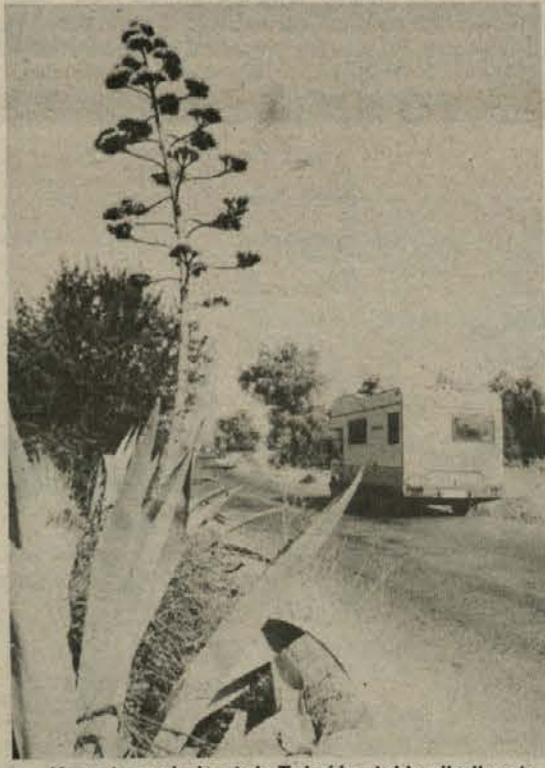
Poti, kot sva jo začrtala, bi ne mogla speljati brez najinega »tretjega sopotnika«, ki je prevzel na svoja pleča najbolj trdo delo. Vsekakor zasluži, da ga z nekaj besedami predstaviva.

To je prototip avtodoma IMV, potrpežljivi in zanesljivi beli konj iz novomeških »hlevov«. Načrtovali in naredili so ga namreč v razvojnem oddelku in prototipni delavnici IMV v Novem mestu, za njuna očeta ali vsaj botra pa smemo šteti Staneta Lukšiča in Janeza Stanišo.

Vozilo ima podvozje Fiatovega modela ducatto, dolgo je 6,1 metra, široko 2,18 in visoko 2,73. Dieselski motor ima prostornino 2449 ccm in se seveda napaja z najcenejšim gorivom, nafto. Bivalni del je udoben in dovolj prostoren, če pa je sila, lahko ponudi ležišča za 5 potnikov. Premore toaletni prostor, ki ga je mogoče urediti tako, da ima tudi stranišče, garderobno omaro in številne druge omarice, kuhinjo, oskrbljen je z vodo, razsvetljava in za mrzle dneve tudi s kurjavo. Skratka, pravi dom na kolesih.

Na potovanju se je odlično obnesel. Zanesljivo je premagoval stotine kilometrov na avtocestah, magistralah, pa tudi na hudih vzponih in spustih po jugoslovanskih, grških in kretskih gorskih hrbtih mu ni pošla sapa. Dobro pa se je obnesel tudi na slabih in nekajkrat komaj še prevoznih makadamskih poteh. Najinemu začasnemu konjičku ni bilo treba zardevati tudi, kadar se je srečal z drugimi avtodommi iz bolj slavni evropskih »hlevov«. Teh vozil je namreč na cestah vse več. Primerjave so pokazale, da ne zaostaja za njimi, lahko bi celo dejali, da pred nekaterimi prednjači.

Vsi trije smo orej opravili kar dolgo pot. O vsem, kar smo doživeli, slišali in videli, o prepletanju starega in novega, razvitega in nerazvitega, preprostega in zapletenega, nenavadnega in vsakdanjega pa bo tekla beseda v naslednjih reportažah.

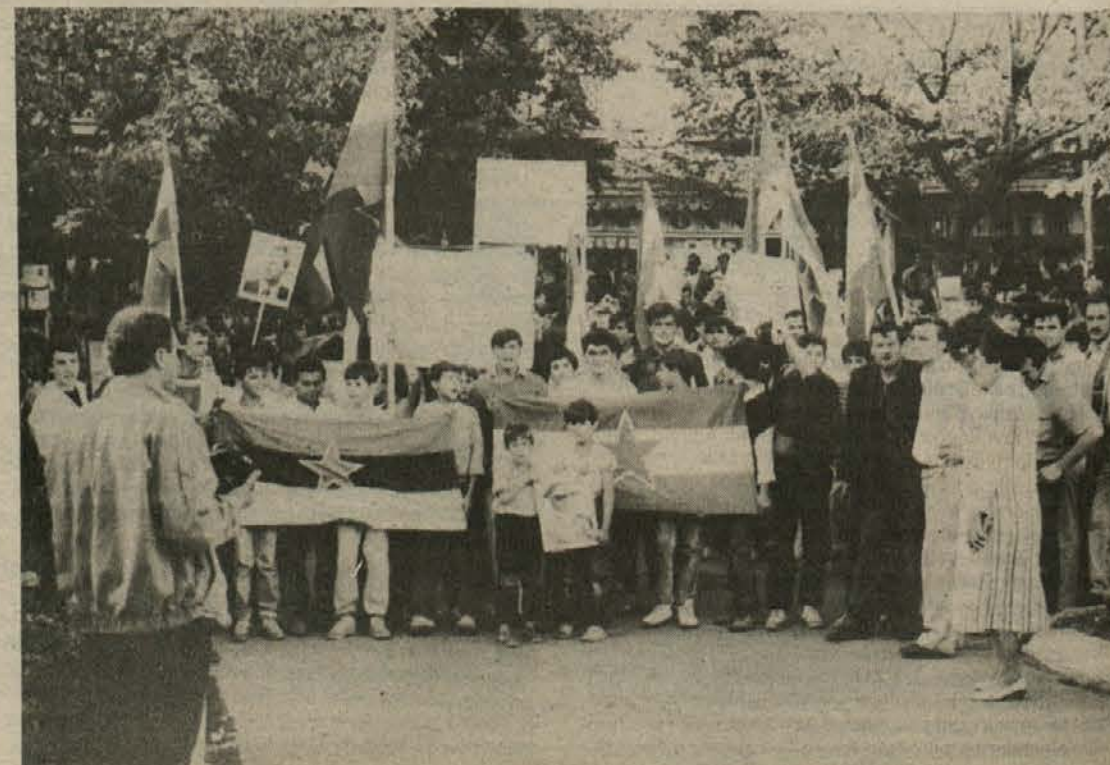
Kreta je zanimiv otok. Tukaj je stekla zibelka starogrške civilizacije, še danes pa številne obiskovalce preseneča njena narava s plodnimi dolinami in visokimi, negostoljubnimi gorami. Menjavajo se nizko grmičevje, divji kaktusi ter idilčni oljčni gaji.

Na visoki pečini najjužnejšega rta Krete je nastal tale spominski posnetek. Od tod naprej je samo še morje in nato severne obale Afrike. Sonce pa je tudi tukaj že kar pošteno žgalo.

Od vročine razgreti kamni starodavnega grškega svetišča in preročišča Delfi ne poznajo miru. Tudi v največji vročini se po njih sprehajajo številni turisti, kar na tem in na drugih podobnih ostankih zgodnje evropske civilizacije grški turistični blagajni prinaša kar lep dohodek. Priznati je treba, da jih znajo potomci starih Grkov dobro prodajati.

Kretske skale so bile razgrete od sonca, na prištinskih ulicah pa sva se srečala s prav tako vročimi stvarmi, ki jih razgreva naša jugoslovanska stvarnost. »Dol s foteljami!« in druge parole je bilo slišati med množico, ki je nenadoma spremenila podobo prej zaspanega trga pred pokrajinskim CK ZK.

ENA GOSTILNA NA 60 MEŠČANOV

Velik dogodek za Novo mesto je bila gradnja belokranjske železnice in železniškega mostu leta 1912 in 1913. Na gradbišču, ki je bilo prav gotovo eno največjih v kranjski deželi, so delavci — slišati je bilo govorice vseh narodov Avstro-Ogrske — naredili velik železen valj, ki so ga potem postavili sredi Krke. Ko je le-ta stal v vodi, so potem iz njega črpali vodo, da so lahko gradili »keson«. Pri pripravi terena od predora do novega mostu pa so v glavnem bili zaposleni naši ljudje in Hrvati, med katerimi je bilo največ Ličanov in Dalmatincev. Čeprav je bilo njihovo delovno orodje lopata, kramp in samokolnica, je delo hitro napredovalo, saj so delavci bili plačani po učinku, ne na uro. Ko je bil keson narejen, so začeli polagati dolgo in težko železno konstrukcijo. Delavci so garali. Radi so pili, posebno jim je po grlu šlo pivo, ki so jim ga na delovišče nosili otroci. Staklenica je veljala 20 krajcarjev (40 vinarjev) ali dva zeksarja, za ta denar se je tedaj dobilo tudi 12 žemelj.

KAJ JE IMELO MESTO PRED LETOM 1914

Novo mesto je v času pred prvo svetovno vojno bilo pomembno gospodarsko in politično središče, ki bi se razvilo v veliko mesto, če ga pri tem ne bi prehitel Karlovec.

V Novem mestu je bilo veliko gostiln. Imeli so jih toliko, da je prišla baje ena na šestdeset prebivalcev. Med najbolj znanimi so bile: Brunner, Tuček, Košak, Ferlič, Jakac, Kodrič, Müller, Košir (železniški kolodvor) itd. Ravno tako je imeli veliko trgovin: Windscher, Oblak, Pauser, Kobe ml., Kobe st., Ogrin, Šmalc, Seidl, Barborič, Durini, Küssel, Kopač, Picek, Ogoreutz, Rozman, Kos, Krajec, Hrovat in Kastelic.

V starem Novem mestu so imeli dva kleparja, in sicer Küssla in Agnitscha, potem tri urarje: Reitza, Blažona in Krofliča, kovača Gorupiča, trafikanta Guzelja, kamnoseka Beleta in Lukiča, mlinarja Seidla in Znanca, lektorja brata Murna, pekarije Zofij Furškove, Pavčiča in Grma, čevljarja Stefanoviča in Ciglarja, krojače Perka, Štalcerja in Mitterdorferja, modistkinjo Milko Hladnik, slaščičarja Jelovskega, zdravnike de Franceschija, Straška in Pauserja, mizarja Jevščka, Maloviča in Umeka, mesarje Windscherja in Javornika, fotografa Dolenca, policaje Muško, Ljubija in Pobrebra ter bobnarja Petriča — Jopeja.

V novomeških gostilnah, ki so jih stari Novomeščani radi obiskovali, je bilo vedno živahno in zabavno, rodilo se je tudi veliko anekdot in domisli. Zapišimo dve:

Znani novomeški posebnež Dolenčev Maks je dejal gostilničarju Brunnerju: »Ti, Brunner, poslušaj! Ali sem res sinoči v tvoji gostilni zapil dve kroni?«

Gostilničar je bil podjeten mož in mu je odgovoril: »Veš, Maks, kar je res, je res!«

Dolenčev Maks pa je pristavil: »No, ta pa je dobra, jaz pa sem mislil, da sem jih izgubil.«

Pa še ena iz iste gostilne: Gost veli gostilničarju Brunnerju: »Prosim, prinesi mi veliko pivo.«

Brunner ga vpraša: »Kakšno želiš, svetlo ali temno?« Gost odgovori: »Kar temno mi dai. Danes žalujem, ker mi je sinoči žena ušla s Pucovim Korlom.«

GREM V MESTO

Prebivalci Novega mesta in okoličani se nikoli niso mogli navaditi na Rudolfovo — izjema so bili seveda tujci — še manj pa na Rudolfsort. Zato ni bilo človeka, ki bi rekel drugače kot mesto. Vedno je bilo slišati: Grem v mesto. Tako je tudi danes. To lepo mestece na polotoku Krke je tedaj štel komaj 2 tisoč duš. Zanimivo, da se je nadmorska višina 202 m nekako ujemale z novomeškimi značilnostmi, torej vse je bilo v znaku številke dve. Naštetimo jih nekaj: Dolenjsko središče je imelo dve železniški postaji (Novo mesto in Kandijo), potem dve bolnišnici (moško in žensko), dva flosa, dve cerkvi (kapiteljsko in frančiškansko), dve kavarni, dva mosta, dva naravnata parka (Portovald in Ragov log), dva lekarni (Bergman in Andrijačič), dva hotela, dva skrita kottička (Šance in Marof) in končno

Podvigi

REKA NIMA POSLUHA ZA ADMINISTACIJO

Življenje tik ob belokranjski reki Krupi, ki so ga mnogi zaradi zastrupitve s polikloriranimi bifenili (PCB) že tako rekoč odpisali, se očitno znova vrača. Počasí, a zagotovo. Tako vsaj zatrjuje Jakob Puš, ki je pred časom skupaj s sinom kupil nekdanji Jurejevčičev mlin in žago tik ob izviru Krupe. Načrti, ki jih ima ta podjetni in graški možakar iz Ljubljane, so veliki in hkrati zelo spodbudni za vso Belo krajino. Mnogi Belokranjci, ki so jih bila zadnja leta polna usta besed o malih elektrarnah na rekah v deželi ob Kolpi, si bodo lahko namreč prav pri Pušu jemali zgled, kako se oprijeti tovrstnega dela. Jakob je sredi avgusta letos začel s pripravami na gradnjo male elektrarne, ki naj bi po načrtih na leto pošiljala v omrežje 150 tisoč kilovatih ur električne energije.

Ideja o mali elektrarni ob izviru Krupe ni Puševa pogruntavščina. Starejši ljudje v okoliških vaseh se še danes radi pohvalijo, da so imeli prvi v Beli krajini elektriko, celo prej kot v Črnomlju. Milan Jurejevčič iz vasi Krupa je povedal, da je njegov očim Ivan Hlupar okrog leta 1920 postavil elektrarno, ki je napajala z električno energijo štiri vasi: Krupo, Moverno vas, Praprot in Stransko vas. »V vojni vihrili so bili med bombardiranjem Gradca poškodovani tudi most ter mlin in žaga ob njem, s tem pa tudi agregat, ki je dajal elektriko za mlin. Zato so prišli po naš agregat, elektriko pa so napeljali tudi v gradaški grad, kjer je bila podofitirska šola. Seveda so nam nekoliko pozneje pripeljali nadomestni italijanski agregat, ki je bil veliko bolj in večji od prejšnjega. Z njim je upravljala partizan, elektriko pa so

se dva župana: Rozmana v Novem mestu in Josipa Zurca — Štemburja v sosednji Kandiji.

LJUDJE SO IMELI RAJE ZGORNJO KAVARNO

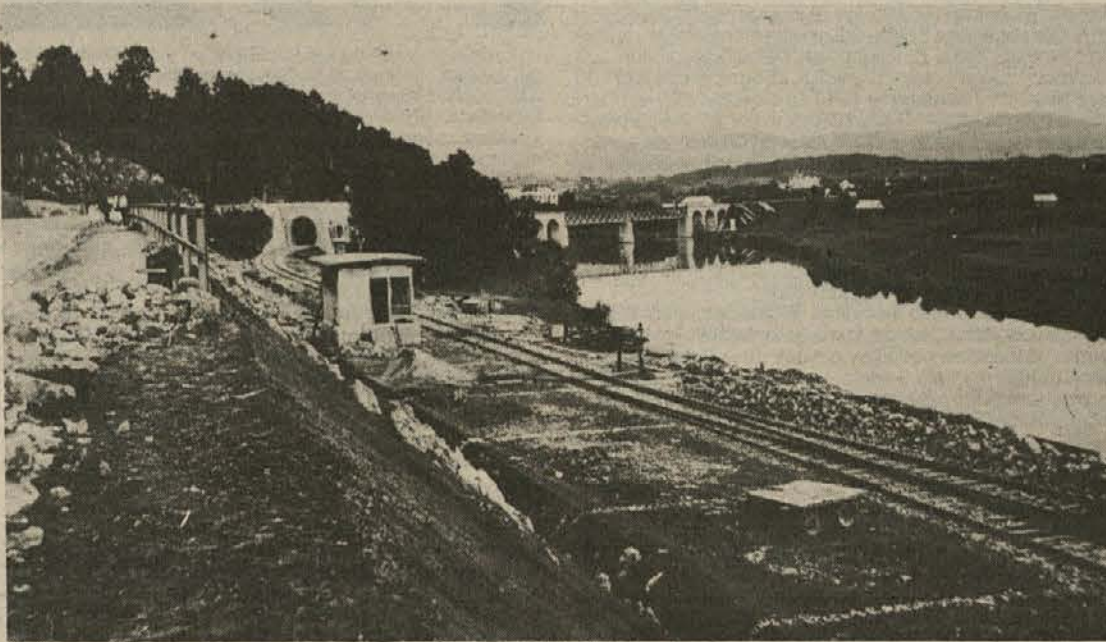
V spodnji kavarni na Glavnem trgu se je v glavnem zbirala mestna gospoda, glavno besedo so imeli uradniki. V zgornji kavarni pa je bilo mesta tudi za manj premožne Novomeščane, zlasti tiste, ki so radi igrali biljard. Posebnost te kavarne sta bili domači dekleti Stinka in Emica. Zlasti je bila zapažena Stinka, ki je odlično igrala biljard. Veliko se je kosala z moškimi, pa so bili redki, ki so se lahko pohvalili, da so jo premagali. Tudi dijaška mladež je rada zahajala v zgornjo kavarno, seveda se je prej dobro pripravila, če je »zrak čist«. Pri tem sta jim veliko pomagali tudi obe dekleti, ki sta bili zelo priljubljeni.

OTROCI SO PREPREČILI LJUBEZEN

Novo mesto je tako kot danes imelo dve bolnišnici. Na desnem bregu Krke je bil moški oddelek, za katerega so skrbeli usmiljeni bratje, na levem pa ženski, ki so ga oskrbovale bolniške sestre, z velikimi belimi pokrivali.

Otroci, ki so se potepali ob Krki, so ob večerih večkrat opazovali samotne čolnarje — usmiljene brate, ki so se čez reko vozili k svojim prijateljicam na obisk.

Tako so Pucov Korel, Bernardov Oto in drugi nekega večera usmiljenemu bratu skrili čoln, potem pa so skrili opazovali, kakšen bo razplet.

Graditev belokranjske železnice leta 1913 je dala nekaj zaslužka Dolenčcem.

Na pragu stoletja so bili v dolenjski prestolnici nosilci kulturnega življenja pevci in godbeniki, kar velja posebej za novomeško meščansko godbo (na sliki) in kasneje za dijaško gledališko skupino. Na sliki stari novomeški godbeniki: Puš, Radež, Pauka, Ropas, Omeršič, Merše, Sekula, Drobnič, Plaper, Suhy, Jereb, Košir, Košček, Pečjak, Grklč, in bratje Mišjak.

Brat se je vrnil z večernega ljubeznega sestanka. Ko ni našel čolna, je obupan iskal ob reki. Moral se je podati peš preko Kandijskega mostu do moške bolnišnice. Tako so se nehali večerni obiski, čeprav so otroci vedeli, da se bodo usmiljeni bratje že znašli.

CIRILA IN PREKRATKO KRILLO

O Švajgerjevi Cirili, ki je imela zelo skrbno mamo, smo že pisali. Mama je skrbela za številno družino, ki jo je vso spravila do poštenega kruha. Takšne pozornosti je bila deležna tudi ljubka Cirila, ki je hodila v šolo k nunam v Šmihel. Cirila je bila vedno nekaj posebnega. Ker je imela lepo postavico, je včasih dražila fante.

Z nekoliko prekratkim krilcem je šla tudi v šolo. Zaradi tega so ji nune prepovedale obisk pouka, češ da s tem zastruplja ozračje.

Cirila ni kljubovala, vendar se je znašla po svoje. Vzela je materino krilo. »Gvant« se ji je skoraj vlekel po tleh, kot nekakšna vlečka. Zdaj pa je bilo vse v redu. Nune niso imele pripomb, samo da je bilo pokrito tisto, kar je lahko vznemirjalo. Kaj bi šele bilo, če bi šmihelske nune videle današnja dekleta, ki nosijo mini krilca!

POLETI KOPALIŠČE — POZIMI PA DRSA LIŠČE

Novomeščani so znali dobro izkoristiti Krko. Pisali smo že o kopališču na Loki, ki je bilo zbirališče Novomeščanov med poletno sezono in tudi pozimi. Zraven kopališča, kjer

Slika Dolenčeva Maksa, novomeškega posebneža, se ni ohranila. Velika prijateljica sta bila z Matasnovim Korlom (na sliki).

je bila velika mlaka, so namreč pozimi uredili drsališče. Malo je bilo drsalcev, ki so imeli kupljene drsalke, večina nadobudnežev si jih je naredila doma.

Včasih je bil na drsališču veliko šaljivih prizorov. Tako se naš znanec Edo Zorko spominja, da je enkrat na drsališču videl starejšo gospo, ki so jo vnuki vozili po ledu v — lesenem naslanjaču, kar je seveda zbudilo veliko smeha.

Novomeški dijaki, v glavnem tisti, ki so hodili na novomeško trgovsko šolo, so prva leta po prvi svetovni vojni naštudiral Cankarjevo dramo Pohujšanje v dolini Šentflorijanski. Pripravljali so se za 1. maj. Ko so imeli že pripravljene plakate, pa je počilo. Vodstvo trgovske šole, posebno še prof. Triller, je dijake opozoril, da bodo, če bodo igrali v Novem mestu, vsi brez izjeme izključeni iz šole. Režiser Emil Stefanovič se je znašel v težavah. Zato je igravec Slavko Grom, ki se je pripravil na vlogo Petra, zaprosil Edija Zorka, naj prevzame njegovo vlogo. Edi je rad ustregel prijateljevi želji. V nekaj dneh je skupaj z Nušo Recljevo, ki je igrala Jacinto, naštudiral vlogo. Dijaki so se namreč dogovorili s Črnomalčani, da bodo igrali tam, če jim že v Novem mestu ne dovolijo.

Ediju je posodila frak vdova Zwitrova. Bil je od umrlega moža, višjega uradnika na novomeškem sodišču. Maskiral jih je brivec Ivan Svetec. Igralce so klub prepovedi v Črnomelj spremljali novomeški dijaki. Z igro so nastopili v Laknerjevi gostilni, kjer so bili deležni lepega sprejema, in so publiko navdušili.

SLAVKO DOKL

dotatno napeljali še v čevljarstvo delavnico na Vinji vrh, v bolnišnico na Črešnjevec ter v del Semiča,« pripoveduje Jurejevčič. »Okrog leta 1950 pa sta prišla k nam možakarja iz Ljubljane s potrdilom, češ naj damo agregat za muzej. Nisem ga dal, skoraj jokal sem, a nista se dala prepričati. Pozneje sem izvedel, da agregata ni v nobenem ljubljanskem muzeju. Na srečo je ostala saj turbina in z njeno pomočjo sem žagal vse do letošnjega novega leta,« se spominja z grenkobo v srcu Hluparjev Milan, kakor mu pravijo po domače.

Puš bo torej le nadaljeval tradicijo Hluparjeve elektrarne, mlina in žage. Toda to ne bo tako preprosto, kot je morda videti na prvi pogled, čeprav se je tega vsaj v začetku očitno še najmanj zavedal prav Jakob. Danes pravi, da bi

se za nakup nekdanje Hluparjeve domačije gotovo že prej odločil kdo drug, če ne bi bilo vse v tako slabem stanju. Toda novi lastnik se je dela lotil preudarno in po načrtih. »Posvetoval sem se s Turboinštitutom iz Ljubljane, z vodnim gospodarstvom, Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine, črnomaljsko občinsko skupščino. Vsi so bili navdušeni, da sem se odločil za ta korak, čeprav so mi dali takoj vedeti, da od nikogar ne morem pričakovati nobene pomoči. Poznam človeka, ki je gradil malo elektrarno v Bohinjski Bistrici. Omogočili so mu ugodne kredite, material pa je nabavil brez davkov. Ko sem na občini povprašal, kako je v Črnomlju s temi ugodnostmi, so rekli, naj vložim prošnjo, pa bodo videli, če se bo dalo kaj rešiti. Toda jaz ne morem čakati, da bodo reševali moje prošnje po

dolgih administrativnih poteh, kajti reka nima posluha za našo administracijo. Ko je bila najnižja voda, to pa je od 15 avgusta do začetnih dni septembra, sem namreč moral pohiteti za gradbenimi deli. Če bi zamudil to ugodnost, bi moral celo leto čakati na primeren trenutek. To pa bi zamenovalo veliko večje stroške, kot bi bil prihranek o ugodno rešeni prošnji.«

Puševi so najprej teden dni samo podirali stari most, ki je vodil do nekdanje žage, pa stara mlinška korita. Ve mesec so porabili, da so popravili 48 metrov dolgi jez. T so opravili zares strokovno in estetsko, a hkrati tako, da so ugodili zahtevam novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Da tega dela ni bilo malo, prve že podatek, da so porabili več kot 500 vreč cementa, z jezom pa so navozili in utrdili 70 prostorninskih metrov ilic vice. Do začetka zime naj bi opravili še vsa gradbena dela, ki so potrebna za postavitev turbine. Pozimi bi se lotili izdela lave turbine, za katero bi vsa enostavnejša dela opravili sami doma. Čez leto dni bi po načrtih Puševih turbina ž morala poskusno obratovati.

»Seveda s postavitvijo elektrarne naše delo še ne b zaključeno, kajti začeli bomo postavljati žago in mlin. Tod še prej nas čaka podiranje. Vsa poslopja so namreč tak dotrajana, da nimamo kaj obnavljati, razen morda svinjakov, ki pa jih moramo podreti na zahtevo Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine,« pripoveduj Jakob, ko previdno stopa po nekdanjem mlinu in žag Načrtov torej ne manjka, glede na to, kaj jim je uspelo na rediti v nekaj tednih, pa lahko sklepamo, da bodo kos tuc ostalim nalogam.

Nekaj pa človeku le leži na srcu ves čas, ko opazuje in se pogovarja s temi zagnanimi, delavoljnim ljudmi. Četudi bo zopet pela žaga, čeprav se bodo ob mlinu ustavljali avtomobili in traktorji, naloženi z vrečami, v Krupi še vedno ostaja strup. »Kako je z reko, sem dobro vedel, preden sem kupil zemljo in poslopja, a me to ni motilo, kajti vodo bomo uporabljali le za energijo. Seveda pa je škoda, da je zastrupljena, ker bi se sicer dalo ukvarjati tudi s kmečkim turizmom. Tako lep, idilichen kraj je namreč težko najti. Sedaj je utopija misliti na to. Po PCB res ne smrdi, toda ko smo kopali 2 metra globok kanal v strugi, je pošteno zaudarjalo. Domačini so rekli, da je to PCB, kajti sam tega smradu ne poznam. Torej je v usedlinah očitno še zelo veliko to strupene s novi,« pravi z nekoliko obžalovanja Puš.

M. BEZEK-JAKŠE

ODŠEL EDEN ZADNJIH, KI SO BILI PRVI

Umril je Milan Šimec iz Črnomlja, predvojni komunist in politični preganjanec, partizan in obojenec na dosmrtno ječo, povojni družbenopolitični delavec, pokončen in spoštovanji vreden človek, ki je svoje življenje nesebično posvetil boju za udeležanje socialističnih družbenih odnosov.

Rodil se je 25. novembra 1911. Po končani osnovni šoli se je izučil mizarske obrti kar pri svojem očetu, v katerem je imel tudi prvega vzornika in učitelja za svoje kasnejše delovanje v komunističnem gibanju. Kot večina predvojnih komunistov se je vneto poglobljajal v spoznavanje družbenih zakonitosti s prebiranjem napredne in marksistične literature. Dejansko je bila napredna cela Šimčeva družina. V naprednem gibanju je vztrajala, četudi je bila zaradi tega celo socialno ogrožena.

Milan Šimec je bil v predvojni Jugoslaviji zaradi svojega idejnega prepričanja in delovanja v delavskem in komunističnem gibanju pogosto preganjan. Prišel je v zapor, in to vojaški, med služenjem vojaškega roka pri aviaciji v Novem Sadu v prvi polovici tridesetih let zaradi prebiranja napredne družboslovne literature. Po prihodu domov se je takoj povezal z Jakobom Butalo iz Gradca, ki je imel zaradi komunističnega delovanja za seboj triinpolletni zapor, široko idejno obzorje pa si je pridobil v mariborski kazalnici in družbi s tedaj vodilnimi jugoslovanskimi komunisti z Josipom Brozom. Po ustanovitvi partijske celice v Črnomlju leta 1935 je postal njen član in odtlej na območju Črnomlja in širše ni bilo v legalnem okviru ali ilegalno izvedene nobene akcije, katere pobudnik ali soorganizator ne bi bil.

Prvič je nastopil v javnosti ob petomajskih volitvah leta 1935, ko je organiziral delavce lesne tovarne »Jugoles«, da so skupinsko prišli na volišče in glasovali za opozicijo. Enako je bilo tudi ob zadnjih skupščinskih volitvah v stari Jugoslaviji 11. decembra 1938, zaradi česar so tokrat posredovali orožniki.

RDEČI SINDIKAT LESNIH DELAVCEV

Čeprav je bilo težišče njegovega delovanja med črnomaljskimi lesnimi delavci in kasneje, ko je maja 1939 pričeli graditi železniško progo Črnomelj — Vrbovsko, kjer se je tudi sam zaposlil, med gradbinci, je sodeloval pri ustanavljanju Društva kmetijskih fantov in deklet Črnomelj, ki je vključevalo delavsko in kmetijsko mladino iz Črnomlja in okoliških vasi. Sicer ni bilo dolgega življenja, saj je imelo le eno javno prireditev, tekmo žanjic in kolesarjev.

Bil je med organizatorji zbiranja podpisov proti prepovedi izhajanja legalnega partijskega glasila Ljudska pravica. Zbrali so okoli 300 podpisov.

Enega od mejnikov v delovanju belokranjskih komunistov predstavlja partijska konferenca v Vavpči vasi januarja 1937, katere udeležencem je bil. V skladu s sklepom konference, da morajo komunisti organizirano delovati čim širše, je še povečal svoje delovanje med črnomaljskim delavstvom in se povezal z organizatorji naprednih sindikatov v Sloveniji oziroma tedanji Dravski banovini. Tako je bil v Črnomlju ustanovljen prvi »rdeči« sindikat Zveze lesnih delavcev, ki je bil član Ujedinjenega radniškega sindikalnega saveza Jugoslavije. V njegovem okviru je delavstvo »Jugolesa« konec leta 1937 v pravdi proti svojim delodajalcem doseglo enega največjih uspehov v boju za uvel-

javljanje socialne zakonodaje v državnem okviru. Velike uspehe so komunisti dosegli v vrstah klerikalnih sindikatov. Tako so dosegli, da so s pomočjo svojih somišljenikov prevzeli vodstvo v klerikalni Zvezi združenih delavcev, ustanovljeni v podjetju za izgradnjo proge in v Belokranjski železnicovarni ali pa so člani tega sindikata prestopali v sindikat gradbincev, ki so ga vodili komunisti.

Po priključitvi Avstrije k nacistični Nemčiji se je Šimec vključil v razširjanje literature, ki je opozarjala na nevarnost, ki grozi tudi Jugoslaviji. Za to je zvedela žandarmerija in pri preiskavi na njegovem domu mu je zaplenila 13 brošur »Ali smo za Hitlerja« in tri razglednice Slovenskega kluba z napisom »V tem znamenju boš zasujenjen!« in »Slovenci, združimo in branimo se!« Še isto leto ga je zaradi tega okrožno sodišče v Novem mestu obsodilo na 14 dni zopora in 300 din denarne kazni, pogojno za dobo treh let.

V OKROŽNEM KOMITEJU

Sredi leta 1939 je bila v gozdu na Čardaku blizu Svbnika v prisotnosti članov CK KS Slovenije Vide Tomšičeve in Franca Leskoška konferenca belokranjskih komunistov, na kateri so si izvolili prvo okrožno vodstvo. Okrožni komitej je vodil Jakob Butala, njegov član pa je bil tudi Milan Šimec.

Vodilna je bila vloga Šimca pri zbiranju podpisov za ustanovitev Društva prijateljev Sovjetske zveze. Zbrane pole s podpisi iz Črnomlja in okolice so v začetku avgusta 1940 poslali pripravljalnemu odboru v Ljubljano. Zaradi tega sta bila z Miho Mušičem s Tanče gore zaslišana na okrajnem načelstvu v Črnomlju.

V zadnjih mesecih leta 1940 je Šimec vodil še eno veliko akcijo, čeprav je tokrat kot že znan levičar stal v ozadiju in je potrebne stike z okrajnim glavarstvom vzdrževal Slavko Satošek. Šlo je za ustanovitev Delavskega kulturnega društva »Vzajemnost« v Črnomlju. Zbranih je bilo nad 100 podpisov in 12. decembra 1940 so predlagatelj Ivan Černič, Slavko Satošek in Matija Bahor vložili društvena pravila v potrditev. Čeprav je šlo za legalno društvo, saj so podobna po prepovedi delovanja delavske in kulturne zveze »Svoboda« že delovala po Sloveniji, kraljevska banska uprava Dravske banovine ustanovitve ni dovolila. Zavrnil je utemeljila s tem, »da ustanovitelj društva ne nudijo zadostnega jamstva, da društvo ne bi prekoračilo po društvenih pravilih predvidenega delokroga in da ne bi delovalo zoper državni in družabni red«.

Zaradi političnega delovanja je žandarmerija Milana Šimca vpisala na seznam komunistov in njihovih simpatizerjev. Zanesljivih podatkov o njem, da je član komunistične partije, ni imela, vedela pa je, da se druži »s komunistično sumljivimi osebami« in da se še posebej zanima za komunistično literaturo. Tudi ni vedela, da je v partijski povezavi z Vinkom Kristanom v Novem mestu in vodilnimi partijskimi delavci v Ljubljani. Na istem seznamu s podobno oznako je bil tudi njegov oče Josip, ki je bil med udeleženci ilegalnega sestanka delegatov Zveze delovnega ljudstva Slovenije za Dolenjsko in Belo krajino 24. septembra 1939 v Črnomlju. Na njem so obravnavali in dopolnili osnutek razglasa te Zveze »Kaj hočemo?«. Ker je ta tiskani razglas tudi razširil, je bil policijsko kaznovan, okrožno sodišče v Novem mestu pa mu je odmerilo pet mesecev strogega zopora. Odsedel jih ni, kajti vrhovno sodišče v Ljubljani ga je na njegovo pritožbo oprostilo.

Ko je Cvetković-Mačkova vlada januarja 1941 pod pretvezo orožnih vaj internirala v taborišču v Medjuričju pri Ivanjici komuniste in levičarje, je bil med 14 Belokranjci tudi Milan Šimec. Čas do razpusitve taborišča po puču v Beogradu so komunisti koristno izrabili za razna predavanja in prebiranje literature.

PEŠ IZ SPLITA V ČRNOMELJ

Z odgonom v Medjuričje je Bela krajina ostala brez okrožnega partijskega vodstva. Zato je bil na konferenci v začetku februarja 1941 v Dvojmočevi hiši v Kanižarici ob sodelovanju organizacijskega sekretarja CK KS Slovenije Toneta Tomšiča izvoljen nov okrožni komitej s sekretarjem Matijo Bahorjem.

Že drugi dan po vrnitvi v taborišča je bil Šimec mobiliziran na vojaško letališče pri Zagrebu. Dokončni razkroj svoje enote je doživel v Bosni, nakar se je peš preko Splita vrnil v Črnomelj. Doma je bil do nacističnega napada na Sovjetsko zvezo, ko je odšel v ilegalo. Sredi avgusta se je kljub zdravstvenim težavam priključil črnomaljski partijski skupini v taborišču pri Miklarjih, dotlej pa je bil povezan z organizatorji vstaje v Beli krajini, v nekaterih vseh pa je že vodil sestanke v okviru Osvobodilne fronte.

V partizanski skupini je sodeloval pri sabotažnih in drugih akcijah, njegove pa so besede na listku, ki so ga partizani pustili ob likvidiranem izdajalcu in hitlerjancu Alojzu Schutteju, gostilničarju na Brezovici pri Predgradu: »Takšna usoda bo zadela vsakega izdajalca poštenega in delovnega slovenskega ljudstva. Smrt izdajalcem!« Z združitvijo vseh belokranjskih partizanskih skupin na Smuku nad Semičem konec oktobra 1941 je nastala Belokranjska partizanska četa in Milan je postal član ožjega posvetovalnega štaba. Že čez tri dni se je rešil iz krvavega bojnega objema na Gornjih Lazah, kjer je obležala večina njegovih soborcev, s preživelimi pa se je vrnil v taborišče pri Kozlovem zdencu nad Tančo goro. Tu bi se 22. novembra skoraj ponovila tragedija z Gornjih Laz, kajti proti njim prodirajoče Italijane so zagledali v zadnjem trenutku, pred zasledovanjem pa jih je rešila gosta megla.

Šimec se je v času, ko je iskal zvezo, da bi se ponovno pridružil partizanom v novem taborišču, zadrževal v Prilozju, za teden dni pa se je zatekel v mrtvašnico na Desincu. Po sporočilu, ki mu ga je poslal Slavko Jakša iz Vojne vasi, je čakal partizane 8. decembra 1941 ob 10. uri dopoldne v vasi Kleč nad Semičem. Bil je v novi italijanski uniformi, ljubože s pištolo in ročno granato. Usoda mu tega dne ni bila naklonjena. Partizani so imeli v mislih 10. uro zvečer, poleg tega pa je prišla dopoldne na Kleč patrolja karabinerjev in vojakov iz Semiča. Italijani so takoj ugotovili, koga so ujeli. Na poti v Semič so ga ves čas pretepali, v Črnomelj pa so ga peljali z zvezanimi rokami in nogami. Tu so fašisti zahtevali njegovo izročitev, a karabinjerji na to niso pristali, kar ga je verjetno rešilo pred takojšnjo smrtjo.

DOSMRтна JEČA

V drugi polovici decembra so bili ujeti partizani, njihovi sodelavci in aktivisti OF iz Bele krajine, skupaj 19, predani italijanskemu vojaškemu vojnemu sodišču v Ljubljani, ki jim je sodilo 11. februarja 1942. Šimec je bil obsojen na dosmrtno ječo. S tem se je pričela njegova trnjeva pot po zapornih in kazniliščih, ki se je zaključila šele junija 1945. Najprej je bil v Koprju, kjer je prišel v samico, ko je na vprašanje, če se kesa svojih dejanj, odgovoril: »Kesam se, ker sem bil tako neroden, da ste me ujeli!«. Maja 1942 je bil premeščen v Alessandrio v severni Italiji, kjer so Italijani zapirali na najvišje kazni obsojene Slovence, Hrvate in Črnogorce s svojega zasedbenega ozemlja. Tu je bil med organizatorji kolektivnega življenja. Izdelana so imeli pisna pravila, ki so urejala ekonomska vprašanja zaposlenikov, poleg tega so sprejeli delovni načrt, po katerem so se člani vzgajali v političnem, vojaškem in kulturnem pogledu. Predsednik združenega kolektiva je bil Milan Šimec, ob enem pa član jetniškega partijskega komiteja. Poleg dela za skupnost je imel dovolj časa tudi zase, zato se je lotil učenja italijanskega, nemškega in delno ruskega jezika.

Kapitulacija Italije zapornikom ni prinesla svobode. V letu 1944 je prebil 9 mesecev v zaporu Coroneo v Trstu, pozno jeseni pa je bil premeščen v zapor na Bavarskem, kjer je dočakal konec voine.

V zaporu v Alessandrii in Koprju je bil tudi Milanov brat Stanko, karabinjerji so ga bili aretirali 11. septembra 1941, ker so pri preiskavi stanovanja našli več izvodov Slovenskega poročevalca št. 14 in Dela št. 2 ter propagandne listke z nasitjenimi parolama z rdečimi črkami: Zivela Osvobodilna fronta in Za svobodo v boj; vse to je prinesla sestra Angelca iz Novega mesta. Zaradi tega ga je vojaško vojno sodišče v Ljubljani obsodilo na pet let zopora. Sredi leta 1944 so ga iz Coronea v Trstu izpustili. Prišel je v Ljubljano, toda ob prvi priložnosti, ko je dobil ustrezno zvezo, se je priključil partizanom na Notranjskem, ob koncu vojne pa je bil v eni od enot XVIII. divizije.

Vojna ni prizanesla niti ostalim članom Šimčeve partijske družine. Mati Ana in sestre Angelca, Anica, Vida in Darinka so bile 29. julija 1942 aretirane in odgnane v taborišče, od koder so se vrnile konec aprila 1943.

SMRT BRATA UMETNIKA

V zgodovino narodnoosvobodilnega boja se je kot partizanski umetnik — samouk zapisal Milanov brat Pavle-Pajo. Čeprav zelo mlad, saj še ni štel 17 let, je sredi leta 1942 odšel v partizane. Sprva je bil borec, nato je delal v propagandnem oddelku Cankarjeve brigade in tehniki glavnega štaba NOV in PO Slovenije. Šele tu je lahko uveljavil svoje risarske sposobnosti, s katerimi se je odlikoval že v osnovni šoli, a svojega talenta zaradi pomanjkanja sredstev ni mogel razvijati v ustreznih ustanovah. Pod vodstvom partizanskih umetnikov, predvsem pa s pomočjo Draga Vidmarja in Nikolaja Pirnata, se je oblikoval v izjemnega ilustratorja. Maja 1944 je bil poslan na Štajersko, kjer je postal vodja tehnik propagandnega oddelka IV. operativne cone. Tu so nastale njegove najlepše ilustracije (linoreze), objavljene v knjižici Janeza Perovška-Pelka »Pravljica o Osvobodilni fronti«. Smrt ga je po podli izdajki doletela v začetku leta 1945.

Po končani vojni se je Milan vključil v obnovo upuščene domovine. Bil je med ustanovitelji mizarske zadruge ter njen predsednik in obratovodja do maja 1948, ko je prevzel oblastne in politične naloge. Bil je predsednik okrajne planske komisije, predsednik okrajnega ljudskega odbora Črnomelj, član politbiroja okrajnega komiteja in predsednik mestnega ljudskega odbora Črnomelj, že predtem in kasneje pa tudi predsednik okrajnega sindikalnega sveta. Maja 1952 se je vrnil v proizvodnjo, kjer je ostal do upokojitve, do zadnjega pa je aktivno deloval v družbenopolitičnih organizacijah.

Družba se mu je za njegovo revolucionarno delovanje in prispevek v izgradnji socialistične domovine oddolžila z visokimi priznanji, ki so mu mnogo pomenila predvsem zato, ker jih je prejel za svoje prostovoljno delo. Bil je nosilec partizanske spomenice 1941, med odlikovanji in priznanji pa sta tudi red zaslug za narod z zlato zvezdo in zlati znak sindikatov.

NEPONAREJENE BESEDE

Ves povojni čas si je Milan uspešno prizadeval za ohranjanje revolucionarnih izročil. Njegovim neponarejenim besedam so zlasti mladi rodovi, od cicibanov do mladincev, radi prisluhnili. Ravno tako je mnogokrat spregovoril vojakom, članom ZB in skupinskim obiskovalcem Bele krajine iz raznih krajev Slovenije, Hrvaške in Bosne. S posajevanjem posameznih pojavov iz tega obdobja je rad pomagal zgodovinarjem. S tem je pripomogel, da je bil marsikateri dogodek iz bogate revolucionarne preteklosti bolj dokumentiran ali iztrgan pozabi.

Naj zaključimo ta zapis o komunistu Milanu Šimcu z njegovimi lastnimi besedami. Izgovoril jih je ob 40-letnici ustanovnega kongresa KS Slovenije in 40-letnici prihoda Josipa Broza-Tita na čelo KP Jugoslavije, ko so se novinarji po Sloveniji pogovarjali s predvojnimi člani komunistične partije. Tako je skromno dejal:

»Nisem komunist, tega ne morem trditi, čeprav sem že toliko delal. Sem partijec, kajti za komunisti mi manjka še marsikaj. Ne zdi se mi prav, da se ljudje razglasio za komuniste, če to niso. So člani ZK, da bi bili komunisti, pa jim večina ne še veliko manjka.«

Tak je bil Milan Šimec. Kljub težkim življenjskim preizkušnjam vever in duhoviti, vedno odkritosrčen, neposreden, delaven, pošten, tovariški, a nepopustljiv v zagovarjanju naprednih stališč, skratka komunist.

Umril je 8. oktobra letos. Počiva na pokopališču v Vojni vasi pri Črnomlju.

ANTON ŠTAMPOHAR

Socialistična republika Slovenija OBCINA NOVO MESTO

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE KATASTRSKEGA DOHODKA

Številka: 422-013/80 Datum: 10. 10. 1988

INFORMACIJA

o ugotavljanju katastrskega dohodka Na podlagi dogovora republik in pokrajin o temeljnih kriterijev za obračun in valorizacijo katastrskega dohodka (Uradni list SFRJ št. 35/87) in republiškega zakona o ugotavljanju katastrskega dohodka (Uradni list SRS št. 23/76 in 24/88) se je v letošnjem letu (1988) v SR Sloveniji začelo ugotavljanje katastrskega dohodka. To je potrebno predvsem zato, da bi za vse nosilce katastrskega dohodka ugotovili čim bolj realno osnovo za odmero družbenih obveznosti in za določanje cenovov pri uveljavljanju pravic in obveznosti občanov z ekonomskega in še posebej socialnega področja. Katastrski dohodek kmetijskih zemljišč je bruto dohodek (denarna vrednost pridelkov) od rastlinske proizvodnje in od živilnoredje, ki ga dosegajo lastniki kmetijskih zemljišč s povprečnim

krajevno običajnim načinom rabe zemljišč in ob povprečni letini (pridelkih), zmanjšan za povprečne materialne stroške proizvodnje in amortizacijo. Katastrski dohodek se ugotavlja po katastrskih okrajih in za vsak katastrski razred zemljišč za naslednje katarske kulture: njive, vrtove, plantažne sadovnjake, ekstenzivne sadovnjake, vinograde, hmeljišča, travnike, barjanske travnike, pašnike, trstičja, gozdne plantaže in gozdove. Katastrski dohodek se pri posameznih katastrskih kulturah ugotavlja za vsak posamezni katastrski razred zemljišč. Katastrskih razredov zemljišč je lahko največ osem. Obračun katastrskega dohodka za vsako katastrsko kulturo in katastrski razred zemljišča in v okviru katastrskega okraja tvori **lestvico katastrskega dohodka za katastrski okraj**. Bruto dohodek od kmetijskih zemljišč se ugotavlja na en hektar površine na podlagi povprečnih pridelkov, doseženih v cenilnih okolišjih, ki so uvrščeni v isti katastrski okraj, ter povprečne strukture rabe. Ugotavlja se tudi katastrski dohodek od gozdov (gozdnih zemljišč). Katastrski dohodek od gozdov je bruto dohodek od gozdov (gozdnih zemljišč), zmanjšan za materialne stroške. Bruto dohodek od gozdov (gozdnih zemljišč) se ugotavlja po povprečnem prirastku lesne mase na en hektar površine iglav-

cev in listavcev, ki so uvrščeni v isti katastrski okraj. V drugi polovici meseca avgusta t. l. je pričela delati tudi komisija za ugotavljanje katastrskega dohodka občine Novo mesto, ki je bila imenovana od skupčine občine Novo mesto. Komisija je izdelala osnutek lestvic katastrskega dohodka za katastrska okraja Novo mesto in Suha krajina — Gorjanci in ga že tudi predložila republiški komisiji za ugotavljanje katastrskega dohodka. Le-ta bo preverila, če so predlogi lestvic sestavljeni ni po predpisanem postopku in če so lestvice katastrskih okrajev medsebojno usklajene. Osnutek lestvic katastrskega dohodka občine Novo mesto je za 30 dni razgrnjen za javni vpogled na Geodetski upravi občine Novo mesto, Novi trg 6, III. nadstropje, in na sedežih krajevnih uradov občine Novo mesto. V času razgrnitve lahko občani oziroma organizacije dajo pripombe, pobjube in mnenja na osnutek lestvic. Lestvice katastrskega dohodka bo sprejela občinska skupščina Novo mesto najkasneje do 25. novembra 1988 in jih dostavila preko republiške komisije v potrditev Skupščini SR Slovenije. Katastrski dohodek, izračunan na podlagi novougotovljenih lestvic, se bo uporabljal od 1. januarja 1989 dalje. Predsednik Tone Vovko

Pregled lestvic katastrskega dohodka po kulturah in razredih

Katastrska kultura	KATASTRSKI RAZREDI							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Njive	735.290	667.190	603.726	539.661	358.514	171.974	—	—
Vrtovi	—	—	—	—	—	—	—	—
Plantažni sadovnjaki	—	—	—	—	—	—	—	—
Ekstenzivni sadovnjaki	557.609	462.894	361.477	246.515	135.225	—	—	—
Vinogradi	727.160	622.488	465.035	248.042	132.962	—	—	—
Hmeljišča	—	—	—	—	—	—	—	—
Travniki	350.234	312.080	260.226	206.393	130.454	77.031	40.358	—
Barjanski travniki	—	—	—	—	—	—	—	—
Pašniki	97.764	72.927	57.507	40.938	26.317	—	—	—
Trstičje	—	—	—	—	—	—	—	—
Gozdne plantaže	—	—	—	—	—	—	—	—
Gozdovi	67.107	49.021	36.000	25.037	14.378	—	—	—

Katastrska kultura	KATASTRSKI RAZREDI							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Njive	650.551	591.153	527.599	397.715	240.764	116.644	—	—
Vrtovi	—	—	—	—	—	—	—	—
Plantažni sadovnjaki	—	—	—	—	—	—	—	—
Ekstenzivni sadovnjaki	458.320	382.952	275.127	196.808	95.794	—	—	—
Vinogradi	626.654	517.987	426.631	228.843	93.323	—	—	—
Hmeljišča	—	—	—	—	—	—	—	—
Travniki	302.152	260.226	211.327	154.846	99.751	50.968	—	—
Barjanski travniki	—	—	—	—	—	—	—	—
Pašniki	90.705	69.399	51.660	35.089	17.545	—	—	—
Trstičje	—	—	—	—	—	—	—	—
Gozdne plantaže	—	—	—	—	—	—	—	—
Gozdovi	48.174	33.319	23.148	14.443	7.651	—	—	—

KOVINAR

Novo mesto
Ljubljanska 28
razpisuje prosta dela in naloge

1. RAČUNOVODJA

Pogoji:
— srednja ali višja izobrazba ekonomske smeri
— poznavanje finančnih predpisov
— delovne izkušnje pri podobnih delovnih mestih

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas, in sicer od 1. 1. 1989 do 31. 12. 1989, s polnim delovnim časom oz. po dogovoru s skrajšanim delovnim časom.

2. ADMINISTRATOR

Pogoji:
— srednja šola ekonomske ali administrativne smeri
Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas (eno leto), s polnim delovnim časom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 8 dni po objavi.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po sprejemu sklepa.

MITI VSEGA SVETA

Najbrž le malokdo ne pozna zgodbe o prvih dveh ljudeh, Adamu in Evi, ki da sta živela v raj, nato pa sta bila iz njega izgnana za kazni, ker sta jedla prepovedan sad z drevesa spoznanja. Marsikdo, ki zgodbe o Adamu in Evi ne jemlje kot versko resnico, se je že tudi vprašal, kaj je vendar v nji tako privlačnega, tako zanimivega in čarobnega, da si jo ljudje pripovedujejo in sporočajo naprej že nekaj tisoč let. Je to poročilo o resničnih dogodkih ali čista izmišljotina? Je poetična stvaritev starih ljudstev ali prikrito miselno sporočilo modrecev davnih skrivnih ved? Je to nebogljjen poskus razumeti nastanek in razvoj človeštva ali odraz prvotnih globin človeške narave, v svet podob prevedena izkušnja prazgodovinskih prednikov?

Zadovoljivega odgovora pravzaprav ni. V vsakem je zrnice resnice. Dejstvo je le to, da zgodba živi in da bo najbrž živela toliko časa, dokler bodo ljudje čutili potrebo po nji, dokler jim bo nekaj govorila, dokler bodo v nji kaj našli. Usoda zgodbe o Adamu in Evi je pač usoda mita, enega od velikih mitov človeštva. Ljudje namreč ustvarjajo in živijo z miti že od pamtike. Tudi dandanašnji še vedno nastajajo novi miti, manj trajni pa izginjajo. Miti so človekova globoka notranja potreba in odsev njegovih verovanj, upanj in običajev, v njih so zakoreninjene družbene vrednote in postave, vanje je zajeta temeljna resnica o svetu in življenju, ne seveda znanstvena ali zgodovinska resnica, pač pa resnica posebne vrste, miška resnica, ki govori mimo in preko razuma in jo človek potrebuje.

Razumljivo je, da zato velja mitom precejšnja pozornost. Ne samo med strokovniki, ki jih razlagajo in analizirajo na različne načine in v njih odkrivajo presenetljive stvari, za mite se zanimajo tudi nestrokovnjaki. In prav njim, se pravi najširšemu krogu bralcev, je namenjena knjiga, ki je pred kratkim

izšla pri Mladinski knjigi — Mitologija. V izvorniku sta knjigo uredila Richard Cavendish in Trevor O. Ling, ki sta k sodelovanju pritegnila številne strokovnjake, antropologe, zgodovinarje, etnologue, sociologe, lingviste, teologe. Gre za tako imenovano ilustrirano enciklopedijo.

Knjiga je zastavljena tako, da bralca vodi preko poglavitnih območij vsega sveta in ga v tridesetih poglavjih, razdeljenih v šest večjih skupin, seznanja z najbolj pomembnimi miti sveta sedanjih in preteklih dob, osvetljuje družbeno in zgodovinsko ozadje nastankov starih mitov in korenine sodobnih.

Slovensko izdajo, ki prihaja iz tiskarne osem let po izviri londonski, je pod uredništvom Irene Trenc-Frelihove poslovenilo več prevajalcev, poznavalcev določenih območij. Vajeni smo skoraj, da slovenske izdaje podobnih knjig prinesejo tudi nekaj dodatnega besedila, ki vključuje domačo tematiko. Tokrat tega ni, čeprav bi dodatek o slovenskih mitih gotovo pomembno dopolnil sicer kar zanimivo in dovolj obširno poglavje o slovanski mitologiji.

M. MARKELJ

PESNIŠKI SPOMENIK MATERI IN OČETU

»Kako bi te ne videl, / lepa si. / Kdo bi te ne čutil, / dobra si. / Kako bi te ne ljubil, mama, / moja si.« Tako pravi mladi primorski pesnik France Magajna v pesmi Kako bi te ne ljubil, pesem pa je iz njegove zbirke Krizantema ljubezni. Knjigo so mu pomagali izdati prijatelji pri koprski založbi Lipa.

Citirana pesem govori o materi. O materi pa govori večina pesmi v pričujoči knjigi. Vse so napisane iz elementarne sinovske ljubezni do bitja, ki mu je pesnik hvaležen za vse, kar ima za najdražje. Za življenje. Mati je

v središču vsega, vsenavzoča. V tistem, kar je bilo, kar je in kar traja. Vse najvišje, najsvetlejšo, najsvetejše. Mati je božanstvo. Celo »dolina mehkih ozarnih gričev / in svetlozelenih polj / diha / pesmi materi«.

Mati je tudi izvir preprostosti. Kjer je mati, je vse tako preprosto. Tako vse preprosto, da so od te

preprostosti preprosti tudi verzi, ki jih pesnik niza v pesmi. Bolje povedano, diha. Kajti kakor je vsa krhko nežna pesnikova ljubezen do matere, tako je nežno tudi gradivo teh pesmi. Skoroda bi mogli reči, da je nežno do miline.

Pesnikova »prva ljubezen za večno« pa je tudi oče, »za večno« zato, ker mu je dosegljiv le še v pesmi. Oče, po katerem ima možnost, mu je kot neizpolnjeno hrepenenje. A od očeta izhaja vse — tudi mama, simbol dela in ljubezni.

Iz verzov je moč razbrati nekaj temeljnih pesnikovih biografskih črt. Če vemo, da so mladega poeteta že ob rojstvu izpostavili »ljudem žrtvovani mladosti«, nam toliko bolj zaduhitijo »krizanteme ljubezni«, ki jih avtor te knjige polaga na spomenik svoji materi in svojemu očetu v obliki pesmi.

Knjigo, ki je izšla že pred meseci, pa jo je še le zdaj dobili v knjigarnah na Dolenjskem, najtopleje priporočila v branje njena vsebina. Njeni topli, preprosti, razumljivi, a zato nič manj sodobni verzi.

I. ZORAN

KRIŽNI HODNIK PRIPOVEDUJE

Poduhovljeni mir stiškega samostana je zadnjič »zmotila« novinarska predstavitev knjige, ki opisuje središnji del tistega, po čemer romanska Stična slovi kot evropsko pomemben spomenik cistercijske arhitekture. Državna založba Slovenije je namreč izdala Marijana Zadnikarja knjigo »Križni hodnik pripoveduje« (slike je prispeval Gereon Ch. M. Becking, knjiga premore še nemški

povzetek in seznam literature). Po opata A. Nadraha nagovoru je pisec zbranim zgoščeno orisal nastanek in pomen Stične, kajpak s posebnim ozirom na križni hodnik, ki je prvotno podoba dobil že pred dolgimi stoletji, bil nato dokaj predrugačen, dokler ga ni očem v zdajšnji podobi odkril pokojni F. Stele.

Novomeški rojak M. Zadnikar, prvovrstni raziskovalec in poznavalec slovenske srednjeveške umetnosti, je dobršen del svojih znanj posvetil prav Stični, pri celovitem prikazu tega slovenskega zaklada seveda ni obšel značilnosti križnega hodnika. Pa vse-

eno ni imel miru, dokler ni tej samostanski srčki posvetil posebne pozornosti, saj mu je križni hodnik ob vsakokratnem obisku samostana nudil nova in nova občutja.

Tako je morala nastati pričujoča knjiga, ki se zdalec ni suhoparen znanstveni priručnik, pač pa esejistično zasnovana razprava, ki ponekod preide v domačo poetično pripoved o piščevem podoživljanju minulosti časa med samostanskimi zidovi. Knjiga streže mnogim okusom in potrebam: je poznavalski prikaz romanske gradbene osnove križnega hodnika iz 12. in zgodnjegotske prezidave z obokanjem iz sredine 13. stoletja, v stoletje kasneje pa segajo obočne slikarije, ki so tokrat prvič objavljene in vse kaže, da so po svoji enciklopedični vsebini nekaj posebnega celo v širšem evropskem umetnostnem okviru. Že bežen sprehod po stiškem križnem hodniku je svojsko doživetje, ko pa zadnje podrobnost razlagajoča knjiga ne pojasni zgolj njegov nastanek, ampak ga naredi razvidnega tudi v luči evropske kulture in krščanstva, tedaj ni več dvoma, zakaj je Stična samo ena.

D. RUSTJA

JESENIŠKI PESNIŠKI ZBORNIK

Na Jesenicah že več let uspešno deluje kulturno-umetniški klub Toneta Čufarja. Klub združuje najrazličnejše ustvarjalce in zastopstvo piščočih v njem ni najšibkejšo. Kar precej literatov je klub navezal nase. Literarni večeri, ki jih prireja, so dokaj pogostni, poleg tega pa tudi niso edina možnost, da se pisci lahko predstavijo. Ni jih malo, ki imajo za seboj samostojne knjige. Knjige izhajajo pretežno v samozaložništvu in mnogi poudarjajo, da na Slovenskem ni kraja, ki bi se mogel na tem področju meriti z Jesenicami. Kvalitetnejša, zrelejša dela pa lahko konkurirajo za izid v Mali Čufarjevi knjižnici.

To je knjižna zbirka, ki jo izdaja in zalaga že omenjeni kulturno-umetniški klub. Tudi z založništvom ima klub srečno roko, kar pove podatek, da je do zdaj izšlo v Mali Čufarjevi knjižnici že štirinajst knjig.

Zadnja, štirinajsta knjiga je zbornik pesmi širši slovenski javnosti sicer manj znanih, zato pa v ožjem okolju priznanih in spoštovanih pesnikov. Poseben uredniški odbor (Benjamin Gracer Marko Hudnik, Damjan Jensterle, Siniša Petković, Edo Torkar) je od »male plejade« besednih ustvarjalcev na sončni strani Karavank odbral deveterico, skupaj pa 84 njihovih pesmi, kar pomeni, da je vsak od avtorjev zastopan z malo večjim izborom verzov, kot to pride, denimo, v poštev v antologiji. Tako imamo pred sabo lično, okoli 100 strani obsegajočo knjigo, ki pod preprostim in utemeljenim naslovom »84 pesmi« združuje izbrane verzove devet pesnikov: Mihaela Cenca, Božidarja Lakota, Tomaža Iskro, Marjana Čufarja, Janeza Saksido, Dominiko Hudnika, Nado Sever, Milodara Zevnika in Matejo Črv — Sušnik. Vrstni red uvrstitve je določila starost avtorjev, tako da so avtorji razvrščeni od najstarejšega do najmlajšega.

Predstavljenim avtorjem je skupno, da so vsi doma z Jesenic, kar pomeni, da so se tudi ali rodili ali pa dalj časa živeli in delali v mestu ob vstopu v Dolino. Tako nastala knjiga je nekakšen krajevni pesniški almanah in priča o drobcu kulturnega snovanja v tem industrijskem železarskem središču ob slovenski severni meji. Če pravimo krajevni, to ne označuje tudi vsebine pesmi, saj njih tematika ni »transparentno jeseniška«, kot so zapisali uredniki. Pesmi v zbornik »84 pesmi« torej niso nekakšne krajevne »popovčice«, temveč pesmi, kot se dandanes sploh pišejo na Slovenskem, in se njih avtorji dostojno vključujejo v sodobno slovensko pesniško ustvarjalnost.

Torej še ena knjiga, ki je vredna širše slovenske pozornosti in nese samo to. Je lahko tudi vzor in vzorec za druge regije na Slovenskem, tudi za dolenjsko ali za samo Novo mesto. Tu se nekakšen novomeški literarni almanah pripravlja že kdove koliko časa, rodilo pa se ni še nič.

I. ZORAN

Pred nekaj dnevi se je s sodbo vrhovnega vojaškega sodišča v Beogradu pravnomočno zaključil zdaj že sloviti sodni proces proti četverici: zastavniku Ivanu Bortšnerju, publicistu Janezu Janši, uredniku in novinarju Mladine Davidu Tasiču ter odgovornemu uredniku Mladine Franciju Zavrllu, obsojenim na prvostopenjskem sodišču za izdajo vojaške tajnosti. Vrhovno sodišče je zavrnilo pritožbe obsojenih, potrdilo izrečene kazni in jo Tasiču celo zvišalo. S tem dejanjem je torej zaključen vojaški sodni proces proti civilnim državljanom, proces, ki je že na prvi stopnji, ob sojenju na vojaškem sodišču v

KO POŠAST OŽIVI

»Pošast nikoli ne umre,« je zapisal Stephen King, ameriški pisatelj, ki velja danes za največjega živečega pisca grozljivk. Ta sloves si je utrdil s celo vrsto krajših proznih del, romanov in filmskih scenarijev, pomagali pa so mu ga utrjevati tudi slavni režiserji, kot so Stanley Kubrick, John Carpenter in David Cronenberg, ki so po Kingovih scenarijih posneli dobre filme.

Pošasti so torej večne, kot je večno zlo. Včasih zlo dobi zunanjo podobo, utelesi se v morilcih, pošastih, prikaznih in takrat pride trenutek, ko se človek sooči z njim na najbolj prepričljiv način, saj ga potrjuje eno najmočnejših čustev, kar jih je človek zmožen — groza. In prav v literarnem poustvarjanju tega čustva je Stephen King pravi mojster, zato vsekakor zasluži, da ga spozna tudi slovensko bralstvo. Mladinski knjigi gre zahvala, da smo dobili v slovenščino prevedeno Kin-

govo grozljivko Cujo. Roman je prevedel Jure Potočar, izšel pa je v zbirki Zenit.

King piše svoje grozljivke po ustaljenem vzorcu, za katerega velja, da zlo nenadno vdre v enolično, tipično ameriško življenje manjšega mesta, ga razburka, razgali odnose med ljudmi, pos-

tavi vprašaj nad nekaterimi sprejetimi vrednotami in navadami. Cujo se od ostalih Kingovih romanov razlikuje po tem, da se zlo ne utelesi v fantastičnem, v romanu ga ne predstavljajo volko-

dlaki, vampirji ali posamezniki z nadnaravnimi močmi ali kakšni drugi neizrekljivi stvori, marveč je zlo povsem realno, nekaj domačega, človekov veliki prijatelj — pes. Ime mu je Cujo. To je dobrodošen bernardinec v svojih najlepših letih, težak okrog 100 kilogramov in velik ljubitelj otrok. Med potepanjem po okolici doma ga pri zalezovanju zajca ugrizne stekli netopir. Pes se okuži s steklinom in dobrodošni kosmatinec se prelevi v veliko, nevarno pošast, ki umori štiri ljudi.

Pisatelj mojstrsko stopnjuje pripoved s slutnjami o nesreči, z izrisovanjem odnosov med junaki romana, ki od prvotne podobe urejenosti in kar nekakšne idlične meščanske sreče postajajo vse bolj resnični, neurejeni, polni nasprotij in nesreč. Nazadnje pa se zlo pokaže in pojavi še v podobi velikega steklega psa, ki mori in napada.

Roman je napet in berljiv in nikomur, ki se ga bo lotil, ne bo žal, če se bo pustil malo strašiti.

M. MARKELJ

V IMENU LJUDSTVA, A BREZ NJEGA

Ljubljani (kot v posmeh slovenski javnosti je potekal v srbohrvaškem jeziku), dvignil nemalo prahu doma in v tujini, ni pa končno iskanje odgovorov na vsa tista usodna vprašanja, ki jih je odprl in zaostril, od vprašanja o resnični suverenosti slovenskega naroda v Jugoslaviji, o pravni varnosti posameznika, legitimnosti sedanje pravne ureditve do vprašanja o tem, ali se naša družba ni že kar nevarno zaokrenila k represivnosti in militarizaciji.

Proces bo zaradi tega še dolgo odmeval. Lahko bi zapisali, da predstavlja eno od pomembnejših prelomnic v novejši zgodovini slovenskega naroda, predstavlja tisti trenutek, ko se je z oči odlepila še ena slepilna mreža lepil besed in idej ter se je prikazala nekoliko manj lepa resničnost. In že zato, ker stoji na nek način tudi kot eden od mejnikov na začetku kipenja sedanje resne in težke krize avnojske Jugoslavije, mu velja posvetiti pozornost in ga premisliti.

Takšnemu poznavanju in razmišljanju bo pomagala knjiga, ki je pred kratkim izšla v Ljubljani in nosi pomenljivo naslov V imenu ljudstva. Natanko s temi besedami sodišča začenjajo svoje

sodbe. Knjigo so uredili, sestavili, napisali in založili ter izdali Marjan Horvat, Metka Roglič in David Tasič ob pomoči nekaterih drugih sodelavcev.

Vsebinsko je knjiga razdeljena na več enot. Knjigo uvaja zapis Od veleizdajniškega do vojaškega procesa, v katerem Grega Tomc primerja tri sodne procese: veleizdajniški proces proti prepovedcem, ki je za časa avstroogrske monarhije med viro prve svetovne vojne potekal v Ljubljani, sloviti bombaški proces proti kasnejšemu legendarnemu maršalu Josipu Brozu-Titu v obdobju stare Jugoslavije in letošnji sodni proces proti četverici. Vzorednice in razhajanja, ki jih med temi procesi razkriva avtor, so presenetljive in pomenljive, če ne že kar grozljive. V uvodnem delu je tudi kratek zapis Toneta Anderliča Brez odgovorov, v katerem avtor orisuje ozadje nekaterih dogajanj med procesom.

Sledi osrednji del knjige — Kronologija dogodkov. V njem je podano dogajanje, ki je potekalo od 31. maja letos, ko so zgodaj zjutraj delavci uprave za notranje zadeve začeli hišno preiskavo v stanovanju Janeza Janše, do 27. julija, ko je bila »v imenu ljudstva

in v odsotnosti ljudstva« izrečena sodba. V kronologijo so poleg poglavitnih dogajanj in dejstev uvrščene tudi številne izjave ustanov, organizacij, društev, posameznikov in seveda Odbora za varstvo človekovih pravic.

Pričevanjsko-dokumentaristični del knjige vsebuje pričevanje Francija Zavrlla Zgodba moje pomladi in pričevanje Janeza Janše in Davida Tasiča, iz katerih je mogoče razbrati, da kar upravičeno nosita skupni naslov Koordinirana akcija Državne varnosti in kontraobveščevalne službe. Slede faksimili ter ponatisi dokumentov vojaškega sodišča, nekaj izbranih pism Odboru za varstvo človekovih pravic in pristopnih izjav k Odboru, objavljenih je tudi nekaj faksimilov pism, ki so jih pošiljali ljudje in organizacije obtoženim v zapor, ter na koncu še natis prevoda sodbe. Knjigo zaključuje izbor 34 fotografij več avtorjev, ki so s fotografskimi kamerami ujeli utrip dogajanja na Roški cesti, kjer deluje vojaško sodišče, utrip kulturnega mitinga na Trgu osvoboditve v Ljubljani in utrinke s srečanja v Mostecu. Nekaj fotografij je natisnjenih tudi v drugih delih knjige.

M. MARKELJ

Pričujoči zapisi temeljijo na resničnih dogodkih, ki so pred tremi in več desetletji razburjali dolenjsko javnost, le osebe in kraji v njih so, ker so glavni junaki povečini že pošteno odslužili svojo kazen, izmišljeni.

»POGREB-ŠČINE NE BO«

Nihče ni resno jemal Kranjčeve Rezke, ko se je tistega jesenskega večera oglasila pri sosedih in na vprašanje, od kod krvave kaplje na naglavni ruti, odgovorila: Ubila sem ga. Moža sem ubila, celih 29 let me je davil. Da, s sekiro sem ga. Sla bom k Florjanu, ki je grobar, in naj naredi krsto. Nato ga bomo vrgli vanjo in ga zagrebli. Pogrebščine pa ne bo. Se k dvema sosedoma je šla Rezka in ponovila besede. Verjel ji ni nihče, čeprav je že prej čez dan govorila, da bo svojega moža ubila, da ima dosti trpljenja. Vaščani so jo videli, kako hodi s sekiro v roki okoli hiše, a si ni nihče upal pogledati, kaj se na domačiji dogaja. Prepričani so bili pač nekaj vsakdanjega. Šele pozno zvečer je nekdo sedel na moped in se odpeljal v Novo mesto. Iz IMV je poklical postajo milice, okoli 21. ure pa so miličniki obvestili tudi preiskovalnega sodnika. Takole je med drugim zapisal v zapisnik, ki je kasneje postal sestavni del zajetnega in danes že porumenelega sodnega spisa:

»24. septembra ob 21.45 so me iz novomeške UJV telefonsko obvestili, da je neka ženska v okoliški vasi ubila svojega moža. Skupaj z dežurnim tožilcem Pavlom Carom smo se odpravili na mesto zločina. V sobi hiše, ki nosi številko 6, je na postelji desno od vrat ležal Ivan Kranjc, ves v krvi in z močno poškodovano lobanjo. Na drugi strani sobe je na postelji mirno sedela njegova žena Rezka. Kazala je znake očitne vinjenosti, iz ust se je širil zadah po alkoholu. Večja mlaka krvi je bila tudi na tleh v veži pred vhodom v sobo, nekaj kapljic krvi pa je bilo najdenih še v kuhinji. Prav grozljiv je bil pogled v sobo; kri je bilo opaziti po stenah in stropu. V kotu veže smo za vhodnimi vrati našli burkle, v drvarnici pa večjo močno okrvavljeno sekiro.«

Kaj se je torej tistega dne dogajalo pri Kranjčevih?

Ivan je že navsezgodaj odšel od doma v sosednjo vas. Kot je pojasnila Rezka, ji z eno samo besedo ni omenil ne kam gre ne kdaj se bo vrnil. Sama je zato najprej skuhalo kosilo, potem pa pomagala sosedom obračati otavo. Prav od sosedov je zagledala moža, kako se vrača proti domu. Tudi sama se je zato vrnila do hiše, vendar ni stopila vanjo, pač pa je sosedom pomagala do konca pospraviti otavo. Nato je pri njih spila še nekaj kozarcev vina. Kot se je pokazalo kasneje, to ni bila Rezka edina pijača tisti dan; sama je preiskovalcem priznala, da je poprej spraznila že okoli deset kozarčkov žganja. Po kakšni uri se je vendarle napolnila v domačo hišo.

Stopila je v kuhinjo, kjer je zalotila moža, kako stoji v shrambi in pije žganje. Pričela je vpiti nanj, kaj se zopet naceja z alkoholom, on pa naj bi jo takrat z obema rokama zgrabil za vrat. Med prepiranjem sta oba padla na tla, Rezki pa je nekako le uspelo, da se je izvila iz moževega objema. Stopila je v vežo, tam zgrabila burkle in z njimi Ivana, ki je stopil za njo, udarila po glavi. Le z lesenim delom. Navzlic temu je, kot je sama povedala, videla, da je mož pričel krvaveti in se naslonil na motor v veži. Ni se zmenila zanj, pač pa

je odšla ven, počakala sosedo in z njo odšla v zidnico, oddaljeno kakih 50 metrov od hiše. Takrat je sosedki povedala, da je »prav take mnenje, da bi moža kar ubila«. Le kdo bi slutil, da bo grozljivo nekaj minut kasneje uresničila, in to na tako grozovit način.

Ob vrnitvi domov je že iz veže skozi odprta sobna vrata videla, da mož leži na postelji in da je z glavo obrnjen proti zidu. Spal je na levem licu in bil pokrit z odejo. Rezka naj bi se ob pogledu na moža spomnila na vseh 29 let življenja pri njem in na prestano gorje in že to je bilo po njenem dovolj, da se je razburjena odločila za najhujše. Stopila je v drvarnico poleg hiše, tam zgrabila za veliko sekuro in se z njo v roki vrnila v sobo. Ni dosti razmišljala. S topim delom ga je močno udarila po glavi, nato pa še dvakrat, da se ne bi predolgo mučil, kot je sama izjavila. »Četrtrič ga nisem udarila zato, ker je že pri tretjem udarcu brizgnila kri in sem videla, da je to dovolj,« je povedala preiskovalcem. Sekiro je po dejanju spravila nazaj v drvarnico, nato pa odšla k sosedom, da bi dejanje prijavila miličnikom. Kasneje se je vrnila na dom, sedla na posteljo nasproti moževi in tako čakala prihod miličnikov in preiskovalcev.

Rezka je pred novomeške sodnike sedla že čez slaba dva meseca. Ni zanikala uboja, trdila je le, da je vse dolgoletne spore in prepire v družini netil njen mož. Priče in sosedje pa niso bili enakega mnenja. Resda je Ivan rad pil, vendar je bila k pitju nagnjena tudi Rezka. Sama je bila često vzrok preprirov in pretepev, ki v hiši niso bili prav nič nenavadnega. V olajševalno okoliščino so ji zategadelj sodniki lahko šteli le njeno priznanje in iskren kes, ki ga je pokazala na glavni sodni obravnavi, in to, da je v življenju skusila le malo dobrega. Sodišče ji je ob upoštevanju vsega tega izreklo po takrat veljavnem zakonu najnižjo možno kazen, obsodilo jo je na 5 let strogega zapora. Tudi vrhovno sodišče, ki je o pritožbi razpravljalo marca prihodnjega leta, ni bilo drugačnega mnenja in je sodbo v celoti potrdilo.

Kazen je Rezka prestajala v KPD Ig pri Ljubljani. Decembra 1974 jo je presenetilo pisanje republiškega sekretariata za pravosodje in občo upravo, v katerem je pisalo, da je s tem dnevom spuščena na pogojno svobodo. Celotna kazen bi ji namreč potekla šele leto dni kasneje.

trežbi privezali dušo s kozarčkom dobrega domačega vina ali pa se podprli še z lepo dišečim golažem. Nemaokrat se je oglasila tudi pesem, zazveneli so zvoki harmonike in mladino so takrat kaj hitro zasrbele pete. Zlasti živahno pa je bilo ob sobotnih in nedeljskih večerih. Takrat je v gostilno privrela mladina iz okoliških vasi, vse tam do Semiča in Gradca, saj druge zabave za mlade v tistih časih ni bilo.

Danes so nedeljski večeri v nekdanji gostilni pri Slavi tihi in mirni. Gostilničarka Slava Oven je že od leta 1970 upokojena in takrat so se zaprla tudi vrata edine preostale gostilne v Stranski vasi. »Mirni večeri in noči mi sedaj kar prijajo,« pravi petinšestdesetletna, še vedno zelo živahna ženica, ko se pogovarjava ob veliki krušni peči. Zunaj je nedeljsko popoldne že zdavnaj prekril mrak, v svežem nočnem zraku pa je še vedno čutili vonj belokranjske jeseni: duh po pečenem kostanju in kipečem mladem moštu v vinskih sodih.

»Pri nas smo vedno točili pravo domače belokranjsko vino, zato so gostje gostilno tudi zelo cenili. Kupovala sem ga od okoliških kmetov, ki imajo vinograde v semiški gori, in nikoli ni videlo niti kaplje vode ali kake druge primesi. Res je, da mi je sedaj na stara leta mir dobrodošel, gostilno pa še vedno pogrešam predvsem zaradi dveh stvari. Kot gostilničarka sem bila o vseh dogajanjih v bližnji in daljni okolici zelo dobro obveščena. Vse, kar se je kje zgodilo, je najprej prišlo v gostilno. Tukaj so se oglašali ljudje z novicami, prihajali so na pogovore, razpravljali so, prihajali pa so tudi po pomoč, kadar so jo potrebovali. Kmalu potem, ko sem jaz prevzela gostilno — bilo je to leta petintrideset — smo nabavili tudi radio na baterije. Bil je edini v okolici in ljudje so ga hodili poslušati. Med okupacijo smo ga morali oddati in nikoli več ga nismo videli. Zelo pa po-

grešam tudi fantovsko petje. Pri nas v gostilni so vedno mošeje in fantje lepo zapeli, ko pa smo zvečer gostilno zaprli, so še postali pred gostilno in se s pesmijo poslovili. Tudi potem je pesem še dolgo odmevala po vasi, ko so odhajali domov. Tega danes ni več in zelo mi je žal. Med gosti so bili tudi taki, ki so imeli čudovite in mogočne glasove. Spominjam se Kavščka pa bratov Ivanetič med vojno. Ko so podvzdignili glas, je plamen v petrolejki vztrepetal in ugasnil.«

Gostilna je imela v tej hiši že dolgo tradicijo. Prvič so jo odprli leta 1901 še v ranjki Avstriji. Takrat se je reko gostilni Pri tišlerju, kajti lastnik je bil prej mizar, potem je gostilno prevzela Alojzija Judžija, Slavina teta, takrat so rekli »pri Judžiču«. Vendar je zaradi sorodstvenih sporov prišla celotna domačija skoraj na boben. Teta ni imela lastnih otrok, pa je domačijo rešila Slava, ki se je malo prej primožila iz Metlike v Stransko vas. Z vložnim kapitalom je odprla dejavnost na svoje ime in od leta 1935 so ljudje govorili: »Gremo k Slavi!« Tako je bilo vse do leta 1970, ko so se zaprla vrata za poslednjim gostom.

»Včasih je bila gostilna živa kronika nekega kraja. Danes so se stvari precej spremenile, ljudje bolj hitijo, imajo manj časa, pa tudi potrebe so drugačne,« razmišlja Slava. »V mojih časih so ljudje še veliko hodili peš in počitek v gostilni je bil res dobrodošel, tako za ljudi kot za živino. Sedaj bolj hitijo, živijo bolj površno, za avtomobiliste se pa tudi ne spodobijo, da bi pili. Ob nedeljskih popoldnevih so tukaj igrali domači tamburaši. Ko so šli fantje na vojno, je to prenehalo, v vojni vihrji pa so izgubili tudi instrumente. Sploh je vojna tukaj veliko spremenila. Med italijansko okupacijo so prostore zasedli italijanski oficirji in dovolili so mi točiti le na hodniku in na dvorišču. Potem so morali Italijani zbežati in tukaj je bilo osvobojeno ozemlje. Gostilna je zopet zaživela, pod

svoje okrilje pa je sprejela tehniški oddelek glavne štaba partizanske vojske, ki je skrbel za železnico, nekaj časa pa je bila v njej tudi šola, v kateri so partizanske učiteljice poučevale otroke iz okoliških krajev. Tako je lokal služil za različne potrebe in dejavnosti, vedno pa je ostal duša in glavno shajališče kraja.«

Za gostilno je kanjon reke Krupe, ki je bila nekdanj ponos domačinov ter njihova ubogljiva služabnica. Tam je bila elektrarna, ki je že pred vojno dajala elektriko okoliškim prebivalcem, bilo pa je tudi več mlinov in žag. Slava se je spominja z žalostjo in nostalgijo. »V reko smo imeli po bregu napeljavno žičnico. Po njej smo spuščali poleti vedra s pivskimi steklenicami, saj je bila voda prijetno hladna, včasih pa smo v njej hladili tudi cele pivske sodčke. Ženske smo v njej prale perilo. Voda je imela vedno stalno temperaturo, poleti in pozimi osem stopinj. Tako je bilo tudi pozimi prijetno prati v njej. Iz vode se je kadilo, zamrznila pa ni nikoli.«

V gostilni so se često oglašali tudi ribiči, saj je bila reka pravi ribji raj. Prenekateri ribji ulov je prijetno razdelil ob dobri jedaci in pijači. Sedaj je tega konec saj je reka mrtva.

»Da je z vodo nekaj narobe, sem opazila že pred mnogimi leti. Vse manj je bilo rastlinja v njej, kadar pa sem si po stari navadi z vodo umivala roke in obraz, sem videla, da dobivam izpuščaje. Šele pozneje smo izvedeli, kako je reka zastrupljena.«

Slava je imela med vojno, ko je izgubila moža, dva otroke. Sedaj ima že devet vnukov in sedem pravnukov. Zase je ne skrbi, saj bo že nekako preživela s skromno pokojnino, skrbi pa jo za mlade rodove, katerim smo prihodnost že sedaj tako zastrupili.

TONE JAKŠE

VČASIH SO REKLI: »GREMO K SLAVI«

Pri Slavi v belokranjski Stranski vasi je bilo včasih veselo. Dolge vrste furmanskih voz so se ustavljale pred gostilno, tam so kmetje privezovali živino, da se je oddahnila na dolgi poti na sejme v Metliko, Črnomelj ali Karlovec, lastniki pa so si ob prijazni pos-

PRIDRŽAN DO TREZNOSTI
Novomeški miličniki so 15. oktobra ob 17. uri pridržali vinjenega 32-letnega J. K. iz Novega mesta. Možakar je doma grozil materi in jo udaril, s pretepom pa je grozil še bolnemu očetu. Moral bo k sodniku za prekrške.

OB LEVO KOLO — Marija Fink iz Novega mesta je 11. oktobra obvestila miličnike, da ji je nekdo z osebnega avtomobila odvil in odnesel levo prednje kolo. Finkova je vozilo med 14. in 22. uri pustila na parkirišču tovarne zdravil Krka.

AKUMULATOR IZGINIL — 32-letni Peter Jamšek iz Šmarjeških Toplic je 9. oktobra okoli 21. ure parkiral svoj osebni avtomobil pred tovarno zdravil Krka v Novem mestu. Zjutraj mu avto ni hotel vžgati. Vzrok je bil kmalu pojasnjen: nekdo mu je preko noči zmaknil akumulator, vreden vsaj 150 tisočakov.

POSTEN VLOMILEC — Z akumulatorjem je povezan tudi ta. 51-letni Krsto Perović iz Titograda je zaradi okvare parkiriral tovornjak na parkirišču v Poljanah. V času med 7. in 13. oktobrom pa je nekdo iz vozila ukradel akumulator in na njegovo mesto vstavil drugega. Miličniško poročilo ne omenja, da je bil nemara boljši od prvega.

SE EDEN OB KOLO — Gorican, 45-letni Srečko Kosmina, je 13. oktobra parkirjal osebni avto na parkirišču zdravilišča v Šmarjeških Toplicah. Ponoči pa je nekdo iz vozila odvil prednje desno kolo in ga seveda tudi odnesel. Delo je opravil nestrokovno, saj je pri tem poškodoval prednji blatnik. Kosmina je oškodovan vsaj za 150 tisočakov.

PREHITRO IN BREZ DOVOLJENJA

STARI TRG — 21-letni Dušan Planinc iz Črnomlja se je 16. oktobra ob še neugotovljeni uri peljal z osebnim avtomobilom po lokalni cesti iz Starega vraga proti Kanjarici. Planinc je vozil brez vozniškega dovoljenja, prav tako pa tudi prehitro, tako da ga je v ovinku v kraju Vrhgora zaneslo na desno neutrjeno bankino; vozil je po njej 7 metrov, nato pa zapeljal po 25 metrov visokem nasipu v dolino. Voznik se je pri tem hudo ranil in bil v nezavesti, našli so ga šele mimoideci. Planinc se zdravi v novomeški bolnišnici.

Samo UNZ proti grabežljivcem

V metliški občini se je število kaznivih dejanj v prvih devetih mesecih povečalo za 19 odst. — Pri gospodarskem kriminalu UNZ prepuščena sama sebi

METLIKA — V devetih mesecih letošnjega leta se je število kaznivih dejanj v metliški občini v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečalo za 19 odst. Ves ta porast gre tako rekoč v celoti na račun večjega števila tatvin in velikih tatvin. Pri tem gre največ za vlome v avtomobile, za tatvine delov motornih vozil in ostale priložnostne tatvine. Časi so pač taki, da že manjša stvar pomeni okoriščanje.

Pri odkrivanju gospodarskega kriminala je številno odkritih primerov odvisno izključno od organov Uprave za notranje zadeve, saj metliška postaja milice oziroma druge službe UNZ iz metliške občine niso dobile niti ene same prijave od samoupravnih organov ali od koga drugega. V devetih mesecih so v metliški občini odkrili 12 kaznivih dejanj s področja gospodarskega kriminala, izstopajo pa primer grabeža (več kot 10 milijonov dinarjev), utaja davkov, zloraba položaja odgovorne osebe, poneverbe in nedovoljena trgovina. »Ne delamo si utvar, da je to ves gospodarski kriminal in občini,« pravi Andrej Šenica, komandir postaje milice Metlika. »Gotovo je teh primerov več, da bi jih odkrili čimveč, bi potrebovali tudi pomoč samoupravnih in drugih orga-

Simboličen le naslov

Vrsta aktivnosti ob letošnjem mesecu požarne varnosti

Da je oktober mesec varstva pred požari, verjetno ni potrebno posebej govoriti, tudi tega ne, da skušajo v vseh občinah po svojih močeh v tem času storiti korak naprej pri ozaveščanju občanov in njihovem samozaščitnem obnašanju. Podatki o številu požarov in požarnih škod namreč potrjujejo, da na tem področju še zdaleč ne moremo biti zadovoljni, kajti pre pogosto je med vzroki za nastanek ognjenih zubljev napisan prav človeški faktor. Akcija, ki ta mesec poteka v novomeški občini, nosi simboličen naslov »Varujmo naše okolje pred požari!«, zato pa aktivnosti niso prav nič simbolične. Tako člani poklicne gasilske enote pregledujejo, kako je za požarno varnost poskrbljeno po stanovanjskih blokih v mestu, prostovoljna gasilska društva opravljajo podobne preglede po vseh krajih in kmetijah, prav tako pregledujejo tudi brezhibnost ročnih gasilskih aparatov. Pred dnevi je bil organiziran tudi pogovor novomeške poklicne gasilske enote s člani industrijskih gasilskih društev o boljšem in konkretnem sodelovanju, prav tako so poklicni gasilci pripravili pogovore o požarni varnosti v vrteh, solah, da ne naštevamo vsega. Vrhunec aktivnosti pa bo zagotovo skupna vaja prikaza gašenja v Krki, združena s prikazom gasilske opreme. O tem in podrobneje o vseh naštetih aktivnostih pa v prihodnji številki.

Razveljavljena odloka

Ustavno sodišče SRS: odloka o sprejetju zazidalnega načrta Dolenjske Toplice — Na kamenju in o prenehanju lastninske pravice sta nezakonita

LJUBLJANA — Jože Pršina, Marija Tomlje in Jožica Muška, vsi iz Dolenjskih Toplic, so bili tisti, ki so pred časom dali pobudo republišnemu ustavnemu sodišču, naj preveri ustavnost in zakonitost odloka o sprejetju zazidalnega načrta Dolenjske Toplice — Na kamenju in odloka o prenehanju lastninske pravice na območju taistega zazidalnega načrta. Oba odloka je sprejela skupščina občine Novo mesto, ustavno sodišče SRS pa je presodilo, da sta nezakonita in neustavna, ter ju zategadelj razveljavilo. Zakaj?

Pršina, Tomljeta in Muška so bili mnenja, da sporna odloka govorita o prvi kategoriji kmetijskih zemljišč, ki se nikakor ne bi smela nameniti za kmetijsko dejavnost. Podlaga za sprejem omenjenega zazidalnega načrta je bil družbeni plan občine Novo mesto za obdobje 1981 — 1985. Očitno pa so v Novem mestu spregledali, da se sprejeti družbeni plan ni smel izvajati, dokler ga občinska skupščina ni uskladila z zakonom o varstvu kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namembnosti. Izvršni svet Slovenije je v tretjem členu omenjenega zakona določil zemljišča, ki se z družbenim planom ne smejo nameniti za nekmetsko rabo. Prav tako pa Novomeščani k razviritvi kmetijskih zemljišč niso pridobili pozitivnega mnenja republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Ustavno sodišče Slovenije je v obrazložitvi svoje odločitve zapisalo, da sporni zazidalni načrt torej ni imel podlage v družbenem planu občine za obdobje 1981 — 1985, prav tako pa z zakonom o urejanju prostora nista usklajena še družbeni plan občine za obdobje od leta 1986 do leta 2000, kot tudi ne srednjeročni plan za obdobje 1986 — 1990. Sodišče je zategadelj odloki o sprejetju zazidalnega načrta Dolenjske Toplice — Na kamenju razveljavilo, enako pa še odloki o prenehanju lastninske pravice na tem območju. Tudi slednji je namreč temeljil na neusklenem planu občine.

PO DOLENJSKI DEŽELI

- Grozne stvari se dogajajo po belokranjskih gozdovih. Člana lovske družine Vinica Franc Peršič in Stanislav Čemas sta prejšnji teden med jago po okolici Zilj uplenila šestnajstkilogramsko srno. Lovca sta živalco očistila in obesila na smreko, nato pa jago nadaljevala. Ko sta se ob koncu lova vrnila po plen, sta zaman iskala za mesom okrašen smreko — plen si je nekdo prilastil. Ob takšnih navadah belokranjskih lovcov jih je vse več, ki posledje po gozdovih iščejo le smreke, iz katerih visi divjad.
- Priljubljeno novomeški zdravnik Miloslav Mance je prejšnji teden pred stavbo zdravstvenega doma pustil nezaklenjen službeni avtomobil, v njem pa z zdravniško torbo. Vzavetju teme je torba dobila noge, predvideva se, da je bil ob tem odkritju zdravniške pomoči potreben zdravnik. Še posebej, ker je bil v torbi tudi morfi.
- Nekdo je v noči na 14. oktober vstopil v nezaklenjen avto, ki je stal ob cesti na Roje, blizu hiše, kjer prebiva sofer, in iz vozila ukradel avtoradio znamke Sharp. Storilec je bil dovolj pogumen, da je na prašnato policijo s prstom še zapisal: »Drugič pa ponoči ugasni radio!«

Novomeški miličniki so 15. oktobra ob 17. uri pridržali vinjenega 32-letnega J. K. iz Novega mesta. Možakar je doma grozil materi in jo udaril, s pretepom pa je grozil še bolnemu očetu. Moral bo k sodniku za prekrške.

OB LEVO KOLO — Marija Fink iz Novega mesta je 11. oktobra obvestila miličnike, da ji je nekdo z osebnega avtomobila odvil in odnesel levo prednje kolo. Finkova je vozilo med 14. in 22. uri pustila na parkirišču tovarne zdravil Krka.

AKUMULATOR IZGINIL — 32-letni Peter Jamšek iz Šmarjeških Toplic je 9. oktobra okoli 21. ure parkiral svoj osebni avtomobil pred tovarno zdravil Krka v Novem mestu. Zjutraj mu avto ni hotel vžgati. Vzrok je bil kmalu pojasnjen: nekdo mu je preko noči zmaknil akumulator, vreden vsaj 150 tisočakov.

POSTEN VLOMILEC — Z akumulatorjem je povezan tudi ta. 51-letni Krsto Perović iz Titograda je zaradi okvare parkiriral tovornjak na parkirišču v Poljanah. V času med 7. in 13. oktobrom pa je nekdo iz vozila ukradel akumulator in na njegovo mesto vstavil drugega. Miličniško poročilo ne omenja, da je bil nemara boljši od prvega.

SE EDEN OB KOLO — Gorican, 45-letni Srečko Kosmina, je 13. oktobra parkirjal osebni avto na parkirišču zdravilišča v Šmarjeških Toplicah. Ponoči pa je nekdo iz vozila odvil prednje desno kolo in ga seveda tudi odnesel. Delo je opravil nestrokovno, saj je pri tem poškodoval prednji blatnik. Kosmina je oškodovan vsaj za 150 tisočakov.

MOTORIST IZSILIL PREDNOST

NOVO MESTO 14. oktobra ob 16.50 se je po ulici v naselju Pod Trško goru z osebnim avtom peljal 39-letni Ivan Ban iz Novega mesta. Ko je pripeljal do hiše številka 19, mu je s stranske ceste zaprl pot voznik kolesa z motorjem, 10-letni Marko M. Prišlo je do trčenja, v katerem se je Marko hujše ranil in se zdravi v novomeški bolnišnici. Materialne škode je za poldrugi milijon dinarjev.

GORELO V ELEKTRIČNI OMARICI

ČRNOMELJ 13. oktobra ob 10.50 je prišlo do požara v črnomeljskem Gotenju. Ogenj se je pojavil na električni omarici s kondenzatorskimi baterijami. Požar je zajel le gornji del omarice, vendar se je zaradi visoke temperature pričela taliti celotna napeljava. Z ognjem so ob pomoči gasilcev opravili delavci sami, materialne škode pa je za 15 milijonov dinarjev. Po dosedanjih ugotovitvah naj bi požar zakrivila prevelika električna napetost.

TRČENJE V OVINKU

KOT PRI DVORU 48-letni Ivan Tomše iz Teniš pri Kranju se je 16. oktobra ob 8.55 peljal z osebnim avtom iz Novega mesta proti Žužemberku. V Kotu pri Dvoru je prehitro zapeljal v nepregledni desni ovinek, tako da ga je zaneslo prečno po cesti. Prav takrat je nasproti z osebnim avtom pripeljal 50-letni Anton Legan iz Stavce vasi pri Dvoru. Slednji je sicer zaviral, vendar je navzlic temu prišlo do trčenja, v katerem sta bila ranjena 23-letna Lucija in 11-letni Aleš Legan. Materialne škode je za 3.300.000 din.

Z AVTOM MIMO ZAPORNIC

BUKOŠEK 13. oktobra okoli 18. ure se je 47-letna Fanika Urbanč iz Mrtvic peljala z osebnim avtomobilom po regionalni cesti med Bizeljskim in Brezicami. Pred zavorovanjem železniškim prehodom v Bukošku ni upoštevala svetlobnih znakov o zapori in je mimo spuščajočih se polzapornice zapeljala na turo. Takrat je iz smeri Dobove pripeljal potniški vlak, ki ga je upravljal 23-letni Srečko Klembas iz Vrhovega. Urbančeva je vlak opazila in hotela z vzvratno vožnjo zapeljati nazaj na cesto, pri tem pa ji je ugasnil motor. Pri trčenju je bila voznica hudo ranjena in se zdravi v brežiški bolnišnici, medtem ko je škoda na avtomobilu za 18. na lokomotivi pa za 10 milijonov dinarjev.

ZALOTILI TATOVA

NOVO MESTO — Novomeški miličniki so bili 13. oktobra ob 20.20 uri obveščeni o tatvini v novomeški IMV. Možje postave so urno ukrepali, sled pa jih je kmalu pripeljala do 45-letnega J. G. iz Vinje vasi in 44-letnega J. K. iz Smihela. Storitca sta iz IMV, kjer sta zaposlena, vzele dva sedeža za kombi, vendar so ju miličniki še pravi čas prijeli.

PREHITRO JE VOZIL

Petko Brkič, zdomec v ZRN, se je 15. oktobra ob 6.10 uri peljal z osebnim avtom s Čateža proti Zagrebu. Pri Bregani je dohitel tovorni avto 37-letnega Izeta Kajtezovića iz Cetingrada, ki je malo pred tem zavil na magistralno cesto. Ker je Brkič vozil prehitro, ni utegnil pravi čas ustaviti svojega vozila, tako da je trčil v

Cestni zakon podražil jabolka

Ali: kaj so prinesli prvi dnevi veljave novega zakona o varnosti cestnega prometa na novomeških ulicah — S patroljo tudi Dolenjski list

NOVO MESTO — Štirje smo se minuli petek strpali v službeni modri golf novomeške postaje milice, za krmilom katerega je sedel pomočnik komandirja Zlatko Romih. Pravzaprav zasedba ne bi bila nič nenavadnega, če bi bil v patrolji ne bi sodelovalo tudi redovno novinarsko oko. Tretji dan je že veljal novi zakon o varnosti cestnega prometa, o katerega novostih smo že toliko pisali, in čas je bil, da preverimo, kaj in koliko tega se je na naših cestah z uvedbo tega dokumenta spremenilo. Listi v beležnici so bili ob koncu našega patroliranja kar dovolj popisani.

10.30 je bila ura, ko smo se ustavili na novomeškem Prešernovem trgu. Petek je tržni dan in tudi novi zakon ni prav nič omilil prometne gneče, kaj šele parkirno zmedo. Miličnika sta pridno zatikala lističe za brisalce nepravilno parkiranih avtomobilov, nekaj jih je bilo, ki so urno pritekli, ko so zagledali modre uniforme ob svojih vozilih. A jih je dobra volja kmalu minila, ko so izvedeli, da morajo v žep seči kar po 15 tisočakov. Najbolj je robnatil prodajalec jabolka na novomeški tržnici: »Trikat sem obkrožil mesto, da bi našel prosto parkirno mesto, a brez uspeha. Naposled sem avto pustil tukaj. Saj ne oviram nikogar.« Miličnik je bil nepopustljiv, možakar je komentiral naprej: »Saj moram sedaj za parkiranje odšteti znesek, ki bi ga dobil, če bi prodal cel zaboj jabolk. Če že kasirate, bi prišli prej. Tako bi lahko še zjutraj za kakega tisočaka dvignil ceno jabolkom in polovil znesek, ki ga moram odšteti vam. Dvomim, da mi bo to uspelo sedaj, ko je ura že enajst.« Nismo preverjali, ali je prodajalec na tržnici potem res dvignil cene jabolkom, toda takšnih in podobnih komentarjev je bilo v petek še nekaj. Bilo pa je tudi precej tistih, ki so šele od miličnika slišali, da že tretji dan velja nov zakon o varnostnih temeljih cestnega prometa.

»Prav v ničemer nismo zaradi novega zakona spremenili dosedanjega dela. Tega opravljamo tako, kot smo ga doslej,« pravi Zlatko Romih in v ilustracijo navzre nekaj podatkov. Novomeški miličniki so v sredo, prvi dan veljave novega zakona, izrekli voznikom dvanajst denarnih kazni. Šest jih je moralo plačati po 15.000 din zaradi neupoštevanja prometnih znakov — v večini primerov je šlo za nepravilno parkiranje — pet jih ob kontroli ni bilo pripetih z varnostnim pasom, kar jih je stalo 10.000 din, enak znesek pa je moral plačati voznik osebnega avtomobila, ki ni imel pri sebi vozniškega dovoljenja. Ob teh kaznih so miličniki za brisalce zatiknili še 28 obvestil o prekršku — večina jih je bila zaradi nepravilnega parkiranja — izdali pa tudi dva plačilna naloga. To je bilo tudi vse, kar je veljalo zapisati ob prvem dnevu veljave novega zakona na novomeških cestah.

In kako je bilo v četrtak? Zlatko Romih pravi: »Prekrškov je bilo nekaj več, ker je bila pač na delu prometna patrolja. Pet voznikov smo predlagali v postopek sodnika za prekrške. Med njimi je bil sofer tovornjaka, ki je prehitel pred prehodom za pešce stoječi osebni avto, slednji pa je ustavil zato, da bi lahko otroci prečkali cesto. Dva sta bila, ki nista upoštevala znakov miličnika, en voznik je bil, ki mu je preteklo prometno dovoljenje, prav tako pa je bil sodniku predlagan v postopek motorist brez izpita. Ob tem smo v četrtak izrekli še 18 denarnih kazni na mestu prekrška. Po 10.000 din je moralo odšteti osem neprivezanih voznikov in dva potnika ter en voznik, ki pri sebi ni imel vozniškega dovoljenja. Po 15.000 din sta plačala voznika zaradi napačnega parkiranja, po 5.000 din pa je moralo odšteti pet voznikov, ki so imeli na vozilu slabo vidne registrske tablice. To pa še ni bilo vse. Za brisalce smo zatakneli 23 obvestil o prekršku, večino zopet zaradi nepravilnega parkiranja, izdali pa še tri plačilne naloge. Toda ti podatki niso sad kakšnega našega poostregega nadzora in kontrole, pač pa enostavno odraz naše prometne kulture, kateri smo pričla vsak dan.«

Še nekaj je pokazal naš petkov obhod po Novem mestu in okolici: izredno slabo prometno kulturo peš-

hodili drug zraven drugega, in ne drug za drugim, kot narekuje zakon. Prav tako bo moral 15.000 din plačati pešec, ki bo neprevidno stopil na prehod za pešce in s tem oviral vozilo, medtem ko čaka 10.000 din kazni tiste, ki bodo ob spuščeni zapornih prečkali železniško progo. Takih v Bršljinu in na Drski, zagotovo pa še kje, ni malo.

Težko je v prometu karkoli napovedovati, kajti en sam črni dan lahko v nič spremeni še tako dobre obete. Pa vendar. V primerjavi z lanskimi osmimi meseci je letos na območju novomeške postaje milice za 21 odstotkov manj prometnih nezgod, med temi je tistih s smrtnim izidom za desetino manj. Vsekakor spodbudni podatki, ki bi morali biti z uvedbo novega zakona ob koncu leta praviloma še ugodnejši. A to je le poboža želja, ki jo lahko izniči en sam preveč popiti brizganec, trenutek nepazljivosti, spregledan znak...

B. BUDJA

SKUPAJ V PATRULJI — Minuli petek sta po novomeških ulicah in cestah skupaj s patroljo postaje milice potovata tudi novinarska beležka in fotoaparati. Dela za fante v modrih uniformah je bilo dovolj, čeprav je bil naš prvi namen preveriti, koliko in ali sploh so vozniki seznanjeni z določili novega zakona o temeljih varnosti cestnega prometa, ki je pričel veljati včeraj. Posnetek je iz Gotene vasi, kjer nismo odkrili neprevezanega soferja.

MOLEDOVANJE NI ZALEGLO — Parkirišč na Prešernovem trgu je ob tržnih dneh odločno premalo, tisti, ki so si pomagali po svoje, so to drago plačali. Kar nekajkrat po petnajst tisočakov je romalo v miličniški žep, takšna je namreč po novem ceno nepravilnega parkiranja. Žalosten pogled in prošnje niso zalegli.

PREMEHKA JE — Tako je miličnik dejal vozniku ustavljenega osebnega avtomobila, ko je s prstom potipal gumo rezervnega kolesa. Za takšne in podobne pomanjkljivosti naša patrolja v petek ni izrekala kazni, čeprav ima tudi nepopolna ali pomanjkljiva oprema v vozilu v novem zakonu novo ceno.

KRONIKA NESREČ

OVINEK PO LEVISTRANI — 42-letna Ana Starič iz Mrzle luže se je 12. oktobra ob 12.40 peljala z osebnim avtomobilom po lokalni cesti iz Šentlovcena proti Velikemu Gabru. Pri Vrhovem je v ovinek zapeljala po levi strani ceste, nato pa zdrsnila na nasip, po katerem se je avtomobil pričel prevačati. Pri tem je avtomobil trčil še v telefonski drog in ga prelomil. Staričeva se je pri tem hujše ranila, materialne škode pa je za poldrugi milijon dinarjev.

PREHITRO JE VOZIL — 46-letni Petko Brkič, zdomec v ZRN, se je 15. oktobra ob 6.10 uri peljal z osebnim avtom s Čateža proti Zagrebu. Pri Bregani je dohitel tovorni avto 37-letnega Izeta Kajtezovića iz Cetingrada, ki je malo pred tem zavil na magistralno cesto. Ker je Brkič vozil prehitro, ni utegnil pravi čas ustaviti svojega vozila, tako da je trčil v

NAŠEL BOMBO

STOPIČE — Novomeški miličniki so bili 12. oktobra obveščeni, da je tega dopoldneva 34-letni Marjan Golobč iz Stopič našel na Vahti bombo, italijansko paradržarico. Za nevaren ostanek druge svetovne vojne je pirotehnik že poskrbel.

KJE JE KRIVOLOVEC?

STAREŽAGE — Neznan storilec je 5. oktobra v zgodnjih jutranjih urah ob patizanski magistrali v Starih Žagah z lovsko puško ustrelil enoletnega jelena. Verjetno ga je pri delu delo premetol, da je poginjen žival pustil ležati, sam pa odšel neznan kam. Za krivolovec poizvedujejo topliški miličniki. LD Medved iz Kočevja je s tem oškodovan kar za 750.000 din.

NAŠEL MINO IN BOMBO

PODTURN — 38-letni Jože Kucko iz Podturna je 14. oktobra med delom v gozdu našel bombo italijanske izdelave in manjšo mino ročnega minometala. Ugotovljeno je bilo, da gre za ostanke iz II. svetovne vojne. Za uničenje je poskrbel pirotehnik.

Dragocena zmaga novomeških odbojkarjev v Mostarju — V soboto ob 19. uri derbi z Jedinostvom Interplet — Polovičen izkupiček Kočevk — Drugi poraz

Odbojkarjem novomeškega Pionirja gre zaenkrat vse po načrtih. Po gladki zmagi v prvem kolu se tudi iz težkega in napornega potovanja v Mostar vračajo s celim izkupičkom in so tako ob Jedinostvu-Interpletu še edina neporažena ekipa v ligi. Prav te tri ekipe pa bodo najverjetneje odločale tudi o naslovu prvaka. To je moč trditi že po uvodnih dveh odigranih kolic.

Novomeški ljubitelji odbojke so s strahom pričakovali novice iz Mostarja, vendar se je pokazalo, da je bila bojazen odveč. Pionirjevci so bili premočan nasprotnik za gostitelje, z malo več resnosti in zbrano bi lahko dosegli prepričljivo zmago s 3:0, tako pa so v tretjem nizu popustili in dovolili igralcem Studenta, da poraz ublažijo. Za kaj več jim niso dali upanja, kajti v četrtem setu so ponovno zaigrali na vso moč. Pohvale zaslužijo vsi v ekipi, pa vendar se zdi, da sta najboljši vtis zapustila Povšič in Petkovič. Slednji očitno igra v zares dobri formi, dober je tako pri serviranju kot v igri na mreži in polju. Takšna forma Pionirjev igralcev pa je vsekakor ohrabrujoča še pred tretjo težko oviro na poti k želenemu cilju, najtežjo doslej, srečanjem z neporaženim Jedinostvom Interplet. Tekma bo v soboto ob 19. uri v športni dvorani pod Marofom, srečala pa se bosta nasprotnika z enako vi-

sokimi cilji v letošnjem prvenstvu. Novomeščani seveda računajo na uspeh, pri čemer jim bo zagotovo v veliko oporo pomoč s tribun.

Z nekaj manj uspeha nastopajo v II. zvezni ligi odbojkarice Kočevja. V izredno izenačeni konkurenci so po dveh odigranih kolicah s polovičnim izkupičkom na predzadnjem mestu in očitno jih za obstanek v drugi ligi čaka izredno težka in ogorčena borba. Kočevke so tokrat gladko izgubile s Progressom, čeprav so v drugem in tretjem nizu nudile hud odpor gostiteljcam in bi z malo več sreče lahko katerega tudi dobile. Da se Kočevkam tudi v prihodnje slabo piše, pove podatke, da jim prihaja v tretjem kolu v goste vodilna ekipa Jedinstva Elir, izgubile pa so tudi že vnaprej odigrano srečanje 5. kola.

Slabo pa kaže tudi igralcem Kočevja v prvi republiški ligi. Po nenadejanem porazu v prvem kolu doma so ostali praznih

rok še to soboto v Mariboru. V utehu jim je spoznanje, da so se nasprotniku dobro upirali, saj so vse tri sete izgubili na razliko.

ŠPORTNI KOMENTAR

Doklej zapostavljeni?

Zakaj je Dolenjska slabo zastopana v organih republiške TKS in zakaj so prezrte dolenjske naložbe?

Zagotovo današnjemu obisku predsednika TKS Slovenije Andreja Brvarja in sekretarja te republiške organizacije Marka Trškana v Novem mestu nihče ne bi pripisoval kakšne večje posebnosti, če bi lahko odnose med dolenjskim športom in slovensko telesnokulturno organizacijo označili za dobre in plodne. Zal ni tako.

Pa ne gre za morebitne spore ali zdrahe, gre preprosto za dva očitka, ki ju bodo — o tem ne dvomimo — predstavniki vseh štirih dolenjskih telesnokulturnih skupnosti danes dovolj glasno povedali republikem vodstvu. Že dalj časa je moč ugotoviti nekaj, kar sicer ni zgolj športna posebnost: Dolenjska je v republiških telesnokulturnih vrhovih kadrovsko izredno slabo zastopana. Na kateri strani je iskati vzroke, bo verjetno odgovoril današnji sestanek, dejstvo pa zagotovo ni nič manj boleče. Prav tako tudi posledice ne. Ni jih malo, ki prav to nestransko kadrovsko zastopnost Dolenjske v organih republiške TKS povezujejo z ignoriranjem številnih športnih investicij v tem delu Slovenije. Kot da je Dolenjska bela lisa, ki od republiške TKS za svoje potrebe ne zasluži niti dinarja. Vemo,

koliko denarja gre iz Novega mesta, Metlike, Črnomlja in Trebnjega v osrednjo slovensko športno organizacijo, in povsem logično bi bilo pričakovati, da bo TKS Slovenije v okviru svojih planov vsaj skromen delček tega denarja vrnila v obliki sofinanciranja nekaterih naložb. Teh pa na Dolenjskem ni malo. V prvi vrsti je tu dokončanje razvpitega in za lanski zlet polovično urejenega Stadionu bratstva in enotnosti v Novem mestu pa dokončanje garderobne stavbe; prav bi bilo, da se doreče tudi, koliko realne so želje, da Novo mesto postane slovenski in s tem tudi jugoslovanski center kolestarskega športa, in še kaj. Vse to so naložbe, ki jih Dolenjska sama ne more pogoltniti. Pa tudi zakaj bi jih? Navsezadnje imamo tudi na Dolenjskem vrhunske športnike, ki niso prav nič manj vredni od dvojnih kolegov drugod po Sloveniji, imamo dva olimpijca, s katerimi se, denimo, niti takšno športno središče, kot je Maribor, ne more pohvaliti. Preskrben ali skoraj nič je delež republiških sredstev v teh rezultatih. In predvsem zaradi tega je današnji sestanek pričakovano z nestrpnostjo in obeti.

B. BUDJA

V drugem polčasu ob peto zmago

Derbi I. ženske SRL v Šentjernejem igralkam Mlinotesta — Usoden drugi polčas — Podvig Inlesa v Ajdovščini — Črnomalca praznih rok na domačem igrišču

Šentjernejčanke so ostale praznih rok v verjetno najzanimivejšem srečanju jesenskega dela prvenstva v prvi slovenski rokometni ligi. Doma so izgubile tekmo z Mlinotestom, čeprav je že vse kazalo na peti zaporedni uspeh iskrašič. Sicer pa je bilo sobotno kolo dokaj uspešno za dolenjske predstavnice, ki so od dvanajstih možnih osvojili kar sedem točk. Poglejmo najprej v žensko ligo.

Derbi v Šentjerneju med Iskra in Mlinotestom je prinesel izredno zanimiv in kvaliteten rokomet. Gostiteljice so bile v prvem delu boljše, predvsem po zaslugi izredne Selanove so ta del odločile v svojo korist s prednostjo dveh zadetkov. V nadaljevanju pa se je podoba na igrišču spremenila. Gostje so zaigrale boljše obrambi, v napadu pa se je razigrala Čefarova, za katero domače igralke niso našle pravega zdravila. Škoda za zamujeno priložnost Šentjernejčank, ki so dokazale, priložnost niso nepremagljive, s to zmago Ajdovke niso nepremagljive, s to zmago pa bi jim bila tudi na stečaj odprta vrata do naslova jesenskih prvakinja. Med ostalimi izidi v ženski ligi omenimo visoko zmago Kočevk v srečanju s Fužinarjem. Tekma je bila nezanimiva, saj so bile igralke Itasa za razred boljši nasprotnik. Zato je bilo tolikanj bolj zanimivo v Novem mestu, na srečanju med istoimensko ekipno Alplesa in Mlinotesta. Gostiteljice so igrale oslabele, saj v ekipi ni bilo poškodovane Oprucove, kar pa so nadomestile z veliko borbenostjo. Igralke trenerja Struklja so bile v zadnjih minutah celo na pragu zmagave, c so zapravile kar tri sedemmetrovke. Sicer pa je, gledano v celoti, delitev točk najpravičnejša.

V moški ligi so ponovno razočarali Črnomalci. Izgubili so načrtovani točki s Preddvorom, čeprav so bili nekajkrat na pragu preobrata. Pogubni za gostitelje so bili hitri protinapadi ekipe Preddvora, za katere niso našli prave rešitve. Zato pa so prijeto presenetili Ribničani in Krčani. Prvi so v Ajdovščini nenadejano osvojili tretji par točk na letošnjem prvem prvenstvu, za kar gre največ zaslug Matetu

in Mikulinu. Ribničani so vodili še s šestimi zadetki prednosti, vendar na koncu

KRATKE IZ RIBNICE IN KOČEVJA

• Kočevskim nogometašem na letošnjem prvenstvu ljubljanske medobčinske lige ne gre najbolje. Po dobrem začetku in vse glasnejši želja po prvem mestu so v nadaljevanju zaigrali precej slabše. V zadnjem kolu so Kočevci izgubili v Ivančini gorici z 1:2. Ribničani so v II. skupini iste lige doma ugnali Jezero s 3:1.

• Rokometiški ribniška Inlesa bodo v nedeljo odstopovali na šestdnevno turnejo po ČSSR. Lesarji bodo sodelovali na močnem mednarodnem turnirju v Koprivnici, kjer jih čakajo predstavniki Vzhodne Nemčije, Poljske in domače Tatre, ki je član tamkajšnje prve lige.

• V tekmovalstvu za nogometni pokal na območju Dolenjske so si nogometaši Kočevja pripravi vstopnico za nadaljevanje nastopanje. V športnem parku Gaj so v zanimivem srečanju ugnali Ivančno gorico z 2:1, zmagi gostiteljev pa ne gre oporekati, saj so bili vsekoli boljši nasprotnik.

• Te dni se je pričelo tekmovalstvo v I. strelski republiški ligi. Ekipa Dobrepolja, predstavnik dolenjske regije, je v prvem kolu gostovala v Trbovljah in izgubila s tamkajšnjim STT 1.458:1.420. Dobrepoljčani so streljali dobro in pričakovati je, da bodo kmalu prišli tudi rezultati.

popustili in celo dovolili gostiteljem, da ogrozijo njihovo zmago. Prvič na letošnjem prvenstvu pa so zmagali Krčani. Proti Bakovcem so prikazali najboljšo igro doslej, še posebej velja to za razpoložena strelca Serba, ki je kar enajstkrat zatresel nasprotnikovo mrežo. V sobotnem medsebojnem srečanju Črnomlja in Krškega imajo slednji možnost potrditi dobro formo, prvi pa popraviti slednjič vtiš iz sobotne tekme.

TUDI LETOS ŠPORTNIK LETA

NOVO MESTO — Telesnokulturna skupnost Novo mesto bo tudi letos pripravila tradicionalno športno-zabavno prireditev s proglastitvijo najboljših športnikov in športnic dolenjske metropole. Letošnja prireditev bo v začetku decembra v novomeški športni dvorani pod Marofom, priprave nanjo pa že tečejo. Tudi tokrat bodo pri izbiri najboljših športnikov in športnic sodelovali bralci Dolenjskega lista.

TEK PRIJATELJSTVA IN SPOMINOV

NOVO MESTO — Novomeška zveza telesnokulturnih organizacij pripravila za prihodnji četrtek, 27. oktobra, tradicionalni tek prijateljstva in spominov v počastitev občinskega praznika. Kot je običaj, bo start ob 16. uri na jasi v Dolenjskih Toplicah, cilj pa po enajstih kilometrih na novomeškem Glavnem trgu. Ekipo sestavlja po osem tekačev, prijavitelj pa se je moč na ZTKO Novo mesto, p.p. 30, Novo mesto. Startnino v znesku 2.000 din za osebo bodo udeleženci plačali na startu v Dolenjskih Toplicah, najboljši pa čakajo pokali in medalje.

OKOLI KOSTANJEVIŠKEGA OTOKA

KOSTANJEVICA — ŠD Partizan iz Kostanjevice na Krki organizira v okviru praznovanja občinskega praznika že 5. regato okoli kostanjeviškega otoka. Prireditev bo v nedeljo, 23. oktobra, s startom ob 10.30. Prijave zbira organizator uru pred startom, udeleženci pa se bodo pomerili v vseh kategorijah, od pionirskih do veteranskih in turističnih. Dolžina prog sta 3 oziroma 4,5 kilometra.

POKAL TUDI ZA DOLENJCE — Na novomeški teniških igriščih je bilo prejšnjo sredo že 11. prvenstvo slovenskih novinarških hiš za pokal Dolenjskega lista. Po pričakovanju so žogico najbolj zadrževali štajerski novinarji, ki so imeli najresnejše tekmece v dolenjskih kolegih. Zmagoviti pokal je odšel k mariborskemu Večeru, ki je v finalu tesno ugnal lanske zmagovalce, ekipo 7 D. Na veliko veselje dvojice Dolenjskega lista (Bojan Budja, Izток Gačnik) tekme za tretje mesto ni bilo, saj so morali novinarji Dela predčasno v Ljubljano, tako da sta Novomeščani po uspešno prebrodenih uvodnih srečanjih brez boja dobila še to tekmo, s tem pa tudi prvi pokal za Dolenjce v enajstletni zgodovini teh srečanj. Nemara pa bi bil dolenjski izkupiček še boljši, če drugi ekipi, Studiu D, ne bi ponagajal zreb. Končni vrstni red: 1. Večer, 2. 7D, 3. Dolenjski list, 4. Delo, 5. Studio D, 6. Primorske novice, 7. Antena, 8. Kaj, 9. RTV Koper, 10. Dnevnik itd. Pokroviteljica tekmovalstva je bila novomeška TKS, pri organizaciji pa so pomagali še Krka, Novoteks, Novoles, Labod, Dana in Hotel grad Otočec. Na posnetku so tri najboljše ekipe, v sredini zmagovalna dvojica Večera, na levi igralca 7D in desno tretjevrščena predstavnica Dolenjskega lista

PRIČAKOVAN PORAZ

KRANJ — Novomeški košarkarji so po pričakovanju gladko izgubili prvenstveno srečanje 2. kola v moški SKL s Triglavom. Zmaga gostiteljev ni bila nikoli ogrožena, saj so vodili od prve do zadnje minute. Novolesovci, katerih edini cilj na letošnjem prvenstvu je ostati v družbi najboljših republiških ligišev, so igrali v okviru svojih sposobnosti, priložnost za morebitni drugi par točk pa imajo v soboto doma, ko jim pride v goste ekipa Rogaske.

POLFINALNI TURNIR ŠK NOVO MESTO

NOVO MESTO — Šahovski klub Novo mesto organizira polfinalni turnir za občinsko prvenstvo. Pravico udeležbe na njem imajo vsi igralci do vključno z drugokategorijami, medtem ko imajo nosilci I. kategorije in igralci z višjimi naslovi pravico neposredne udeležbe na finalnem turnirju. Začetek polfinalnega turnirja bo v torek, 25. oktobra, ob 17. uri v prostorih ŠK GIP Pionir, Zupancičeva sprehajališča 1.

POLOVIČEN IZKUPIČEK

NOVO MESTO — V soboto se je začelo tekmovalstvo v I. A slovenski namiznotenški ligi. Igralci Novega mesta so tokrat gostovali. Prvo srečanje v Piranu z istoimenskim klubom so dobili z rezultatom 6:3, nato pa izgubili v Novi Gorici s 4:5. Za Novo mesto so igrali samo trije igralci: Kočevar, Kešeljevič in Vitezić. Novomeščani so bili hendikepirani, ker zaradi razstave v novomeški športni dvorani cel teden pred začetkom lige niso mogli trenirati.

Prvak znan šele v nedeljo

Tretje mesto Zdovca na dirki za državno prvenstvo v motokrosu na Prilipah — Odločitev na Jastrebarskem

BREŽICE — Prizadevni športni delavci brežiškega AMD so konec minulega tedna pripravili izredno uspešno dvodnevno motokros prireditev, posvečeno občinskemu prazniku. Najprej so se tekmovalci pomerili v soboto v kategoriji do 125 kubikov za republiške naslove, nato pa še v nedeljo v dirki za državno prvenstvo v kategoriji do 250 ccm.

Najzanimivejši je bil zagotovo obračun za državno prvenstvo v kategoriji do 250 kubikov, kjer so domači gledalci pričakovali zanesljivo zmago domačega tekmovalca Marjana Zdovca, ki bi si s tem tudi zagotovil naslov prvaka. Toda na stezi na Prilipah Zdovec v nedeljo ni imel sreče, zasedel je šele tretje mesto, kar je spretno izkoristil njegov najhujši tekmeček za končni uspeh Slavko Baršič iz Karlovca in zmagal. Zdovec in Baršič imata tako pred zadnjo dirko, ki bo to nedeljo na Jastrebarskem, po 227 točk, tako da bo državni prvak znan šele v nedeljo popoldne. Dodajmo še, da je bila dvodnevna prireditev popopretna še in še v skokih za pokal občine Brežice.

Rezultati: republiško prvenstvo do 125 ccm: 1. Hamler (Unior Lenart) 37 točk, 2. Person (Orehova vas) 30, 3. Sitar (Slovenija avto) 28, itd.; republiško prvenstvo do 250 ccm: 1. Avbelj 40, 2. Kristof 32, 3.

Sloške (vsi AMD Brežice) 26, itd.; državno prvenstvo do 250 kubikov: 1. Baršič (Karlovac) 37, 2. Marjan Avbelj (Domžale) 30, 3. Zdovec (Brežice) 30 itd.

TUDI PIONIRJI V FINALU — Za dekleti so tudi novomeški pionirji dosegli lep uspeh. Mladi košarkarji Novolesa so se namreč uvrstili v zaključni finalni turnir prvenstva SRS, ki je bil minul nedeljo srečanju so Novomeščani izgubili z Iskra Delta Ježica z 48:63, nato pa v srečanju za 3. mesto ugnali Smelt Olimpijo s 76:56. Ježičani so v finalu premagali Goričane z razliko kar 33 košev. Najboljši v mladi novomeški vrsti, ki jo vidimo na posnetku s trenerjem Miranom Jermanom, so bili Červ, Grandovec, Zaturski, Štrumbelj in Lihteneger.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

II. ZVEZNA LIGA — zahod, moški, 2. KOLO: STUDENT VAZDUHOPLOVSTVO—PIONIR 1:3 (-11, -9, 13, -8)

Pionir: Travžan, Bašič, Povšič, Petkovič, Brulec, Černač, Prevorčnik, Goleš, Jovič, Peašinovič, Smrke, Berger.

LESTVICA: 1. Pionir 4 (6:1), 2. Jedinostvo Interplet 4 itd. V prihodnjem kolu igra Pionir doma z Jedinostvom Interpletom.

II. ZVEZNA LIGA, zahod, ženske, 2. KOLO: PROGRES—LIK KOČEVJE 3:0 (4, 12, 12).

Lik Kočevje: Ibrahimovič, Škufca, Drobnič, Turk, Ahac, Uran, Hočevar, Gornik, Kljun.

LESTVICA: 1. Jedinostvo Elir 4... 9. Lik Kočevje 2. V prihodnjem kolu igrajo Kočevke doma z Jedinostvom-Elir.

I. SOL, moški, 2. KOLO: ŠTAVBAR MTT ml. — LIK KOČEVJE 3:1 (17, 14, -5, 14)

Lik Kočevje: Knavs, Turk, Polovič, Levstik, Marinč, Hvala, Miklič, Papež, Bradač.

LESTVICA: 1. Topoljšica 4... 12. Lik Kočevje 0. V prihodnjem kolu igrajo Kočevci doma z Brezovico.

rokomet

SRL, moški, 5. KOLO: AJDOVŠČINA — INLES RIKO 27:28 (13:15) Inles Riko: Lapajne, Djokič, A. Mihelič, Mikulin, J. Jurč, 4. Dejak, S. Mihelič, Lesar, Šilc, 1. Mate 11, Fajdiga 4, Parezanovič. KRŠKO — BAKOVCI 28:24 (12:10)

Krško: Kuhar, Kekič, 3. Šerbec 11, Šebalj 7, Iskra 3, Bogovič 2, Bernar-

košarka

SKL, moški, 2. KOLO: TRI-GLAV—NOVOLES 100:78 (47:43) Novoles: Kramar 7, Gavranovič 5, Cerkovnik 12, Bajc 27, Radulović 2, Lučič 13, Pintar 5, Blatnik 7.

LESTVICA: 1. Mineral Slovan 4... 7. Novoles 3.

V prihodnjem kolu igrajo Novomeščani doma z Rogaske.

Mamograf postaja resničnost

Drugo akcijo so oblikovali poslušalci — Po valovih Studia D zbranih že 110 milijonov — Manjka še 60 milijonov — Odbor čaka še na pomoč delovnih organizacij in obrtnikov

NOVO MESTO — Akcija Darujmo zase je stara natanko mesec dni in samo še dober teden je do zaključka te doslej največje dobrodelne akcije na Dolenjskem in morda tudi v vsej naši domovini. Zbrati 300 milijonov dinarjev (30 starih milijard) ni kar tako, pa vendar upamo, da nam bo uspelo. To se je pokazalo že minul petek, ko smo na regionalni radijski postaji Studio D pripravili pogovor o mamografu, aparatu za zgodnje odkrivanje raka dojke, o akciji in o tem, kako bi se zbrali denar. Pa se je že v začetku oddaje oglasil eden od poslušalcev in predlagal, naj bi ponovno pripravili javno darovanje po valovih radia. Od takrat naprej (13,30 ure) do 12. ure ponoči na telefonskih številkah radia ni bilo več premora.

Ekipa v Studiu na takšno reakcijo poslušalcev ni bila pripravljena, zato se je bilo potrebno kar najhitreje organizirati. Sprejetih je bilo 1440 klicev, novi darovalci so za mamograf prispevali kar 45 milijonov din. V ponedeljek zjutraj so bile položnice z darovanjem znoskom že pri naslovnih, vsakdo pa je prejel še po eno prazno položnico z željo, da tudi on postane aktivist akcije Darujmo zase in najde med sordniki ali znanci novega darovalca.

Kako naprej? Odbor želi, da naprej in kar najhitreje poravnajo svoje obveznosti vsi darovalci, ki so že prejeli položnice. Ko bo to vse mimo, bo manjkalo še približno 60 milijonov dinarjev. Nekaj tega denarja bodo še poravnali dobri ljudje na žiro račun: sklada 52100-678-80144 pri občinskem odboru Rdečega križa v Novem mestu, lahko pa tudi osebo v pisarni te organizacije nasproti hotela Metropol.

Doslej se so v akciji najslabše izkazale delovne organizacije dolenjskih, belokranjskih in posavskih občin. Skupaj so prispevale le 40 milijonov dinarjev od skupaj zbranih 200 milijonov dinarjev, ki so jih prispevali posamezniki in skupine občanov. Prav na delovne organizacije in obrtnike se je odbor obrnil v tem času (obrtnikom se darovani znesek šteje v stroške) s pismom, naj se čim hitreje odločijo in pokažejo nekaj dobrotnosti tudi oni. Brez njihove pomoči bo akcija težko uspešno končana do 31. oktobra.

gaber, Vel. gaber 74 — 20.000; Boštjančič, Novo mesto, Vel. Bučna vas 22a — 30.000; Božič, Raka, Andro 28 — 20.000; Marija Božič, Cerklje, Zupca vas 52 — 30.000; Liljana in Sandi Božičnik, Senovo, Titova c. 90 — 50.000; Bračička, Novo mesto, Slavka Gruma 3a — 40.000; Hermina Bračička, Metlika, CBE 75 — 20.000; Drabač, Straža, Soteska 6 — 20.000; Brate, Moravče, Moravče 18 — 20.000; Anton in Marija Bratkovič, Skočjan, Gromovlje 42 — 20.000; Ivan Bregar, Smarješke Toplice, Bela cerkev 26 — 30.000; Slavko Bregar, Brusnice, Gabrje 26 — 30.000; Cvetka Brezovar, Trebnje, Repče 9 — 20.000; Brinc — Ikebana, Gradac, Otok — 200.000; Dragica Brinjevec, Mirna peč, Mirna peč 2 — 10.000; Ila Brinjevec, Krško, Sremska 29a — 20.000; Brodrič, Gradac, Škrlje 1 — 20.000; Brodrič, Gradac, Podzemelje 2 — 40.000; Brodrič, Leskovec, Senuse 29 — 30.000; Brozovič, Vinica, Seče selo 22 — 50.000; Joži Brula, Črnomelj, Talčji vrh 2 — 30.000; Veronika Brula, Črnomelj, Talčji vrh 2 — 20.000; Brulc, Novo mesto, Dol. Kamenje 10 — 20.000; Brulc, Sentjernej, Vrhovo 10 — 40.000; Brulc, Sentjernej, Cerov log 55 — 30.000; Brulc, Novo mesto, Zagrebška 6 — 20.000; Marija Brulc, Novo mesto, Sukljeta 6 — 20.000; Marija Brulc, Skočjan, Hraustule 12 — 20.000; Vera Brulc, Novo mesto, Smolenja vas 65 — 40.000; Ana in Vlado Bruner, Novo mesto, Šegova 10 — 20.000; Jožica Bruner, Črnomelj, Dobljčka gora 6 — 20.000; Brunskole, Črnomelj, Vodnikova 8 — 50.000; Brunskolina in inštal. Papež, Novo mesto, Pod Trško gor 67 — 100.000; Bučar, Novo mesto, Vel. Cikava 11 — 20.000; Ani Bučar, Novo mesto, Zalog 13 — 20.000; Bronislava Bučar, Straža, Hruševac 31 — 20.000; Bukovec, Dvor, Dvor 29 — 30.000; Anica Bukovec, Dol. Toplice, Loška vas 10 — 30.000; Darinka Bukovec, Brusnice, Ratež 17b — 20.000; Bukovec-Kuhar, Straža, Ob Krki 18 — 100.000; Mara Bulič, Novo mesto, Muhaber 12a — 20.000; Butala, Črnomelj, Grič 8a — 30.000; Butala, Črnomelj, Mihejva vas 7 — 30.000; Jože Butala, Črnomelj, Grič 5 — 30.000; Cekuta, Novo mesto, Cesarjeva 12 — 30.000; Cerjanec, Gradac, Gradac 38 — 40.000; Marjan Cerjavec Plešitstvo, Gradac, Gradac 38 — 100.000; Cesar, Novo mesto, Belokranjska 44 — 50.000; Cesar, Trebnje, Prijateljstva cesta 6 — 20.000; Cesar, Metlika, Stražnji vrh 3 — 30.000; Rudolf in Olga Cikanek, Straža, Gaj 7 — 50.000; Cimerman, Sentjernej, Dol. Stara vas 42 — 30.000; Slavica in Jože Cimerman, Skočjan, Skočjan 10 — 20.000; Stelka Cimperman, Skočjan, Jerman vrh 6 — 20.000; Sonja Cimraj, Novo mesto, Ljubljanska 4 — 20.000; Cirk, Ljubljana, Dvapravljaka 18 — 10.000; Stelka Cizelj, Novo mesto, C. herojev 66 — 30.000; Colarič, Novo mesto, Lebanova 18 — 50.000; Coralič, Sentjernej, Resaljeva c. 3 — 30.000; Colarič, Novo mesto, Nad mlini 25 — 50.000; Petra in Simona Colarič, Novo mesto, Cesta herojev 38 — 20.000; Anica Cotar, Krško, Dalmatinova 7 — 30.000; Cugelj, Sentrupert, Vrh 9 — 20.000; Cugelj, Smarješke Toplice, Družinska vas 11 — 30.000; Marijka Cvalj, Sentjernej, Dol. Maharovec 1 — 20.000; Cvelbar, Sentjernej, Roje 6 — 20.000; Cvelbar, Sentjernej, Roje 6 — 20.000; Majda Cvelbar, Novo mesto, Vidmarjeva 21 — 20.000; Cvetanovskij, Novo mesto, Ravgovska 10 — 20.000; Cvitkovič, Adlešiči, Dolenci 4 — 20.000; Čelič, Urna sela, Urna sela 144 — 30.000; Berta Čemac, Črnomelj, Heroja Starbe 14 — 30.000; Katica Černe, Sentjernej, Dobravica 16 — 30.000; Činkole, Smarješke Toplice, Dol. Kronova 34 — 20.000; Činkole, Smarješke Toplice, Kronova 36 — 30.000; Čretnik, Novo mesto, Šmihel 65 — 50.000; Črnič, Črnomelj, Ločka 42 — 30.000; Marija Črnič, Črnomelj, Partizanska pot 17 — 20.000; Čučnik, Novo mesto, Pod Trško gor 20 — 30.000; Kristina in Lojze Čučnik, Ljubljana, Vlagovčeva 35 — 20.000; Čulina, Straža, Vavta vas 73 — 30.000; Danko, Leskovec, Vrtinarska pot 17 — 20.000; Darovec, Straža, Pod Srobotnikom 26 — 50.000; Jožefa Darovec, Straža, Stara cesta 14 — 20.000; Milan Debeljak, Dol. Toplice, Ul. I. brigade VDV 6 — 40.000; Martina Debevc, Brusnice, Ratež 23 — 20.000; Debnikar, Dolga vas, Omerzovala ul. 12 — 40.000; Derganc, Semič, Semič 9 — 50.000; Derganc, Novo mesto, Dol. Kamenca 37a — 20.000; Anica Derganc, Straža, Podgora 33a — 20.000; Dernač, Sevnica, Ribniški 54 — 20.000; Dzeranič, Krško, Dolenja vas 36a — 30.000; Didovič, Semič, Nestopija vas 10 — 100.000; Alojz Didovič, Semič, Podrebrje 10 — 20.000; Marica Didovič, Semič, Semič 30b — 20.000; Martin in Slavko Didovič, Semič, Semič 30b — 20.000; Dimc, Krško, Pavlinova 11 — 20.000; Dimnikarstvo Horvat, Straža, Pod vingaradi 6 — 50.000; Dimnikarstvo Alojz Kristof, Mirna, Sokolska c. 24 — 20.000; Dolar, Sentjernej, Novomeška c. 24 — 20.000; Dolar, Sentjernej, Gor. Brezovica 12 — 20.000; Dolenjka Skočjan-kolektiv, Skočjan, Pri mostu — 30.000; Dom počitka Metlika, popoldnarska izmena, Metlika — 30.000; Dom starejših občanov, Bernarda Barač, pop. izm., Novo mesto — 60.000; Dom starejših občanov, Jožica Kocjan, Črnomelj — 60.000; Ančka Domitranovič, Mirna peč, Čemše 5 — 20.000; Dragana, Novo mesto, Črnačnice 54 — 40.000; Ana Dragan, Novo mesto, Prečna 26 — 20.000; Marija Dragos, Črnomelj, Tušev dol 13 — 10.000; Nežka Držar, Novo mesto, Prečna 3b — 50.000; Marjan Drenovec, Novo mesto, Marjana Kozine 1 — 30.000; Drobež, Sentjernej, Zg. Gomila 2 — 20.000; Mara Drobnič, Straža, Rumanja vas 42 — 20.000; Dužina, Novo mesto, Kurška pot 18 — 50.000; Duplar, Dol. Toplice, Sela 9 — 20.000; Jožica Dušančič, Krško, Gučeva 5 — 20.000; Anton Dvojmoč, Črnomelj, Čardak 2 — 30.000; Snežana Dvornič, Brežice Veljka Vlahoviča 6 — 20.000; Elektroinstalacije, Semič, Cerovec 17 — 20.000; Erjavec, Otocec, Sela pri Ratežu — 20.000; Erjavec, Dol. Toplice, Ob Sušici 31 — 20.000; Erjavec, Brusnice, Potov vrh 48 — 20.000; Erjavec, Trebnje, Vina Gorica 7 — 20.000; Gregor Fabjan, Novo mesto, Dol. Kamenje 16 — 20.000; Fanika Požek, Črnomelj, Butarjeva 2 — 40.000; Fenc, Novo mesto, Muhaber 16b — 20.000; Ferkojli-Dular, Skočjan, Zaveček 10 — 50.000; Sonja Ferlan, (Labod, toz Libna, B. 3100), Senovo, Tomšičeva 27 — 20.000; Darinka Fideršek, Novo mesto, Slavka Gruma 64 — 20.000; Sonja Fideršek, Novo mesto, Slavka Gruma 64 — 10.000; Filof, Straža, Soteska 99 — 30.000; Fink, Dragatuz, Dragatuz 12c — 20.000; Fink, Novo mesto, Drska 10 — 30.000; Anica Fink, Straža, Podgora 13 — 30.000; Anton Fink, Dol. Toplice, Podturen 58 — 30.000; Irena Fink, Dol. Toplice, Kočevske Poljane 12 — 10.000; Marija Fink, Dol. Toplice, Suhor 13a — 20.000; Marija Fink, Novo mesto, Loča 41 — 20.000; Jožica Flanc, Metlika, Rosal-

nice 62 — 20.000; Florjančič, Trebelno, Roje — 30.000; Florjančič, Leskovec pri Krškem, Gozdna pot 2a — 40.000; Anica Francič, Novo mesto, Kristanova 36 — 20.000; Rajko Francič, Sentjernej, Čadraže 14 — 30.000; Franko, Novo mesto, Kettejev drevored 43 — 20.000; Franko, Sentjernej, Razdrto 6 — 40.000; Marija Franko, Jesenice, Obrežje 25 — 20.000; Jožica Friedel, Koprivnica, Koprivnica 15 — 20.000; Frizerski salon M. Miler, Metlika, Tovarniška 2 — 50.000; Frizerski salon Topuzovič, Črnomelj, 21. oktobra 13 — 120.000; Furar, Artič, Artič 14 — 20.000; Gabrijel, Novo mesto, Na tratah 23 — 40.000; Miro Gabrijel, Trebnje, Rimska cesta 36 — 50.000; Gačnik, Metlika, Jerbova 8a — 50.000; Anton Gačnik, Smarje Sap, Trubarjeva 6 — 20.000; Galič, Mirna peč, Malenska vas 11 — 20.000; Slavko Galič, Mirna peč, Juvanja vas 13 — 20.000; Garlovič, Črnomelj, Viniška 6 — 30.000; Gasliško društvo Gromovlje, (Ludvik Praznik), 68275 Skočjan — 50.000; Gasperšič, Straža, Sela 35 — 50.000; Ani Gasperšič, Novo mesto, Drska 35 — 40.000; Marija Gasperšič, Straža, Hruševac 3 — 40.000; Gazvoda, Brusnice, Male Brusnice 3 — 20.000; Gazvoda, Brusnice, Gabrje 138 — 30.000; Jože Gazvoda, Novo mesto, Ždinja vas 38 — 20.000; Majda Gazvoda, Brusnice, Gabrje 15 — 20.000; Gelter in Miller, Črnomelj, Butarjska — 50.000; Marija Gerdelj, Novo mesto, Zagrebška 12 — 100.000; Gerškij, Metlika, Zupančičeva 6 — 20.000; Bojan Gerškij, Suhor, Gor. Suhor 14 — 20.000; Valerija Germ, Novo mesto, Slavka Gruma 28 — 20.000; Glavan, Straža, Jurka vas 37 — 20.000; Irena Glavan, Straža, Na žago 18 — 50.000; Glazer, Črnomelj, Svibnik 3 — 30.000; Polona in Valerija Godina, Črnomelj, Mirana Jarca 4 — 20.000; Gokjovič, Kočevje, Pri Unionu 29 — 50.000; Gole, Trebnje, Stari trg 42 — 40.000; Anton Gole, Trebnje, Stari trg 26 — 30.000; Goljuf, Novo mesto, Cesta brigade 29 — 20.000; Iganc Golob, Novo mesto, Regerjeva 61 — 40.000; Jože in Ana Golob, Sentjernej, Resaljeva 1 — 50.000; Rudi Golob, Trebnje, Dol. Nemška vas, Buška 50.000; Ana in Franc Golobič, Skočjan, Zalog 3 — 50.000; Anica Golobič, Semič, Kravčiji vrh 10 — 20.000; Miha Golubič, Črnomelj, Stražnji vrh 17 — 40.000; Pepca Gorc, Dobrič, Luža 15 — 20.000; Gorenc, Lj-Moste, Kajuhovala 34 — 20.000; Gorenc, Novo mesto, Smolenja vas 18 — 30.000; Franci in Marinka Gorenc, Sentrupert, Sentrupert 112 — 20.000; Marjana Gorenc, Novo mesto, Cesta herojev 38 — 20.000; Slavko Gorenc, Novo mesto, Irča vas 5 — 20.000; Gornik, Metlika, Levstikova 10 — 30.000; Gorše, Dol. Toplice, Meniška vas 9 — 20.000; Gorše, Črnomelj, Kočevje 5a — 40.000; Andreja Gorše, Višnja gora, Sp. Brezovo 22 — 20.000; Zdravko Gorše, Straža, Drganja sela 47 — 50.000; Goršič, Turjak, Gradec nh, — 20.000; Gospodarič, Trebnje, Dol 14 — 30.000; Lojzka Gospodarič, Novo mesto, Ravgovska 10 — 20.000; Gostilna Gorenc, Brusnice, Pod Gorjanci — 50.000; Gostilna Kaič, Ljubljana, Kavčičeva 8 — 100.000; Gostilna Kolesar, Dol. Toplice, Dol. Sušice 22 — 100.000; Gostilna Meglič, Trebnje, Obrtniška 2 — 50.000; Gostilna Prešeren, Smarješke Toplice, Kronova 4 — 100.000; Gostilna Stampohar Barbara, Gradac, Gradac 117 — 100.000; Pika Gošnik, Novo mesto, Jerebova 3a — 30.000; Karolina Goštin, Novo mesto, Skalickjeva 6 — 20.000; Zvonka Gotlib, Brusnice, Ratež 16 — 20.000; Frančiška Grabnar, Vel. Gaber, Bič 5 — 20.000; Lojze Grabnar, Ljubljana, Grablovičeva 32 — 20.000; Gradinar, Črnomelj, Čardak 2 — 20.000; Gradinar, Dol. Toplice, Dol. Sušice 8 — 20.000; Grahek, Črnomelj, Petrova vas 12 — 20.000; Angela Grahek, Črnomelj, Zadržna cesta 27 — 20.000; Marija Grahek, Črnomelj, Voljna vas 8b — 20.000; Ivanka Granda, Novo mesto, Partizanska 14 — 20.000; Grčar, Lj-Dravje, C. Andreja Bitenca 78 — 20.000; Elizabeta Grdešič, Črnomelj, Dobljče 30 — 30.000; Gregorič, Smarješke Toplice, Družinska vas 12 — 30.000; Gregorič, Trebnje, Čejševje 3 — 20.000; Pavla Gregorič, Novo mesto, Slavka Gruma 14 — 20.000; Anica Gregorič, Črnomelj, Viniška 45 — 20.000; Malči Gregorič, Novo mesto, Trdipova 5c — 20.000; Majda Greznik, Trebnje, Štefan 18 — 20.000; Gregorič, Sentjernej, Gor. Brezovica 9 — 20.000; Vera Grgrar, Črnomelj, Zadržna 31 — 30.000; Jože Gril, Dol. Toplice, Podturen 88 — 20.000; Milka Grivec, Mirna peč, Dol. Globodol 11 — 20.000; Grlca, Mokronog, Brezovica 8 — 40.000; Grm, Novo mesto, Češka vas 16 — 20.000; Jože Grm, Vel. Gaber, Stehanja vas 12 — 30.000; Gromovšek, Trebnje, Vrhtrbnje 10 — 30.000; Grošelj, Višnja gora, Sp. Brezovo 17 — 30.000; Groznik, Trebnje, Levstikova 21 — 50.000; Grubar, Novo mesto, K Roku 24 — 20.000; Hančič, Novo mesto, Koštalova 14 — 20.000; Hanov, Adlešiči, Tribučni h — 50.000; Marija Hircelj, Grosuplje, Trubarjeva 14 — 20.000; Hilebec, Novo mesto, Dol. Kamenca 54 — 50.000; Hočevar, Novo mesto, Zagrebška 14 — 20.000; Hočevar, Novo mesto, Kristanova 24 — 50.000; Hočevar, Videm Dobropele, Podgora 23 — 50.000; Cvetka Hočevar, Novo mesto, Krka 2 — 20.000; Jožefa Hočevar, Mokronog, Pučava 6 — 50.000; Marija Hočevar, Novo mesto, Zalog 3 — 20.000; Homan, Sentjernej, Smalčja vas 33 — 20.000; Horvat, Metlika, Osipa sesta 16 — 30.000; Horvat, Straža, Gradiška 31 — 20.000; Horvat, Mirna, Cesta III. bat. VDV 54 — 20.000; Antonija Horvat, Mercator-Smarjeta 5, Smarješke Toplice — 40.000; Marija Horvat, Veliki Gaber, Cesta 18 — 50.000; Nada Horvat, Straža, Gor. Straža 128 — 20.000; Hjeturjev, Adlešiči, Bedem 10 — 20.000; Hožnar, Črnomelj, Ručetna vas 8 — 20.000; Hranilovič, Metlika, Brez revolucije 2 — 20.000; Hrastrar, Smarješke Toplice, Dol. Kronova 21 — 60.000; Hrastrar, Novo mesto, V Brezov log 18 — 30.000; Marija Hrastrar, Novo mesto, Šegova 20 — 20.000; Hrastrvoček, Brežice, Bratov Cerjakov 31 — 30.000; Hren, Novo mesto, Smolenja vas 76 — 20.000; Gvido Hren, Novo mesto, V Brezov log 2 — 30.000; Nina Hren, Novo mesto, V Brezov log 2 — 50.000; Hribar, Leskovec, Anke Salmič 75 — 30.000; Hribar, Smar. Topl., Družinska vas 30a — 20.000; Hribar, Cerklje, Cerklje ob Krki 22 — 20.000; Hribar, Smarješke Toplice, Bela cerkev 5 — 20.000; Hribar, Sentjernej, Smarje 31 — 20.000; Bojan Hribar, Novo mesto, Gor. Kapence 1 — 20.000; Jože Hribar, Novo mesto, Šmihel 43 — 50.000; Milka Hribar, (Labod, toz Libna, B. 5100), Krško, Podbočje 43 — 170.000; Jože Hribarček, Globoko, Brezje pri Bošnjem 13 — 20.000; Hrovat, Novo mesto, Cesarjeva 18 — 40.000; Hrovat, Novo mesto, Cesarjeva 18a — 40.000; Hrovat, Novo mesto, Mestne njeve 11 — 20.000; Judita Hrovat, Novo mesto, Trdinova 3a — 30.000; Mara Hrovat, Novo mesto, Cesta herojev 52 — 20.000; Pavla Hrovat, Sentjernej, Gor. Brezovica 31 — 30.000; Tina Hrovat, Dol. Toplice, Roška c. 15 — 20.000; Marija Hude, Mirna peč, Malenska vas 1 — 20.000; Franc Hubscher, Novo mesto, Nad Mlini 20 — 100.000; Stelka Humljan, Novo mesto, Cesta herojev — 20.000; Hunjet, Novo mesto, Ravgovska 16 — 30.000; Husak, Novo mesto, Smolenja vas 77 — 20.000; Milka Hvala, Gradac, Vranoviči 21 — 20.000; Redzet

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 21. X.

9.35 — 12.50 in 16.15 — 0.30 TELE-TEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 MOZAIK:
TEDNIK
11.00 MEDNARODNA OBZORJA
11.40 LORCA, ponovitev 1. dela nadaljevanke
12.35 VIDEO STRANI
16.30 POROČILA
16.45 MOZAIK, ponovitev TEDNIKA
17.45 ANTILOPIANA VRNITEV, 2. del nadaljevanke
18.15 SODOBNA MEDICINA: OPE-
RACIJA OČI, 2. del
18.45 RISANKA
18.55 VIDEO STRANI
19.00 VREME

19.01 OBZORNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
19.59 ZRČALO TEDNA
20.25 TUJČEVE ROKE, 2. del nadaljevanke
21.25 ČAS NEGOTOVOSTI: MOGOČ-
NO NASPROTOVANJE, 3. del an-
gleške dok. serije
22.25 DNEVNIK
22.40 DOM BERNARDE ALBE, špan-
ski film
0.20 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

17.55 Košarka Boston Celtic: YU —
19.30 Dnevnik — 20.00 Koncert simfo-
ničnega orkestra Slovenske filharmonije

SOBOTA, 22. X.

7.45 — 12.05 in 16.30 — 0.35 TELE-
TEKST
8.00 VIDEO STRANI
8.10 PONOVIŠTE OTROŠKIH OD-
DAJ:
RAĐOVEDNI TAČEK
LONČEK, KUHAJ
SVILENA OBLEKA
DRUGA IZMENA
STUDIO JE VAŠ: SLADOLED
ZA PLESALCE
NORO, NOREJŠE, NORIŠNICA
POLTRONA EXPRESS
10.10 EX LIBRIS: AKT, ponovitev
11.10 IZBOR IZ TEDENSKIE PRO-
GRAMSKIE TVORNOSTI
11.50 VIDEO STRANI
16.45 POROČILA
17.00 PTICE PRIHAJAJO, bolgarski
mladinski film
18.25 DA NE BI BOLELO: OPEKLINE
18.45 RISANKA
19.00 VREME
19.01 KNJIGA
19.30 DNEVNIK
19.59 NAŠ UTRIP
20.25 ŽREBANJE 3x3
20.35 DIAMANTNA DINASTIJA, 1.
del ameriške nadaljevanke

21.30 ZABAVNOGLASBENA ODDA-
JA
23.30 DNEVNIK
22.45 RISTANC, ameriški film
0.25 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

Opomba: košarkarski turnir v Španiji
14.20 Kako biti skupaj — 14.50 Mario
(kanadski mladinski film) — 16.24 Slo-
vesna zaobljuba (ponovitev drame) —
17.45 Bajka o kraljevih češnjah (lutkovna
igra) — 18.40 Dallas — 19.30 Dnevnik
— 20.10 Fantje in punce (ameriški film)
— 22.30 Športna sobota

TV ZAGREB

9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35
Ponovitev nočnega programa — 16.05
Spomin na Španijo — 17.00 Narodna
glasba — 17.30 Poročila — 17.35 TV
koledar — 17.45 Sedem TV dni — 18.30
Prisrčno vaši — 19.15 Risanka — 19.30
Dnevnik — 20.00 Concertino — 20.15
Surovi udarci (ameriški film) — 21.50
Dnevnik — 22.10 Noč in dan — 0.10
Poročila

NEDELJA, 23. X.

9.05 — 13.15 in 13.25 — 22.30
TELETEKST
9.20 VIDEO STRANI
9.30 ŽIV ZAV
10.15 VRNITEV ANTILOPE, ponovitev
2. dela nadaljevanke
10.40 DIAMANTNA DINASTIJA, po-
novitev 1. dela nadaljevanke
11.30 DOMAČI ANSAMBLE: SLO-
VENSKI MUZIKANTJE
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 VIDEO STRANI
13.20 LETA IN DNEVI TEČEJO, 7. del
poljske nadaljevanke
14.55 KOLO SREČE, ponovitev
15.55 GOSPA BOVARY, ameriški film
17.45 KAVARNA

18.45 RISANKA
19.00 VREME
19.01 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK
20.10 VRNITEV IN KAKTUSI, zadnji
del nadaljevanke
20.45 ZDRAVO
22.15 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

Opomba: košarkarski turnir v Španiji
9.00 Dages za jutri — 12.00 Angljuje —
14.00 Športno-zabavno popoldne —
19.30 Dnevnik — 20.00 Poljudnoznanst-
veni film — 20.45 Informativna oddaja
— 21.00 Mali koncert — 21.20 Športni
pregled

PONEDELJEK, 24. X.

9.35 — 12.35 in 16.35 — 22.30
TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 MOZAIK:
ZRČALO TEDNA
10.15 NAŠ UTRIP
10.30 FANT IZ BROOKLYNA, ame-
riški film
12.20 VIDEO STRANI
16.50 VIDEO STRANI
17.05 MOZAIK, ponovitev
17.35 RAĐOVEDNI TAČEK
17.50 DRUGA IZMENA
18.20 DRUŽINA ŠIMPANZOV, pol-
judnoznanstvena oddaja

18.45 RISANKA
18.55 VIDEO STRANI
19.00 VREME
19.01 OBZORNIK
19.30 DNEVNIK
20.10 QUEENIE, 1. del ameriške nadalje-
vanke
21.00 DINAR
21.40 NUREJEV, 2. del baletne oddaje
22.05 DNEVNIK
22.20 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

18.00 Beograjski TV program — 19.00
Indirekt — 19.30 Dnevnik — 20.00
Shakespeare na TV: Zimska pravljica —
22.55 Mali koncert

TOREK, 25. X.

9.35 — 11.40 in 15.50 — 22.55
TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 MOZAIK: ŠOLSKA TV
11.00 ANGLEŠČINA, 52. lekcija
11.25 VIDEO STRANI
16.15 VIDEO STRANI
16.30 MOZAIK, ponovitev
17.30 LONČEK KUHAJ

17.35 TEDENSKI ZABAVNIK
18.45 RISANKA
19.00 VREME
19.01 OBZORNIK
19.30 DNEVNIK
20.10 TONE PARTLIČIČ: ŠČUKA DA
TE KAP
21.50 OSMI DAN, oddaja o kulturi
22.30 DNEVNIK
22.45 VIDEO STRANI

SREDA, 26. X.

9.35 — 12.30 in 15.50 — 23.20
TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 MOZAIK: T. PARTLIČIČ: ŠČU-
KA DA TE KAP
11.35 OSMI DAN, oddaja o kulturi
12.15 VIDEO STRANI
16.15 VIDEO STRANI
16.30 MOZAIK, ponovitev
17.10 ANGLEŠČINA, 52. lekcija, pono-
vitev

17.30 KOSTANJEV ŠKRAT
17.40 STUDIO JE VAŠ: NE POHODI
GA, 1. oddaja
18.15 ANGLEŠKI SLAPŠHUDIČEVE
GORE, dok. oddaja
18.45 RISANKA
19.00 VREME
19.01 OBZORNIK
19.30 DNEVNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
20.10 FILM TEDNA: ŽERJAVICA,
švicarski film

ČETRTEK, 27. X.

9.35 — 12.30 in 16.15 — 23.10
TELETEKST
9.50 VIDEO STRANI
10.00 MOZAIK: ŠOLSKA TV
11.00 ANTONJEVA ŠANSA, češkoslo-
vaški film
16.45 MOZAIK, ponovitev
17.45 NORO, NOREJŠE, NORIŠNICA
POLTRONA EXPRESS
18.15 NAŠA PESEM
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
20.05 TEDNIK
21.15 LORCA, 2. del španske nadalje-
vanke
22.10 DNEVNIK
22.25 SOLUNSKI ATENTATORJI, ju-
goslovanski film
00.00 VIDEO STRANI

SREČANJE

NAPOVEDOVALCEV
LJUBLJANA — Danes, jutri
in v soboto se bodo v Ljubljani
sešli RTV napovedovalci na 8.
srečanju RTV napovedovalcev
Jugoslavije. Pogovarjali se bodo
zlasti o vodenju programov, kot
so val 202, jutranji in nočni pro-
gram, športno popoldne itd. Napo-
vedovalci vseh jugoslovanskih
RTV središč bodo jutri dopolnile
gostje Vala 202. Pokrovitelji sre-
čanja so Radio Ljubljana, Global
Ljubljana, Donit Medvode, Svi-
lanit Kamnik, Franc Jeržek iz
Sore, Apis Šentilj, Zvezda združenj
šoferjev in avtomehnikov Slo-
venije in drugi.

AKCIJO VODITA DOLENJSKI LIST IN STUDIO D

Za mamograf so darovali: Am

**DO KOMUNALA Novo mesto, p. o.
Cesta kom. Staneta 2**

OBVESTILO

Občane novomeške občine obveščamo, da bomo od 24. 10. do 28. 10. organizirali odvoz kosovnih odpadkov iz gospodinjstev pod naslednjimi pogoji:

1. Odvoz kosovnih odpadkov se bo izvajal le iz naselij oziroma gospodinjstev, iz katerih že odvažamo komunalne odpadke.

2. Kosovne odpadke je potrebno primerno zložiti, povezati oziroma zapakirati ter jih odložiti na določen dan odvoza do 6. ure zjutraj ob poti, kjer običajno pobiramo odpadke. Kraji KS Center morajo kosovne odpadke pripraviti za odvoz, dan pred rednim odvozom komunalnih odpadkov, to je v ponedeljek 24. 10.

3. Kosovni odpadki iz gospodinjstev so:

- pohištvo
- gospodinjstveni aparati
- sanitarni elementi in
- drugi kosovni predmeti iz gospodinjstva.

4. Odpadke sekundarnih surovin, kot so papir, staro železo in steklo, bo zbirala DO DINOS po istem dnevnem razporedu. Tudi odpadne sekundarne surovine morajo biti pripravljene na enak način kot kosovni odpadki.

5. Dnevni razpored odvoza kosovnih odpadkov iz posameznih krajev oziroma ulic Novega mesta:

Ponedeljek, 24. 10.

Novo mesto: Pod Trško goro, Ločna, Bršljin, Cegelnica, Cesta herojev, Cankarjeva, Lamutova, Kolodvorska, Prisojna pot, Kurirska pot, Kettejev drevored, Bršljin, Slakova, Foersterjeva, Mestne njive, Ljubljanska cesta, Koštičeva, Slavka Gruma, Lebanova, Šmihelska, Mirana Jarca, Drska, Partizanska, Šegova, Nad mlino, Cesarjeva, Volčičeva, Kristanova, Lešnica, Mačkovec, Sevno, Lutrško selo, Otočec, D. Straža, Mirna peč, Muhaber, Ratež, Podgora, V. Brusnice, Prečna

TOREK, 25. 10.

Novo mesto: Irča vas, Brod, Košenice, Ivana Roba, Gotna vas, Danila Bučarja, Vandotova, Ul. Stare pravde, Brezov log, Česta brigad, Na Loko, Mej vrti, Kastelčeva, Kidričev trg, Vrhovčeva, Dilančeva, Strojarska pot, Streliška, Pot na žago, Detelova, Germova, Jenkova, Seidlova, Jerebova, Šolska, Strma pot, Društveni trg, Čitalniška, DeFranceschijeva, Dalmatinova, Novi trg, Ulica Talcev, Glavni trg, Sokolska, Prešernova trg, Muzejska, Breg, Komandanta Staneta, Hladnikova, Trubarjeva, Kratka ulica, K sodišču, Kosova, Cvelbarjeva, Pugljeva, Zagrebška, Majde Silc, Regrča vas, Sukljetova, Ob Težki vodi, Ul. XII. udarne brig., Milke Šobar, K Roku, Šmihel Srebrniče, Jurka vas, Vavta vas, Potok, Stopiče, Črmošnjice, D. Težka voda, Jedinščica

SREDA, 26. 10.

Novo mesto: Drejčeto pot, Na lazu, Pot na Gorjance, Žabja vas, Na tratah, Lobetova, Ragovo, Trdinova, Ragoška, Ilke Vaštetove, Maistrova, Jurčičeva, Skalickyjeva, Valantičeva, V Ragov log, Milana Majcna, Resljeva, Slavčeva, Tavčarjeva, Stritarjeva, Kotarjeva, Kandijška, Karlovška, Marjana Kozine, Adamičeva Soteska, Žužemberk, G. Straža, D. Polje, Dvor, V. Cikava, M. Slatnik, M. Cikava, Smolenja vas, D. Kamence, V. Bučna vas

ČETRTEK, 27. 10.

Podturn, D. Gradišče, G. Gradišče, Rumanja vas, Dol. Toplice

PETEK, 28. 10.

Brezovica, Dobruška vas, Šmarjeta, Bela Cerkve, Šmarješke Toplice, Škocjan, Šentjernej

Novo mesto, 12. 10. 1988

DO KOMUNALA Novo mesto
DO DINOS Novo mesto

*Kje si, ljuba žena—mamica,
kje tvoj zlati je obraz,
kje tvoje zlato je srce,
kje so tvoje pridne roke,
ki skrbele so za nas?*

ZAHVALA

V 58. letu starosti nas je mnogo prezgodaj nepričakovano zapustila draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

FRANČIŠKA KUKEC

iz Križa 27 pri Tržišču

Ob nenadni izgubi drage žene in mame se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in podarjene vence in cvetje ter vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Groboljšku, delovnim organizacijam iz Sevnice in UNZ Novo mesto, gospodu kaplanu za lepo opravljeni obred ter govrniku za poslovilne besede, kakor tudi družinama Jene in Švigelj.

Vsi njeni

*V domu našem je praznina,
v srcih naših bolečina,
spomin na tebe pa živi,
čeprav te več med nami ni.*

ZAHVALA

V prvem letu starosti nas je zapustil dragi sinko, bratec, vnuček, nečak in bratranec

ANDREJČEK MURN

iz Podgore pri Straži

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo osebju pediatričnega oddelka Splošne bolnice Novo mesto, kolektivu Novoles-TOZD BLP Novo mesto ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: očka, mamica, bratca Matjaž in Klemen ter ostalo sorodstvo

*Vse, o vse je bilo zaman,
zaprt je moj hram, ugasnil je dan,
ves svet pred mano je zaprt,
šel sem s tabo, silna smrt.*

S. Kosovel

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, brata in strica

STANISLAVA LEGANA

z Jame pri Dvoru

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom, ki ste kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, izrekli sožalje, darovali cvetje in spremili pokojnega v lepem številu do njegovega prerenega groba. Naša hvala zdravnikom in strežnemu osebju bolnice Novo mesto, njegovim sodelavcem iz Cestnega podjetja Novo mesto, Novolesu Dvor, gasilcem z Dvora in okolice, pevcem iz Žužemberka za zapevte žalostinke, obema govrnikoma kakor tudi g. župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoca žena Martina in sin Stanko ter ostalo sorodstvo

*Ko gledam, ko gledam v to črno zemljo,
spominjam se tebe, si brišem solzo.*

V SPOMIN

SLAVKI KOLENC

roj. Mrazek

24. oktobra bo minilo žalostno leto, odkar je ni več z nami. Hvala vsem, ki se je spominjate, ji prižigate svečke in nosite cvetje na njen prerani grob.

Žalujoci: vsi njeni

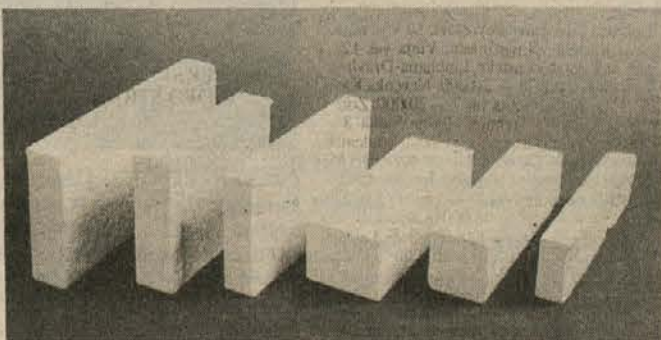
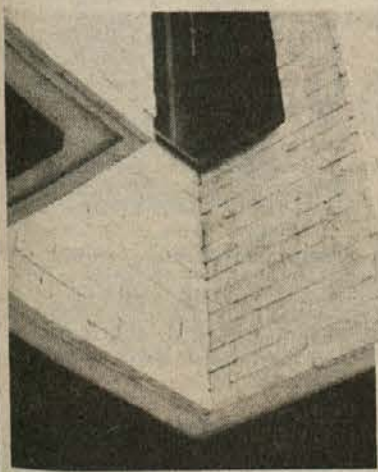
Slovenija
Moja dežela.

**SALONIT
ANHOVO**
industrija gradbenega materiala, anhovo

**TOZD
OPEKARNA
BREŽICE**

tel. 0608/61-798
61-222

telex: 35708

S cepljeno silikatno opeko lahko nadomestimo lomljen kamen pri oblaganju zunanjih zidov, vse bolj pa se uveljavlja tudi kot dekorativna stenska obloga pri urejanju bivalnih prostorov. Naravna, bela barva cepljene opeke prinaša v prostore svetlobo, groba površina s poudarjeno strukturo materiala pa razgiba stenske površine, ki tako postanejo pomemben dekorativni element pri oblikovanju interierov.

emona hoteli
terme čatež
telefon 62-110

**Mesec jesenskih dobrot in
glasbe v Termah Čatež**
15. oktober — 15. november

specialitete z gobami
pečena raca s kostanji
kostanjeve sladice
mošt
jesensko sadje

Terme Čatež vas vabijo!

Vljudno vas vabimo, da si ob prazniku občine Novo mesto, v soboto, 22. oktobra 1988 med 9.00 in 13.00 uro ogledate modernizirane in povečane proizvodne zmogljivosti v KRKI, TOZD IZOLACIJE, Novo mesto, Bršljin 62.

KRKA NOVOTERM

tedenski koledar

Četrtek, 20. oktobra — Irena Petek, 21. oktobra — Uršula Sobota, 22. oktobra — Zorislav Nedelja, 23. oktobra — Severin Ponedeljek, 24. oktobra — Dan OZN Torek, 25. oktobra — Darinka Sreda, 26. oktobra — Lucijan

LUNINE MENE

25. oktobra ob 5.35 — ščip

kino

BREŽICE: 21. in 22. (ob 20. uri) ameriška komedija Priročnik za seks. 23. (ob 18. in 20. uri) in 24. (ob 20. uri) ameriški pustolovski film Dune — puščavski planet. 25. in 26. (ob 20. uri) italijanski grozotni film Pregrešna nuna. CRNOMELJ: 20. (ob 19. uri) italijanski film Miranda. 21. (ob 19. uri) ameriški film Boter. II. del. 23. (ob 18. uri) italijanski film Močni fantje; ter (ob 20. uri) ameriški film Detektivka iz Beverly Hillsa. 25. (ob 19. uri) ameriški film Zakon pesti. KRŠKO: 20. (ob 20. uri) hongkongaški akcijski film Življenje Ninje. 21. 10.

službo dobi

MLADIM komunikativnim osebam sudičimo honorarno zaposlitev s tedenskim izplačilom. Pogoji: prosti vikendi in lasten prevoz. Dobimo se v petek, 21. oktobra, in torek, 25. oktobra, od 17. ure dalje v posebni sobi bifeja Bobič v Škocjanu. 5091-SD-42) Z RESNIM odnosom do dela, lastnim avtomobilom in prostimi vikendi lahko dorozaslužite. Prodajali boste izredno pro-ajen artikel — brez konkurence. Gostila Sinkovec, Krško, 21. oktobra in 24. oktobra ob 17. uri. (P42-333) NUDIMO akviziterske usluge — 180 tih milijonov mesečno. (telefon (068) 26-330 popoldne. (5109-SD-42) KUHARICO in NATAKARICO sprejmem v službo. Obe delovni sili morata biti KV ali vsaj z večletno pr. o. Tel. (061) 733-040. (P41-16MO) DEKLE, ki ima veselje do dela v kuhinji, sprejme gostilna Brunskele, Hrast I, Suhor, tel. 50-125. Stanovanje v hiši, ostalo po dogovoru. (5067-SD-42)

stanovanja

SOBO in kuhinjo v Brestanici ali Krškem išče mlad zakonski par za dobo dve leti. Tel. 71-484 ali 31-484. (P42-10MO) SOBO, ogrevano oddam eni študentki. Telefon 20-485. (5084-ST-42)

motorna vozila

126 P, letnik 1976, registriran za eno leto, prodam. Golob, Veliki Slatnik 15, Novo mesto. (5125-MV-42) Z 101, letnik 1976, v voznem stanju, registrirano, prodam. Masilo, Dobrava pri Škocjanu, nova hiša. (5124-MV-42) ZASTAVO 128, letnik 1983, ohranjeno, garažirano, prodam. Tel. 51-396. (5119-MV-42) FIAT 125 P, letnik 1979 (generalna na motorju), prodam za 3,5 M. Rudi Umek, tel. 72-621 int. 323. (5120-MV-42) Z 101, letnik 1985, ugodno prodam. Tel. 56-165, popoldne. (5121-MV-42) ZASTAVO 101, letnik 1980, prodam. Tel. 42-234, popoldne. (5123-MV-42) BMW 323 I, letnik 1984, 48.000 km, dodatno opremljen, prodam. V račun vzamem cenejšo vozilo. Tel. (041) 880-800. (P42-53MO) GOLF D, letnik 1984, in 4 aluminijasta plastišča znamke BBS prodam. Štefan Zobarčič, Ponikve 21, 68261 Jesenice na Dolenjskem. (P42-54MO) GOLF DIESEL, letnik 1985, prodam. Tel. (068) 62-547. (P42-55MO) ZASTAVO 750, letnik 1976, prodam za 60 SM. Vel. Cikava 10, Novo mesto. (5118-MV-42)

(ob 22. uri) ameriški film Modri žamet. 23. 10. (ob 18. uri) ameriški mladinski akcijski film Thrashin. 25. (ob 20. uri) in 26. 10. (ob 18. uri) francoska komedija Trije moški in zibelka. 26. 10. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Veliko mesto. MIRNA PEČ: 21. 10. italijanski film Povratek človeka z imenom Trinita. NOVO MESTO — DOM JLA: Od 21. do 23. 10. angleško-francosko-italijanska zgodovinska drama Ime rože. Od 24. do 26. 10. ameriška komedija Mladi zaljubljeni doktorji. NOVO MESTO — DOM KULTURE: 20. 10. (ob 18. uri) jugoslovanski film Ljubezen Blanke Kolak; ter (ob 20. uri) ameriški film Veliko mesto. 21. in 22. 10. (ob 16. uri) ameriška komedija Hiša groze. 21. in 22. 10. (ob 18. in 20. uri) ter 23. 10. (ob 20. uri) ameriško angleška komedija Leteči razbojniki. Od 21. do 23. 10. (ob 22. uri) nočni kino Strasti. 23. (ob 18. uri) in 24. 10. (ob 18. ter 20. uri) francoska komedija Bratje petarde. 25. 10. (ob 18. in 20. uri) ameriški film Smrt po smrti. 26. 10. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija (dolby stereo) Rokšana. SEVNICA: 20. in 21. 10. (ob 19. uri) ameriški film Črni mesec. 22. in 23. 10. (ob 19. uri) ameriška komedija Popolni. TREBNJE: 22. in 23. 10. ameriška ljubzenska komedija Ogenj in led.

126 P, letnik 1978, prodam. Kralj, Uršna sela 44. (5088-MV-42) GOLF DIESEL, letnik 1986, prodam po zelo ugodni ceni. Tel. 24-792 od 15. do 16. ure. (5089-MV-42) 126 P, letnik 1980, prodam. Vovko, Male Brunisce 5, Brunisce. (5094-MV-42) ZASTAVO 750, letnik 1976, registrirano do avgusta 1989, poceni prodam. Tel. 84-916. (5015-MV-42) R 4 GTL, XII/1985, prodam. Tel. 22-139. (5097-MV-42) ZASTAVO 101, letnik 1981, dobro ohranjeno, ter smuči s panjerji, enkrat rabljene, prodam. Tel. 27-841. (5098-MV-42) JUGO 55 L, letnik 1985, prodam. Tel. 25-201. (5099-MV-42) FIAT 126 P, junij 1980, prodam. Graška ul. 41, Straža. (5101-MV-42) LADO SAMARO, staro 12 mesecev, prodam. Dušan Zupančič, Potok 21, Straža, tel. (068) 84-869. (5103-MV-42) JUGO 45 AX, letnik 1987, ugodno prodam. Tel. 25-113. (5104-MV-42) GOLF DIESEL S paket, letnik 1985, prodam. K Roku 23, Novo mesto, tel. 27-673. (5105-MV-42) R 4 GTL, letnik 1984, prodam. Dragan Sarič, Drejčeta pot 9, Novo mesto, tel. 24-638 po 14. uri. (5106-MV-42) OHRANJENEGA bencinskega GOLFA 9/81 prodam. Tel. 22-428. (5110-MV-42) Z 101 confort, letnik 1981, prodam. Kolenc, Rodine 9, Trebnje. (P42-46MO) Z 101, letnik 1983, prodam. Andrej Cujnik, Groblje 53, Sentejternej. (P42-45MO) ZASTAVO 101 confort, letnik 1982, prodam. Marjan Brinc, Škrlje 2, 68332 Gradec v Beli krajini. (5128-MV-42) JUGO 45, star leto in pol, dobro ohranjen, motorno škropljivo, novo, znamke Turbine, ter nerabljen štedilnik Derbi prodam. Stanc Miklič, Hudenje 1, 68275 Škocjan, tel. 76-110. (5127-MV-42) Z 750, letnik 1984, in Z 101, letnik 1978, prodam. Tatjana Cujnik, Groblje, n.h., Sentejternej. (P42-44MO) TOVORNI AVTO OM 40 (dve toni) prodam. Tel. 44-528. (P42-49MO) Z 101, letnik 1984, prodam. Novak, Cesta herojev 29 a, Novo mesto. (P42-50MO) Z 101 GTL, letnik 1983, prodam. Tel. 82-210. (P42-51MO) Z 750, garažirano, malo rabljeno, 23.000 km, letnik 1983, prodam. Tel. 40-267, zvečer. (P42-52MO) 126 P, letnik 1983, prodam. Tel. 25-781. (5115-MV-52) Z 101 GTL, letnik 1983, in avtomatik A3 KLS (izvozni model) prodam. Tel. 65-431. (5116-MV-42) SAAB 96, letnik 1971, registriran do

1989, prodam. Zlatko Gregorič, Sela 9, Semič, tel. 56-247. (5117-MV-42) Z 101 GTL 55, letnik 1986, 25.000 km, prodam za 10,1 M. Tel. 22-896. (5086-MV-42) IMV KOBMI 2200 D, letnik 1978, s podaljšanim kasonom in dvema osovinama, nosilnost 1850 kg, registriran, prodam. Majcen, Cegelnica 49 A, Novo mesto, tel. 25-065. (5087-MV-42) RENAULT 14, letnik 1979, registriran do junija 1989, prodam. Tel. 24-202. (5130-MV-43) TORI CROSS, star 6 mesecev, prodam za 50% ceneje. Tel. 23-729. (5134-MV-43) R 5, letnik 1975, prodam. Telefon 84-949. (P42-60MO) GOLF, letnik 1978, ugodno prodam. Tel. 76-362. (P42-61MO) Z 101 mediteran, letnik 1984, peugeot GL 104, letnik 1978, in Z 750, letnik 1982, prodam. Tel. 47-065. (P42-30MO) Z 101 GTL 55, letnik 1986, karambolirano, prodam. Ogled popoldne pri Marjanu Pezdircu, Podzemelj 14, Gradac. (P42-29MO) R 4 GTL, junij 1985, prodam. Tomažin, Pod Trško goro 16, Novo mesto, tel. 25-540. (P42-31MO) GOLF DIESEL, letnik 1984-december in Z poli, letnik 1986, z garancijo, prodam. Gregorič, Mokronog, tel. 49-107. (P42-32MO) Z 101, letnik 1987, še v garanciji, prodam. Franc Kovačič, Goriska vas 12, Mirna peč. (P42-33MO) GOLF JX DIESEL, december 1986, in kombi zastavo 850, avgust 1986, prodam. Tel. 25-492. (5056-MV-42) TOMOS BT 50 prodam ali zamenjam za APN 6, A3ML prodam. Tel. 21-912. (5051-MV-42) ZASTAVO 101 confort, letnik 1980, prodam. Jože Gradišar, Dol. Sušice 8, 68350 Dolenjske Toplice. (5052-MV-42) Z 128, letnik november 1984, prodam. Tel. 65-160. (5053-MV-42) MOTOR AVTOMATIK, skoraj nov, in rezervne dele za polonez prodam. Tel. 24-979. (5048-MV-42) GOLF, letnik 1982, prodam. Tel. 44-446. (5047-MV-42) GOLF DIESEL, letnik 1984, prodam. Tel. 65-725. (P42-1MO) GOLF DIESEL prodam. Tel. 22-351. (4757-MV-42) TOMOS AVTOMATIK, letnik 1987, prodam po zelo ugodni ceni. Anton Čož, Slepšek 22, Mokronog, tel. 49-711. (P42-4MO) R 4 TLS, letnik 1979, prodam. Tel. (0608) 61-744 od 6. do 14. ure. (P42-5MO) GOLF DIESEL, letnik 1986, prodam. Rosalinca 12, Metlika. (5035-MV-42) GOLF DIESEL, letnik 1986, prodam. Jerebova 9, Metlika. (5035-MV-42) Z 101, letnik 1976, prodam za 185 SM. Pot na Gorjance 20, tel. 27-852. (5033-MV-42) LADO 1500 SL, letnik 1979, karoserija obnovljena, motor v okvari, poceni prodam. Peter Lekše, Apnenik 2, Veliki Trn, Krško. (5030-MV-42) R 4, letnik 1983, prodam. Tel. 72-878. (P42-15MO) Z 750, letnik 1979, prodam. Albin Mohar, Krka 1 a, Novo mesto. (P42-15MO) JUGO CORAL, nov, prodam. Tel. 25-908. (P42-19MO) R 4 TL prodam po delih ali kompletno. Tel. (068) 58-255 do 14. ure. (5057-MV-42) ZASTAVO 101, letnik 1979, in barvni televizor, letnik 1981, prodam. Tel. 77-176. (5038-MV-42) Z 750, letnik 1979, prodam. Ul. 21. oktobra 19 a, Črnomelj, ali tel. 52-086 od 19. do 21. ure. (P42-22MO) Z 101, letnik 1980, prodam. Slamar, Papirniška 13 a, Krško. (P41-37MO) JUGO 45 E, september 1986, prodam. Tel. 22-578. (5062-MV-42) Z 750, letnik 1980, prodam. Blažič, Brunisce 80. (5061-MV-42) R 4 GTL, letnik 1978, dobro ohranjen, prodam. Franc Božič, Šmihel 48, Novo mesto. (5060-MV-42) R 4 GTL, letnik 1987, ugodno prodam. Jože Gerkič, Gor. Suhor 8, Suhor. (5058-MV-42) GOLF JGL DIESEL S paket, december 1984, in JUGO 45 A, junij 1987, prodam. Tel. (068) 28-062 in 25-948. (5064-MV-42) VISO 11 RE, letnik 1985, prodam ali zamenjam za R 4, jugo, 126 P GL istih let ali mlajši. Tel. 27-142. (P42-26MO) ZELO UGODNO PRODAM FIAT UNO 60 S (kovinsko moder), marec 1988, ali zamenjam za cenejše vozilo z doplačilom. Tel. (068) 72-621 int. 363 doopldne. Jože Glas, Srečič 62, Krško. (P42-25MO) ZASTAVO 101 GTL, letnik 1982, prodam. Tel. 25-562. (5065-MV-42) BMW TIP 316 (karminski rdeče barve), 4 vrata, z dodatno opremo, letnik 1987-julij, registriran do julija 1989, prodam za 60 M. Samo resne ponudbe na naslov: Jože Kastelec, Sentejost 9, Novo mesto, tel. 43-722. (5074-MV-42) Z 101, letnik 1981, ter MZ, letnik 1987, prodam. Tel. 85-406. (5076-MV-42) MINI 100 ugodno prodam. Ogled dopoldne: Šmihel 35, Novo mesto ali tel. 22-441 int. 266, popoldne. (5077-MV-42) FIAT 132, letnik 1976, obnovljen, registriran do 26. 9. 1989, prodam za 450 SM. Prodajam tudi Z 750, letnik 1979, karambolirano. Martin Mohar, Krka 8, tel. 27-396. (5079-MV-42) Z 750, letnik 1984, ugodno prodam. Tel. 24-996. (P42-36MO) LADO 1200, letnik 1976, registrirano do avgusta 1989, dobro ohranjeno, prodam. Tel. 23-348. (P42-35MO) Z 128, letnik 1985, prodam. Janez Marn, Dol. Dobrava, Trebnje. (P42-34MO) PRODAM 750 LB, letnik 1985 in zastavo 750 LB, letnik 1984. Tel. 25-364. (P42-41MO)

prodam

OTROŠKO posteljo z jogijem, stajico in posteljo prodam. Telefon 27-681, popoldne. (5075-PR-42) TROSEJ, raztegljiv, ugodno prodam. Košela, Dilančeva 1, Novo mesto. (5073-PR-42) KRMO za prašiče (pesa, krompir) in novo peč za kopalnico »Tina« (na drva), prodam. Slavko Vidmar, Sadijnja vas 33, Dvor. (5068-PR-42) UGODNO prodam hrastove deske (4 cm), zamrzovalno skrinjo (350 l), bojler (8 l), nov, še zapakiran. Mirana Jarca 38, Novo mesto. (5070-PR-42) PEČ STADLER za centralno kurjavo (40.000 kalorij) poceni prodam. Tel. 25-492. (5055-PR-42) KOLERABO (3000 kg) ugodno prodam. Janez Zagorac, Šmarje 17, Sentejternej. (5047-PR-42) PRODAM nov varilni aparat Varstroj 260 A, rabljeno belo otroško posteljo z jogijem, okroglo šamotno peč in hidropak. Tel. (068) 28-314. (5043-PR-42) DIATONIČNO harmoniko Melodija special H-E-A, staro dva meseca, prodam. Kečič, Prekopa, Kostanjevica. (5045-PR-42) PRODAM late (remeljne) 3x5 in nova balkonska vrata. Prodajam poceni. Tel. 25-195. (5082-PR-42) DVE oljni peči, oljni štedilnik, sod za olje (200 l) in pisalni stroj Remington prodam. Ožbolt A, Krško, tel. 31-995. (5041-PR-42) CENTRALNO etažno peč Kueppersbusch (15000 kalorij) in različne modele za izdelavo betonskih oken prodam. Jože Sehur, Orehovo 50, 68290 Sevnica, tel. 82-334. (P42-7MO) PUŠKO karabin CZ kal. 30-06, dobro ohranjeno, prodam. Tel. 51-943. (P42-16MO) HLADILNIK (50-litrski) prodam. Tel. 21-826 int. 491, dopoldne, 25-054, popoldne. (P42-21MO) CENTRALNO PEČ ŽAR 2000, kalorično od 20000 do 40000, rabljeno eno sezono, prodam. Tel. 79-062, Miha Jug, Ulica bratov Zorko 9, Senovo. (P42-3MO) ZVOČNE skrinje moči 2 x 500 W, mikrofonski SENNHAISSER MD 441 in bas ojačevalce 200 W prodam. Tel. 25-278, 21-506. (5066-PR-42) ELEKTRIČNO KITARO — solo znamke Jolana, ugodno prodam. Telefon 62-648, omrežna skupina Brežice (0608) po 24. t. m. (P42-27MO) ŠIVALNI STROJ Ruža — nova, star eno leto, malo rabljen, nujno prodam. Cena po dogovoru. Tel. 47-203. (P42-2MO) MOTORNO žago Alpina 070 profesional, rabljeno dve sezoni, prodam. Tel. 52-806. (P42-37MO) BARVNI televizor ITT Schaub Lorenz z daljinskimi upravljanjem prodam. Tel. 27-101. (5083-PR-42) SEDEŽNO garnituro (kavč in dva fotelja) ugodno prodam. Informacije na tel. 20-243. (P42-59MO) KRAVO, dobro, staro 5 let, prodam. Golob, Veliki Slatnik 15, Novo mesto. (5125-PR-42) MIZARSKO kombinirko širine 60 cm prodam. Tel. (068) 44-871. (5122-PR-42) PRODAM dve starejši dobro ohranjeni spalnici, masivno okroglo mizo ter kavč, Anka Zdovec, c. 4. julija 54, Krško, telefon (068) 72-319. (P42-57MO) ELEGANTNO novo jopo nutrija (40-42) zelo ugodno prodam. Tel. (068) 21-912. (5090-PR-42) PRODAM lep črn italijanski hladni kostim št. 38-40. Tel. (068) 21-912. (5090-PR-42) PRVORAZREDNE italijanske črne ženske škornje št. 38 prodam. Tel. (068) 21-912. (5090-PR-42) PSA, nemškega ovčarja, starega dve leti, dresiranega dobrega čuvara, prodam. Tel. 24-792 od 15. do 16. ure. (5089-PR-42) SEDEŽNO garnituro (kot) in klubsko mizico prodam. Avsec, V Brezov log 12, Bršljin, tel. 24-945. (5100-PR-42) TELEVIZOR, črno-beli, in skrinjo (18 l) poceni prodam. Telefon 26-415. (5102-PR-42) KRAVO, brejro, ali telico po izbiri prodam. Ogled proti večeru. Slavko Jarc, Dol. Podboršt 7, Mirna peč. (5107-PR-42) LADILJSKI POD prodam. Telefon 25-596. (5108-PR-42) PRODAM kuhinjsko opremo s hladnilnikom, pralni stroj ter zastavo 101. Marija Colarič, Ulica Maksa Henigmanna 25, Dolenjske Toplice. (P42-43MO) ZELO ugodno prodam termoakumulacijsko peč, štedilnik, hladnilnik, skrinjo in kamin. Tel. 21-246. (P42-47MO) 2000 kg krompirja po 1.000 din prodam. Franc Kocjan, Zaboršt 13, Škocjan, tel. 76-283, od 20. ure dalje. (P42-48MO) NUTRIJO, črno, številka 40 do 42, ugodno prodam. Tel. 23-166. (5112-PR-42) ITALIJANSKI otroški voziček, stajico, sedež, torbo in nahrbtnik za nošenje otroka prodam. Tel. 24-758. (5113-PR-42) ELEKTRIČNI štedilnik (4 plin, 2 elektrika) prodam za 25 SM. Prodajam tudi plinsko pečico za 15 SM. Tel. (068) 23-964. (5114-PR-42) PRODAM pevsko ozvočenje SBT (starejši model), zvočne skrinje 2 x 100 W, ojačevalce 60 W Melodija ter kitaro Melodija. Telefon (068) 71-055 int. 291 dopoldne. (P42-38MO) OLJNI gorilec, malo rabljen, prodam. Tel. 52-361. (P42-39MO) PRODAM ekscentrično stiskalnico (10 t) kompletno z el. motorjem. Informacije po 16. uri na tel. 49-445. (5085-PR-42) UGODNO prodam zakonsko posteljo z jogijem in kuhinjsko mizo. Telefon 23-958. ZARADI SELITVE prodam spalnico Meblo z jogijem (brez omare) in okroglo

poses

mizo. Cesta herojev 38, st. 2 a, Novo mesto, popoldne. VINOGRAD (18 arov) z zidnico v lepem in dostopnem kraju v Borštu nad Dvorom prodam. Možna je gradnja vikenda. Oglasite se v popoldanskem času. Stravs, Srednji Lipovec 12, Dvor. (5050-PO-42) HIŠO, gospodarsko poslopje, zazidljivo parcelo in njivo v Veliki Loki na Dolenjskem prodam. Informacije v Veliki Loki št. 44 v nedeljo. (P42-18MO) STAREJŠO HIŠO z ohnišnico (9 arov) v Brežicah (pri tovarni pohištva) prodam. Ogled možen vsak dan. Martin Skorč, Marof 4, Brežice. (P42-11MO) VIKEND HIŠICO z manjšim vinogradom v dolini Krke nad vasjo Koti pri Dvoru prodam. Informacije po telefonu 27-047, po 17. uri. (P42-6MO) KMETIJO v Beli krajini prodam. Ponudbe pod šifro: »BELA KRAJINA«. (P42-8MO) VINOGRAD na Trški gori, 200 m od asfaltne ceste, dovoz z vsakim vozilom, prodam. Vinograd je mlad, na stebrih in žici. Prodajam skupaj ali posamezno po parcelah. Fani Vovko-Marija Kastelec, Mačkovec 4, Novo mesto. (5080-PO-42) PARCELO na Libni pri Krškem (gozd, travnik, stavbna parcela) nujno prodam. Je urejena vsa dokumentacija za gradnjo. Prodajam tudi vinograd na Loki pri Leskovcu. Informacije na tel. 75-682. (5072-PO-42) PARCELO (20 a), primerno za vinograd, ugodno prodam. Vinko Komljanec, Osređe 2, Škocjan. (5096-PO-42) KMETIJSKA zemljiška skupnost občine Sevnica prodaja ali da v dolgotrajnem zakup VINSKO KLET z bivalnimi prostori na Malkovcu pri Trzišču, skupaj 2,5 ha vinograda, poleg tega pa še 38 arov drugih površin. Malkovec je znani vinorodni okoliš za pridelovanje cvička, objekt je primeren tudi za gostinsko dejavnost. Vse informacije dobite osebno ali po

kmetijski stroji

telefonu na številko (0608) 81-687. (P42-56MO) PARCELO na lepem kraju na Vinkovem Vrhu pri Dvoru ugodno prodam. Tel. (063) 776-733. (P42-58MO) traktor IMT 540 in mešana drva prodam. Viktor Rataj, Dolenja vas 6, Otočec, tel. 85-173. (5111-KS-42) TRAKTOR Fiat Store 402 in Deutz (25 KS) prodam. tel. (068) 74-954. (5054-KS-42) TRAKTOR IMT 539 1,5 L, motorno žago Stihl 041, prodam. Telefon 51-614, dopoldne. (P42-9MO) TRAKTOR IMT 539, letnik 1982, prodam. Tel. (068) 49-440. (P42-28MO) PLUG, enobrazen, in brane za TV ter skrinjo (390 l) prodam. Telefon 65-119. (5042-KS-42)

razno

UPOKOJENKA vzame na stanovanje upokojenko za pomoč. Oglasite se: Mali vrh 19 ali 8, Mirna peč. (5063-RA-42) PRIJAZNA VDOVA, upokojena, s hišo, sama, išče upokojenca-vdovca, kmečkega, z avtom, na svoj dom. Šifra: »LEPA JESEN«. (5032-RA-42) ODSTOPIM grob na pokopališču Ločna, Novo mesto. Informacije na telefon 323-331, Ljubljana. (P42-20MO) ZIDARJI — ponujam letne počitnice v zameno za izvedbo zidarskih del na hiši ob morju. Naslov v upravi lista. (5036-RA-42) RAZNE RAZGLEDNICE do 1945, leta stalno kupujem. Telefon (061) 378-358 dopoldne in 484-077 zvečer. (42-23MO) IGRAM za silvestrovanje »en mož — cel ansambel«. Dogovor na tel. 25-011, popoldne. (5034-RA-42) OBRTNO DELAVNICO v Novem mestu s tekočim delom prodam zaradi bolezni. Ponudbe pod šifro: »DOGOVOR«. (P42-42MO)

*Pomlad bo na tvoj vrh prišla
in čakala, da prideš ti,
sedla bo na rosna tla
in zajokala, ker te ni.*

V SPOMIN

22. oktobra bo minilo žalostno leto, kar nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra, sestrična in teta

ALOJZIJA VIVODA
roj. Malnarič
iz Metlike

Iskrena hvala vsem, ki ste jo imeli radi, ji prinašate cvetje, prižigate sveče, postojite ob njenem grobu in z lepo mislijo počastite njen spomin.

Žalujoči: vsi njeni

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 7. do 15. oktobra so v brežiški porodnišnici rodile: Zdenka Đorđević iz Domaslavca — deklico, Erika Volčanjsk iz Sevnice — Tino, Nada Grgurič iz Samobora — Silvia, Bernarda Kovačič iz Podvrha — dečka, Manuela Mlekuz s Cateža — Katjušo, Vlatka Obradovič iz Samobora — Jeleno, Olivera Pop iz Brežic — Ines, Irena Hribar iz Gaja — Sanjo, Metka Pavlič iz Brestanice — Uroša, Slavica Gašpar iz Novih Dvorov — Daria, Amanda Sabljak-Bortas iz Samobora — Lavro, Bernarda Kovačič iz Podvrha — Bruna, Marijana Požgaj iz Male Doline — Tejo, Jožica Kuželj iz Boršta — Majo, Nada Štimac iz Brežic — Gorana, Ivančica Milič iz Kupljenovega Tomislava, Cyetka Meke iz Selc — Mateja, Alenka Šalamon iz Krškega — Blaža, Tatjana Omerzu iz Brezine — Filipa, Marjanca Klauzar iz Mrčnih sel — Tadeja, Slavica Lapuh iz Prilip — Tomaja, Pavla Kozole s Senovega — Mateja, Alenka Urbanč iz Podbočja — Ines, Gordana Vlahovič iz Bregane — Željka, Nada Srpič iz Krške vasi — Hano in Monika Slovenc iz Brežic — Leonido. Cestitamo!

PRESENEČENJE — Učenca Tonija Povšeta z OŠ Škocjan je narava priletno presenetila. V gozdu je našel liščko, ki je merila v višino 30 cm in tehtala 30 dag. Ker je ni mogel shraniti za dolgo, ga bo nanjo spominjala fotografija. (Foto: Fotokrožek OŠ Škocjan)

SAMI SO PRIPRAVILI GOBARSKO RAZSTAVO — Učenci petih razredov osnovne šole Milke Šober-Nataše iz Šmihela že nekaj let zapored v okviru naravoslovnega dne pripravljajo gobarske razstave. Letos so nabrali kar 85 primerkov gob, istočasno so razstavili tudi gozdno podrast. Pod strokovnim vodstvom dr. Alojza Boha so vse razstavljene gobe tudi dobobra spoznali, veliko pa so slišali tudi o kulturi nabiranja gob, o zastrupitvah in drugem. (Foto: J. Pavlin)

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, toz Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje. SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar. ČASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovno in uredniško politiko. Predsednik: Anton Štefanič. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey in Ivan Zoran. TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenjska banka Novo mesto). IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 1.000 din, naročnina za 2. polletje 18.000 din; za delovne in družbene organizacije 56.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto. OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 17.000 din, na prvi ali zadnji strani 34.000 din; za razpise, licitacije ipd. 19.000 din. Mali oglasi do deset besed 10.000 din, vsaka nadaljnja beseda 1.000 din. NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200 in 23-610, naročniška služba in mali oglasi 24-006. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, toz Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 81. letu starosti zapustil naš dragi ata

KAREL ŠEŠKO

iz Trške Gore pri Novem mestu

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam še za časa njegove bolezni in ob boleči izgubi stali ob strani, še posebej kirurgu iz novomeške bolnišnice dr. Steklasu z osebjem za vso izkazano skrb in nego, vaščanom Trške Gore in Črešnjic za darovano cvetje in poslovilne besede, pevskemu zboru za zapete pesmi, ki jih je pokojni tako rad pel, gospodu župniku za tople besede in lepo opravljeni obred in vsem, ki ste pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, sestra, teta in prababica

MARIJA DRAGINC

rojena Gazvoda

Konec 11

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojno pospremili k zadnjemu počitku. Posebna zahvala kolektivom ZTO-TOZD za promet Novo mesto, Kolinski Ljubljana, DO Pionir Novo mesto, Petrolu-DO Motel Catež, IMV, Iskri Semič, PTT Ljubljana ter gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

V 65. letu nas je zapustil naš dragi oče

ALOJZ MRGOLE

iz Šentjerneja

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali, darovali cvetje in izrekli sožalje. Še posebej se zahvaljujemo ZB Šentjernej in Škocjan in upokojencem iz Šentjerneja ter stricu Franciju Krncu, ki je največ pomagal v najtežjih trenutkih.

Žalujoca žena Alojzija, sinovi Lojze, Drago, Silvo in hčerka Lidija z družinami

*O, jaz pa grem, v poljano tiho grem,
naj vidim te, ko z mrakom govoriš,
kot prej šelest lesa poslušas nem....
Oton Župančič*

V SPOMIN

FRANCU PAVLINU

Minevata dve leti, odkar si nas zapustil. V naših srcih boš ostal živ in tudi čas, ki beži, ne bo izbrisal bolečin. Hvala vsem, ki ga niste pozabili!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi oče, stari oče, dedek, brat, svak in stric

JANKO MIŠICA

Čudno selo št. 1

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam ustno in pisno izrazili sožalje, darovali cvetje, vence ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom za pomoč, gospodu župniku za lepo opravljeni obred, upokojenskemu pevskemu zboru in sosedu za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 76 letu starosti nas je nenadoma zapustila naša ljuba mama, sestra, teta, stara mama in prababica

MARIJA ANDERLIČ

Iz Malih Poljan pri Škocjanu

Ob boleči izgubi naše drage mame se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in vaščanom za izrečeno sožalje in cvetje, ki so naša pokojno mamo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo nevrološkemu oddelku splošne bolnišnice Novo mesto, ker so se ves čas trudili za ozdravitev naše drage mame, iskrena hvala družini Giodani in Kosovim iz Bučke, gospodu župniku za lepo opravljeni obred, za poslovilne besede ob odprtem grobu, ter cerkvenemu pevskemu zboru.

Žalujoci: hčerke Marija, Joži, Fani z družinami in ostalo sorodstvo

*Delo, poštenost, trpljenje —
bilo tvoje je življenje.*

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je zapustil naš dragi dobri oče

MARTIN JORDAN

Jurežev ate
iz Koprivnika 3 pri Kostanjevici

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, lajšali bolečine, nudili pomoč, izrazili sožalje, podarili cvetje in spremili pokojnega očeta na zadnjo pot. Posebna zahvala g. župniku za opravljeni obred, LD Raka ter kirurškemu oddelku bolnice za lajšanje bolečin. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi, ki so ga imeli radi

ZAHVALA

V 54. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil mož, ata, stari ata, brat in stric

FRANC KUŽNIK

s Podlisa 4 pri Dobrniču

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, darovali cvetje, izrazili sožalje in pokojnika spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo GD Dobrnič, DO Modna konfekcija Kroj Škofja Loka-obrat Krka, članom ZB Dobrnič in Silvovim sodelavcem za podarjene vence. Pristrčna hvala Splošni bolnici Novo mesto, gospodu župniku za lepo opravljeni obred in govorniku za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, staroga očeta in brata

MILANA ŠIMCA

upokojenca, nosilca partizanske spomence 1941

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, še posebej družini Tomc za vso pomoč. Hvala vsem, ki ste nam ustno ali pisno izrazili sožalje, darovali cvetje ter pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Hvaležni smo OO ZZB Črnomelj, Sob Črnomelj, IMV Črnomelj, predstavnikom JLA, upokojenskemu pevskemu zboru iz Črnomlja in govornikom z tople besede slovesa.

Žalujoci: žena Rozalija, sinovi in hčerka, vnuki in vnukinje, sestre in bratje

*Skrb, delo in trpljenje, draga mama,
bilo tvoje je življenje.
Povsod praznina, a v naših srcih bolečina.*

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

ROZALIJA STRAJNAR

rojena Smrekar

iz Dol. Ponikev 7, Trebnje

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojno v številu pospremili k zadnjemu počitku. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Vilfanovi in gospej Leničevi za dolgoletno zdravljenje, ZTO DSSS Novo mesto in Labod-TOZD Temenica Trebnje. Hvala duhovniku za opravljeni obred, godbi na pihala Trebnje in pevsem za zapete žalostinke. Vsem skupaj še enkrat pristrčna hvala!

Žalujoci: vsi njeni

*Tema je in rane žgo,
če ni zdravila.
V tih noči pustil si mi
spomin in bolečino.*

ZAHVALA

V 81. letu nas je za vedno zapustil

FRANC LENARČIČ

iz Gotne vasi 4

Ob izraženem sočustvovanju smo občutili toliko človeške topline, da se vsem še enkrat zahvaljujemo. Iskrena hvala za številno spremstvo na zadnji poti, za podarjeno cvetje ter izraze spoštovanja do pokojnega. Hvala vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, ZB Podgrad za venec, gospodu proštu Lapu pa za lepo opravljeni obred.

V globoki žalosti vsi, ki smo ga imeli radi

*Če bi solza koga obudila, tebe, ljuba mama,
ne bi črna zemlja krila.
Dobrota, delo in trpljenje bilo njeno je
življenje.*

ZAHVALA

V 68. letu nas je za vedno zapustila naša ljuba mama, stara mama, sestra in teta

MARIJA JERMAN

po domače Vrabčeva Mici

iz Ostroznika 12

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in vaščanom ter vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, stali ob strani darovali pokojni toliko vencev in lepega cvetja ter jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala velja patronažnima sestram Zdenki in Marti za njuno nesebično pomoč na domu, nadalje Kolektivnu in sindikatu DANA Mirna, GD Beli grič, Rudiju Župančiču za poslovilne besede ob odprtem grobu, cerkvenemu pevskemu zboru Mokronog ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem skupaj še enkrat pristrčna hvala!

Žalujoci: sinova Tonček in Franci, hčerki Mija in Slavka z družinami, sestri Lojzka in Pepca ter ostalo sorodstvo

*Kakor hitro spolzi solza mila,
tako naglo te smrt je od nas zvalila,
da ni bilo časa niti za slovo in zahvalo,
s katero bi se oddolžili za vso
tvojo skrb in dobroto.*

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustil ljubeči in dobri mož, ata, stari ata, pradedek, tast in stric

LOJZE KOVAČIČ

iz Velike Loke 41

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam lajšali bolečino, darovali cvetje in pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo DO TESNILA Trebnje, PETROL OE Avtopark, ZB Velika Loka, GD Velika Loka in ostalim gasilskim društvom, dr. Humarju, sestri Leničevi, govorniku tov. Klemenčiču, gospodu župniku in pevsem. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

FRANC OGRINC

probleme. Prilagaja že znane načine dela in principe delovanja vsakdanjim potrebam v proizvodnji, ne izumlja pa nekaj novega. Pravi Ogrinc, ki si ne domišlja, da bi bil on sam ali kdo drug v Napredku novi Nikola Tesla. Prej omenjeno skupno zagnanost je čutil tudi v tem, da je po zgledu Ogrinčeve inovatorske skupine v IMV zaživel še skoraj ducat podobnih krožkov nemirnih ustvarjalnih duhov. To je Francu v nekakšno zadoščenje, saj je pričnan, da na teh krožkih že vznika svojevrstno spontano tovarniško inovacijsko gibanje, pomembno dopolnilo velikim izumom.

Pred dnevi je ljubljanska televizija izročala priznanja inovatorji leta in med dobitniki tega laskavega naslova je bil tudi »Napredek«, inovatorski krožek, ki deluje v IMV Novo mesto, natančneje, na oddelku montaže vozil R-4. Podelitve priznanj se je med drugimi udeležil Napredkov član Franc Ogrinc. Kot član te inovatorske skupine je Ogrinc hkrati njen vodja, a tega pridevka ob svojem imenu ne zahteva za vsako ceno. Ravno nasprotno: ves čas opozarja, da ima krožek kaj pokazati le zato, ker njegovi člani delujejo kot skupina, ki družno rešuje probleme pri izdelavi »kart«. Tako je Ogrinc sicer krmur v osmercu — Napredek namreč trenutno šteje osem duš — ki pa mora veslati z enako ihto kot drugi člani posadke.

Taka kolektivna zagnanost se očitno pozna. »Ta krožek je bil najprej namenjen za izboljšanje kakovosti vozil, a kakovosti ni brez novosti. Tako smo sčasoma naredili precej izboljšav v proizvodnji. Zadržna po vrsti je bila naprava za sestavo avtomobilskih odbijačev, med najbolj posrečeno pa števimo transportni vozček za prevoz oblog za vtomobilskih vrat. Na videz so to nepomembne zadeve in najbrž so izboljšave res majhne, če jih jemljemo le vsako zase. Ampak vsaka malenkost je nekaj prinesla in na teh malenkostih se gradijo velike reči. Naš krožek rešuje tukajšnje praktične

Vendar Ogrinc očitno ni tiste baže človek, ki bi koristno novost in pot do nje na vrat na nos povzdigoval v oblake. Tako tudi nagrajeni krožek in svoje mesto v njem pojasnjuje čisto vsakdanje, ko pravi: »Inovatorstvo je konec koncev delovna dolžnost. Vsakdo naj gleda, da bo delovno okolje prilagodil za boljše delo.« Očitno takega prepričanja ne skriva zase, saj se prav po tem načelu ravnajo številni delavci, ki vsak dan brskajo na dan pomanjkljivosti, zaradi katerih je itak neprijetno delo za tekočim trakom težje. Brez dvoma pa držijo še Ogrinčeve besede, da je vsak človek inovator, treba ga je samo spodbujati in pravilno usmerjati.

To pove, se zdi, kot v nekakšno zahvalo svojim učiteljem praktičnega pouka. Ti so v njem vzgajali ustvarjalnega duha, ki ga je kot sin labinske rudarske družine spretno zaposloval še nekaj časa po tistem, ko se je izučil za avtomehnika. »Je pa res,« pravi Ogrinc, »da v tistih časih, ko sem hodil v šolo, ni nihče jemal inovatorstva kot potrebo. Skoraj bi rekli, da zato, ker smo imeli kot družba vsega dovolj. Danes, ko je kriza, gremo v inovatorstvo bolj načrtno. Izboljšav je v krizi več, čeprav je pravi inovator inovator v krizi in v družbenem razcvetu. Pomembno pa je, da človek dela in da je pristaš tovarne. Po tej poti lahko vsaka država naredi tako imenovani japonski čudež.«

M. LUZAR

MARJANA S PETIMI OTROKI — Marjana Hudorovac sicer lepo skrbi za Igorja, Robija, Matjaža, Jelenko in Radojko, a se pritožuje, da otroški dodatek ne zadostuje. Socialni delavec je ob tem povedal, da Hudorovec v Ljubljani nudi pomoč tako rekoč na vsakem koraku, posebno pa so se zavzeli za invalidno Radojko. (Foto: M. B.-J.)

KAR DEVET STEKLIH
KOČEVJE — Samo v zadnjem mesecu dni je bilo v Kočevju, njegovi bližnji in nekoliko bolj oddaljeni okolici odkritih kar 9 primerov stekline. Stekle lice so ogrizle tudi veliko psov. Vsi primeri stekline so bili odkriti na območju od Kočevja (Mestni Log), preko Dolge vasi, Rajhenava in Šalke vasi do Starega Loga, se pravi v smeri proti občini Novo mesto.

GOBJA SEZONA PRI KONCU
NOVO MESTO — V Drogini odkupni postaji v Bršljinu ugotavljajo konec gobje sezona, saj so ob koncu prejšnjega tedna povedali, da odkupijo dnevno le še nekaj 100 kg jurčkov. V največji sezoni so jih odkupili tudi po 2 toni na dan. Trenutno sprejemajo v odkup poleg jurčkov trobente, lisičke in štorovke, vse sveže in posušene, ter svežo gobo možek. V odkupni postaji, kjer plačujejo po najvišji dnevni ceni, vso obilno gobjo letino sproti izvažajo v Italijo, Francijo in Avstrijo. Domačim nabiralcem in kooperantom so na vrhuncu sezone izplačevali celo do 40 milijonov din na dan.

MESEC JESENSKIH DOBROT V TERMAH
ČATEŠKE TOPLICE — V Zdraviliškem domu ponujajo gostom od 15. oktobra do 15. novembra več sezonskih jedi, pripravljenih iz bogate bere jesenske narave. Obiskovalce privabljajo s pripravo odličnih gobjih jedi, s pečeno raco s kostanjem, s kostanjevimi sladkimi in prvovrstnim posavskim sadjem. Letnemu času prilagojena popestritev jedilnika bo zagotovo povečala jesenski obisk gostov.

Tri plati primera Hudorovac

Zgodba Marjane Hudorovac iz Črnomlja o tem, kakšna krivica se godi njeni družini — Socialni delavec Matija Štrucelj osvetljuje drugo stran

ČRNOMELJ — Ko je bila Radojka Hudorovac stara pol leta, si je opekla levo nogo, tako da je invalid. Po besedah njene mame Marjane je bila zadnji dve šolski leti sedaj 12-letna deklica v mladinskem domu Malči Beličeve v Ljubljani, letos pa je Marjana ni hotela dati več tja, ker so ji — tako pravi — obljubljali, da bo hčerka hodila na zdravniške preglede, a ni. To pa še ni največja krivica. Najhujša se ji je po njenem mnenju zgodila sredi oktobra letos, zato je tudi zahtevala zapis v časopisu.

»Skoraj 12 let je že od nesreče, Radojki pa še vedno teče iz rane. Ker ji torej bivanje v ljubljanskem mladinskem domu ni veliko pomagalo, poleg tega je menda tudi zelo drago, čeprav stroškov ne plačam sama, sem se odločila, da je letošnje šolsko leto ne dam več v Ljubljano. Res pa je, da tudi v Črnomlju ni hodila v šolo. Tako je socialni delavec pa skupnosti socialnega skrbstva Matija Štrucelj uredil napotnico, na kateri je pisalo, da bo šla Radojka na pregled na

TEKMOVANJE V VEŠČINAH TO

DOBRNIČ — V tem kraju je bilo minul teden že deseto tekmovalje mladih v vojaških veščinah. V streljanju, metanju bombe, orientaciji in postavljanju šotorov se je med seboj pomerilo osem ekip iz štirih dolenskih občin. V streljanju so bili najboljši: Franc Progar (Trebnje II), Martin Starič (Trebnje I) in Dušan Sterk (Črnomelj II). Na orientacijskem pohodu sta se najboljši znašli I. in II. ekipa Trebnjev, Črnomalčani pa so zasedli tretje mesto. Tudi v metanju bombe je bila najboljša ekipa Trebnje I, druga je bila ekipa Črnomlja I, tretja Metlika I. V zadnji disciplini, postavljanju šotorov, so se spet odrezali Trebnjanci iz I. in II. ekipe, tretji pa so bili Črnomalčani. Zmagovalec po številku vseh točk je postal ekipa Trebnje I, 2. je bil Črnomelj II, tretja ekipa Trebnje II.

NOVOSTI V VIDEOCENTRU

NOVO MESTO — Videocenter Dolenske, ki ga vodi Janez Zlajpah, je v teh dneh razširil svojo ponudbo. Odprl je komisijsko prodajo video opreme (videorekorderjev, videoplayerjev, televizijskih aparatov, praznih in posnetih kaset in ostale video in audio opreme). Vse opremo pred prodajo servisirajo in tehnično usposobijo. Spremenili so tudi delovni čas in ga prilagodili potrebam strank. Odslej bo vsak delavnik odprto od 9.—11. ure in popoldan med 13. uro in 19.30.

ZA TEDEN OTROKA

METLIKA — V počastitev tedna otroka so vzgojiteljice metliškega vrtca pripravile lutkovno igrico za predšolske otroke. Igrico bodo uprizorili: v petek, 21. oktobra, ob 15. uri v otroškem vrtcu v Metliki, ob 16. uri pa v OŠ Podzemelj; v soboto, 22. oktobra, pa: ob 9. uri v OŠ Suhor, ob 10. uri na Radovici v stari šoli, ob 11. uri v Draščih v gasilskem domu, ob 12. uri pa v domu krajanov na Božakovem.

V matični knjižnici v Metliki si bodo otroci v sredo, 26. oktobra, ob 16. uri lahko ogledali mladinski film Čas brez pravilje, v petek, 28. oktobra, ob 16. uri pa lutkovno pravljico Zvezdica zaspanka.

EN KROMPIR ZA VSO DRUŽINO
— Drago Flis iz Brekanje je za ozzimnico letos kupil Mlarkarjev krompir z Gore nad Krškimi. Ko ga je prebiral in sortirjal, je našel tudi ta dva primerka, ki sta na tehtnici pokazala krepko čez 2 kilograma. (Foto: J. P.)

plastično kirurgijo Kliničnega centra. Štrucelj nas je peljal v Ljubljano, a ne na Klinični center, ampak v dom Malči Beličeve. Ker pa nisem hotela pustiti deklice v domu, saj Matija ni držal besede iz Črnomlja, naju je pustil sredi Ljubljane brez enega samega dinarja za pot,« pripoveduje govorna Marjana, ob tem pa potoži, da mora vzdrževati 5 otrok, od tega 4 šoloobvezne, za to pa dobi le dobrih 81 tisočakov otroškega dodatka. Ne ona ne mož nista zaposlena, saj ima mož čir na želodcu in ne dobi zdravniškega potrdila, ona pa je bolna na živcih. Poleg tega bi se morali te dni izseliti iz hiše na Železničarski 6 v Črnomlju, ki jo bodo obnovljali. »Na socialnem skrbstvu so nam rekli, naj bi šli v romsko naselje v Kanižarico. A nazaj k Romom ne gremo it, ker so se otroci ravno navadili živeti v mestu. Poleg tega nas v Kanižarici tudi ne bi sprejeli,« pove Hudorovec.

Socialni delavec Matija Štrucelj je osvetlil drugo plat primera Hudorovac: »V preteklem šolskem letu je bila Radojka v Ljubljani le 5 mesecev, s predskledki seveda. Vedno, ko smo jo peljali v mladinski dom Malči Beličeve, ki je namenjen mladoletnikom, ki iz socialnih razlogov ne morejo biti doma pri starših, so bile težave, ker je mama ni hotela dati. V letošnjem šolskem letu nam je Marjana obljubila, da bo sama peljala hčerko v Ljubljano, zato smo ji dali tudi denar za pot, a deklice v dom ni bilo. Zato sem sredi oktobra peljal Marjano in Radojko v Ljubljano z namenom, da bo deklica iz zavoda redno hodila na zdravniške preglede ter da ji bodo, ko bo čas za to, nogo operirali. V zavodu smo se dolgo prerekali z Marjano in ji skupaj z ravnateljem, socialno delavko in medicinsko sestro skušali dopovedati, da ne sprejem v Kliničnem centru ne operacija tega dne nikakor nista mogoča, pač pa bi medicinska sestra iz doma naredila vse, da bi bila Radojki nudena medicinska pomoč v Ljubljani. Ta čas pa bi Radojka ostala v zavodu. Vendar na to, da bi hčerka ostala v domu, Marjana nikakor ni pristala in je skupaj z deklico demonstrativno odšla

neznano kam. Čakal sem jo še celo uro, misleč, da se vrnila in odšla z menoj domov, a je ni bilo,« je pojasnil Štrucelj. Povedal je še, da je Radojka, ko je bila v mladinskem domu, hodila na preglede, da ji takrat ni teklo iz rane in da je ortoped svetoval, da plastična operacija sedaj, ko noga še raste, ne pride v poštev, pač pa le ortopedski čevlji, ki jih deklica v zavodu ima. »Kar pa se tiče denarja, družina Hudorovac že ves čas dobiva denarno pomoč. Celotna skupščina socialnega skrbstva jo je obravnavala kot poseben primer in ji odobrila izredne denarne pomoči. Prav tako je socialno skrbstvo redno plačevalo bivanje

• Ravnatelj mladinskega doma Malči Beličeve Ciril Virant je potrdil Štruceljeve besede. »Radojka je bila v Ljubljani na vseh osnovnih zdravniških pregledih. Problem pa je, ker je Marjana Hudorovac precej živčna in prepričana, da se da vse v zvezi z zdravljenjem njene hčerke urediti takoj. Naj povem še, da smo imeli z Radojko, ko je bila v domu, velike težave, saj jo je mati večkrat odpeljala domov in je ni bilo več nazaj. Mislim, da bi morala Marjana bolj poskrbeti za deklico, da bi redno hodila v šolo in na zdravniške preglede, ne pa, da samo zahteva nemogoče. Poudariti moram tudi, da je Matija Štrucelj kot socialni delavec zlet človek in da se je v Radojkinem primeru zelo trudil. Če ne bi bilo njega, bi v domu najbrž že davno obupali nad Hudorovecovo.«

Radojke v zavodu, čeprav je ni bilo v Ljubljani. Ti stroški bi sedaj znašali že okrog 460 tisoč din na mesec, izobraževalna skupnost pa je poravnala stroške izobraževanja. Moram pa pohvaliti Marjano, da hodijo dva sinova in hči redno v šolo in da so urejeni,« pravi Štrucelj. Kako bo urejen stanovanjski problem, pa za sedaj tudi Štrucelj ne ve, kajti bivanje v hiši v Kanižarici, ki je last stanovanjske skupnosti in ima vodo in elektriko, so Hudorovecvi odklonili.

M. BEZEK-JAKŠE

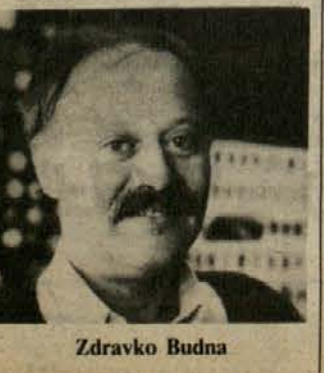
DOLENSKI ROCK NA TV — Nocoj bo v okviru televizijske oddaje »Glasbeni ropot« tekla predstavitev prve kasete, ki je izšla v realizaciji tonskega studia Sraka z naslovom »Prva sraka priletela«. oddaja bo predstavila še izid prve kasete mariborske country skupine Pohorje Express, poleg številnih pogovorov pa bo voditeljica oddaje gledalcem predstavila tudi novomeški skupini General Lojze in Županova torta. Naj ob tem zapišemo še, da je omenjeno kaseto moč kupiti v vseh večjih trgovinah s ploščami pri nas. Sicer pa v studiu Sraka že načrtujejo novo kompilacijsko kaseto s pop in rock glasbo, ki naj bi izšla pred pomladjo, zainteresirane skupine in pevci pa lahko potrebne informacije prejmejo v studiu ali po telefonu (068) 23-174. Na sliki: duet General Lojze — Niko Galeša in Borut Zirkelbach — med snemanjem tv oddaje. (Foto: D. Vovk)

Nemški balon pristal v Novem mestu

Poročno sporočilo iz Augsburga v roke Zdravku Budni

NOVO MESTO — Kar čudno je pogledal novomeški urar Zdravko Budna, ko je v nedeljo jutraj pred garažo hiše na Koštialovi ulici zagledal preluknjano poštno kartico z vrstico, na katero so bili privezani ostanki zelena balona. Ko je kartico prebral, se je še bolj začudil. Verjamete ali ne, priletela je kot značajna pošta iz več kot 500 km oddaljenega nemškega mesta Augsburga, in to prej kot v enem dnevu. Ni bila namenjena Zdravku Budni, temveč komurkoli. Dan prej sta jo, kot najbrž še mnogo drugih, spustila v zrak zakonca Buser, ki sta na ta način hotela oznaniti srečni dogodek. Na kartici je seveda v nemškem jeziku, pisalo: Dragi najditelj, prek vetrov vam sporočava, da sva se danes, 8. oktobra poročila. Če ste našli najino sporočilo, ga pošljite nazaj. Lahko boste imeli srečo. Če bo vaša kartica iz najbolj oddaljenega kraja, lahko pričakujete lepo nagrado. Zdravko Budna je kartico s pozdravi že odposlal, pa ne toliko zaradi nagrade, temveč tudi zato, da se ve, od kod in kam pihajo vetrovi iz Nemčije.

Pa še to. Kartica je potovala nad vrhovi Alp in še marsikaj ji je bilo na poti, vendar je ostala lepše ohranjena kot mnoge poštno pošiljke, ki pridejo do nas v poštnih torbah.

Vez, kakršnih je malo

20 let belokranjskega društva za pomoč duševno prizadetim — Omogočili zdrav razvoj prizadetih

ČRNOMELJ — Društvo za pomoč duševno prizadetim za Belo krajino, ki praznuje letos 20. obletnico dela, je eno starejših v republiški zvezi tovrstnih društev. Kot je na slovesnosti ob jubileju v Črnomlju pretekli teden dejal predsednik slovenske zveze Ivan Škof, je sodelovanje metliške in črnomaljske občine z belokranjskim društvom za pomoč duševno prizadetim zelo plodno, kar ni v navadi v vseh tovrstnih slovenskih društvih.

V Beli krajini je sorazmerno veliko lažje, težje ali težko prizadetih oseb. Toda 20 in več let nazaj so bili prizadeti razporejeni po raznih zavodih po Sloveniji. Otroci so se tako odtujili od staršev in prevladovalo je mnenje, da so jim bili odvzeti. Zato je prav na pobudo

PRIZNANJE ZA TRUD — Ob jubileju društva za pomoč duševno prizadetim za Belo krajino sta sekretar OK SZDL Zvone Butala in predsednica društva Cvetka Banovec podelila najbolj zaslužnim priznanja. Med drugimi ga je za pomoč pri razvoju društva prejel tudi Jože Strmec (na desni). (Foto: M. B.-J.)

RAKI V JEZERU

KOČEVJE — V zadnjem obdobju smo nekajkrat poročali, da so našli rake v rekah in potokih, kjer so menili, da jih ni več (potok Ribnica, reka Kolpa). Te dni pa smo zvedeli, da so raki tudi v Jezeru na Rudniku pri Kočevju. Dva precej velika raka-jelševca je ujel Ivan Jelenc iz Rudnika. To je dokaz, da je voda v jezeru čista.

staršev in socialne delavke, ki je takrat edina reševala to vprašanje, prišlo 5. marca 1968 do ustanovnega sestanka društva, ki ga je kot prva predsednica nekaj let uspešno vodila Milena Falešič.

Po besedah ponovno izvoljene predsednice belokranjskega društva za pomoč duševno prizadetim, Cvetke Banovec, so si strokovni delavci v društvu ves čas prizadevali, da so stare prizadeti in okolico prosvetljevali in jim vcepiljali zavest, da je duševno prizadet otrok popolnoma enak in enakovreden član v naši družbi. Prav s pomočjo šole, oddelka in delavnice pa je prizadetim v veliki meri omogočen njihov zdravi osebni razvoj na podlagi njihovih sposobnosti od otroštva dalje.

skini. Društvo je stare prizadeti otrok izredno povežalo med seboj in jim s strokovnimi nasveti nudilo podporo pri oskrbi in negi. Poglavitno nalogo društva, obdržati prizadete otroke doma, pa jim je uspelo uresničiti z zgraditvijo šole s prilagojenim programom ter odprtjem oddelka za delovno usposabljanje in delavnice pod posebnimi pogoji. Danes v Beli krajini za prizadete otroke nimajo le razvojnega oddelka, ki so ga prav tako imeli namen odpreti, a je bilo premalo malčkov.

M. B.-J.

kozjerija NI NIHČE POSLUŠAL DELAVCEV?

Mali je vznemirljen.
— Ate, že spet je bilo zborovanja.
— Vem.
— Je to veliko dvesto tisoč ljudi?
— Kar precej! To je več kot pet tisoč vaših razredov. Še več. Si lahko predstavljate?
— Težko. Pa zakaj se zbirajo?
— Zaradi nizkih plač.
— Kričijo pa marsikaj. In napisano imajo marsikaj.
— Mitingi so tudi zaradi inflacije.

— Kaj pa je to inflacija?
— Žival, ki žre denar. Nenasitna žival.
— Čemu ljudje še pridejo na trge in ulice?
— Ker so nezadovoljni s politiko in s politiki.
— Ne razumem.
— Premajhen si, da bi. Še dobro je, da si majhen. Reže se igrati.
— S čim so še nezadovoljni?
— Z visokimi cenami. Saj slišiš mamo, kako se razburja, ko pride iz

trgovine.
— Preklinja. To pa ni lepo, kajne?
— Ne, ni.
— Zakaj pa preklinja?
— Zaradi nemoči. Kletvice so izraz hudega besa, veš?
— Si lahko mislim. Toda, ate, ljudje zahtevajo spremembe.
— Do njih bo moralo priti, Mali. Vzemi raje medvedka.
— Nimam ga več rad. Zakaj pa prej ni bilo zborovanj?
— Ljudem je prikupelo. Preveč

vsiga se je nabralo na kup.
— Pa so ljudje tudi v preteklosti govorili o tem?
— Seveda so. Opozarjali so.
— Kje?
— Na sestankih, v partiji, sindikatu, na sezeleju, v potrošniških svetih. Povsod.
— Pa je kaj zaleglo?
— Malo ali skoraj nič.
— Ate, mislim, da ni nezadovoljnih ljudi nihče poslušal.
— Zelo se motiš. So jih poslušali, so.
— Kdo pa?
— Predvsem uslužbenci in sodelavci uprave za notranje zadeve.

TONI GAŠPERIČ

studio D **TOP LESTVICA DOLENSKEGA LISTA** **OTROČJE**

Ta teden je žreb izbral POLONO POPELAR iz Sevnice in ji za nagrado, ker je sodelovala pri izboranju hitov za lestvico, dodelil kaseto z zabavno glasbo, ki jo podeljuje diskoteka Otočec. Lestvica pa je za ta teden takšna:

1. The twist — FAT BOYS & CHUBY CHECKER
2. Roll with it — STEVE WINWOOD
3. Breakfast in bed — UB 40 & CHRISSIE HYNDE
4. Girl you know its true — MILLI VANILLI (novost)
5. Anything for you — GLORIA ESTEFAN & MIAMI SOUND MACHINE
6. Lost in you — ROD STEWART
7. One love — PAT BENATAR
8. Turn back the clock — JOHNNY HATES THE BLUES
9. Galbi — OFRA HAZA
10. Somewhere down the crazy river — ROBBIE ROBERTSON

Predlog Studia D za prihodnjo novost: My bed is too big — BLUE SYSTEM. Predloge za lestvico pošiljajte na naslov: Studio D, pp 103, 68000 Novo mesto. Lestvico lahko poslušate na valovih Studia D in v diskoteki Otočec.